

Gymnázium, Karviná, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program

pro

osmileté gymnázium

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika ŠVP	5
4. Učební plán	17
5. Učební osnovy	20
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	20
ANGLICKÝ JAZYK.....	45
NĚMECKÝ JAZYK	62
FRANCOUZSKÝ JAZYK	76
RUSKÝ JAZYK.....	96
ŠPANĚLSKÝ JAZYK.....	109
TEXTOVÝ EDITOR.....	122
MATEMATIKA	128
PRAKTICKÁ CVIČENÍ.....	141
Z GEOMETRIE	141
INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA	144
FYZIKA	157
CHEMIE.....	177
BIOLOGIE	196
ZEMĚPIS.....	261
MAPA EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTÍ.....	281
DĚJEPIS	290
OBČANSKÁ VÝCHOVA.....	314
SPOLEČENSKÉ VĚDY.....	321
VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	333
HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	356
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ.....	367
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	374
INTEGROVANÉ VZDĚLÁVACÍ OBORY	393
6. Pravidla pro hodnocení žáků a autoevaluace školy	394

1. Identifikační údaje

1.1 Předkladatel

Název školy: Gymnázium, Karviná, příspěvková organizace
Adresa: Mírová 1442, Karviná - Nové Město, 735 06
IČ: 623 317 95
IZO: 000 601 535
Ředitel školy: Mgr. Miloš Kučera
e-mail: milos.kucera@gym-karvina.cz
Koordinátor pro tvorbu ŠVP: Mgr. Martin Duda
e-mail: martin.duda@gym-karvina.cz
Další kontakty: telefon: 596 311 197
web: www.gym-karvina.cz

1.2 Zřizovatel

Název: Moravskoslezský kraj
Adresa: 28. října 117, Ostrava, 702 18
Kontakty: Odbor školství Krajského úřadu Moravskoslezského kraje
telefon: 595 622 222
fax: 595 622 126
e-mail: libor.lenco@kr-moravskoslezsky.cz

1.3 Platnost dokumentu od 1. září 2018

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost školy

- V současné době má škola 16 tříd, z toho v osmiletém studiu 8 tříd a ve čtyřletém studiu také 8 tříd.
- Třídy a učeben jsou umístěny v hlavní budově.
- Několik tříd je v areálu nové tělocvičny na školním pozemku.

2.2 Vybavení školy

- Škola vznikla v roce 1953 jako jedenáctiletá střední škola v části Karviná – Doly. V současné době se nachází v části Karviná 6 na ulici Mírová 1442. V roce 1984 byla v areálu školy postavena v rámci akce Z přístavba školy, která dodnes slouží jako přízemní budova obsahující 5 kmenových učeben, posilovnu, učebnu hudební výchovy a kabinety pro vyučující.
- Součástí areálu školy je atletický ovál o délce 200 metrů, který byl roku 2021 modernizován a doplněn o hřiště s umělým trávníkem a workoutové hřiště. Dále je v areálu hřiště pro plážový volejbal a víceúčelová plocha s umělým povrchem (Duhové hřiště), která byla vybudována v rámci dotace firmy ČEZ.
- V hlavní budově jsou odborné učebny pro předměty biologie, geografie, chemie, fyzika, informatika a jazykové učebny.
- Odborné učebny jsou vybaveny didaktickou technikou.
- Všechny učebny jsou napojeny na internet a vybaveny počítačem s datovým projektorem. odborných učeben je napojena na internet a vybavena počítačem s datovým projektorem. Ve dvou třídách jsou interaktivní tabule.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

- Ve školním roce 2008 – 2009 tvoří pedagogický sbor celkem 10 mužů a 27 žen.
- Průměrný věk pedagogických pracovníků činí 51,3 let.
- Každý pracovník je plně kvalifikovaný, všechny vyučovací hodiny gymnázia jsou učeny v rámci aprobace jednotlivých vyučujících.
- Všichni pracovníci neustále zvyšují svou odbornost absolvováním akreditovaných kurzů:
  - základní kurz počítačového vzdělávání
  - základy ekogramotnosti
  - kurzy rozšiřující jednotlivé obory.
- Na škole působí:
  - školní metodik prevence sociálně-patologických jevů (Mgr. Zuzana Kardošová)
  - koordinátor EVVO (Mgr. Martin Duda)
  - koordinátor ICT (Mgr. Henrik Sotkowski, Ing. David Holzbauer).
- Někteří vyučující jsou členy okresních komisí, které se podílejí na organizaci olympiád a soutěží pro žáky.
- Na škole učí pedagogové, kteří byli oceněni za svou práci Moravskoslezským krajem.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

- Škola spolupracovala v rámci projektu „Spaces for Learning“ – „Místa k učení“ s partnerskou školou ve Skotsku.
- Škola zabezpečuje ve spolupráci s JŠ Cloverleaf mezinárodně uznávané kurzy a zkoušky na úrovních A1 – C2.

- Škola získala certifikát školicího zařízení SIPVZ na úrovni Z, P a v dalších vzdělávacích modulech.
- Škola má akreditaci na vzdělávací akci Základy ekogramotnosti učitelů.
- Opakovaně se zapojuje do projektů s environmentální problematikou:
  - Učitel a vzdělávání pro udržitelný rozvoj.
  - Pilotní střední školy KEV a příprava učitelů pro vzdělání k udržitelnému rozvoji.
- Zapojili jsme se do projektu Mezinárodní cena vévody z Edinburghu (DofE).

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

- Při škole je zřízena Školská rada, která má 6 členů.
- Rodiče a zákonní zástupci žáků spolupracují s vedením školy prostřednictvím pravidelných schůzek SRPŠ (Sdružení rodičů a přátel školy), kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole.
- O prospěchu žáků jsou zákonní zástupci informováni na třídních schůzkách a při osobním jednání s třídním učitelem.
- Prostřednictvím internetu se mohou zákonní zástupci seznámit s úspěchy žáků v soutěžích.
- Sociálně patologickým jevům se snažíme předcházet spoluprací s odbornými institucemi.
- Při výuce pedagogové spolupracují s jinými školami, institucemi a nevládními a neziskovými organizacemi prostřednictvím výchovného poradce Mgr. Sylvy Divišové.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

- Škola vytváří podmínky pro to, aby žáci získali dostatečné všeobecné znalosti a dovednosti ve všech všeobecně vzdělávacích předmětech
- Širší znalosti mohou žáci získat ve volitelných předmětech.
- V rámci volitelných předmětů se žáci mohou připravovat na soutěže akreditované MŠMT.
- Všichni žáci se v průběhu studia seznámí se základními principy udržitelného rozvoje.
- Forma studia klade důraz na vlastní odpovědnost žáků za své vzdělání a budoucí úspěšnost na vyšším gymnáziu.

3.2 Profil absolventa

- Žáci jsou po absolvování vybaveni znalostmi, které odpovídají všem požadavkům RVP G ve všech vzdělávacích oblastech.
- Žáci jsou po absolvování vybaveni znalostmi, které výrazně převyšují požadavky RVP. Obsah si zvolí formou volitelných předmětů během studia. Jsou tak připraveni ke studiu na VŠ dle svého výběru. Díky bohatým možnostem profilace formou volitelných předmětů je tak žákům umožněna kvalitní příprava na jakýkoliv typ vysoké školy.
- Žáci během studia získají návyky a dovednosti potřebné pro další profesní orientaci:
  - práce s více zdroji informací,
  - týmová práce,
  - využívání ICT techniky,
  - schopnost komunikovat a prezentovat svou práci.

- Díky pečlivě začleněnému průřezovému tématu Environmentální výchova jsou schopni principy udržitelného rozvoje uplatňovat v oborech, kterým se budou věnovat po absolvování gymnázia.
- Žáci mají možnost ke konci studia složit některou z mezinárodně uznávaných zkoušek z cizího jazyka.

3.3 Organizace přijímacího řízení

- Přijímací řízení vychází ze zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.
- Vzhledem ke značné četnosti změn právních předpisů týkajících se přijímacího řízení na střední školy v posledních letech a v souladu s přípravou dalších právních vymezení (Vyhláška MŠMT, Správní řád atd.) nelze v dlouhodobém horizontu vymezit jednoznačně organizaci přijímacího řízení.
- Přijímací zkoušky budou upraveny každoročně ředitelem školy v souladu s právními předpisy, požadavky zřizovatele školy a dlouhodobými záměry vývoje školy.
- Škola v současné době neumožňuje výuku imobilních žáků.
- Přesné informace o bodování jednotlivých částí přijímací zkoušky, o bodech přidělovaných za výsledky předchozího studia a za úspěchy v mimoškolních činnostech, o úpravě průběhu přijímací zkoušky pro potřebné uchazeče o studium lze najít na internetových stránkách www.gym-karvina.cz.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

- Organizace maturitní zkoušky se řídí zákonem č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.
- Upřesnění organizace maturitních zkoušek musí být v souladu s příslušnou vyhláškou MŠMT o ukončování studia v platném znění.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učitelé motivují žáky k otevřenosti v oblasti poznávání, zadávají žákům problémové úkoly, vedou je k využívání odborné literatury a školní knihovny.
- Učitelé vedou žáky k samostatné práci s informacemi (vyhledávání, zpracování, vyhodnocování různých zdrojů, systematizace informací a vytváření mentálních map).
- Učitelé umožňují žákům prezentovat jejich práci (referáty, eseje, seminární práce, celoškolské přehlídky, pravidelná prezentace na webu atd.).
- Učitelé poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů.
- Škola podporuje mnohostrannost výuky a individuální zájmy žáků širokou nabídkou volitelných seminářů.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé podněcují žáky k hledání a formulování problémů, umožňují jim navrhnout a porovnávat různá řešení, pracovat v menších skupinách.
- Učitelé zapojují do výuky problémové aspekty každodenního života.
- Učitelé vedou žáky k argumentaci podložené důkazy.
- Učitelé podporují řešení problémů s mezioborovým přesahem, žáci se podílejí na organizaci mezioborových projektů.
- Učitelé zapojují žáky do přípravy mimovyučovacíh aktivit, jejich organizace a vedení (drogové situace, Uklidme svět a další).

Kompetence komunikativní

- Učitelé vytvářejí žákům prostor pro zapojení do kolektivu spolužáků, spolupráci, prezentaci postojů (projektový den), pro komunikaci v nových skupinách (exkurze, celoškolské projekty apod.).
- Učitelé podněcují žáky k výstižné a kultivované komunikaci ústní i písemné (ročníkové práce, jejich prezentace apod.), ve výuce jim pomáhají s porozuměním oborové terminologii, pochopení zápisů, grafů, statistických přehledů.
- Učitelé motivují a vedou žáky k osobitému a sebevědomému projevu, umožňují jim prezentaci různých aktivit (prezentace zájmové činnosti, projekty tvůrčího psaní, sbor, výstavy atd.).
- Učitelé pro žáky pravidelně připravují výměnné zahraniční zájezdy, mezinárodní projekty i zahraniční stáže.
- Učitelé společně s žáky připravují setkání s různými osobnostmi společenského i politického života (besedy, grantové projekty atd.).
- Škola umožňuje žákům v podstatě neomezený přístup k internetu, vede je k jeho smysluplnému využívání jako jednomu z klíčových zdrojů informací a ke komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální

- Škola se zaměřuje na budování a rozvíjení dobrých mezilidských vztahů mezi žáky navzájem, ale i vztahů mezi žáky a učiteli (kurzy, exkurze atd.).
- Celá výchovná koncepce vede k vytváření a posilování vztahů nejen uvnitř jednotlivých ročníků, ale i mezi žáky různých ročníků i typů studia (výsledkem je kvalitní sociální komunikace, odmítání šikany, respektování ostatních).
- Učitelé respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky.
- Škola podporuje individuální zájmy žáků, podporuje jejich rozvoj nabídkou mimovyučovacíh aktivit.
- Učitelé posilují samostatné a zodpovědné chování žáků při organizování různých činností a akcí školního, ale i meziškolního charakteru (akce kulturní, společenské, sportovní, přehlídky, soutěže atd.).

Kompetence občanské

- Žáci spolurozhodují o různých otázkách chodu školy (výzdoba tříd, skladba volitelných předmětů, organizace školních akcí, začátek vyučování atd.).

- Škola ve svém učebním plánu zapojuje žáky do činnosti občanských sdružení (Den Země, sbírky, práce nadací apod.).
- Učitelé vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám (např. zaměření některých volitelných seminářů).
- Učitelé podporují vhodnými příklady rozvoj občanské uvědomělosti žáků.
- Učitelé zařazují do výuky návštěvu různých institucí (parlament, soudy).
- Učitelé, ale i žáci sami organizují pravidelné návštěvy zajímavých osobností společenského a kulturního života.

Kompetence k podnikavosti

- Učitelé motivují a vedou žáky k tomu, aby znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech využívali v zájmu své přípravy na budoucí studium, povolání a ve svém dalším životě.
- Učitelé učí žáky vědomě užívat a ovládat digitální techniku.
- Učitelé rozvíjejí proaktivní přístup, iniciativu a tvořivost, aby podporovali inovace.
- Učitelé vyžadují, aby žáci při pracovních činnostech dodržovali vymezená pravidla týkající se práce s uvedenou technikou a zásady bezpečnosti včetně první pomoci.
- Učitel motivuje ke kritickému vyhodnocování informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit.
- Učitelé vedou žáky k bezpečnému ovládnutí laboratorní techniky a efektivnímu průběhu experimentální práce.

Kompetence digitální

- Učitelé učí ovládat digitální zařízení, aplikace a služby při školní práci a s výhledem na vstup do veřejného života.
- Učitelé rozvíjejí získávání, posuzování, správu a sdílení dat, informací a digitálního obsahu v různých formátech.
- Učitelé rozvíjejí schopnost řešit technické problémy spojené s digitálním prostředím.
- Učitelé vyžadují, aby žáci byli schopni se vyrovnávat s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovali, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti.
- Učitel upozorňuje na rizika ohrožující bezpečnost dat, tělesné a duševní zdraví v digitálním prostředí.

3.3 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními potřebami

- Žáci se specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie ...) mají k dispozici nepovinný předmět Cvičení z českého jazyka, který probíhá v učebně vybavené počítači pro každého studenta.
- Žáci, kterým zdravotní stav neumožňuje studovat běžným způsobem, mohou studovat podle individuálního vzdělávacího plánu – způsoby takového studia jsou uvedeny v kapitole 3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.
- Žáci, kterým by rodinné sociální poměry neumožňovaly studovat, umožňujeme integraci a zapojení do vzdělávacího procesu.

- Rodiče či zákonní zástupci studentů se studijními problémy jsou včas informováni, ve vzájemné spolupráci je hledáno řešení.
- Škola spolupracuje s Pedagogicko – psychologickou poradnou a s Centrem pro prevenci sociálně patologických jevů.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

- Žáci, kteří dosahují výborných výsledků ve sportu, hře na hudební nástroj apod. mohou studovat podle individuálního vzdělávacího plánu.
- Žáci, kteří dosahují výborných výsledků v některé z předmětových soutěží, mohou svůj studijní zájem rozvíjet formou studia podle individuálního vzdělávacího plánu.
- O studium podle individuálního vzdělávacího plánu mají možnost požádat všichni žáci. Škola rozlišuje tři typy individuálních vzdělávacích plánů:
  - **Termínované zkoušení.** Žák je přezkušován (jakoukoli formou) po předchozí domluvě s vyučujícím. Obvykle mají tito studenti dohodnut den v týdnu, kdy mohou být z daného předmětu přezkušováni. Žák navštěvuje vyučování v plném rozsahu, je mu umožňována účast na soustředěních. Tento studijní plán je povolován zpravidla žákům, kteří dosahují výborných výsledků v předmětových soutěžích (Matematická olympiáda apod.), věnují se výkonnostně sportu, hře na hudební nástroj či jiné, časově náročné aktivitě a dosahují v ní výborných výsledků.
  - **Úlevy z výuky.** Kromě termínovaného zkoušení je žákovi povolena absence v přesně stanovených vyučovacích hodinách. Žák uzavírá klasifikaci v řádném termínu, v předmětech s vyšší absencí skládá, kromě běžných povinností, doplňující zkoušku před komisí. Tento studijní plán je zpravidla povolován vrcholovým sportovcům (může však jít i o žáky, kteří se věnují jiným aktivitám na vrcholové úrovni), kterým rozvrh tréninků či příprav koliduje s rozvrhem školní výuky.
  - **Samostatné studium.** Student dochází do školy podle individuálního rozvrhu, termíny zkoušek a uzavírání klasifikace jsou dohodnuty na individuální termíny. Tento studijní plán je povolován výjimečně, např. reprezentantům ČR v některé sportovní disciplíně, jejichž sezóna jim neumožňuje pravidelnou návštěvu školy.

Na povolení individuálního studijního plánu nemají žáci nárok a může jim být odebrán. Stane se tak v případě, že nedodrží povinnosti (zejména termíny uzavírání klasifikace, docházku do výuky apod.), které jsou jim uloženy. Podmínkou udělení individuálního studijního plánu jsou také dobré studijní výsledky.

3.5 Začlenění průřezových témat

- Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou začleněny jako součást povinných vzdělávacích předmětů.

- Následující tabulky obsahují celkové shrnutí. V jednotlivých sloupcích je možno vysledovat uplatnění příslušného průřezového tématu. Podrobnější informace o formách a metodách lze najít v učebních osnovách.
- Vzhledem k zaměření školy je na vyšším gymnáziu podrobněji zpracováno průřezové téma Environmentální výchova.

PRIMA – KVARTA

PRŮŘEZOVÉ TÉMA TEMATICKÝ OKRUH		REALIZACE - ROČNÍK			
		PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Osobnostní a sociální výchova					
	Rozvoj schopností poznávání	Čj, Z	Čj, IVT	Čj, Ch, OV	Čj, Ch, Nj
	Sebepoznání a sebepojetí		VkZ	Ch, Aj, Šj, OV, Nj	Ch
	Seberegulace a sebeorganizace		VkZ	Ch, Bi	Ch, Čj
	Psychohygiena	Fy, HV		Ch	Ch
	Kreativita	VV, M, PCG, Z	Fy, VV, M, IVT, PCG	Čj, Ch, PCG, M, VV, IVT	Čj, VV, M, Ch, PCG
	Poznávání lidí	Aj	VkZ	Ch, Nj, Rj, Šj, OV	Ch, Nj
	Mezilidské vztahy	Čj, VV	Čj, HV, VV, Z	Čj, D, VV, Rj, Šj, OV	Čj, VV, Nj
	Komunikace	Čj, D, M, PCG	Čj, Fy, M, Aj, PCG, IVT	Čj, Fy, M, Nj, PCG, Z, Ch, Fj, Rj, IVT	Čj, M, PCG, Ch, Fj, Nj
	Kooperace a kompetice		VkZ	Ch	D, Ch, Aj
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, PCG	M, PCG, Bi	M, Ch, PCG,	M, Ch, Rj, Z, PCG
	Hodnoty, postoje, praktická etika		D	Bi	Čj, Rj, OV, Z
Výchova demokratického občana					
	Občanská společnost a škola	OV, Z	VV	Aj, Nj	VV, Rj
	Občan, občanská společnost a stát	VV, OV	OV	D, VV, vkZ, Z	Čj, D, Rj, OV, Nj
	Formy participace občanů v politickém životě	OV	Z	VkZ	Bi

	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D, Bi	Bi, OV	Bi	D, Bi, Z
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
	Evropa a svět nás zajímají	Čj, VV	Čj, HV	Čj, Ch, Z	Čj, Nj, Fy, D, Ch, Rj, Šj, OV
	Objevujeme Evropu a svět	Čj	Čj, Z, VV, Aj	Čj, Ch, Fj, Rj	Čj, Nj, VV, Ch, Fj
	Jsme Evropané	HV, Aj	D	D, VV, Ch, Rj	Ch, Z, Nj
Multikulturní výchova					
	Kulturní diference	D, Z	HV	D, Rj, Šj, Nj	Šj
	Lidské vztahy	Čj, VV, Aj	Aj, VV, IVT	Čj, Nj, VV, Rj, IVT	Čj, Nj, VV, Z
	Multikulturalita		D, Z, VV, Z	VkZ	Čj, Fj, Rj, Nj
	Etnický původ	D, HV		D, Bi	Rj
	Princip sociálního smíru a solidarity		VkZ	Z	D
Environmentální výchova					
	Ekosystémy	Bi, Z	Bi	Fy, Ch	Ch, Bi
	Základní podmínky života	Bi	Bi	Bi, Z	Fy, Rj, Bi
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Fy, Bi	Aj, Bi	VV, Ch, Rj, Šj, Bi	Čj, Fy, VV, Ch, Nj, Bi, Z
	Vztah člověka k prostředí	Čj, D, HV, VV, Bi	Čj, HV, VV, Bi, Z, IVT	Čj, Fy, Ch, Bi	Čj, Nj, Fy, D, Ch, Aj, Rj, Bi
Mediální výchova					
	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	HV	IVT	Fy	Aj, Z
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		D, Z,	VkZ	Bi
	Stavba mediálních sdělení		Čj	Z	Čj, Šj, Nj
	Vnímání autora mediálních sdělení		VkZ	VkZ	Z
	Fungování a vliv médií ve společnosti	VV, Z	HV, VV	Aj	D, Fy, Nj
	Tvorba mediálního sdělení		VkZ, Čj, IVT	VV, IVT	Čj, Nj, VV, Fj
	Práce v realizačním týmu	VV	VV, Bi, VV, Z	VV, Bi, VV, Z, IVT	VV

KVINTA – OKTÁVA

Osobnostní a sociální výchova

TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE - ROČNÍK			
	KVINTA	SEXTA	SEPTIMA	OKTÁVA
Psychické vlastnosti osobnosti, rozvoj vlastní osobnosti	SV			
Základy západní křesťanské civilizace		Dě		
Odkaz moderních dějin pro dnešní dobu				Dě
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti		Z		
Nadání, talent, improvizace	HV			
Genialita a vliv prostředí	HV			
Lab. cvičení – org. schopnosti, přesná komunikace	Fy	Fy	Fy	
Lab. cvičení – org. schopnosti, přesná komunikace	Ch	Ch	Ch	
Představování, projev zájmu o jiné lidi, vhodné otázky	Aj	Aj	Aj	Aj
Sociální komunikace	Čj	Čj	Čj	Čj
Informationen von dem Alltag	Nj			
Kommunikation	Nj	Nj	Nj	Nj
Sociální komunikace		SV		
Seberegulace			Šj	
Zátěžové situace, stres, strategie jejich zvládnání			Bi	
Komunikace, argumentace, řešení sporů	Bi	Bi	Bi	Bi
Reflexe sebeovládání - mapování situací, kdy užívám vůli			Bi	
Množiny – rozvoj org. dovedností a efekt. řešení problémů	M			
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	VV			
Sociální komunikace		VV		
Morálka všedního dne	VV	VV		
Morálka všedního dne			Fj	Fj
Sociální komunikace	Fj	Fj	Fj	Fj
Komunikace, představování	Rj			
Rodina, práce, přátelství	Rj		Rj	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE - ROČNÍK			
	KVINTA	SEXTA	SEPTIMA	OKTÁVA
Evropa – svět – rodinné příběhy		Rj		

Zeměpisné objevy, kolonialismus 19. stol., svět po roce 1945		Dě	Dě	Dě
Třetí svět po druhé světové válce				Dě
Žijeme v Evropě				Z
Významní Evropané z českého prostředí	Bi	Bi	Bi	Bi
Světový populační vývoj, mezinárodní migrace				Bi
Globální problémy, jejich příčina a důsledky	VV			
Žijeme v Evropě		VV		
Kořeny evropské společnosti	Dě	Dě	Dě	Dě
České dějiny - průběžně		Dě	Dě	Dě
Antika – kolébka evropské kultury	HV			
Dějiny evropské hudby		HV		
Festivaly hudby	HV	HV		
Globalizační a rozvojové procesy – Einstein, astrofyzika				Fy
Globální problémy – tepelné motory, el. zdroje		Fy	Fy	
Struktura látek a vlastnosti – biotechnologie	Ch	Ch	Ch	
Život. styl v různých zemích	Aj	Aj	Aj	Aj
Významní Evropané	Čj	Čj	Čj	Čj
Globální problémy				Šj
Vzdělávání v Evropě a ve světě			Šj	
Europäische Union				Nj
Globalizační a rozvojové procesy			SV	
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky			SV	
EU, její instituce, historie a současnost			SV	
Vzdělávání v Evropě a ve světě		Fj	Fj	Fj
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky		Fj	Fj	Fj

Multikulturní výchova

TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE - ROČNÍK			
	KVINTA	SEXTA	SEPTIMA	OKTÁVA
Vztah k multilingvní situaci a spolupráce mezi lidmi	Fj	Fj	Fj	
Rozpad koloniální soustavy				Dě
Rasismus v kontextu moderních dějin			Dě	Dě
Hledání hud. ukázky	HV			

Poslech		HV		
Zdroj mezinárodního napětí	Bi	Bi	Bi	Bi
Postoje a jednání ke xenofobii, rasismus a intoleranci			Bi	
Základní problémy sociokulturních rozdílů	Z			
Psychosociální aspekty interkulturality		VV		
Základní problémy sociokulturních rozdílů	VV			
Základní problémy sociokulturních rozdílů	Šj	Šj	Šj	Šj
Stavba atomu, jaderné reakce - Meitnerová, Einstein	Ch			
Osobnosti a události historie, svátky, koníčky	Aj			
Modely soužití			Čj	Čj
Deutschsprachige Länder	Nj	Nj	Nj	Nj
Ausländerhass				Nj
Základní problémy sociokulturních rozdílů			Fj	Fj
Etnický původ	Rj			
Ruská kultura	Rj	Rj	Rj	Rj

Environmentální výchova

PŘÍNOS PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE - ROČNÍK			
		KVINTA	SEXTA	SEPTIMA	OKTÁVA
Oblast postojů					
Uvědomovat si výlučné postavení člověka v přírodním systému a jeho odpovědnost za další vývoj na planetě	fylogeneze člověka - Bi			X	
	sociologie - SV		X		
	člověk a příroda - VV	X	X		
	Beethoven:Pastorální - HV	X	X		
	literatura s ekol. tematikou - Čj				X
	ekologické zemědělství - Nj				X
Pochopit, že člověk z hlediska své existence musí využívat přírodních zdrojů ve svůj prospěch, ale vždy tak, aby nedošlo k nevratnému poškození životního prostředí.	závlahové hospodářství - Dě	X			
	člověk a životní prostředí-VV	X	X		
	paliva - Ch		X		
	energie - Fy		X	X	
	hydrologie - Z	X			
	reportáž - Čj			X	
	ochrana –ŽP - Nj				X

Uvědomit si, že k ochraně přírody může napomoci každý jedinec svým ekologicky zodpovědným přístupem k běžným denním činnostem.	žebříček hodnot - SV	X			
	vztah člověka k přírodě - Čj	X	X	X	X
	cestování – Rj, Šj	X	X	X	X
	ochrana přírody-VV	X	X		
	Čechomor:Voda má... - HV	X	X		
	Turistický kurz – TV			X	
	Martinů:Otevírání studánek - HV	X	X		
	ŽP a jednatelce - Nj				X
Vnímat místo, ve kterém žije, a změny, které v něm probíhají, a cítit zodpovědnost za jeho další vývoj, a to nejen z hlediska životního prostředí.	industrializace regionu - DĚ			X	X
	život ve 21.století - Nj				X
	region - VV	X	X		
	regionální autoři - Čj			X	X
	biodiverzita - Bi	X	X	X	X
	recyklace látek - Ch		X	X	
	obyvatelstvo, sídla - Z	X	X		X
	mé město, kraj – Aj, Rj		X	X	

Oblast vědomostí a dovedností					
Poznat složitou propojenost přírodních systémů a pochopit, že narušení jedné složky systému může vést ke zhroucení celého systému.	zemědělství - DĚ	X	X	X	
	ekosystémy - Bi	X	X		X
	planeta Země-VV	X	X		
	kybernetika - IVT			X	
	úvaha - Čj			X	X
	znečiš. prostředí – Šj, Aj, Nj, Rj	X	X	X	X
Hledat příčiny neuspokojivého stavu životního prostředí v minulosti i současnosti	morové epidemie - DĚ		X		
	globální problémy - Z	X	X		X
	důsledky globalizace - Nj				X
	právní péče o ŽP - SV			X	

Pochopit velkou provázanost faktorů ekologických s faktory ekonomickými a sociálními a být schopen vybrat optimální řešení v reálných situacích.	environmentalismus - Bi				X
	rozbor textů – Čj				X
	Optim. využívání surovin – Ch		X		
Nahlížet různé aspekty ekologických problémů, vytvářet si vlastní názor a postoj k nim.	člověk a příroda - VV				
	referáty s problematikou ŽP - Čj				X
	srovnání našeho regionu s cizinou – Nj, Aj, Rj, Šj	X	X	X	X
	srovnání našeho regionu s cizinou - Ch		X	X	
Uvědomit si vliv znečištěného prostředí na lidské zdraví.	civilizační nemoci - Nj			X	
	negativní jevy ve společnosti - SV		X		
	zdravý životní styl – Bi, Rj,	X	X	X	
	člověk a zdraví-VV	X			
	vliv látek na organismus - Ch		X	X	
	slohová práce, výklad - Čj		X		
Dozvídat se, jaké možnosti mám jako občan při ochraně životního prostředí, a umět jich využívat.	prezentace, ochrana ŽP - Čj				X
	přístup spol. k ochraně ŽP - Nj			X	
	státní správa - SV			X	
	chráněný území – Bi, Z	X	X		X
	přírodní krásy – Aj, Rj	X	X	X	X
Získat praktické dovednosti a návyky pro běžné denní činnosti napomáhající ke zlepšení životního prostředí.	statistika - M			X	
	člověk a společnost - VV	X	X		
	režim dne - Aj, Nj, Fj, Šj	X	X		
	likvidace odpadů - Ch	X	X	X	
	řečnická cvičení - Čj	X	X	X	X
Propojit poznatky a dovednosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí a využívat je při řešení environmentální problematiky.	tržní hospodářství - SV			X	
	zpracování dat - M			X	
	grafické zpracování dat - IVT	X	X		
	prezentace - Čj		X	X	

Mediální výchova

TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE - ROČNÍK			
	KVINTA	SEXTA	SEPTIMA	OKTÁVA
Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům		Fj	Fj	
Média a mediální produkce				Šj
Počátky novověké vzdělanosti		Dě		Dě
Totalitní a demokratické režimy 20. století				Dě
Vývoj řeči a písma	Dě		Dě	Dě
Mediální produkty a jejich význam				Z
Příprava příspěvku na stejné téma	Bi	Bi	Bi	Bi
Co v časopisech žáci považují za zajímavé a co postrádají	Bi	Bi	Bi	Bi
Samostatná práce studentů	HV	HV		
Telefonování, získávání informací	Aj		Aj	Aj
Média a mediální produkce		VV		
Uživatelé	VV			
Základní žurnalistické útvary	Čj	Čj	Čj	Čj
Mediální produkce – televize, rozhlas, optika, vlnění			F	F
Massenmedien		Nj	Nj	Nj
Účinky mediální produkce a vliv médií			Fj	
Tvorba internetové prezentace	IVT	IVT	IVT	IVT
Práce s daty (třídění, filtrování), databáze			IVT	IVT
Animovaná prezentace	IVT	IVT		
Telefonování	Rj			
Vyplňování dotazníků		Rj		

4. Učební plán

Vzdělávací oblasti Předměty	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	součet
Jazyk a jazyková komunikace					
Český jazyk a literatura	5	4	4	4	17 ¹⁾
Cizí jazyk	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk	-	-	3	3	6 ¹⁾
Matematika a její aplikace					
Matematika	4	4	4	4	16 ¹⁾

Praktická cvičení z geometrie	1	-	-	-	1
Informatika a informační a komunikační technologie					
Informatika a výpočetní technika	1	1	1	1	4 ¹⁾
Člověk a příroda					
Fyzika	2	2+1 ²⁾	2+0,5 ²⁾	2	9,5 ¹⁾
Chemie	-	-	2	2+1 ²⁾	5 ¹⁾
Biologie	2	2+1 ²⁾	2+0,5 ²⁾	2	9,5 ¹⁾
Zeměpis	2	2	2	2	8 ¹⁾
Člověk a společnost					
Občanská výchova	1	1	1	1	4 ¹⁾
Dějepis	2	2	2	2	8 ¹⁾
Člověk a svět práce					
	integrováno ³⁾				-
Umění a kultura					
Hudební výchova	1	1	-	-	2
Výtvarný výchova	1	2	2	2	8
Člověk a zdraví					
Tělesná výchova	3	2	2	2	9
Výchova ke zdraví	-	1	1	-	2 ¹⁾
Volitelný předmět 1 - seminář					
	-	1	-	1	2 ¹⁾
Celková dotace hodin	28	30	32	32	122

Poznámky:

1. předměty byly posíleny z disponibilních hodin
2. třída má v předmětech fyzika, chemie a biologie jednu hodinu týdně půlenou a odučí se jako dvouhodinové praktikum
3. obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce byl integrován a je součástí předmětů Matematika, Fyzika, Biologie a Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblasti Předměty	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	součet
Jazyk a jazyková komunikace					
Český jazyk a literatura	4	3	3	4	14 ¹⁾
Cizí jazyk	4	3	3	2	12 ¹⁾
Další cizí jazyk	3	3	3	3	12
Textový editor	-	-	-	2	2
Matematika a její aplikace					
Matematika	4	4	4	3	15

Člověk a příroda					
Fyzika	2+1 ²⁾	2	2+1 ²⁾	2	10
Chemie	2+1 ²⁾	2+1 ²⁾	2	-	8
Biologie	2	2+1 ²⁾	2+1 ²⁾	1	9
Geografie	2	3	-	-	5
Mapa evropských a globálních souvislostí	-	-	3	-	3⁶⁾
Geologie	integrováno ³⁾				-
Člověk a společnost					
Společenské vědy	2	2	-	2	6
Dějepis	1	2	1	2	6
Člověk a svět práce					
	integrováno ⁴⁾				-
Umění a kultura					
Hudební výchova / Výtvarná výchova	2	2	-	-	4
Člověk a zdraví					
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Výchova ke zdraví	integrováno ⁵⁾				-
Informatika a informační a komunikační technologie					
	2	2	-	-	4
Volitelný předmět 1 - seminář					
	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 2 - seminář					
	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 3 - seminář					
	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 4 - seminář					
	-	-	-	2	2
Celková dotace hodin	34	34	33	31	132

Poznámky:

1. předměty ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace byly posíleny z disponibilních hodin z důvodů rozvoje komunikačních schopností žáků
2. třída má v předmětech fyzika, chemie a biologie jednu hodinu týdně půlenou a odučí se jako dvouhodinové praktikum, posílení předmětu ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda vychází kapitol 3.1 Zaměření školy, 3.2 Profil absolventa a integrace v bodech 3, 4, 5
3. obsah předmětu geologie byl integrován a je součástí předmětu Geografie
4. obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce byl integrován a je součástí předmětu Společenské vědy
5. obsah předmětu výchova ke zdraví byl integrován a je součástí předmětu Biologie
6. obsah předmětu integruje vzdělávací oblasti Člověk a příroda s Člověk a společnost

5. Učební osnovy

UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	5	4	4	4
Učební texty:	ČESKÝ JAZYK 6-9 pro ZŠ a VG, nakladatelství Fraus			

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura vychází z obsahu vzdělávacího oboru český jazyk a literatura RVP ZV. V části jazykové a slohové je spojen úzce s předmětem *cizí jazyk* a zejména v části literární je spjat s vyučovacím předmětem *dějepis a občanská výchova*.

Organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura má komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do tří základních složek, které jsou navzájem propojeny:

- výchova literární
- výchova jazyková
- výchova komunikační a slohová

Součástí výuky předmětu jsou pravidelné návštěvy kulturních představení divadelních i filmových, návštěvy výstav výtvarného umění, knihovnické lekce, které napomáhají při realizaci některých očekávaných výstupů.

Uplatňované strategie:

V hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o

- kompetence komunikativní
- k učení
- k řešení problému

Dále dochází k rozvíjení dalších kompetencí v souvislosti s propojeností obsahů jiných vyučovacích předmětů:

- kompetence sociální
- kompetence občanská

Aby učitel na základě učiva dosáhl u žáků rozvoje těchto kompetencí, užívá následujících strategií a postupů:

- učitel vybírá pro žáky zajímavé úkoly a texty
- motivuje k zapojení do předmětových soutěží y olympiád
- učitel zadává taková témata, v nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj názor podepřený logickými argumenty a tolerují mínění jiných

- učitel vybírá různé typy textů, podle zadání žáci provádějí analýzu obsahu, zobecňují, formulují závěry
  - učitel vhodnou formou nebo výběrem tématu vede žáka k tomu, aby při diskusích na odborné téma, zejména při tvorbě slohových prací odborného stylu a úvah, využíval svoje poznatky či znalosti z dřívějších a z jiných oborů
  - učitel podporuje v žácích kreativitu různými způsoby práce s literárními texty a ukázkami
  - učitel zadává žákům individuálně nebo ve skupinách krátké referáty o nejnovějším dění v kultuře (literatura, film) na podkladě internetu či novinových článků
  - žáci se doma připravují samostudiem, ke kterému učitel předem připraví cílené otázky tak, aby se žáci soustředili na určité pasáže textu a dokázali se v něm orientovat, redukovat nadbytečné a soustředit se na důležité
  - učí žáky třídit texty do skupin podle stylu
  - učitel zadává motivující úkoly pro mluvní cvičení, jednou z forem je ústní zkoušení, které je metodou mluvního cvičení i metodou klasifikační
  - učitel žáky učí vést diskusi tak, aby byl splněn její cíl
  - učitel vede žáky k tvorbě vlastních textů, podporuje jejich tvůrčí psaní
  - učitel žáky vede k tomu, aby prezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti a koníčky, aby dokázali ohodnotit spolužáky
- učitel žáka konstruktivně kritizuje, vede všechny žáky ke konstruktivní kritice, dále učí žáka vnímat sebe sama ve skupině a odstraňovat chyby v komunikaci a chování

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Vyplňování tiskopisů Vzkaz, zpráva, oznámení Dopis	třídí informace dle důležitosti - posoudí jejich objektivnost - orientuje se v textu - umí napsat dopis (i elektronickou zprávu) po stránce formální i obsahové - pracuje s oslovením, pozdravem - dokáže stylisticky a obsahově odlišit psaní dopisu různým adresátům		Komunikace
Popis	- pozná, co je to popis - naučí se popisovat jevy, věci, děje - umí pracovat s přídavnými jmény - postupuje od celku k části nebo od části k celku		

Výpisky	<ul style="list-style-type: none"> - umí napsat dopis (elektronickou zprávu) po stránce formální i obsahové - pracuje s oslovením, pozdravem - pracuje se základní triádou (co? kdy? kde?) 		
<p>Vypravování</p> <p>Jazykové prostředky</p> <p>Stavba, osnova</p>	<p>pozná, co je to vyprávěcí postup</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s časovou posloupností - definuje vyprávěcí jazykové prostředky - rozčlení text vypravování dle formy a obsahu (úvod, stať, závěr) - dokáže vytvořit a zapsat osnovu - - uvědomuje si důležitosti zápletky a vyvrcholení pro příběh 		Mezilidské vztahy
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<p>podstatná jména</p> <p>- přídavná jména</p> <p>- zájmena, číslovky</p> <p>- slovesa</p>	<p>umí rozlišit podstatná jména konkrétní a abstraktní, pomnožná, hromadná a látková</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí rozlišit podstatná jména obecná a vlastní - uvědomuje si obecné zásady psaní velkých písmen - umí skloňovat, zná skloňovací vzory, pozná pád, číslo, rod - uvědomuje si některé odchylky od pravidelného skloňování podstatných jmen - umí určit druh přídavného jména, zná vzory a správně podle nich skloňuje - umí stupňovat přídavná jména - umí určit druh - umí skloňovat zájmena osobní, částečně se orientuje ve skloňování i ostatních druhů zájmen - zvládá pravopis číslovek základních a řadových psaných číslicí 		Rozvoj schopností poznávání

	<ul style="list-style-type: none"> - umí časovat sloveso, pozná jeho základní gramatické kategorie čísla, času, způsobu 		
Jazykové příručky	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s jazykovými příručkami základními, ví, co obsahují, uvědomuje si jejich důležitost 		
<p><u>Skladba</u></p> <p>1. Větné členy</p> <p>Základní skladební dvojice</p> <p>Shoda přísudku s podmětem</p> <p>Rozvíjející větné členy</p> <p>2. Věta jednoduchá</p> <p>3. Souvětí</p>	<p>pozná základní skladební dvojici</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí určit druh podmětu a přísudku - rozlišuje holý, rozvitý a několikanásobný Po a PŘ - pravopisně zvládne shodu podmětu a přísudku v přičestí minulém - rozvíjí podmět a přísudek jinými větnými členy, umí je pojmenovat - pozná, co je to věta, definuje ji <ul style="list-style-type: none"> - pozná, co je souvětí - umí určit počet vět v souvětí a orientačně odlišit věty hlavní od vedlejších - zvládá interpunkce v jednoduchých souvětích 		
Zvuková stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si rozdíl mezi zvukem a písmem - uvědomuje si odlišnost útvarů národního jazyka - definuje jazykovědu jako vědní obor 		
Stavba slova a pravopis			
Jazykověda a její složky			
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			

<p>Od počátků života po starověk Vánoce u nás a ve světě Moderní pohádky Rodina a domov Za dobrodružstvím</p>	<p>rozliší prózu od poezie a dokáže definovat jejich základní znaky</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje základní charakteristiku básně (rým, sloka, obrazná pojmenování, rytmus, volný verš, zvukové prostředky) - všímá si budování napětí, užití přímé řeči, dějových sloves atd. - definuje základní charakteristiku prozaického textu (rozčlenění na díly, kapitoly, odstavce) - umí pojmenovat téma, které autor zpracovává - všímá si postav, jejich vztahů, motivací k jednání, autorovy charakteristiky postav atd. - s pomocí literatury rozvíjí svou fantazii a představivost 		<p>Mezipředmět. vztahy:</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Dě, Z</p> <p>Vztah k přírodě</p> <p>Lidské vztahy</p>
---	---	--	---

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Mezipředmětové vztahy – dějepis, zeměpis
- Průřezová témata – Rozvoj a schopnost poznávání, mezilidské vztahy, komunikace, Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět, lidské vztahy, vztah člověka k prostředí

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			

<p>Popis</p> <p>Charakteristika</p> <p>Životopis</p> <p>Vypravování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vypravovat, stylizovat text vhodnými jazykovými prostředky, užívá přímou řeč - dokáže zpracovat osnovu - dokáže rozdělit celek na části, umí je objektivně popsat, užívá vhodná přirovnání, přívlastky - umí rozlišit charakteristiku vnější a vnitřní, popsat povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, užívá vhodné jazykové prostředky, rčení, přirovnání - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - umí formulovat žádost - sestaví životopis vlastní, rodinného příslušníka, známé osobnosti - sestaví osnovu, umí vyprávět ukázkou z knihy, scény z filmu, příběhy z rodinného života 		<p>Mezilidské vztahy</p> <p>Stavba mediálních dělení</p> <p>Tvorba med. sdělení</p> <p>Komunikace</p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<p>Význam slov</p> <p>Slova jednoznačná mnohoznačná, sousloví, rčení</p> <p>Obohacování slovní zásoby, slovtvorba</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definuje slovo - dělí slova na spisovná a nespisovná - pozná homonyma, synonyma - pozná slova přejatá, odvozená a složená - slovotvorný základ a prostředek, užívá složenin, rozlišuje zkratky a zkratková slova 		
<p>Tvarosloví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná slovní druhy dle významu i formy - umí skloňovat jména - umí pracovat s nesklonnými jmény - umí časovat slovesa, určí jejich kategorie - pozná, jakou funkci mají slovní druhy ve větě, zná příslovečné spřežky, zná využití stupňovaných tvarů příslovcí 		<p>Rozvoj schopností poznávání</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - umí rozlišit slova neohebná a vyhledat je v textu 		
<p>Skladba</p> <p>Vedlejší věty</p> <p>Větná stavba</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s pojmy podmět a přísudek <ul style="list-style-type: none"> • část podmětná a přísudková • větný člen • větný člen vyjádřený slovesně - umí nahradit větný člen vedlejší větou a naopak - umí položit otázku tak, aby se dalo odpovědět vedlejší větou - zvládá syntaktický pravopis a pozná spojovací výrazy - pozná, co je ve větě důležité (jádro) a co je již známo (východisko) 		
Pravopis	<ul style="list-style-type: none"> - pozná, co je to vlastní jméno - umí správně pracovat s velkými písmeny - umí vyhledat problematické jevy v příručce - umí správně napsat přičestí minulé ve shodě s podmětem - umí vyjmenovaná slova 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<p>Staročeská historie</p> <p>Cestování</p> <p>O knihách</p> <p>Humor i trocha strachu</p> <p>Zvířecí a rostlinná říše</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí přednášet a ústně interpretovat text - umí text dotvářet - pozná tematickou oblast dle jazykového stylu autora - interpretuje básnický text - pozná humor a satiru - ví, co je to jazyková komika - ví, co je situační komika - seznámí se s pojmy literární teorie: pohádka, pověst, báje, bajka, román, drama, fejeton, esej, cestopis, memoáry... 		<p>Mezipředmět. vztahy: dějepis zeměpis občanská nauka tělesná vých. výtvarná vých.</p> <p>Evropa a svět nás zajímají</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p>

	- seznámí se i s evropskou a světovou literaturou		Vztah člověka k prostředí Lidské vztahy
--	---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Mezipředmětové vztahy – dějepis, zeměpis, občanská nauka, tělesná a výtvarná výchova
- Průřezová témata – Rozvoj a schopnost poznávání, mezilidské vztahy, komunikace, Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět, lidské vztahy, vztah člověka k prostředí, stavba mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Žák:		
Charakteristika Žádost, životopis Výtah Subjektivně zabarvený popis	<ul style="list-style-type: none"> - subjektivně hodnotí popisovanou skutečnost, tříbí své názory, zdůvodňuje je, klade si deliberativní otázky, na které hledá odpověď, hledá řešení problému - na základě čteného textu pozná vlastnosti postav, interpretuje jejich chování, postoje, jazyk, vyjadřování, hodnotí, kritizuje, navrhuje jejich nápravu - objektivně hodnotí skutečnost, dokáže předat názory, výstupy výzkumů, umí používat terminologii, sdělovat podstatné jednoduchou a srozumitelnou formou 	duben - červen	Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Nauka o slovní zásobě Skloňování přejatých obecných jmen Skloňování přejatých vlastních jmen Slovesný vid Pravopis Větné členy	<ul style="list-style-type: none"> - pozná slova přejatá, určí jazyk přejatého slova - přiřazuje přejatá slova k českým vzorům nebo skloňuje zvláště - pracuje s cizími jmény a názvy - cizím slovům rozumí - správně skloňuje problematická zájmena 		Rozvoj schopnosti poznávání

<p>Souvětí podřadné, souřadné spojení vět, druh vedlejších vět Souvětí souřadné, poměry mezi hlavními větami</p> <p>Obecné výklady o českém jazyce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná slovesný vid dokonavý/nedokonavý - zařadí sloveso ke vzoru a umí správně určit minulý čas a rozkazovací způsob - správně užívá morfologické tvary a správně je zapisuje - definuje větný člen na základě obsahu, postavení ve větě i slovnědruhové platnosti - umí užívat přístavky, odděluje je interpunkcí - umí rozdělit souvětí na části - pozná podřadnost vět - pozná souřadnost vět - rozpozná vedlejší věty a nahradí je větným členem - umí se zeptat na vedlejší větu - umí ji oddělovat částkami z obou stran - pozná spojky souřadné a poměry 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<p>Od Bílé hory so konce 19. století</p> <p>Knižní toulky</p> <p>Lidský život</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí přednes literárního textu - volně reprodukuje - zaznamenává hlavní myšlenky - dramaturgizuje - výtvarně text doprovází - pozná strukturu, pracuje s pojmy: <ul style="list-style-type: none"> o námět o téma díla o lit. hrdina kompozice 		<p>Mezipředmět. vztahy: Dě, Z</p> <p>Evropa a svět nás zajímají Objevujeme Evropu a svět Lidské vztahy Vztah člověka k prostředí</p>

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- o Mezipředmětové vztahy – dějepis, zeměpis
- o Průřezová témata – Rozvoj a schopnost poznávání, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět, lidské vztahy, vztah člověka k prostředí

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Žák:		
<p>Výklad</p> <p>Popis uměleckého díla Subj. zbarvený popis</p> <p>Vypravování</p> <p>Úvaha</p> <p>Proslov, diskuse</p> <p>Publicistika</p> <p>Funkční styly</p> <p>Životopis, dopis</p>	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje hl.myšlenky textu, vyhledává informace vhodné k řešení problému - umí vypravovat záživnou formou, používá vhodných jazykových prostředků - umí vypravovat fikci, umí vymýšlet zápletky a způsoby jejich rozuzlení, retrospektiva - zamýšlí se nad problémy, dospěje k nějakému závěru - umí promlouvat k publiku, fungovat jako moderátor, vyzná se v tiskovinách, rozlišuje vhodnost a nevhodnost vyjádření a správně interpretuje projevy – jiných - tvoří publicistický útvar na aktuální téma - rozezná jedn. funkční styly 		<p>Stavba mediálního sdělení</p> <p>Tvorba med. sdělení</p> <p>Komunikace</p> <p>Kreativita</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Multikulturalita</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Literární výchova</p> <p>Občanská výchova</p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<p>Slovní zásoba a význam slova, slovo a sousloví, jádro slovní zásoby, rozvrstvení sl. zásoby</p> <p>Nauka o tvoření slov</p> <p>Tvarosloví</p> <p>zájmena a číslovky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí zásady spisovné výslovnosti - umí modulovat souvislou řeč - rozlišuje sl. zás. aktivní a pasivní - definuje synonyma, homonyma, antonyma - zná zásady tvoření českých slov - umí pracovat s celou deklinací, zná i tvary neobvyklé - rozlišuje podst.jm. obecná, vlastní, konkrétní, abstraktní 		<p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Rozvoj schopnosti poznávání</p>

<p>Skladba</p> <p>Pravopis</p> <p>Hlavní zásady českého slovosledu</p> <p>Obecné výklady o jazyce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná druhy a skloňování zájmen a číslovek - rozliší přechodník přít. a min., přidělí sloveso k jedn, slovesným třídám - rozlišuje předložky vlastní a nevlastní, spojky souřadící a podřadící - rozlišuje druhy vedlejších vět - pozná přívlastek volný, těsný, doplněk - umí utvořit větu dle syntaktických pravidel - ovládá grafický zápis přímé řeči - užívá morfologických pravidel jako metody ke správnému pravopisu (vzory, shody) - pracuje s pravidly pro zápis velkých písmen, užívá příručky - chápe nutnost komunikace nezbytnost predikace jako logického principu - chápe jazykové rozlišení Evropy, umí popsat vývoj jazyka obecně i jazyka národního - definuje se jako mluvčí jistého nářečí 		<p>Mezipřed. vztahy: Dě, Z</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>Od moderny po současnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí zaznamenat a reprodukovat hlavní myšlenky - interpretuje literární text - rozlišuje mezi literaturou uměleckou a věcnou - srovnává literaturu moderní a starší, čím se vyznačuje, jaká témata ad. - zná hlavní vývojová období české i světové literatury 		<p>Mezipřed. vztahy: Dě</p> <p>Evropa a svět nás zajímají</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - zná hlavní představitele české prózy - zná hlavní představitele české poezie - zná hlavní představitele válečné literatury české i světové 		
--	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Mezipředmětové vztahy – dějepis, zeměpis, občanská nauka, výtvarná výchova
- Průřezová témata – Rozvoj a schopnost poznávání, kreativita, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika, občan, občanská společnost a stát, komunikace, Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět, lidské vztahy, multikulturalita, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, stavba mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	4	3	3	4
Učební texty :	Literatura pro 1. – 4. ročník SŠ, Didaktis Pracovní sešit k literatuře pro 1. – 4. ročník SŠ, Didaktis Český jazyk – přehled středoškolského učiva Nebo jiné učebnice - odpovídající výuce na gymnáziích			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV.

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové i stylizační schopnosti a

dovednosti (a jim odpovídající komunikační kompetence) žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Ve výuce **českého jazyka a literatury** žáci získávají přiměřené poučení o jazyku – ve svém obsahu i rozsahu prohloubeném ve srovnání se základním vzděláváním – jako východisko ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. To umožní vybudovat kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež povede k hlubokým čtenářským zážitkům. Učitel iniciuje hovory či úvahy o nich. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro studium češtiny, ale i obecněji, neboť v jazykovém ztvárnění je uloženo mnoho poznatků a nové myšlenky se obvykle vyjadřují přirozeným jazykem.

Zároveň jsou realizována následující **průřezová témata** vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova - 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - 2
- Multikulturní výchova - 3
- Environmentální výchova - 4
- Mediální výchova - 5

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo multimediální učebně. Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, časopisy, slovníky a informace dostupné v médiích.

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků v různé míře všechny klíčové kompetence. Další rozvíjení klíčových kompetencí by se mělo stát u každého jedinice celoživotním procesem.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací (literatura, tisk, internet) a jejich zpracování ve formě písemných prací nebo ústních referátů.
- Podporujeme u žáků kritický přístup ke zdrojům informací, ty pak žák tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi.
- Učíme žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, aby přijímali ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, aby z vlastních úspěchů i chyb čerpali poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme do výuky diskuze na aktuální témata.
- Dáváme žákům v hodinách možnost reagovat na neznámé situace, dotazovat se, ověřovat si informace, obhajovat vlastní stanovisko a vyjádřit svůj názor.
- Vedeme žáky k logickému odvozování jazykových pravidel.
- Podporujeme žáky v tom, aby uplatňovali při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, aby kromě analytického a kritického myšlení využívali i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice.
- Vedeme žáky ke kreativnímu myšlení.

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je podstatou předmětu, rozvíjíme ji tedy všemi standardními i netradičními metodami.
- Umožňujeme žákům prezentovat se před třídou se svým výstupem.
- Vedeme žáky s ohledem na situaci a účastníky komunikace k tomu, aby efektivně využívali dostupných prostředků komunikace, verbálních i neverbálních, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu.
- Podporujeme žáky ve správné interpretaci přijímaných sdělení a vedeme je k tomu, aby věcně argumentovali; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pak pomáháme dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme práci dvojicím i skupinám, tím žáky učíme rozdělit si úkoly, pracovat v týmu, spolupracovat, respektovat názory druhých.
- Dáváme žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky.
- Vybízíme žáky k vhodně formulovanému hodnocení vystoupení druhých.
- Podporujeme žáky ve vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.

Kompetence občanská

- Dáváme žákům příležitost, aby informovaně zvažovali vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, aby se rozhodovali a jednali vyváženě.
- Zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti kultury, sportu, politického dění, ochrany životního prostředí.
- Umožňujeme žákům formulovat vlastní postoje a názory a učíme je respektovat názory druhých.
- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému respektu.

Kompetence k podnikavosti

- Motivujeme žáky k tomu, aby uplatňovali proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítáme a podporujeme inovace.
- Zadáváním a hodnocením domácí přípravy vedeme žáky k systematické a pečlivé práci.
- Zdůrazňujeme žákům přínos znalosti českého jazyka pro jejich další studium i uplatnění v praxi.

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
L- Úvod do studia literatury, orientální literatura J - Opakování, jazykové rozbory, mluvnické pravopis	L- rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu J- odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací	Průřezová témata 1, 5 Mezipředmětové vztahy: Dě, SV, Z (platí na celý rok)

<p>L- Řecká a římská literatura J- Útvary národního jazyka, historický vývoj češtiny</p>	<p>L- při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech</p> <p>J- při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence</p>	<p>2</p>
<p>L- Římská literatura, středověká literatura, počátky české literatury ve stsl. a latině J – Vypravování, (vypravování)</p>	<p>L- postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu</p> <p>J- v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu</p>	<p>2, 4</p>
<p>L- Vznik česky psané literatury J – Úvod do stylistiky, funkční styly</p>	<p>L- vystihne podstatné rysy základních period vývoje české literatury, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení</p> <p>J- v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny text a styl, slohotvorní činitele objektivní a subjektivní</p>	<p>5</p>
<p>L-Husovi předchůdci, literatura doby husitské a pohusitské J – Zvuková stránka jazyka – fonetika , spisovná výslovnost</p>	<p>L- vysvětlí specifickou vývoje české literatury</p> <p>J- v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky</p>	<p>2</p>

<p>L-Renesance a humanismus v Evropě J – Grafická stránka jazyka, pravopis, prostý popis, (popis, popis pracovního postupu)</p>	<p>L- samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury</p> <p>J- základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich</p>	<p>2</p>
<p>L- Renesance a humanismus v české literatuře J – Práce s jazykovými příručkami, informační sloh. útvary, jazyková kultura</p>	<p>L- vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)</p> <p>J- v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)</p>	<p>2</p>
<p>L- Humanismus, renesance a baroko v české literatuře, pobělohorská doba J – Stylizace krátkých informačních sloh. útvarů, charakteristika</p>	<p>L- postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu</p> <p>J- pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou</p>	<p>2, 3, 4, 5</p>
<p>L- Evropský klasicismus, osvícenství, preromantismus</p> <p>J – Větné rozbory, pravopis</p>	<p>L- při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech , rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu</p> <p>J-dokáže uplatnit základní principy větné stavby (větné členy, věty, souvětí a jejich vztahy); aktuální</p>	<p>1, 2, 5</p>

	členění výpovědi); základy valenční a textové syntaxe	
L – Národní obrození J – Opakování a systematizace poznatků		1, 2

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - sociální komunikace, diskuse a správná argumentace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - významní Evropané
- Mediální výchova - základní žurnalistické útvary

Mezipředmětové vazby:

- Dě – historické události, osobnosti,...
- SV – filozofové
- Z – geografická lokalizace vývoje nejstarších kultur
- Environmentální výchova – vztah člověka k přírodě – rozbor textů a řečnická cvičení s ekologickou problematikou

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
L – národní obrození	<p>Rozliší umělecký text od neuměleckého, vysvětlí rozdíly mezi fikcí a skutečností, popíše průnik reálna do literárního textu, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci</p> <p>Vysvětlí specifika v genezi české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, objasní vztahy mezi současnou literaturou a díly z minulosti</p> <p>Prokáže znalost zásad českého pravopisu v písemném projevu, orientuje se v tvaroslovném systému</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5</p> <p>mezipředmětové vztahy: Dě, SV, VV, HV, cizí jazyky (platí po celý rok)</p>

J – opakování tvarosloví, jazykové rozbory, mluvnice, pravopis		
L – světový a český romantismus	Charakterizuje a interpretuje přínos hlavních představitelů pro další vývoj literatury, postavení české literatury vyloží v kontextu literatury světové, doloží specifika české literatury, interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl, na konkrétních dílech popíše prostředky básnického jazyka	1, 2
J – Morfologie	Užívá českou normu skloňování jmen i časování sloves včetně hlavních výjimek, umí najít ponaučení ve vhodných příručkách, odliší spisovné a nespisovné tvary, orientuje se v celém morfologickém systému, objasní mluvnické kategorie a chápe možnost využití této znalosti při výuce cizích jazyků	
L – světový a český realismus	Interpretuje text a debatuje o něm, vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl, zhodnotí význam hlavních tvůrců pro další vývoj literatury, konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů	
J – publicistický styl - článek, kontrolní slohová práce, kontrolní diktát, úvod do lexikologie a lexikografie	Vysvětlí vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou, zvláštnosti publicistických žánrů, rozeznává společenskou a estetickou hodnotu publicistických textů, napíše novinovou zprávu, kritiku, článek – výběrově Efektivně a samostatně využívá různé informační zdroje V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, ovládá rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodně jazykové prostředky spisovné a nespisovné, vysvětlí změny ve slovní zásobě, vztahy mezi slovy, význam frazeologických spojení, umí najít ponaučení ve vhodných příručkách	1, 2, 4, 5
L – májovci	Vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, interpretuje daný text s využitím všech znalostí z literární teorie Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu, ovládá	1, 2

J – opakování pravopisu, komplexní jazykové rozbory	grafický rozbor věty a syntaktické principy českého jazyka	
L – ruchovci, lumírovci J – administrativní styl	Rozliší umělecký text od neuměleckého, popíše specifické prostředky básnického jazyka, vystihne podstatné rysy vývoje české literatury, interpretuje dramatické a televizní zpracování literárních děl V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, ovládá rozvrstvení slovní zásoby, vytvoří základní útvary administrativního stylu (mluvené i psané)	1, 2
L – historická próza 2. poloviny 19. století, realistické drama J – charakteristika	Vysvětlí základní principy dramatické tvorby, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohového rozvrstvení, rozezná základní typy promluv, vytvoří vlastní psaný text podle zadání	2, 5
L – světová literatura na přelomu století J – Obohacování slovní zásoby	Na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje umělecký a neumělecký text, na základě četby doloží základní rysy probíraných směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních Ovládá základní principy české slovtvorby, vysvětlí postupy při obohacování jazyka, využívá efektivně slovníků a příruček	1, 2, 5
L – literární moderna přelomu století J – opakování a systematizace poznatků	Vysvětlí specifika typická pro českou literaturu v daném období, interpretuje umělecký text, charakterizuje básnický jazyk, vysvětlí rozdíly mezi fikčním a reálným světem V psaném i mluveném projevu využívá všech získaných vědomostí, řídí se zásadami českého pravopisu, rozliší spisovný text od nespisovné a vyloží hlavní rozdíly mezi oběma útvary	2, 5

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – mezilidská komunikace a problémy v mezilidských vztazích

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě –evropské kulturní hodnoty
- Mediální výchova - základní žurnalistické útvary

Mezipředmětové vztahy:

- DĚ – historické události, osobnosti,...
- SV – myšlenkové směry přelomu století
- VV, HV - umělecké směry ve výtvarném umění a hudbě
- Environmentální výchova – vztah člověka k přírodě – rozbor textů, slohové práce, řečnická cvičení a prezentace s ekologickými náměty

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
L – česká literatura na přelomu století J – opakování tvarosloví,	Vysvětlí vývoj kontextu české a světové literatury, zhodnotí přínos velkých autorských osobností, analyzuje a interpretuje umělecký i neumělecký text Užívá správně českou morfologickou normu, v psaném projevu prokáže znalost českého pravopisu, v mluveném projevu správně využívá všech vrstev jazyka	1, 2, 3, 4 mezipředmětové vztahy: DĚ, SV, cizí jazyky, VV, HV (platí po celý rok)
L – moderní básnické směry J – Skladba, větné členy, souvětí	Vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných směrů, uvede jejich představitele, charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro další vývoj umění a literatury Využívá znalost o větných členech a jejich vztazích, rozliší nepravidelnosti větné stavby, vytvoří grafický záznam souvětí s použitím dřívějších i nových poznatků	2
L – světová próza, poezie a drama 1. poloviny 20. století J – slohová práce - úvaha	Charakterizuje podstatné znaky vývoje světové literatury, analyzuje a interpretuje text umělecký i neumělecký, na konkrétních případech popíše specifika básnického jazyka, využívá vlastní četby Na základě vědomostí z předešlých ročníků rozliší základní publicistické útvary, na základě zadání vytvoří vlastní text, v němž prokáže znalost stylistického rozvrstvení útvaru i českou pravopisnou normu	2, 3, 4

<p>L – meziválečná česká poezie</p> <p>J – Textová skladba</p>	<p>Rozliší umělecký text od neuměleckého, popíše specifické prostředky básnického jazyka, vystihne podstatné rysy vývoje české literatury, analyzuje a interpretuje text, zhodnotí přínos velkých autorských osobností pro další vývoj národní literatury, prokáže vliv světových literárních proudů u nás</p> <p>Využívá znalosti o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle postoje mluvčího, používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti a přehlednosti, rozliší modalitu a emocionalitu výpovědí</p>	<p>2</p>
<p>L – meziválečná česká próza</p> <p>J – pravopis – interpunkce v souvětí – opakování a systematizace poznatků</p>	<p>Charakterizuje směřování české literatury, vyloží její postavení v kontextu literatury světové, zhodnotí působení světových proudů na českou tvorbu, popíše specifické prostředky uměleckého jazyka a zhodnotí jejich působení na čtenáře</p> <p>Využívá správně všech zásad interpunkčních pravidel českého pravopisu, vhodně využívá všechna interpunkční znaménka</p>	<p>2</p>
<p>J – odborný styl</p>	<p>Vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary, volí adekvátní komunikační strategie, posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení podpoří všestrannou analýzou textu, pořizuje z textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, shrnutí, samostatně používá různé informační zdroje</p>	<p>5</p>
<p>J – slohová práce – reportáž</p>	<p>Ve vlastním psaném textu prokáže schopnosti argumentace a rozboru daného problému, volí adekvátní výrazy, prokáže znalosti české pravopisné normy</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5</p>
<p>L – české meziválečné drama</p> <p>J – opakování a systematizace veškerých poznatků</p>	<p>Vysvětlí základní principy dramatické tvorby a rozliší je od postupů avantgardních, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, analyzuje symboliku konkrétních děl</p> <p>Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu, s oporou příruček řeší složitější případy</p>	<p>2</p>

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace, diskuse, argumentace, mezilidská komunikace a tolerance
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – slavní Evropané
- Multikulturní výchova – kulturní diferenciací mezi lidmi různého původu, mezilidské vztahy
- Environmentální výchova – charakteristika populací, jejich vlastností a vzájemných vztahů

Mezipředmětové vztahy:

- Dě – historické události, osobnosti,...
- SV – poválečné myšlenkové směry
- VV, HV - umělecké směry ve výtvarném umění a hudbě
- Člověk a vztah k přírodě (reportáže a úvahy na ekologická témata, regionální autoři, rozbor textů a řečnická cvičení nadanou problematiku)

Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
L – česká poezie od r. 1945 do současnosti J – opakování, systematizace poznatků	Prokáže a vysvětlí specifičnost vývoje české poválečné literatury v kontextu literatury světové, vysvětlí odlišnosti, inspirace a příbuznosti, analyzuje a interpretuje umělecký text, uplatňuje veškeré znalosti o struktuře uměleckého textu Chápe a vysvětlí zvláštnosti obou stylů, vysvětlí jejich účinnost, charakterizuje jejich symboliku, na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu Na vybraných textech prokáže znalost všech pravopisných pravidel českého jazyka, vhodně využívá všech dostupných příruček a slovníků	1, 2, 3, 4, 5 mezipředmětové vztahy: Dě, SV, HV, VV (platí po celý rok)
J – základy rétoriky	Odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá v souvislosti s komunikační strategií, v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky, volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera, polemizuje a argumentuje, rozeznává manipulativní	5

	komunikaci a dokáže se jí bránit, vhodně využívá i nonverbální prostředky řeči	
J – administrativní styl – motivační dopis, žádost, životopis	Vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary, svá tvrzení argumentačně podpoří, vytvoří vlastní text	3, 4, 5
L – česká próza od r. 1945 do současnosti J – obecné poučení o jazyce	Charakterizuje vývoj české literatury daného období, vysvětlí její zvláštnosti, rozliší typy promluv a fikční svět od reálného, analyzuje a interpretuje vybraná díla Vysvětlí obecné zákonitosti jazyka, vyloží genetickou a typologickou příbuznost jazyků, pracuje se všemi příručkami a slovníky a vhodně a samostatně jich využívá	2, 4
L – české drama od r. 1945 do současnosti J – umělecký styl	Rozliší umělecký text od neuměleckého, charakterizuje jejich hlavní rysy, analyzuje literární texty v návaznosti na literární interpretace ve výuce literatury Vysvětlí základní principy dramatické tvorby a rozliší je od postupů avantgardních, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, analyzuje symboliku konkrétních děl	1, 2
J – opakování a systematizace poznatků	Na vybraných textech prokáže znalost všech pravopisných pravidel českého jazyka, vhodně využívá všech dostupných příruček a slovníků	5
J – fejeton	Vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary, rozlišuje mezi odborným a uměleckým textem, vytvoří vlastní psaný text na dané téma	2, 3, 4
L – světová poezie od r. 1945 do současnosti, opakování J – opakování tvarosloví a skladby	Na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka a zhodnotí jejich účinek na čtenáře, při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu a literárních žánrech Správně užívá českou normu skloňování a časování včetně hlavních výjimek, orientuje se v celém tvaroslovném systému, využívá všech znalostí o větných členech a vztazích mezi nimi	2, 5
L – světová próza od r. 1945 do současnosti opakování, opakování	Vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení	2, 3

L – světové drama od r. 1945 do současnosti opakování, opakování	Vysvětlí základní principy dramatické tvorby a rozliší je od postupů avantgardních, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, analyzuje symboliku konkrétních děl	2, 5
J – opakování a systematizace poznatků	Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu, s oporou příruček řeší složitější případy	
L a J – opakování a systematizace všech získaných poznatků	Využívá veškerých získaných znalostí při analýze a interpretaci textu, postihne všechna specifika uměleckého a neuměleckého textu, v písemném i mluveném projevu dodržuje všechna pravidla a zásady české spisovné normy	1, 2, 3, 4, 5

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace, diskuse, argumentace, mezilidské vztahy
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – významní Evropané a jejich vliv na českou vědu a kulturu
- Multikulturní výchova – sociokulturní rozrůzněnost v regionech České republiky
- Environmentální výchova – vliv člověka a jeho činností na životní prostředí
- Mediální výchova – dnešní média a jejich působení, úvaha, referáty, řečnická cvičení a rozbor textů - ochrana životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

- Dě – významné historické události a osobnosti
- SV – myšlenkové směry 2. poloviny 20. století
- HV a VV – umělecké směry ve výtvarném umění a v hudbě
- Člověk a vztah k přírodě – literatura s ekologickou problematikou, regionální literatura a autoři

UČEBNÍ OSNOVY

ANGLICKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	3	3	3	2
Učební texty:	Maturita Solutions Elementary, Maturita Solutions Pre-Intermediate nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** realizuje vzdělávací obsah vzdělávací oblasti **Cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP pro základní vzdělávání. Zároveň jsou realizována následující **průřezová témata** vymezená v RVP:

- Osobnostní a sociální výchova - 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - 2
- Multikulturní výchova - 3
- Environmentální výchova - 4
- Mediální výchova - 5
- Výchova demokratického občana – 6

Anglický jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny žáky prvním cizím jazykem, to znamená, že všichni žáci dosáhnou po ukončení prvních čtyř ročníků osmiletého studia úrovně uživatele základů jazyka (úroveň A2 podle Společného evropského referenčního rámce).

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí na dvě skupiny) v kmenových třídách nebo jazykových učebnách.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, informace dostupné v médiích a volitelně časopisy. Pracujeme také s digitálními výukovými materiály a využíváme moderní technologie.

Žáci mají možnost účastnit se soutěží v anglickém jazyce. Škola se rovněž zapojuje do přípravy žáků pro získání certifikátů Cambridge English.

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků v různé míře všechny klíčové kompetence.

Kompetenci k učení:

- Motivujeme žáky k učení se anglickému jazyku jako důležité součásti studia i budoucího života.
- Zařazujeme do hodin práci se slovníky a časopisy.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací.
- Necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce i při používání učebnic a cvičebnic.
- Vedeme žáky k účasti v soutěžích, kde mohou porovnat své schopnosti s žáky jiných tříd nebo škol.
- Učíme žáky hodnotit sebe i druhé.
- Sledujeme pokrok žáků a přizpůsobujeme výuku náročnosti učiva.

Kompetenci k řešení problémů:

- Zadáváme problémové úlohy, projekty rozvíjející kreativitu žáků.
- Vedeme žáky k dovednosti porovnávat výsledky své práce s prací spolužáků.
- Dáváme žákům v hodinách možnost reagovat na neznámou situaci, dotazovat se, vyhledávat a ověřovat informace i mimo učebnici.
- Vedeme žáky k logickému odvozování významů slov.
- Využíváme ve výuce hry, kvízy, hádanky, křížovky, při kterých žáci uplatňují i vědomosti nabyté v jiných předmětech.

Kompetenci komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je podstatou předmětu, rozvíjíme ji tedy všemi standardními i netradičními metodami, které ve výuce používáme.
- Vedeme žáky k efektivnímu a logickému vyjadřování myšlenek a názorů.
- Simulujeme jednoduché situace, do kterých se žáci mohou dostat v anglicky mluvícím prostředí.
- Umožňujeme žákům prezentovat se před kolektivem samostatně (mluvní cvičení), ve dvojicích (hrané rozhovory) nebo ve skupinách (připravené nebo improvizované diskuze).
- Zařazujeme do výuky různé typy textů a poslechových cvičení, které žáci mohou využít pro své další vzdělávání.
- Podporujeme žáky při používání všech dostupných prostředků komunikace.

Kompetenci sociální a personální:

- Zadáváme práci párům nebo týmům, tím žáky učíme rozdělit si úkoly, spolupracovat, respektovat názory druhých.
- Dáváme žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky.
- Vybízíme žáky k vhodně formulovanému hodnocení vystoupení druhých.
- Zařazujeme do výuky hry a soutěže.
- Přizpůsobujeme výuku individuálním potřebám a schopnostem žáků.

Kompetenci občanskou:

- Využíváme texty o reáliích anglicky mluvících zemi ke srovnání způsobu života a vedeme žáky k pochopení a toleranci rozdílů různých kultur.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní učení domácími úkoly a kontrolními testy.
- Učíme žáky formulovat vlastní postoje a názory a respektovat názory druhých.
- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému respektu.

Kompetenci pracovní:

- Pracujeme s učebnicí podle pravidelného schématu, opakovaně a pravidelně používáme a střídáme různé techniky a formy práce, abychom žáky vedli k systémové práci.
- Zadáváme žákům úkoly, při kterých projeví svou iniciativu, představivost, znalosti a schopnost spolupracovat s ostatními.
- Vyžadujeme včasné, pečlivé a přesné vypracovávání domácích úkolů.

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: výslovnost hlásek odlišných od češtiny, slovní přízvuk, redukce nepřízvučných slabik	Prima, sekunda	Průřezová témata: 1, 2, 3, 5
Pravopis: rozdíly mezi pravopisem a výslovností, hláskování, hláskové změny při přidávání koncovek	Během prvních dvou ročníků žák dosáhne úrovně A1 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: ČJ, OV, Ze, IVT
Gramatika: přivlastňování, slovesa být, mít, moci, přítomný čas prostý a průběhový, rozkazovací způsob, tvorba otázek, určitý a neurčitý člen, množné číslo, příslovce frekvence, tázací zájmena, počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, zájmena, číslovky, nejjednodušší spojovací výrazy, ukazovací zájmena, vazba have to, sloveso should, vazba there is, there are, kvantifikátory	Receptivní řečové dovednosti: Žák – vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, - rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje, - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova, - pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění, - používá nejdříve abecední slovník učebnice, později dvojjazyčný slovník, - rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům, - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů, - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci, - čte nahlas a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu.	
Lexikologie: základní slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, časové předložky, přídavná jména s předložkami, antonyma		
Tematické okruhy: osobní údaje, rodina, čas, hudba, názvy států, škola, volný čas, koníčky a zájmy, popis osoby, oblečení, pocity, britská královská rodina, britské univerzity, teenageři a peníze, jídlo		
Komunikační situace: pozdrav, představení se, užívání stažených tvarů, psaní v odstavcích, uvádění názoru, svolení, popis lidí, vytvoření	Produktivní řečové dovednosti: Žák - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné	

osobního profilu, rada, psaní přípravných poznámek, oznámení, dohodnutí společné aktivity, podávání návrhů, souhlas a odmítnutí, psaní neformálního e-mailu, používání prostředků textové návaznosti, objednání jídla v restauraci, dotazování se, kontrola chyb, napsání pozvánky, prosba o zpomalení řeči, zopakování a objasnění, ukázání cesty	sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost, -vyplní své základní údaje do formulářů, - zvládne jednoduchou konverzaci na známé téma, -reprodukuje ústně i písemně obsah jednoduchého textu.	
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Představování, projev zájmu o jiné lidi, lidské pocity, vhodné otázky.
2. Způsob života v anglicky hovořících zemích.
3. Vztah k lidem z různých kulturních okruhů, život v anglicky mluvících zemích.
5. Vyplňování formulářů a psaní e-mailů a pozvánek.

Mezipředmětové vazby:

- ČJ – srovnání obou jazyků, psaní krátkých slohových útvarů
 OV – vztahy v rodině a s vrstevníky, politický systém v anglicky hovořících zemích
 Ze – názvy států a národností, školství v anglicky hovořících zemích
 IVT – využívání internetu.

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: procvičování výslovnosti, intonace, redukce nepřízvučných slabik, vázání slov</p> <p>Pravopis: rozdíly mezi pravopisem a výslovností</p> <p>Gramatika: minulý čas prostý, určování času v minulosti, stupňování přídavných jmen, minulý čas prostý, příslovce, vyjadřování budoucnosti, předpřítomný čas prostý, spojovací výrazy (because, so...)</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák - dokáže se aktivně zapojit do jednoduché konverzace, - pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, -poskytne požadovanou informaci.</p>	<p>Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Mezipředmětové vazby: Čj, Ov, Ze, Fy, TV, Bi, IVT</p>
<p>Lexikologie: základní slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, místní předložky, spojení přídavných jmen a předložek, fráze se základními slovesy, frázová slovesa</p>		

<p>Tematické okruhy: jídlo, společenské události, město a vesnice, doprava, počasí, příroda a zvířata, zajímavá místa v USA, počítače, elektronika, internet, nakupování, sport, bydlení a ubytování, věda</p>		
<p>Komunikační situace: psaní v odstavcích, napsání jednoduchého článku o městě, popis fotografie obecně i v detailu, napsání pohlednice, poslech instrukcí, vyprávění, nákup v obchodě, vyjednávání, reakce na návrhy, psaní přípravných poznámek, zahrnutí přímé řeči v písemném projevu, uvedení čtenáře do děje, psaní neformálního dopisu, popis a srovnání fotografií, používání prostředků textové návaznosti</p>		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Sociální komunikace, setkávání lidí.
2. Politická moc v anglicky hovořících zemích.
3. Život v anglicky mluvících zemích, způsob života.
4. Vztah k přírodě, počasí, ochrana přírody, přírodní parky.
5. Psaní e-mailů, počítačové hry, internet, moderní technologie.
6. Politická moc v anglicky hovořících zemích.

Mezipředmětové vazby

- Čj – psaní krátkých slohových útvarů.
- Ov – způsob života u nás a v zahraničí, politický systém anglicky hovořících zemí.
- Ze – zajímavá místa v anglicky hovořících zemích.
- Bi – ochrana přírody.
- Fy – věda v anglicky hovořících zemích.
- Tv – sport.
- IVT – využití internetu.

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
---------------	-------------------	--

Fonetika: intonace, jednoduchá pravidla výslovnosti	Tercie, kvarta	Průřezová témata: 1, 2, 4, 5
Pravopis: lexikální princip pravopisu slov, základní pravidla interpunkce	Během třetího a čtvrtého ročníku žák dosáhne úrovně A2 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, Ov, Ze, Bi, IVT
Gramatika: srovnání přítomných časů, členy, příslovce, minulé časy, koncovky přídavných jmen, kvantifikátory, možnost a nutnost, frázová slovesa, stupňování přídavných jmen, nulový kondicionál	Receptivní řečové dovednosti: Žák - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, - vyhledá v textech známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky, - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu, - používá dvojjazyčný slovník, - vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	
Lexikologie: základní slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, expresivní přídavná jména, tvorba slov, fráze, frázová slovesa, záporné předpony		
Tematické okruhy: škola a zájmy, pocity, zdraví, příroda, sport, film a televize, reklama, videohry, počasí	Produktivní řečové dovednosti: Žák - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy, - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty, - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace, - vyžádá jednoduchou informaci.	
Komunikační situace: popis postavy, rady, vyprávění a jeho rozvržení, projevy zájmu a účasti, popis reakcí lidí, popis a srovnání fotografií a jejich rozvržení, spekulace o pocitech, psaní pozvánky a odpovědi, navrhování aktivit, zkratky, vyjadřování preference, dohoda, psaní neformálního dopisu a článku, prezentace názorů a odlišných pohledů naslouchání kontextu, tvorba interview		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Emoce, organizace volného času.
2. Americký filmový průmysl.
4. Počasí, příroda a její ochrana, globální problémy.
5. Zábava v médiích, film, dopady reklamy.

Mezipředmětové vazby:

- Čj – psaní krátkých slohových útvarů.

Ov – emoce.
 Ze – klima.
 Bi – příroda a její ochrana.
 HV – ochrana přírody.
 IVT – využívání internetu.

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: zvuková výstavba slova, fonetická redukce, zvuková stránka věty: intonace v otázkách	Interaktivní řečové dovednosti: Žák - dovede se jednoduchým způsobem domluvit v běžných každodenních situacích.	Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5 Mezipředmětové vazby: Čj, TV, OV, G, Dě, Bi, IVT
Pravopis: pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti		
Gramatika: vyjadřování budoucnosti, první kondicionál, složitější prostředky návaznosti, předpřítomný čas prostý a jeho kontrast s minulými časy, druhý kondicionál, předminulý čas prostý, nepřímá řeč, trpný rod		
Lexikologie: slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, předpony a přípony přídavných jmen, složeniny, slovní spojení, slovesné vzory, koncovky podstatných jmen, vazby sloves a předložek		
Tematické okruhy: povolání, vlastnosti člověka, cestování a prázdniny, nakupování a peníze, vzdělávání, zločin, technologie		
Komunikační situace: pracovní pohovor, rozvíjení odpovědí, vyjádření kontrastu, psaní žádosti o zaměstnání,		

vyjádření názoru, dohadování společné aktivity, psaní blogu, neformální vypouštění podmětu, prezentace, popis a srovnávání fotografií, vyjadřování názoru v delším textu, psaní příběhu v e-mailu, strukturování vyprávění, sdělení stížnosti, psaní formálního dopisu		
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Člověk a svět práce, člověk a jeho charakter, organizace volného času.
2. Život lidí v různých zemích.
3. Základní sociokulturní problémy, vztah k lidem z různého kulturního prostředí.
4. Režim dne, zvyklosti a návyky šetrné k životnímu prostředí.
5. Role médií a technologií.

Mezipředmětové vazby:

Čj – psaní krátkých slohových útvarů.

TV – druhy sportů, sportovní události a osobnosti.

OV – svět práce, peníze, vztahově-postojové vlastnosti člověka.

G, Dě – zajímavá místa, historické události a osobnosti anglicky mluvících zemí.

Bi – příroda a její ochrana.

IVT – využívání internetu.

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin:	4	3	3	3
Učební texty:	Maturita Solutions Intermediate, Maturita Solutions Upper Intermediate nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV.

Zároveň jsou realizována následující **průřezová témata** vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova - 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - 2
- Multikulturní výchova - 3
- Environmentální výchova - 4
- Mediální výchova - 5

Anglický jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny žáky prvním cizím jazykem, to znamená, že všichni absolventi dosáhnou úrovně středně pokročilého uživatele jazyka (úroveň B2 podle Společného evropského referenčního rámce).

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí na dvě skupiny, pokud možno podle vstupní úrovně žáků) v kmenových třídách nebo jazykových učebnách.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, informace dostupné v médiích a volitelně časopisy. Pracujeme také s digitálními výukovými materiály a využíváme moderní technologie.

Na obsah předmětu **Anglický jazyk** navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Konverzace v anglickém jazyce** (prohlubování kompetencí získaných v hodinách anglického jazyka) a ve 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Anglické testy** (příprava na mezinárodní zkoušky z angličtiny – FCE, ESOL).

Žákům škola nabízí také poznávací zájezdy do Velké Británie. Zájemcům o studium na Gymnáziu Karviná, kteří se na základní škole neučí anglický jazyk, můžeme nabídnout intenzivní přípravný kurz angličtiny. Škola se rovněž zapojuje do přípravy žáků pro získání certifikátů Cambridge English.

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků v různé míře všechny klíčové kompetence.

Kompetenci k učení:

- Motivujeme žáky k učení se anglickému jazyku jako důležité součásti studia i budoucího života.
- Zařazujeme do hodin práci se slovníky a časopisy.

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací (literatura, tisk, internet) a jejich zpracování ve formě písemných prací nebo ústních referátů.
- Necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce i při používání učebnic a cvičebnic.
- Vedeme žáky k účasti v soutěžích, kde mohou porovnat své schopnosti s žáky jiných tříd nebo škol.
- Učíme žáky hodnotit sebe i druhé, radit a věcně kritizovat.

Kompetenci k řešení problémů:

- Zadáváme problémové úlohy, úlohy rozvíjející kreativitu.
- Zařazujeme do výuky diskuze na aktuální témata.
- Dáváme žákům v hodinách možnost reagovat na neznámou situaci, dotazovat se, ověřovat informace, obhajovat vlastní stanovisko a vyjádřit svůj názor.
- Vedeme žáky k logickému odvozování jazykových pravidel nebo významů slov.
- Využíváme ve výuce i hry, kvízy, hádanky, křížovky, při kterých žáci uplatňují i vědomosti nabyté v jiných předmětech.

Kompetenci komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je podstatou předmětu, rozvíjíme ji tedy všemi standardními i netradičními metodami, které ve výuce používáme.
- Vedeme žáky k praktickému využívání zvukových a grafických prostředků jazyka.
- Simulujeme situace, do kterých se žáci mohou dostat v anglicky mluvícím prostředí.
- Umožňujeme žákům prezentovat se před kolektivem samostatně (mluvní cvičení, referáty), ve dvojicích (hrané rozhovory) nebo ve skupinách (připravené nebo improvizované diskuze).
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci vytvářejí různé slohové útvary.
- Podporujeme žáky při používání všech dostupných prostředků komunikace.

Kompetenci sociální a personální:

- Zadáváme práci dvojicím nebo skupinám, tím žáky učíme rozdělit si úkoly, spolupracovat, respektovat názory druhých.
- Dáváme žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky.
- Vybízíme žáky k vhodně formulovanému hodnocení vystoupení druhých.
- Zařazujeme do výuky hry a soutěže.

Kompetenci občanskou:

- Využíváme studia reálií anglicky mluvících zemi ke srovnání politického systému, ekonomického a kulturního dění, způsobu života a vedeme žáky k pochopení a toleranci rozdílů různých kultur.
- Zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti kultury, sportu, politického dění, ochrany životního prostředí.
- Umožňujeme žákům formulovat vlastní postoje a názory a učíme je respektovat názory druhých.
- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému respektu.

Kompetenci k podnikavosti:

- Zadáváním a důsledným hodnocením domácí přípravy vedeme žáky k systematické a pečlivé práci.
- Zdůrazňujeme žákům přínos znalosti anglického jazyka pro jejich další studium i uplatnění v praxi.

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata	
Fonetika: zvuková výstavba slova (pomocná slovesa), zvuková stránka věty (intonace zdůrazněného slova ve větě), přízvuk ve slovech, homonyma	kvinta + sexta	Průřezová témata: 1, 2, 3, 5 Mezipředmětové vazby: Čj, SV, IVT, Z, D	
Pravopis: pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti	Během prvních dvou ročníků žák dosáhne úrovně B1 Společného evropského rámce, to znamená:		
Gramatika: přítomné časy, dynamická a stavová slovesa, členy, vyjadřování budoucnosti, minulé časy, vazba used to, kontrast minulých časů a předminulého prostého času, předpřítomné časy, spekulace a předpovědi, budoucí průběhový a předbudoucí prostý čas	Receptivní řečové dovednosti: Žák – porozumí hlavnímu smyslu jasné standardní řeči o známých, běžných tématech, - rozliší v řeči jednotlivé mluvčí, jejich názory a stanoviska, - rozumí textům psaným běžně užívaným jazykem – popisům událostí, zážitků, přání, - rozliší hlavní a doplňující informace, - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, - čte s porozuměním texty v učebnici a časopisech - využívá překladový i výkladový slovník.		
Lexikologie: slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, koncovky podstatných a přídavných jmen, frázová slovesa, místní předložky, složeniny, homonyma			
Tematické okruhy: volný čas, globální problémy, prázdniny, pocity, život člověka, technologie, sport, jídlo, lidské tělo a medicína, povolání			
Komunikační situace: příprava k mluvení, rozhovor s předáváním informací, rady, psaní zprávy, zdvořilé požadavky, náležitě plnění všech úkolů písemných prací, dohadování aktivity, vyjádření názoru a dosažení kompromisu, psaní blogu, dodržování slovního limitu písemných prací, popis fotografie a jeho struktura, identifikace lidí na fotografii a spekulace,	Produktivní řečové dovednosti: Žák - formuluje svůj názor jednoduše, s menšími gramatickými nedostatky, - volně reprodukuje text z učebnice nebo časopisu.		

vyjadřování názoru a návrhu řešení v delším textu		
---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Sociální komunikace, morálka všedního dne, povolání.
2. Globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky.
3. Způsob života v anglicky hovořících zemích ve srovnání s Českem.
5. Reflexe médií a mediálního obsahu.

Mezipředmětové vazby:

- Čj – psaní krátkých slohových útvarů.
 SV – pracovní právo, globalizační procesy, politické systémy anglicky hovořících zemí.
 Z, D – zajímavá místa, historické události a osobnosti anglicky mluvících zemí.
 IVT – využívání internetu.

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: zvuková stránka věty (intonace otázek a zvolacích vět)</p> <p>Pravopis: pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika: : stupňování přídavných jmen a srovnávání, imaginární situace, přací věty, kvantifikátory, modální slovesa v minulosti, vztažné věty, nepřímé otázky, uvozující it, neurčitá zájmena, trpný rod, vazba have something done</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - souvisle popíše události, zážitky, představy, zájmy a činnosti, vyjádří svůj názor, - napíše jednoduchý, logicky strukturovaný souvislý text na známé téma, dodrží zadaný slohový útvar, použije vhodné jazykové prostředky (osobní profil, článek, leták, kritika filmu, neformální a formální dopis, vzkaz, poznámka, vypravování), - přijímá a srozumitelně předává informace. 	<p>Průřezová témata: 1, 2, 3, 5</p> <p>Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Bi, IVT, Z, Dě</p>
<p>Lexikologie: slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, složeniny, slovesné vazby, kolokace, vazby přídavných jmen s předložkami, frázová slovesa, slovesa s předložkami</p> <p>Tematické okruhy: zdravotnictví, média, Kanada, Irsko, Česko, bydlení, sociální problémy, moderní technologie, charakter, umění</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti:</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své stanovisko a názor, okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických textů, - reaguje správně v každodenních situacích, používá vhodné výrazy, 	

<p>Komunikační situace: srovnávání a diskuse nad fotografiemi, získávání času při mluvení, psaní neformálního e-mailu, vyjadřování názoru, psaní příspěvku na internet, popis charakteru člověka, řízený rozhovor, psaní eseje pro a proti, popis a srovnání fotografií, rozhovor s výměnou názorů, spekulace při rozhovoru, psaní knižní recenze, vyjadřování názorů na umění</p>	<p>- komunikuje adekvátně na témata v konkrétních i méně běžných situacích, - nepřipraven zahájí, vede a ukončí konverzaci o tématech, která jsou mu známá, zajímají ho, souvisejí s každodenním životem.</p>	
---	---	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
2. Evropská unie a cestování v jejím rámci, realie anglicky hovořících zemí.
3. Vzdělávání u nás a ve světě, studijní příležitosti v zahraničí, způsob života v anglicky hovořících zemí, svátky a tradice
5. Moderní technologie a jejich využívání.

Mezipředmětové vazby:

- Čj – psaní krátkých slohových útvarů, literatura anglicky hovořících zemí.
 SV – politické systémy anglicky hovořících zemí, Evropská unie.
 Bi – člověk a zdraví.
 IVT – informační a komunikační technologie, využívání internetu
 Z, Dě – zajímavá místa, historické události a osobnosti anglicky mluvících zemí

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: ucelení fonetických rysů AJ – hlásky odlišné od češtiny, vázání slov, slovní a větný přízvuk, intonace, rozdíly ve výslovnosti napříč variantami angličtiny</p>	<p>septima + oktáva</p>	<p>Průřezová témata: 1, 2, 3, 5 Mezipředmětové vazby: Čj, SV, IVT, Z, Dě</p>
<p>Pravopis: pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti</p>	<p>Během třetího a čtvrtého ročníku žák dosáhne úrovně B2 Společného evropského rámce, to znamená:</p>	
<p>Gramatika: nepřímá řeč s otázkami, třetí kondicionál, přechodníkové</p>	<p>Receptivní řečové dovednosti: Žák</p>	

<p>konstrukce, srovnání předpřítomných časů, opakované minulé děje, kondicionály, předminulé časy</p>	<p>- porozumí delšímu autentickému projevu na aktuální i známé odborné téma, postihne hlavní a doplňující informace, - rozliší jednotlivé mluvčí, jejich názory a stanoviska, identifikuje různý styl, citové zbarvení, - vyhledá a shromáždí informace z různých textů a dokáže s nimi pracovat, - odvodí význam neznámých slov i na základě znalosti tvorby slov a internacionalismů, - využívá slovníky, encyklopedie, média, - dokáže číst s porozuměním jednoduchou současnou prózu v angličtině, pochopí zápletku ve filmu nebo hře.</p>	
<p>Lexikologie: slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, zprostředkující slovesa, vazby sloves a podstatných jmen, slovesné vzorce, míry a váhy, předložky</p>		
<p>Tematické okruhy: vzdělání, zdravý životní styl, cestování, Evropská unie, svátky a oslavy, politický systém, ekonomika a geografie UK, zajímavá místa v UK, britská historie, populace a životní styl v anglicky hovořících zemích, britská literatura, moderní technologie, film, cestování, osobnost, peníze</p>	<p>Produktivní řečové dovednosti: Žák - dokáže spontánně, srozumitelně, plynule formulovat svůj názor, používá dosti bohatou slovní zásobu, - volně, svými slovy reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý náročnější text, - přednese samostatně sestavený souvislý projev na celou řadu témat, vyjádří své stanovisko, - vytvoří přehledný, složitější písemný projev na různá témata, dodrží zadaný slohový útvar, použije vhodné jazykové prostředky (neformální dopis, vypravování, formální dopis, žádost o práci, esej)</p>	
<p>Komunikační situace: psaní příběhu a jeho struktura, využití času na přípravu rozhovoru, náležitá interakce při rozhovoru, řízený rozhovor s dohodnutím kompromisu, psaní formálního dopisu, popis a srovnání fotografií</p>		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
2. Realie anglicky hovořících zemí.
3. Vzdělávání u nás a ve světě, studijní příležitosti v zahraničí, způsob života v anglicky hovořících zemí.
5. Moderní technologie a jejich využívání.

Mezipředmětové vazby:

Čj – psaní krátkých slohových útvarů, literatura anglicky hovořících zemí.

SV – politické systémy anglicky hovořících zemí.

IVT – informační a komunikační technologie, využívání internetu

Z, Dě – zajímavá místa, historické události a osobnosti anglicky mluvících zemí

Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: ucelení fonetických rysů AJ – hlásky odlišné od češtiny, vázání slov, slovní a větný přízvuk, intonace, rozdíly ve výslovnosti napříč variantami angličtiny	- přijímá a předává obsahově náročnější informace - využívá překladové, výkladové a odborné slovníky.	Průřezová témata: 1, 2, 3, 5 Mezipředmětové vazby: Čj, SV, IVT, Z, Dě
Pravopis: pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti	Interaktivní řečové dovednosti:	
Gramatika: nepřímé otázky, otázky na podmět a předmět, stupňování a srovnávání, tázací dovětky, vyjádření pravděpodobnosti, budoucí a předbudoucí časy	Žák - vhodnou ústní i písemnou formou vyjádří, zdůvodní a vysvětlí své myšlenky, názory, stanoviska, domluví se na kompromisu, - reaguje ve složitějších, méně běžných situacích, užívá i frazeologické obraty, - komunikuje spontánně, gramaticky a foneticky víceméně správně v konkrétních i abstraktních situacích, - je schopen vést dialog s rodilým mluvčím, účastnit se diskuse ve známém kontextu, vysvětlí a zdůvodní své názory.	
Lexikologie: slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, koncovky podstatných jmen		
Tematické okruhy: Austrálie, Nový Zéland, politika, ekonomika a geografie USA, zajímavá místa v USA, americká		

historie, populace a životní styl v anglicky hovořících zemích, americká literatura, angličtina jako jazyk, životní etapy, politika		
Komunikační situace: psaní eseje pro a proti		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
2. Realie anglicky hovořících zemí.
3. Vzdělávání u nás a ve světě, studijní příležitosti v zahraničí, způsob života v anglicky hovořících zemí.
5. Moderní technologie a jejich využívání.

Mezipředmětové vazby:

- Čj – psaní krátkých slohových útvarů, literatura anglicky hovořících zemí.
- SV – politické systémy anglicky hovořících zemí.
- IVT – informační a komunikační technologie, využívání internetu
- Z, Dě – zajímavá místa, historické události a osobnosti anglicky mluvících zemí

UČEBNÍ OSNOVY

NĚMECKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	-	-	3	3
Učební texty:	F. Jin, L. Pohrmann, M. Zbranková: Prima, nakladatelství FRAUS			

Charakteristika předmětu:

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Další cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úroveň A1: žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Vyučovací předmět německý jazyk je úzce spojen s předmětem český jazyk a literatura, dějepis, občanská výchova a zeměpis, biologie.

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků v různé míře všechny klíčové kompetence.

Učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o:

- kompetence komunikativní
- k učení
- k řešení problému

K rozvíjení dalších kompetencí dochází v souvislosti s propojením s jinými vyučovacími předměty:

- kompetence sociální
- kompetence občanská

Aby učitel dosáhl u žáků rozvoje těchto kompetencí, řídí se následujícími pravidly:

- klade důraz na samostatnou komunikaci a orientaci v základních životních situacích.
- upevňuje znalosti na základě domácí přípravy
- usiluje o zapojení do předmětových olympiád a soutěží
- vybírá aktuální a zajímavé texty (časopisy Spitze, Freundschaft, internet)
- vybírá zajímavá témata k diskuzi

- učí žáky orientovat se v textech a reprodukovat to nejpodstatnější
- motivuje žáky ke sledování cizojazyčného satelitního vysílání
- informuje o možnosti písemného kontaktu s vrstevníky z německy mluvících zemí
- doporučuje v rámci turistického ruchu navštívit zajímavé lokality v okolních německy mluvících zemích.

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika Nácvik výslovnosti a intonace</p> <p>Ústní zásoba Seznamování Oblíbená zvířata Moje třída a můj školní den Zajímavé koníčky Druhy sportů, můj vztah ke sportu Pozvánka, schůzka Moje rodina, povolání Nakupování, kapesné Náš byt, můj pokoj, vybavení bytu</p> <p>Gramatika a syntax 1., 3. a 4. pád podstatných jmen Přivlastňovací zájmena Číslovky Časování pravidelných a nepravidelných sloves Slovesa s odlučitelnou předponou Modální slovesa <i>mögen, können, müssen</i> Předložky se 3. (a 4.) pádem Přímý a nepřímý pořádek slov Rozkazovací způsob</p>	<p>Poslech a porozumění</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Rozumí jednoduchým dialogům s tematikou každodenního života pronášeným pomalu a zřetelně ● Dokáže vysledovat požadovaný údaj z autentického textu, pokud je podpořen obrazovým materiálem (informace týkající se rodiny nebo koníčků, hlášení v supermarketu) ● Rozpozná téma diskuse vedené pomalu a zřetelně <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Čte foneticky správně a plynule přiměřeně náročný text ● Vyhledává požadované informace z delšího textu, kde se ve vysoké míře objevují čísla, jména, obrázky a nadpisy ● Rozumí jednoduchému osobnímu dopisu, pozvánce, krátkým poznámkám. ● Dokáže najít informace z inzerátů, informačních nebo nákupních letáků, jednoduchých návodů <p>Ústní interakce a ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Vede jednoduché dialogy z každodenního života (při setkání, návštěvě, na ulici) a reaguje na novinky, které v rozhovoru uslyší 	<p>Průřezová témata: 1, 2</p> <p>Mezipředmětové vazby: Čj, Aj, OV, Ze, VV, TV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ● Používá slovní zásobu z tematických okruhů rodina – všední den/víkend – bydlení – sport - koníčky ● Jednoduše popíše místo a prostory, kde bydlí, svoji rodinu (kamarády) a její záliby, co má/nemá rád. ● Vyjadřuje svůj názor, pocity, odmítnutí, výzvu ● V ústním projevu používá přítomný čas plnovýznamových sloves, modálních slovesa a sloves <i>sein, haben</i> <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Napíše krátkou jednoduchou poznámku, vzkaz. ● Sestaví osobní dopis, kde popíše své nejbližší okolí, rodinu, školu, koníčky. ● Napíše krátký dopis, e-mail na témata z probíraných okruhů 	
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1 - Osobnostní a sociální výchova: denní režim, vysněné povolání, mé koníčky, moje rodina a kamarádi

2 – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: shody a rozdíly v životním stylu (rodina, škola) německy mluvících zemí

5 – Mediální výchova: televizní program

Mezipředmětové vazby:

Čj – osobní, neformální dopis

Aj – srovnání angličtiny a němčiny a pronikání anglického lexika do německého jazyka

OV – osobnost člověka

Ze – německy mluvící země a města

VV – nákras bytu / pokoje, koníčky

TV – různé druhy sportů

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika Pokračování v nácvičce výslovnosti a intonace</p> <p>Slovní zásoba Pozvání na návštěvu Jídelní lístek V restauraci Orientace ve městě a doprava Volný čas Oslava narozenin Svátky v Německu Prázdniny a cestování Počasí Popis lidského těla, u lékaře, úrazy</p> <p>• Gramatika Modální slovesa <i>sollen, wollen</i> Zájmena <i>man, es</i> Zápor s <i>nicht</i> nebo <i>kein</i> Osobní zájmena ve 3. a 4. Pádu Tvary množného čísla podst. jmen Časování sloves v préteritu a perfektu Préteritum <i>sein a haben</i> Předložky se 3. Pádem Věty s <i>deshalb</i> Vedlejší věta s <i>weil</i> Modální slovesa v préteritu Stupňování Srovnání <i>swie, als</i></p>	<p>Poslech a porozumění</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým dialogům s tematikou každodenního života pronášeným pomalu a zřetelně • Dokáže vysledovat požadovaný údaj z autentického textu, pokud je podpořen obrazovým materiálem (televizní program, hlášení o příjezdu vlaku, hlášení v supermarketu) • Rozpozná téma diskuse vedené pomalu a zřetelně <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čte foneticky správně a plynule přiměřeně náročný text • Vyhledává požadované informace z delšího textu, kde se ve vysoké míře objevují čísla, jména, obrázky a nadpisy • Rozumí jednoduchému osobnímu dopisu, pozvánce, krátkým poznámkám. • Dokáže najít informace z inzerátů, informačních letáků, jídelního lístku, cestovního katalogu, jízdního řádu, jednoduchých návodu. <p>Ústní interakce a ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vede jednoduché dialogy z každodenního života (při setkání, návštěvě, na ulici, u lékaře) a reaguje na novinky, které v rozhovoru uslyší • Používá slovní zásobu z tematických okruhů rodina – město – jídlo a pití – prázdniny – oslavy – bydlení – sport - zdraví • Jednoduše popíše lidské tělo, plány na prázdniny, počasí. • Vyjadřuje svůj názor, pocity, odmítnutí, výzvu 	<p>Průřezová témata: 1, 2, 5</p> <p>Mezipředmětové vazby: Čj, Aj, Ze, Bi, HV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ● Popíše přípravy na oslavu, dovolenou ● Vypráví o aktivitách v minulosti a zážitcích z cestování ● Jednoduše se vyjádří o svých zdravotních problémech ● V ústním projevu používá perfekta plnovýznamových sloves a préterita <i>sein, haben</i> <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Napíše krátkou jednoduchou poznámku, vzkaz, pozvánku na oslavu, blahopřání. ● Sestaví osobní dopis, kde popíše své nejbližší okolí, rodinu, školu, plány na prázdniny. ● Napíše o zážitku, události v minulém čase, tak aby byla správně vyjádřena časová posloupnost. ● Napíše krátký dopis, e-mail na témata z probíraných okruhů ● Napíše krátké vyprávění v minulém čase 	
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- 1 - Osobnostní a sociální výchova: zdravý a životní styl, volný čas, organizace oslavy
- 2 – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: shody a rozdíly v životním stylu (svátky, jídlo) německy mluvících zemí
- 5 – Mediální výchova: televizní program

Mezipředmětové vazby:

- Čj – formální dopis, neformální pozvání, přijetí a odmítnutí, vyprávění
- Aj – srovnání angličtiny a němčiny a pronikání anglického lexika do německého jazyka
- Ze – německy mluvící země, cestování, zajímavá místa
- Bi – lidské tělo, péče o zdraví
- HV - koledy

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
----------	--------	-------	---------	--------

Počet hodin :	3	3	3	3
Učební texty :	Prima, Passt schon, doplňkový materiál: Aspekty nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Německý jazyk realizuje** vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV. Zároveň jsou realizována následující průřezová témata vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova – 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – 2
- Multikulturní výchova – 3
- Environmentální výchova – 4
- Mediální výchova – 5

Německý jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny studenty druhým cizím jazykem, to znamená, že buď je vzdělávání v tomto jazyce určeno pro absolutní začátečníky, nebo navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 (středně pokročilý uživatel jazyka) podle tohoto rámce.

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí podle zvoleného dalšího cizího jazyka nebo se slučují žáci dvou tříd) v kmenových třídách nebo v jazykových učebnách.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, rozšiřující texty, časopisy a informace dostupné v médiích.

Na obsah předmětu **Německý jazyk** navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Konverzace v německém jazyce** (příprava na školní část maturitní zkoušky). Studenti mají možnost se připravit na mezinárodní zkoušky z německého jazyka – Zertifikat Deutsch (B1) nebo Goethe-Zertifikat B2. Zájemcům škola nabízí poznávací zájezdy do Švýcarska a do Vídně.

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků v různé míře všechny klíčové kompetence.

Kompetenci k učení:

- Motivujeme žáky k učení se německému jazyku jako součásti studia i budoucího života.
- Zařazujeme do hodin práci se slovníky a časopisy.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací (literatura, tisk, internet) a jejich zpracování ve formě písemných prací nebo ústních referátů.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou.
- Necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce i při používání učebnic a cvičebnic.
- Vedeme žáky k účasti v soutěžích, kde mohou porovnat své schopnosti s žáky jiných tříd nebo škol.
- Učíme žáky hodnotit sebe i druhé, radit a věcně kritizovat.

Kompetenci k řešení problémů:

- Zadáváme problémové úlohy, úlohy rozvíjející kreativitu.
- Zařazujeme do výuky diskuze na aktuální témata.

- Dáváme žákům v hodinách možnost reagovat na neznámou situaci, dotazovat se, ověřovat informace, obhajovat vlastní stanovisko a vyjádřit svůj názor.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)
- Využíváme ve výuce i hry, kvízy, hádanky, křížovky, při kterých žáci uplatňují i vědomosti nabyté v jiných předmětech.

Kompetenci komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je podstatou předmětu, rozvíjíme ji tedy všemi standardními i netradičními metodami, které ve výuce používáme.
- Vedeme žáky k praktickému využívání zvukových a grafických prostředků jazyka.
- Simulujeme situace, do kterých se žáci mohou dostat v německy mluvícím prostředí.
- Umožňujeme žákům prezentovat se před kolektivem samostatně (mluvní cvičení, referáty), ve dvojicích (hrané rozhovory) nebo ve skupinách (připravené nebo improvizované diskuze).
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci vytvářejí různé slohové útvary.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci dostávají žáci příležitost v rámci poznávacích zájezdů.
- Podporujeme žáky při používání všech dostupných prostředků komunikace.

Kompetenci sociální a personální:

- Zadáváme práci dvojicím nebo skupinám, tím žáky učíme rozdělit si úkoly, spolupracovat, respektovat názory druhých.
- Dáváme žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky.
- Členění do skupin napříč ročníkem (exkurze a zájezdy), kterých se účastní žáci z různých tříd a ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
- Vybízíme žáky k vhodně formulovanému hodnocení vystoupení druhých.
- Zařazujeme do výuky hry a soutěže.

Kompetenci občanskou:

- V rámci konverzace vedeme žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním a kulturním.
- Využíváme studia reálií německy mluvících zemí ke srovnání politického systému, ekonomického a kulturního dění, způsobu života a vedeme žáky k pochopení a toleranci rozdílů různých kultur.
- Zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti kultury, sportu, politického dění, ochrany životního prostředí.
- Umožňujeme žákům formulovat vlastní postoje a názory a učíme je respektovat názory druhých.
- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému respektu.
- Při pobytech v německy mluvících zemích vedeme žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetenci k podnikavosti:

- Zadáváním a důsledným hodnocením domácí přípravy vedeme žáky k systematické a pečlivé práci.
- Zdůrazňujeme žákům přínos znalosti německého jazyka pro jejich další studium i uplatnění v praxi.

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: vokalický a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti	1. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 3
Pravopis: základní pravidla a specifika německého pravopisu, psaní kompozit, větná interpunkce	Během prvního ročníku žák dosáhne úrovně A1 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Z, Dě, EV,
Gramatika: číslovky (1-1000), tázací slova, časování sloves, množné číslo podstatných jmen, préteritum slovesa sein a haben, přivlastňovací zájmena, slovesa s odluč. předponou, předložky se 3. a 4. pádem, řadové číslovky, způsobová slovesa	Receptivní řečové dovednosti: ŽÁK - rozliší v psaném textu nebo poslechu podstatné informace (téma rozhovoru, počet mluvčích) - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných textů	
Lexikologie: jednoduché idiomy a fráze na známá témata: seznámení, zájmy a koníčky, volný čas, orientace ve městě, peníze, bydlení, denní program, povolání.		
Tematické okruhy: paměťihodnosti v Berlíně, jazyky, volný čas, popis cesty, bydlení, povolání (seznámení s různými profesemi), denní program	Produktivní řečové dovednosti: ŽÁK - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text na běžné téma (pomocí odpovědí na jednoduché otázky) - formuluje svůj názor na jednoduché běžné téma ústně i písemně, srozumitelně, gramaticky správně a stručně - jednoduše a souvisle formuluje věty k popisu každodenních událostí a činností, k rodině a přátelům	
Komunikační situace: seznámení v kurzu, objednávky v kavárně, informace o bydlení, rozhovor nad plánem města,	- napíše kratší, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma	

žádost o zopakování nebo upřesnění informace, domluvení termínu u lékaře, omluva za zpoždění, zdůvodnění volby budoucího povolání	- aktivně se zapojuje do jednoduchého rozhovoru na známé téma - vytvoří otázky a umí na ně odpovědět - umí se zeptat na cestu, popř. někomu trasu popsat	
---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova – denní režim
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
3. Multikulturní výchova – německy mluvící země

Mezipředmětové vazby:

- Čj – osobní profil, neformální dopis
 SV – osobnost člověka
 Z, Dě – zajímavá místa, historické události německy mluvících zemí
 EV – koledy
 EV – nákres bytu/pokoje, orientace ve městě

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: vokální a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché a složené, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti	2. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 4
Pravopis: pravidla a specifika německého pravopisu, psaní složitějších kompozit, větná interpunkce	Během druhého ročníku žák dosáhne úrovně A1/A2 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, Z, TV, SV, Bi, Aj
Gramatika: perfektní pravidelných a nepravidelných sloves, stupňování přídavných jmen a příslovcí, zájmeno welch-, skloňování přídavných jmen, ukazovací zájmena, rozkazovací způsob, osobní zájmena, vedlejší věty, vztahné věty	Receptivní řečové dovednosti: ŽÁK - identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní informace (tzn. najde klíčová slova, vybere důležité informace) - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - rozpozná kompozita a slova přejatá	
Lexikologie: slovní zásoba a užitečné fráze k tématům cestování, nakupování,	- získává informace pro zadaný úkol	

oblečení a počasí, zdraví, cizí jazyky, rodina, volný čas a sport, média		
Tematické okruhy: cestování, nakupování, oblečení a počasí, zdraví, cizí jazyky, rodina, volný čas a sport, média	Produktivní řečové dovednosti: ŽÁK - formuluje svůj názor na jednoduché běžné téma i písemně, srozumitelně, gramaticky správně. - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	
Komunikační situace: popsat dovolenou, popis nehody, objednat si zájezd, rozhovor v obchodě (potraviny, oblečení), rozhovor v ordinaci s lékařem + zdravý životní styl, motivace učení se cizím jazykům, rodinný život (vztahy, oslavy), informace o koníčcích, nákup po internetu a práce s ním.	- vyjádří své myšlenky nekomplikovanou formou, vyjádří svůj souhlas nebo nesouhlas - vyzve partnera, aby vyjádřil svůj názor na známé téma - při vysvětlování svých názorů a stanovisek respektuje zavedené zdvořilostní formy	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova - komunikace
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
3. Multikulturní výchova – německy mluvící země
5. Mediální výchova – sdělovací prostředky

Mezipředmětové vazby:

Čj – formální dopis, neformální pozvání, přijetí a odmítnutí, vyprávění

G – různé světové jazyky, německy mluvící cizinci

TV – různé druhy sportů

SV – vztahy v rodině, soužití lidí v panelovém domě, současná společenská témata (např. rodina, nebo kariéra?)

Bi – lidské tělo, péče o zdraví

Aj – srovnání angličtiny a němčiny a pronikání anglického lexika do německého jazyka

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: vokalický a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché a složené, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti	Viz 4. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5
Pravopis: pravidla a specifika německého pravopisu, psaní složitějších kompozit, větná interpunkce		Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Bi, Z, Dě, Fy
Gramatika: préteritum a perfektum, vedlejší věty, spojky denn a weil, konjunktiv II, neurčitá zájmena, trpný rod, vedlejší věty s um...zu, substantivizace, spojky, příslovce		
Lexikologie: slovní zásoba a užitečné fráze k tématům život ve městě a na venkově, stěhování, kultura, zaměstnání, svátky v průběhu roku, emoce, film, vynálezy, životní etapy a historie, stres a problémy všedního dne		
Tematické okruhy: život ve městě a na venkově, stěhování, kultura (významná města evropské kultury, návštěva divadla, prohlídka města), vzdělání a zaměstnání, svátky v průběhu roku, emoce, film, vynálezy, životní etapy a historie, stres a problémy všedního dne		
Komunikační situace: objednat lístek do divadla, pohovořit o svátcích u nás a v zahraničí, výhody a nevýhody života ve městě a na vesnici, napsat životopis, odpovědět na inzerát a napsat žádost o zaměstnání, vyjádřit kladné i záporné emoce, hovořit o pocitech, hovořit o německé historii, poradit při problémech, rozhovor v bance.		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova - komunikace
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
3. Multikulturní výchova – německy mluvící země

4. Environmentální výchova – znečišťování životního prostředí, příspěvní jednotlivce k ochraně životního prostředí
 5. Mediální výchova – sdělovací prostředky

Mezipředmětové vazby:

- Čj – životopis a žádost, filmová kritika
 SV – člověk ve společnosti, trh práce, profesní volba
 Bi, Z – životní prostředí (město, vesnice)
 Dě – kulturní památky v Evropě
 Fy – technické a fyzikální vynálezy

Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: vokalický a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché a složené, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti	3.+ 4. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 3, 4 Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Z, Dě, Bi
Pravopis: pravidla a specifika německého pravopisu, psaní složitějších kompozit, větná interpunkce	Během třetího a čtvrtého ročníku žák dosáhne úrovně B1 Společného evropského rámce, to znamená:	
Gramatika: infinitiv s zu, přídavná jména s un- a –los, zdobněliny, předložky s 2. pádem, budoucí čas, dvojicové spojky, domněnka, plusquamperfekt, další vedlejší věty, vztažné zájmeno ve 2. pádě, zájmenná příslovce, opisný tvar trpného rodu s man.		
Lexikologie: slovní zásoba a užitečné fráze k tématům role muže a ženy, partnerství, hádky, pracovní úraz a pojištění, průmysl, školství, životní prostředí a klima, řeč těla, problémy a konflikty, generace, migrace, Evropská unie a Evropa	Receptivní řečové dovednosti: ŽÁK - porozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma proneseného standardním tempem a běžnou výslovností - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu	

<p>Tematické okruhy: role muže a ženy, partnerství, hádky, velká německá města, pojištění, školství, životní prostředí a klima, řeč těla, problémy a konflikty, generace (dětství, mládí, stáří), migrace, Evropská unie a Evropa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí složitějšímu a stylisticky diferencovanějšímu projevu na aktuální téma - rozezná téma složitějšího rozhovoru - rozliší jednotlivé styly a citové zabarvení jednotlivých promluv - užívá techniky rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v delším, složitějším textu 	
<p>Komunikační situace: hovořit o vztazích a problémech partnerských vztahů, poznat historii regionu, mluvit o pracovních úrazech a pojištění, rozumět slovům dialektu, hovořit o vzdělávání a budoucím povolání (přání), hovořit o změnách klimatu a problémech ŽP, komentovat situaci (pravidla chování, gesta), hovořit o životních etapách a diskutovat o konfliktech, hovořit o migraci (problémy, strach, naděje, ...), hovořit o Evropě, politice a poznat evropské instituce.</p>	<p>Produktivní řečové dovednosti: ŽÁK</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj názor na složitější běžné téma i písemně, srozumitelně, gramaticky správně - vysvětlí svůj postoj a zdůvodní ho - vyjádří svůj postoj k opačnému názoru - logicky a jasně strukturuje písemný projev, formální i neformální text na běžné téma (dodržuje stylistiku) - účelně a pohotově užívá dvojjazyčného slovníku v knižní podobě i na internetu, vybere vhodný výraz z nabídky synonym, vhodné frazeologismy a přirovnání - používá správných a složitějších gramatických prostředků - aktivně se zapojuje do rozhovoru s rodilým mluvčím 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova - komunikace
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropská unie
3. Multikulturní výchova – německy mluvící země, nenávisť k cizincům
4. Environmentální výchova – ekologické zemědělství, ochrana živ. prostředí, důsledky globalizace, život v 21. století
5. Mediální výchova – sdělovací prostředky

Mezipředmětové vazby:

- Čj – formální dopis
- SV – člověk ve společnosti, člověk a svět práce – finance, EU
- Dě – historické události Německa
- Z – velká německá města, průmysl, klima
- Bi – životní prostředí

UČEBNÍ OSNOVY

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	-	-	3	3
Učební texty:	Quartier Libre I., popř. Le nouveau sans frontières I. nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Francouzský jazyk** realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP ZV. Zároveň jsou realizována následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Francouzský jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny studenty druhým cizím jazykem, to znamená, že vzdělávání je v tomto jazyce určeno pro absolutní začátečníky a směřuje k dosažení úrovně B1(středně pokročilý uživatel jazyka).

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí podle zvoleného dalšího cizího jazyka nebo se slučují žáci dvou tříd) v kmenových třídách nebo v jazykové učebně.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, rozšiřující texty, autentický materiál, internet, informace dostupné v médiích.

Uplatňované strategie:

Při výuce se uplatňují strategie, které vedou k rozvíjení všech klíčových kompetencí žáka ve větší či menší míře.

Kompetence k učení

- Rozvíjíme u žáků samostatný a kritický přístup k informacím, např. zadáváním úkolů z cizojazyčného tisku a z naučné literatury, kdy žáci texty analyzují a zpracovávají do podoby referátů, zpráv nebo písemných prací a prezentují je před spolužáky. Plánují tak sami svou pracovní činnost.
- Vedeme žáky k diskusi a samostatnému hledání správné formulace (soutěže, studijní pobyty).
- Používáním internetu a různých druhů slovníků zprostředkujeme žákům hledání jejich vlastních postupů práce (zpracování vlastních projektů).

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu.

- Pomocí orientačního zkoušení a testů ověřujeme, zda žáci naučené postupy aplikují při řešení podobných situací.
- Umožňujeme žákům ověřit si správnost získaných znalostí a dovedností (např. fungování gramatického systému a slovní zásoby v autentických cizojazyčných textech, schopnost komunikace s rodilými mluvčími atd.).
- Navozujeme autentické situace vedoucí k řešení problémů (získat určitou informaci, zjistit čas, domluvit schůzku).

Kompetence komunikativní

- Vedením výuky převážně ve francouzském jazyce (náročnost jazykových prostředků je přizpůsobena dané pokročilosti žáků) posilujeme u žáků vůli a snahu vyjadřovat se právě v tomto vyučovacím jazyce.
- Podporujeme žáky v praktickém využívání slovní zásoby včetně vybrané frazeologie v různých komunikačních situacích, dáváme jim příležitost, aby vyjadřovali své názory, poslouchali názory ostatních, učili se je chápat, ale také slušnou formou obhajovat názory své vlastní (písemnou i ústní formou).
- Žáci jsou vedeni k využívání moderní informační technologie pro získání nových informací (internet, počítač, audiovizuální pomůcky).

Kompetence sociální a personální

- Simulujeme diskuse na různá aktuální témata, při kterých mají žáci možnost vyjádřit a obhájit své vlastní stanovisko a rozvíjíme jejich schopnost akceptovat názor jiných.
- Do hodin, při kterých je možnost využít internet, zařazujeme úkoly, při kterých žáci sledují na francouzsky psaných stránkách aktuální dění v Evropě i ve světě. Mají tak možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím se životním a pracovním podmínkám kolem nich.
- Vedeme žáky k tomu, aby přizpůsobovali výběr jazykových prostředků komunikační situaci, aby byli schopni odhadnout důsledky vlastního jednání a chování a přizpůsobit je právě dané situaci. Přispívají tak k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.

Kompetence občanská

- Při studiu reálií francouzsky mluvících zemí žáci vnímají jiné kulturní a etické pozadí života člověka.
- Pracujeme s texty a nahrávkami, které se týkají aktuálních sociálních, společenských, kulturních a ekologických problémů, kdy žáci mají příležitost vyjádřit svůj názor a zaujmout stanovisko.
- Tato kompetence se rozvíjí i při diskusích o jednotlivých tématech (životní prostředí, život ve škole, ve městě, charitativní organizace, zdraví, drogy, atd.), kdy se žáci učí respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí.

Kompetence k podnikavosti

- Důsledným hodnocením přípravy a zpracování zadaných úkolů vedeme žáky k získání návyků systematické a pečlivé práce. Motivujeme je, aby uplatňovali proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost.

- Ukazujeme žákům přínos znalosti francouzského jazyka (internet, filmy, knihy, besedy, exkurze, stáže v zahraničí). Na příkladech demonstrujeme nutnost znalosti cizích jazyků v jejich budoucí profesi.
- Napomáháme žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie (různé druhy slovníků a jejich specifika, počítačové výukové programy, internet).

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
SETKÁNÍ, PŘEDSTAVOVÁNÍ Slovní zásoba – názvy profesí, národností, adresa, pozdravy Gramatika – člen určitý, neurčitý, rod a číslo substantiv a adjektiv, časování základních sloves, negace, přivlastňování, číslovky základní Fonetika – abeceda, intonace, vázání Reálie – Francie v Evropě	Žák se představí a je schopen představit, používá základní zdvořilostní fráze, pozdraví, odpoví na pozdrav, aplikuje základní gramatická pravidla v mluveném i psaném projevu.	tercie	OaSV
MULTIKULTURNÍ EVROPA Slovní zásoba – jazyky v mém životě, můj cestovní pas Gramatika – otázka, časování sloves nepravidelných, 1.slovesná třída, příslovečné určení místa, rozkazovací způsob, negace Fonetika – samohlásky, jejich výslovnost ve skupinách	Žák je schopen pohovořit o sobě, napsat svůj stručný profil na facebook, pohovořit o svých sourozencích, položit otázky na dané téma a reagovat na ně.		MV

Reálie – Francie, základní údaje, symboly			
<p>MÁ ŠKOLA</p> <p>Slovní zásoba – popis školy, její charakteristika, vybavení, předměty, dny v týdnu</p> <p>Gramatika – vazba il y a, zájmena přivlastňovací, vyjádření preferencí – slovesa aimer, détester + člen určitý, sloveso faire</p> <p>Fonetika – vázání</p> <p>Reálie – francouzské školní prostředí</p>	<p>Žák dokáže popsat školu, kam chodí, pohovoří o svých předmětech a vyjádří svůj vztah k nim. Je schopen souhlasit či nesouhlasit s konstatováním okolí.</p>		
<p>ČAS, HODINY</p> <p>Slovní zásoba – školní rozvrh, vyjádření času - hodiny</p> <p>Gramatika – přesný čas, vyjádření frekvence opakování, časování sloves typu <i>finir</i></p> <p>Fonetika – intonace, vázání ve větných celcích</p> <p>Reálie – organizace výuky ve Francii</p>	<p>Žák určí přesný čas, stejně i čas jednotlivých událostí během dne. Je schopen vyjádřit frekvenci opakování jednotlivých činností.</p>		
<p>POPIS OSOBY</p> <p>Slovní zásoba – popis zevnějšku, oblékání, barvy, ptáme se na vlastnictví věcí</p> <p>Gramatika – tvary přídavných jmen – pravidelné i nepravidelné, zájmena osobní samostatná</p> <p>Fonetika – výslovnost některých hláskových skupin</p> <p>Reálie – francouzská móda, francouzský styl</p>	<p>Žák popíše sebe, jinou osobu, pohovoří o svém stylu oblékání, o tom, co mu patří. Stejně tak je schopen se na vše i zeptat.</p>		MV
<p>VOLNÝ ČAS</p> <p>Slovní zásoba – zájmy, volnočasové aktivity, vyjádření frekvence</p>	<p>Žák pohovoří o svých zájmech, o tom, jak tráví svůj volný čas, na totéž je schopen se zeptat.</p>		

Gramatika – slovesa faire, jouer a jejich vazby Fonetika – výslovnost skupin <i>u</i> a <i>ou</i> Reálie – volný čas mladých Francouzů			
CHARAKTER, POVAHA Slovní zásoba – názvy vlastností, charakteristika člověka, vyjádření míry vlastnosti Gramatika – sloveso aller a jeho vazby, tvary přídavných jmen, vyjádření míry vlastnosti Fonetika – intonace Reálie – Asterix, Obelix – francouzský fenomén	Žák je schopen charakterizovat sebe či jinou osobu, vyjádřit i míru dané vlastnosti. Vyjádří svůj názor i své preference.		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- OaSV - Osobnostní s sociální výchova – ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tyto klíčové kompetence:
Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, dle toho volí vyjadřovací prostředky.
- Multikulturní výchova – žáci se učí budovat vztah k multilingvní situaci a jazykové pluralitě již tím, že začínají studovat další cizí jazyk, který je jim předkládán na pozadí nejen jazyka rodného, ale i již známého cizího jazyka (angličtiny). Při objasňování slovní zásoby i gramatických pravidel se využívají znalosti z jiných jazyků (internacionalismy, slova přejatá, shodná gramatická pravidla či naopak odlišnosti v jejich uplatňování). Často se dá vystopovat i historický podklad pro některou slovní zásobu na základě společných dějin daných zemí, či jejich kulturní spřízněnosti v některém historickém období. Průřezové téma je uplatňováno průběžně formou diskuse s žáky vždy v návaznosti na probírané učivo.

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
KALENDÁŘ – FRANCOUZSKÝ ROK Slovní zásoba – názvy měsíců, svátků, událostí v roce Gramatika – datum, zájmeno <i>on</i> Fonetika – hlásky znělé a neznělé, hláska <i>r</i> Reálie – svátky ve Francii	Žák pojmenuje všechny časové jednotky roku (roční období, měsíce, ...), francouzské i české svátky a stručně je charakterizuje.	kvarta	
OBCHODY, NAKUPOVÁNÍ Slovní zásoba – názvy obchodů, zboží, jeho cena Gramatika – předložka <i>à</i> plus člen určitý, modální slovesa, stupňování přídavných jmen Fonetika – intonace, výslovnost <i>j</i> Reálie – francouzské obchodní značky	Žák je schopen reagovat v obchodě, požádat o zboží, zeptat se na cenu, zaplatit.		OaSV
RODINA, PŘÍBUZENSKÉ VZTAHY Slovní zásoba – členové rodiny, charakteristika osoby Gramatika – číslovky do milionu, vazba <i>pour qui</i> Fonetika – nosové samohlásky Reálie – specifika fungování francouzské rodiny	Žák představí svou širší rodinu, pojmenuje všechny její členy, popíše je.		
JÍDLO, RESTAURACE Slovní zásoba – jídlo, návštěva v restauraci, objednání menu, vyjádření kvantity, času	Žák požádá v restauraci o jídelní lístek, orientuje se v něm, objedná si jídlo a pití, vysloví na ně svůj názor, poděkuje. Je schopen vytknout z celku dané množství.		OaSV

<p>Gramatika – člen dělivý a jeho používání, výrazy množství, Fonetika – nosové samohlásky Reálie – francouzská kuchyně, fr. speciality</p>			
<p>REŽIM DNE Slovní zásoba – můj režim dne Gramatika – časové výrazy, slovesa zvrtná - systematizace Fonetika – hlásky s a z a jejich psaná podoba Reálie – režim dne u nás a ve Francii</p>	<p>Žák popíše svůj režim dne, časuje zvrtná slovesa, je schopen používat přitom různé časové údaje.</p>		
<p>ZDRAVÍ, NEMOC Slovní zásoba – lidské tělo, zdraví, nemoc Gramatika – vyjádření potřeby, nutnosti – il faut, devoir, vyjádření intenzity činnosti a množství Fonetika – hlásky s a z a jejich psaná podoba, větné celky Reálie – zdravotní péče ve Francii</p>	<p>Žák vede dialog u lékaře, hovoří o svých problémech, snaží se najít příčinu a řešení. Zdravé návyky jako prevence.</p>		OaSV
<p>ODPOČINEK, MÉDIA, POZVÁNÍ Slovní zásoba – volnočasové aktivity, televize, internet, pozvání, jeho přijetí i odmítnutí, časové výrazy Gramatika – zájmeno <i>který</i> a jeho tvary, blízká budoucnost, sloveso <i>venir</i> Fonetika – výslovnost grafémů <i>j a g</i> Reálie – zábava francouzské mládeže</p>	<p>Žák pohovoří o svém vztahu k médiím, nabídne další volnočasové aktivity, pozve své přátele či reaguje na pozvání.</p>		Med.V
<p>CESTOVÁNÍ Slovní zásoba – dopravní prostředky, přírodní</p>	<p>Žák pohovoří o tom, jak cestoval, o navštívených destinacích, způsobech</p>		

<p>monumenty, cestování, světové strany, počasí Gramatika – minulý čas passé composé, VV vztahné se spoj. výrazy <i>que, qui, où</i> Fonetika – intonace fr. věty Reálie – mapa Francie</p>	<p>dopravy, popíše počasí, navštívené místo. Orientuje se v mapě dle světových stran, zná základní geografické údaje o Francii.</p>		
<p>CESTOVÁNÍ, ORIENTACE V PROSTORU Slovní zásoba – zavazadlo na cesty, umístění v prostoru – předložky místní Gramatika – passé composé Fonetika – tři varianty výslovnosti grafému <i>e</i> Reálie – geografie Francie, její turistické atrakce</p>	<p>Žák umístí v prostoru jakoukoli věc, při opakování použije odpovídající zájmeno, sbalí se na cesty dle její charakteristiky.</p>		
<p>PLÁNY NA PRÁZDNINY Slovní zásoba – krajina, plány na prázdniny, přání Gramatika – předmět přímý vyjádřený zájmenem, předložky před názvy zemí a geograf. skutečností – opak. Fonetika – intonace Reálie – regiony ve Francii</p>	<p>Žák plánuje, vyjadřuje svá přání a preference, cestuje po celém světě.</p>		MV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** - ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tyto klíčové kompetence:

Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace.

Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, dle toho volí vyjadřovací prostředky.

- **Multikulturní výchova** – žáci se učí budovat vztah k multilingvní situaci a jazykové pluralitě již tím, že studují další cizí jazyk, který je jim předkládán na pozadí nejen jazyka rodného, ale i již známého cizího jazyka (angličtiny). Při objasňování slovní zásoby i gramatických pravidel se využívají znalosti z jiných jazyků (internacionalismy, slova přejatá, shodná gramatická pravidla či naopak odlišnosti v jejich uplatňování). Často se dá vystopovat i historický podklad pro některou slovní zásobu na základě společných dějin daných zemí, či jejich kulturní spřízněnosti v některém historickém období. Průřezové téma je uplatňováno průběžně formou diskuse s žáky vždy v návaznosti na probírané učivo.
- **Environmentální výchova** – žáci popisují svůj režim dne, uvědomují si tak své praktické dovednosti a návyky pro běžné denní činnosti, které mimo jiné také mohou napomáhat ke zlepšení životního prostředí. Průřezové téma je uplatněno formou diskuse, dotazníku, rozvíjí tyto klíčové kompetence:
Kompetence k učení – své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje – samostatně a zodpovědně přistupuje k plánování, učí se hospodařit s časem
Kompetence sociální a personální – reaguje na měnící se životní a pracovní podmínky a dle svých možností a cílů jim přizpůsobuje svůj režim dne.
- **Mediální výchova** – žáci pojmenují typy masových médií, seznámí se se způsoby financování médií, s kategoriemi mediálních produktů, sami vytvoří krátký text vhodný ke zveřejnění, čímž rozvíjejí následující kompetence:
Kompetence k řešení problémů – žáci získávají nové informace, kriticky je ověřují, interpretují, nacházejí argumenty a důkazy pro svá tvrzení.
Kompetence komunikativní – žáci využívají moderní informační technologie pro získání nových informací, jasně formulují a interpretují svá sdělení.

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin:	3	3	3	3
Učební texty:	Quartier Libre II. nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně (Le nouveau sans frontieres II.)			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Francouzský jazyk** realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV. Zároveň jsou realizována následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Francouzský jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny studenty druhým cizím jazykem, to znamená, že buď je vzdělávání v tomto jazyce určeno pro absolutní začátečníky, nebo navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 (středně pokročilý uživatel jazyka) podle tohoto rámce.

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí podle zvoleného dalšího cizího jazyka nebo se slučují žáci dvou tříd) v kmenových třídách nebo v jazykové učebně.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, rozšiřující texty, autentický materiál, internet, informace dostupné v médiích, slovníky.

Na obsah předmětu **Francouzský jazyk** navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Konverzace ve francouzském jazyce** (příprava na školní část maturitní zkoušky). Zájemcům škola nabízí také poznávací zájezdy do Francie.

Uplatňované strategie:

Při výuce se uplatňují strategie, které vedou k rozvíjení všech klíčových kompetencí žáka ve větší či menší míře.

Kompetence k učení

- Rozvíjíme u žáků samostatný a kritický přístup k informacím, např. zadáváním úkolů z cizojazyčného tisku a z naučné literatury, kdy žáci texty analyzují a zpracovávají do podoby referátů, zpráv nebo písemných prací a prezentují je před spolužáky. Plánují tak sami svou pracovní činnost.
- Vedeme žáky k diskusi a samostatnému hledání správné formulace (soutěže, studijní pobyty).
- Používáním internetu a různých druhů slovníků zprostředkujeme žákům hledání jejich vlastních postupů práce (zpracování vlastních projektů).

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu.
- Pomocí orientačního zkoušení a testů ověřujeme, zda žáci naučené postupy aplikují při řešení podobných situací.
- Umožňujeme žákům ověřit si správnost získaných znalostí a dovedností (např. fungování gramatického systému a slovní zásoby v autentických cizojazyčných textech, schopnost komunikace s rodilými mluvčími atd.).

- Navozujeme autentické situace vedoucí k řešení problémů (získat určitou informaci, zjistit čas, domluvit schůzku).

Kompetence komunikativní

- Vedením výuky převážně ve francouzském jazyce (náročnost jazykových prostředků je přizpůsobena dané pokročilosti žáků) posilujeme u žáků vůli a snahu vyjadřovat se právě v tomto vyučovacím jazyce.
- Podporujeme žáky v praktickém využívání slovní zásoby včetně vybrané frazeologie v různých komunikačních situacích, dáváme jim příležitost, aby vyjadřovali své názory, poslouchali názory ostatních, učili se je chápat, ale také slušnou formou obhajovat názory své vlastní (písemnou i ústní formou).
- Žáci jsou vedeni k využívání moderní informační technologie pro získání nových informací (internet, počítač, audiovizuální pomůcky).

Kompetence sociální a personální

- Simulujeme diskuse na různá aktuální témata, při kterých mají žáci možnost vyjádřit a obhájit své vlastní stanovisko a rozvíjíme jejich schopnost akceptovat názor jiných.
- Do hodin, při kterých je možnost využít internet, zařazujeme úkoly, při kterých žáci sledují na francouzsky psaných stránkách aktuální dění v Evropě i ve světě. Mají tak možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím se životním a pracovním podmínkám kolem nich.
- Vedeme žáky k tomu, aby přizpůsobovali výběr jazykových prostředků komunikační situaci, aby byli schopni odhadnout důsledky vlastního jednání a chování a přizpůsobit je právě dané situaci. Přispívají tak k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.

Kompetence občanská

- Při studiu reálií francouzsky mluvících zemí žáci vnímají jiné kulturní a etické pozadí života člověka.
- Pracujeme s texty a nahrávkami, které se týkají aktuálních sociálních, společenských, kulturních a ekologických problémů, kdy žáci mají příležitost vyjádřit svůj názor a zaujmout stanovisko.
- Tato kompetence se rozvíjí i při diskusích o jednotlivých tématech (životní prostředí, život ve škole, ve městě, charitativní organizace, zdraví, drogy, atd.), kdy se žáci učí respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí.

Kompetence k podnikavosti

- Důsledným hodnocením přípravy a zpracování zadaných úkolů vedeme žáky k získání návyků systematické a pečlivé práce. Motivujeme je, aby uplatňovali proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost.
- Ukazujeme žákům přínos znalosti francouzského jazyka (internet, filmy, knihy, besedy, exkurze, stáže v zahraničí). Na příkladech demonstrujeme nutnost znalosti cizích jazyků v jejich budoucí profesi.
- Napomáháme žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie (různé druhy slovníků a jejich specifika, počítačové výukové programy, internet).

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Tematické okruhy: tisk, média, události, informace, reklama, svět kolem nás, kapitoly z historie Francie, kulturní život, postoje a názory, časové údaje</p>	<p>Žák rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma, využívá slovník při čtení nekomplikovaných faktografických textů.</p>	kvinta	<p>OsSV VkMvEaGS MKV Med.V EV</p>
<p>Gramatika: přídavná jména – tvary M, F, stupňování, porovnávání zájmena – přivlastňovací, tázací, ukazovací – samostatná i nesamostatná, vztažné zájmenné skupiny slovesa – syntéza časování, rozkazovací způsob, passé composé x imparfait, pasivum, konjunktiv přítomný číslovky - řadové příslovce – vyjádření množství, míry, času, zájmenná příslovce en, y vyjádření účelu</p>	<p>Žák srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžné téma. Při tvorbě vlastních vět aplikuje daná gramatická pravidla.</p>		
<p>Fonetika: výslovnost delších celků, jejich charakteristické rysy včetně začlenění jednotlivých výslovnostních jevů</p>	<p>S jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků.</p>		

Reálie: Vztah mladých Francouzů k internetu, základní informace z oblasti francouzské kultury, historie	Získává základní informace z oblasti francouzské kultury a současného života.		
---	---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **OaSV – Osobnostní s sociální výchova** – ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:

Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace.

Žák také uvažuje o svých současných i budoucích sociálních rolích, v některých situacích je stavěn před dilemata naší doby, kdy se má rozhodnout o svém postoji k některým světovým problémům (situace třetího světa, morálka sdělovacích prostředků, ochrana životního prostředí) i v každodenní situaci (zodpovědnost v různých situacích, můj vztah k životnímu prostředí, k lidem kolem mě). Tento tematický okruh je realizován formou rozhovoru, dotazníku a rozvíjí následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení – je třeba naučit se kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace ověřovat a třídit, pak je teprve využít při studiu či praxi

Kompetence občanská – žák si uvědomuje svá práva, povinnosti a zodpovědnost, stejně tak se to samé snaží respektovat i u ostatních. Sleduje události a vývoj veřejného života.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žák se informuje o některých globálních problémech a jejich příčinách a důsledcích, osvojí si některé pojmy z této oblasti. Hovoří o problémech třetího světa, chudobě a bohatství a jejich relativitě, o nerovnoměrnosti ekonomického a společenského rozvoje ve světě, o přírodních katastrofách. Téma je představeno formou reportáže a rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:

Kompetence občanská – zvažuje vztahy mezi vlastními zájmy a zájmy veřejnými, je připraven aktivně jednat ve prospěch potřebných dle svého nejlepšího svědomí.

- **Multikulturní výchova** – které příčiny způsobují emigraci/imigraci – viz. problémy třetího světa. Uplatňovaná kompetence:

Kompetence k řešení problémů – žák se učí rozpoznat, co je příčinou emigrace, objasní její podstatu.

- o **Mediální výchova** – žák získá představu o práci lidí v médiích, o jejich etice, o zpracovávání informací. Sám pracuje s aktuálním zpravodajstvím, je upozorněn na způsoby mediální prezentace skutečnosti, věrohodnost informací a informačních zdrojů. Přitom je kladen důraz na tyto kompetence:

Kompetence k učení – žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, tyto třídí, zpracovává, využívá je a prezentuje.

Kompetence k řešení problémů – kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, obhájí podložené závěry.

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Tematické okruhy: vyprávění v minulosti a jeho struktura, scény z rodinného života, životní prostředí a jeho ochrana, příroda, Paříž, frankofonie, kapitoly z historie, literatury, divadla, vyjádření emocí	Žák odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu. Využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma. Zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných situacích, dle okolností i s menšími obtížemi.	sexta	OaSV VkmVeaGS MK.V EV
Gramatika: zájmena – osobní 3. a 4. pádu, zájmena en, y slovesa – časy minulé, přítomný průběhový, budoucí – doplnění, podmiňovací způsob, slovesné vazby místní okolnosti a časové okolnosti dějů vyjádření příčiny, možnosti, opaku, řeč	Logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev ne běžné či známé téma. Sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek.		
Fonetika: formy výslovnosti, delší souvislý text,	Rozumí projevu rodilého mluvčího na známé téma při použití známé slovní zásoby, je		

intonace, vyjádření pocitů	schopen se zapojit do rozhovoru s ním, vyjádřit postoj i intonací.		
Reálie: přírodní, kulturní a historické bohatství Francie, Paříž, kapitoly z dějin Francie a frankofonie	Orientuje se ve státním systému Francie, má povědomí o základních historických meznících, které ovlivnily dějiny i současnost této země, dle mapy se v roli turisty orientuje v Paříži.		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **OaSV – Osobnostní a sociální výchova** – ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:
Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace.
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, dle toho volí vyjadřovací prostředky.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – při studiu z historie Francie může žák poznat významné osobnosti, které ovlivnily evropské, světové i české dějiny, kulturu a politiku. Přitom rozvíjí následující kompetenci:
Kompetence sociální a personální – tím, že může porovnat výjimečné osobnosti, může též reálněji posoudit své vlastní fyzické a duševní možnosti a dle toho hledat své uplatnění v budoucím životě.
- **Enviromentální výchova** – v rámci diskuse o budoucnosti naší planety si žák uvědomí, že i on může napomoci svým ekologicky zodpovědným chováním k ochraně přírody. Rozvíjí tuto kompetenci:
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky svého ekologického chování v nejrůznějších situacích a podle toho jej také koriguje.
- **Multikulturní výchova** – dějiny a historická zkušenost jako základ pro budování novodobého vztahu mezi jedinci různých kulturních skupin (Česká republika – Francie). Rozvíjejí se následující kompetence:
Kompetence komunikativní – žák vhodně volí prostředky komunikace, aby předešel případnému nepochopení ze strany cizojazyčného partnera.
Kompetence občanská – žák respektuje různé kulturní hodnoty svých zahraničních partnerů.

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Tematické okruhy: cestování, smyslové vnímání, vzdělávání, kapitoly z historie, kultura, sport	Žák odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu. Využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma.	septima	OsSV VkJMvEaGS MKV Med.V EV
Gramatika: přídavná jména – nepravidelnosti zájmena – přivlastňovací, tázací, ukazovací, formy samostatné i nesamostatné, dont slovesa – syntéza časování, časů, souslednost časová, větné konstrukce, konjunktiv – použití, podmínková souvětí příslovce – tvoření příslovcí, další využití vyjádření příčiny, účelu, důsledku, neosobní větné konstrukce přímá x nepřímá řeč	Logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev na běžné či známé téma. Aplikuje daná gramatická pravidla.		
Fonetika: výslovnost delších celků, intonace, citové postoje	Rozumí projevu rodilého mluvčího na známé téma při použití známé slovní zásoby.		
Reálie: ukázky z významných literárních děl, základní informace z oblasti francouzské kultury, školní systém,	Získává základní informace z oblasti francouzské kultury.		

současná politická situace			
----------------------------	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **OaSV – Osobnostní s sociální výchova** – ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:

Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace.

Žák také uvažuje o svých současných i budoucích sociálních rolích, v některých situacích je stavěn před dilemata naší doby, kdy se má rozhodnout o svém postoji k některým světovým problémům (situace třetího světa, morálka sdělovacích prostředků, ochrana životního prostředí) i v každodenní situaci (zodpovědnost v různých situacích, můj vztah k životnímu prostředí, k lidem kolem mě). Tento tematický okruh je realizován formou rozhovoru, dotazníku a rozvíjí následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení – je třeba naučit se kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace ověřovat a třídit, pak je teprve využít při studiu či praxi

Kompetence občanská – žák si uvědomuje svá práva, povinnosti a zodpovědnost, stejně tak se to samé snaží respektovat i u ostatních. Sleduje události a vývoj veřejného života.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žák se informuje o některých globálních problémech a jejich příčinách a důsledcích, osvojí si některé pojmy z této oblasti. Hovoří o problémech třetího světa, chudobě a bohatství a jejich relativitě, o nerovnoměrnosti ekonomického a společenského rozvoje ve světě, o přírodních katastrofách. Téma je představeno formou reportáže a rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:

Kompetence občanská – zvažuje vztahy mezi vlastními zájmy a zájmy veřejnými, je připraven aktivně jednat ve prospěch potřebných dle svého nejlepšího svědomí.

- **Multikulturní výchova** – které příčiny způsobují emigraci/imigraci – viz. problémy třetího světa. Uplatňovaná kompetence:

Kompetence k řešení problémů – žák se učí rozpoznat, co je příčinou emigrace, objasní její podstatu.

- **Mediální výchova** – žák získá představu o práci lidí v médiích, o jejich etice, o zpracovávání informací. Sám pracuje s aktuálním zpravodajstvím, je upozorněn

na způsoby mediální prezentace skutečnosti, věrohodnost informací a informačních zdrojů. Přitom je kladen důraz na tyto kompetence:

Kompetence k učení – žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, tyto třídí, zpracovává, využívá je a prezentuje.

Kompetence k řešení problémů – kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, obhájí podložené závěry.

Environmentální výchova – v rámci turistické cesty po Francii si žák uvědomí, že i on může napomoci svým ekologicky zodpovědným chováním k ochraně přírody. Žák také porovnává náš region s regiony francouzskými, o kterých je aktuálně informován. Rozvíjí tuto kompetenci:

Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky svého ekologického chování v nejrůznějších situacích a podle toho je také koriguje.

Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Tematické okruhy: charakteristika osoby, cestování, příroda, doprava, vzdělávání, historie, věda, literatura, kultura, francouzský film, aktuální problémy	Žák odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu. Zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných situacích, dle okolností i s menšími obtížemi.	oktáva	OaSV VkMvEaGS MKV EV
Gramatika: Systematizace poznatků – aplikace všech gramatických pravidel s cílem vytvořit smysluplný a gramaticky správně napsaný text, podmínková souvětí okolnosti dějů, prostředky textové návaznosti informativně passé simple	Sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek. Vede dialog, argumentuje.		
Fonetika: formy výslovnosti, delší souvislý text	Je schopen se zapojit do rozhovoru s rodilým mluvčím.		

Reálie: přírodní, kulturní a historické bohatství Francie, kapitoly z literatury a dějin Francie, frankofonie, francouzský státní systém	Orientuje se ve státním systému Francie, má povědomí o základních historických meznících, které ovlivnily dějiny i současnost této země.		
--	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **OaSV – Osobnostní s sociální výchova** – ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:
Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace.
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, dle toho volí vyjadřovací prostředky.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – při studiu z historie Francie může žák poznat významné osobnosti, které ovlivnily evropské, světové i české dějiny, kulturu a politiku. Přitom rozvíjí následující kompetenci:
Kompetence sociální a personální – tím, že může porovnat vyjímečné osobnosti, může též reálněji posoudit své vlastní fyzické a duševní možnosti a dle toho hledat své uplatnění v budoucím životě.
- **Environmentální výchova** – v rámci turistické cesty po Francii si žák uvědomí, že i on může napomoci svým ekologicky zodpovědným chováním k ochraně přírody. Rozvíjí tuto kompetenci:
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky svého ekologického chování v nejrůznějších situacích a podle toho jej také koriguje.
- **Multikulturní výchova** – dějiny a historická zkušenost jako základ pro budování novodobého vztahu mezi jedinci různých kulturních skupin (Česká republika – Francie). Rozvíjejí se následující kompetence:
Kompetence komunikativní – žák vhodně volí prostředky komunikace, aby předešel případnému nepochopení ze strany cizojazyčného partnera.
Kompetence občanská – žák respektuje různé kulturní hodnoty svých zahraničních partnerů.

UČEBNÍ OSNOVY

RUSKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	-	-	3	3
Učební texty:	Raduga 1-3, Raduga – Po novomu nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Ruský jazyk realizuje** vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP ZV. Zároveň jsou realizována následující průřezová témata vymezená v RVP ZV:

- Osobnostní a sociální výchova – 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – 2
- Multikulturní výchova – 3
- Environmentální výchova – 4
- Mediální výchova – 5

Ruský jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny žáky druhým cizím jazykem, to znamená, že buď je vzdělávání v tomto jazyce určeno pro absolutní začátečníky, nebo navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 (středně pokročilý uživatel jazyka) podle tohoto rámce.

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí podle zvoleného dalšího cizího jazyka nebo se slučují žáci dvou tříd) v kmenových třídách nebo v jazykových učebnách.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, rozšiřující texty, časopisy a informace dostupné v médiích.

Uplatňované strategie:

U žáků v různé míře utváříme a rozvíjíme všechny klíčové kompetence.

Kompetence k učení:

- učitel motivuje žáky k učení se cizímu jazyku jako nezbytné součásti svého budoucího života
- učitel zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů (učebnice, internet, tisk, literatura, slovník)
- zařazujeme do hodin žakovské prezentace samostatných prací (dialogy, referáty atd.)
- vedeme žáky k hledání souvislostí – srovnáváme s češtinou i angličtinou, učíme žáky kombinovat vědomosti získané v RJ s poznatky z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů:

- rozvíjíme schopnost žáků logicky odvozovat neznámé výrazy z kontextu, ze situací tím, že pokyny zadáváme v ruštině

- o do hodin zařazujeme kvízy, rébusy, křížovky, při nichž žáci uplatňují nejen jazykové schopnosti, ale i vědomosti z jiných oborů
- o simulujeme se žáky různé situace z praktického života (hotel, restaurace, letiště, banka)
- o vedeme žáky k rozvíjení fantazie a kreativního myšlení prostřednictvím rolí, vytvářením fiktivních příběhů, dokončováním neúplných textů a individuálním i skupinovými prezentacemi
- o zadáváme i časově náročnější úkoly, při nichž žáci využívají vědomosti i z jiných předmětů

Kompetence komunikativní:

- o používáme modelové situace, do nichž se žák může dostat – vedeme žáky k vytváření rozhovorů na dané téma
- o klademe důraz na „kulturní“ úroveň žákova projevu (ústního i písemného)
- o podporujeme dopisování žáků se zahraničními partnery – komunikativní využívání internetu (e-mail, chatování)
- o učíme žáky reprodukovat slyšené (audio), viděné (video) nebo přečtené (text)

Kompetence sociální a personální:

- o zařazujeme do hodin práci ve dvojicích i ve skupinách, při které žáci pochopí nutnost spolupráce pro úspěšnost celku, rozdělení úkolů v rámci skupiny i zodpovědnost za výsledek práce
- o dáváme žákům příležitost prezentovat před spolužáky svou práci, hájit svá stanoviska adekvátní argumentací a opíráním se o ověřená fakta
- o zařazujeme hry a soutěže

Kompetence občanské:

- o seznámíme žáky s reáliemi zemí studovaného jazyka – srovnáváme s ČR
- o diskutujeme o odlišném způsobu života v jiných zemích a vedeme žáky k tomu, aby zaujímali stanoviska ke společenským, kulturním a jiným odlišnostem
- o reflektujeme společenské dění a události ve světě
- o zadáváme mluvní cvičení, aby žáci museli formulovat vlastní postoje

Kompetence k podnikavosti:

- o vedeme žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce zadáváním a hodnocením domácích úkolů a domácí přípravy
- o vedeme žáky k dodržování pracovní disciplíny
- o doplňkovými aktivitami (filmy, přednášky, exkurze) ukazuje učitel přínos znalosti cizího jazyka a pomáhá získat představu o jeho uplatnění v různých oborech činnosti

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: -distinktivní rysy -slovní přízvuk (pohyblivý přízvuk) -intonace vět tázacích, oznamovacích, zvolacích -slabé a silné formy výslovnosti	Tercie a kvarta: Receptivní řečové dovednosti: Žák:čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Čj, Aj, Ze, OV 1,3,4,5

<p>Pravopis: -běžně používané litografické znaky -azbuka -konvence používané k prezentaci výslovnosti Gramatika: -jednoduché slovní tvary -alternace samohlásek -základní vyjádření přítomnosti - vyjádření slovesa „být“, věty s „jest“ -časování sloves -osobní zájmena – skloňování Lexikologie: -jednoduché idiomy a fráze na téma: představování se, pozdravy, oslovení, členové rodiny, zájmy a koníčky, práce, pozvání, země – jazyk Tematické okruhy: -rodina, profese, škola, zájmová činnost Komunikační situace: -pozdravy při setkání a loučení -telefonické pozvání na návštěvu -představování sebe a představování přátel cizím lidem -jaký jazyk se kdo učí a odkud je -poděkování, omluva</p>	<p>-rozumí hlavním bodům či myšlenkám psaného či zřetelně mluveného textu na běžné téma -odhadne význam neznámých slov -umí používat dvojjazyčný slovník -rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí -rozliší hlavní informace v jednoduchém textu</p> <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák: -sestaví jednoduchý, logicky strukturovaný souvislý text na jednoduché téma a dodrží zadaný slohový útvar -jednoduše popíše své zájmy, okolí -formuluje svůj názor jednoduše a srozumitelně s menšími gramatickými nedostatky</p>	
---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Čj – neformální dopis, popis
- Aj – srovnávání gramatických jevů a slovní zásoby
- Ze – zajímavá místa
- OV – charakter, osobnost, přátelství a rodinné vazby
- 1 Sociální komunikace
- 3 Život mladých lidí v RF a ČR
- 4 Mezilidské vztahy, kulturní diference
- 5 Úloha médií v každodenním životě

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: -zvuková stránka věty, změny intonace otázek podle jejich smyslu -intonace souvětí -zvuková výstavba slova -výslovnost předložkových spojení</p> <p>Pravopis: -pravidla u složitějších slov (psaní zápornky ne- u sloves -pravopis -y- po c- -konvence požívané ve slovníku k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika: -vyjádření minulosti a budoucnosti -synonyma, antonyma -nepravidelné tvary slovních druhů -časování sloves pohybu -subst. životná a neživotná, neskloňná -předložkové vazby -modální výrazy</p> <p>Lexikologie: -ustálená slovní spojení, přirovnání -kino, divadlo – pozvání na kulturní akci, kupování vstupenek, informace o začátku představení, zápis do jazykového kurzu, odpověď na seznamovací inzerát, orientace ve městě, město – pamětihodnosti, škola</p> <p>Tematické okruhy: Kultura, město – obchody, dopravní prostředky, pamětihodnosti a historie ruských velkoměst, životní prostředí, škola, rozvrh hodin, vlastnosti lidí, vzhled, móda</p> <p>Komunikační situace: -odpověď na inzerát -dotazy na použití dopravních prostředků a orientaci ve městě -pozdání na kulturní akci a vyjádření názoru na ni</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák: -reaguje správně v běžných, každodenních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů -písemnou i ústní formou vysvětlí své názory a stanoviska v krátkém projevu na téma z každodenního života</p>	<p>Čj, Ze, OV</p> <p>1, 2, 3, 4,5</p>

-vyjádření názoru na osobní vlastnosti lidí, jejich vzhled a oblečení – popis podezřelého na policii -vyplňování osobního dotazníku		
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Čj – dotazník, životopis, inzerát
 OV – osobnost a charakter člověka
 Ze – zajímavá místa – Moskva, Petěrburg
 1 – Sociální komunikace, vztah k lidem
 2,3 – Vzdělávání u nás a ve světě
 4 - Sociokulturní rozdíly
 5 – Životní prostředí

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	3	3	3	3
Učební texty :	<ul style="list-style-type: none"> • Klass 1,2,3, nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně, Ruština-maturitní příprava 			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Ruský jazyk realizuje** vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV. Zároveň jsou realizována následující průřezová témata vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova – 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – 2
- Multikulturní výchova – 3
- Environmentální výchova – 4
- Mediální výchova – 5

Ruský jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny studenty druhým cizím jazykem, to znamená, že buď je vzdělávání v tomto jazyce určeno pro absolutní začátečníky, nebo navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského

referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 (středně pokročilý uživatel jazyka) podle tohoto rámce.

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí podle zvoleného dalšího cizího jazyka nebo se slučují žáci dvou tříd) v kmenových třídách nebo v jazykových učebnách.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, rozšiřující texty, časopisy a informace dostupné v médiích.

Na obsah předmětu **Ruský jazyk** (navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Konverzace v ruském jazyce** (příprava na školní část maturitní zkoušky).

Uplatňované strategie:

U žáků v různé míře utváříme a rozvíjíme všechny klíčové kompetence.

Kompetence k učení:

- učitel motivuje žáky k učení se cizímu jazyku jako nezbytné součásti svého budoucího života
- učitel zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů (učebnice, internet, tisk, literatura, slovník)
- zařazujeme do hodin žakovské prezentace samostatných prací (dialogy, referáty atd.)
- vedeme žáky k hledání souvislostí – srovnáváme s češtinou i angličtinou, učíme žáky kombinovat vědomosti získané v RJ s poznatky z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů:

- rozvíjíme schopnost žáků logicky odvozovat neznámé výrazy z kontextu, ze situací tím, že pokyny zadáváme v ruštině
- do hodin zařazujeme kvízy, rébusy, křížovky, při nichž žáci uplatňují nejen jazykové schopnosti, ale i vědomosti z jiných oborů
- simulujeme se žáky různé situace z praktického života (hotel, restaurace, letiště, banka)
- vedeme žáky k rozvíjení fantazie a kreativního myšlení prostřednictvím rolí, vytvářením fiktivních příběhů, dokončováním neúplných textů a individuálním i skupinovými prezentacemi
- zadáváme i časově náročnější úkoly, při nichž žáci využívají vědomosti i z jiných předmětů

Kompetence komunikativní:

- používáme modelové situace, do nichž se žák může dostat – vedeme žáky k vytváření rozhovorů na dané téma
- klademe důraz na „kulturní“ úroveň žákova projevu (ústního i písemného)
- podporujeme dopisování žáků se zahraničními partnery – komunikativní využívání internetu (e-mail, chatování)
- učíme žáky reprodukovat slyšené (audio), viděné (video) nebo přečtené (text)

Kompetence sociální a personální:

- zařazujeme do hodin práci ve dvojicích i ve skupinách, při které žáci pochopí nutnost spolupráce pro úspěšnost celku, rozdělení úkolů v rámci skupiny i zodpovědnost za výsledek práce
- dáváme žákům příležitost prezentovat před spolužáky svou práci, hájit svá stanoviska adekvátní argumentací a opíráním se o ověřená fakta
- zařazujeme hry a soutěže

Kompetence občanské:

- seznámíme žáky s reáliemi zemí studovaného jazyka – srovnáváme s ČR
- diskutujeme o odlišném způsobu života v jiných zemích a vedeme žáky k tomu, aby zaujímali stanoviska ke společenským, kulturním a jiným odlišnostem
- reflektujeme společenské dění a události ve světě

- zadáváme mluvní cvičení, aby žáci museli formulovat vlastní postoje

Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce zadáváním a hodnocením domácích úkolů a domácí přípravy
- vedeme žáky k dodržování pracovní disciplíny
- doplňkovými aktivitami (filmy, přednášky, exkurze) ukazuje učitel přínos znalosti cizího jazyka a pomáhá získat představu o jeho uplatnění v různých oborech činnosti

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: -distinktivní rysy -slovní přízvuk (pohyblivý přízvuk) -intonace vět tázacích, oznamovacích, zvolacích -slabé a silné formy výslovnosti</p> <p>Pravopis: -běžně používané litografické znaky -azbuka -konvence používané k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika: -jednoduché slovní tvary -alternace samohlásek -základní vyjádření přítomnosti - vyjádření slovesa „být“, věty s „jest“ -časování sloves -osobní zájmena – skloňování</p> <p>Lexikologie: -jednoduché idiomy a fráze na téma: představování se, pozdravy, oslovení, členové rodiny, zájmy a koníčky, práce, pozvání, země – jazyk</p> <p>Tematické okruhy: -rodina, profese, škola, zájmová činnost</p> <p>Komunikační situace: -pozdravy při setkání a loučení -telefonické pozvání na návštěvu -představování sebe a představování přátel cizím lidem -jaký jazyk se kdo učí a odkud je</p>	<p>1. a 2.ročník</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák: -rozumí hlavním bodům či myšlenkám psaného či zřetelně mluveného textu na běžné téma -odhadne význam neznámých slov -umí používat dvojjazyčný slovník -rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí -rozliší hlavní informace v jednoduchém textu</p> <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák: -sestaví jednoduchý, logicky strukturovaný souvislý text na jednoduché téma a dodrží zadaný slohový útvar -jednoduše popíše své zájmy, okolí -formuluje svůj názor jednoduše a srozumitelně s menšími gramatickými nedostatky</p>	<p>Čj, Aj, Z, SV</p> <p>1,2,3,5</p>

-poděkování, omluva		
---------------------	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Čj – neformální dopis, popis
- Aj – srovnávání gramatických jevů a slovní zásoby
- Z – zajímavá místa
- SV – charakter, osobnost, přátelství a rodinné vazby
- 2 Sociální komunikace
- 3 Život mladých lidí v RF vs. ČR
- 4 Mezilidské vztahy, kulturní diference
- 6 Úloha médií v každodenním životě

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: -zvuková stránka věty, změny intonace otázek podle jejich smyslu -intonace souvětí -zvuková výstavba slova -výslovnost předložkových spojení</p> <p>Pravopis: -pravidla u složitějších slov (psaní zápornky ne- u sloves -pravopis -y- po c- -konvence požívané ve slovníku k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika: -vyjádření minulosti a budoucnosti -synonyma, antonyma -nepravidelné tvary slovních druhů -časování sloves pohybu -subst. životná a neživotná, neskloňná -předložkové vazby -modální výrazy</p> <p>Lexikologie: -ustálená slovní spojení, přirovnání -kino, divadlo – pozvání na kulturní akci, kupování vstupenek, informace o začátku představení, zápis do jazykového kurzu,</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák: -reaguje správně v běžných, každodenních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů -písemnou i ústní formou vysvětlí své názory a stanoviska v krátkém projevu na téma z každodenního života</p>	<p>Čj, Z, SV 1, 2, 3, 4</p>

<p>odpověď na seznamovací inzerát, orientace ve městě, město – pamětihodnosti, škola</p> <p>Tematické okruhy: Kultura, město – obchody, dopravní prostředky, pamětihodnosti a historie ruských velkoměst, životní prostředí, škola, rozvrh hodin, vlastnosti lidí, vzhled, móda</p> <p>Komunikační situace: -odpověď na inzerát -dotazy na použití dopravních prostředků a orientaci ve městě -pozvání na kulturní akci a vyjádření názoru na ni -vyjádření názoru na osobní vlastnosti lidí, jejich vzhled a oblečení – popis podezřelého na policii -vyplňování osobního dotazníku</p>		
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Čj – dotazník, životopis, inzerát
- SV – osobnost a charakter člověka
- G – zajímavá místa – Moskva, Petěrburg
- 1 – Sociální komunikace, vztah k lidem
- 2 – Vzdělávání u nás a ve světě
- 3 – Sociokulturní rozdíly
- 4 – Člověk a životní prostředí (znečištění měst)

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: -distinktivní rysy -rytmus, intonace</p> <p>Pravopis: -interpunkce, pravidla psaní data a řadových číslovek -konvence požívané k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika: -skloňování adjektiv, superlativ</p>	<p>1. a 2.ročník</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák: -porozumí hlavním myšlenkám autentického projevu na aktuální i známé téma -umí používat různé techniky čtení podle typu textu a účelu čtení -umí vyhledávat a shromažďovat informace z různých zdrojů (překla</p>	<p>Bi, Dě, SV</p> <p>1, 2, 4, 5</p>

<p>-slovesné vazby odlišné od ČJ -podmiňovací způsob – použití –li, jesli, jesli by -imperativ -účelové věty -neurčitá zájmena a příslovce</p> <p>Lexikologie: -turistika, cestování, letiště, celnice, hotel, roční období, svátky, tradice, příroda, vyjadřování časových údajů, životní prostředí, odborné výrazy, vazba „učastvovat’ v čem“, podmiňovací – li, jesli, jesli by, výrazy „nužen, nužna.., restaurace, slovesa „jest’ a pit’“, nákup potravin, životní styl, péče o zdraví</p> <p>Tematické okruhy: Cestování – doprava, letiště, hotel Stravování – restaurace, bufet, oblíbené jídlo, národní kuchyně Příroda, ochrana životního prostředí, Vliv civilizace na člověka i přírodu Životní styl – péče o zdraví, sport, stres</p> <p>Komunikační situace: -diskuse o významu cestování, poznávání ní různých kultur -beseda o životním prostředí, vyjadřování názorů na ochranu živ.prostředí -objednávání pokoje v hotelu – telefonicky, počítačem -celní a pasová kontrola na letišti, reklamace ztraceného kufříku -vítání hosta -dopis do časopisu o osobním problému -rozhovor s odborníkem na zdravý životní styl -u lékaře</p>	<p>dový i výkladový slovník, encyklopedie, internet) -dokáže s porozuměním číst jednoduché literární texty, odvodit si význam neznámých slov na základě znalosti mateřského jazyka i internacionalizmů</p> <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák: -dokáže srozumitelně reprodukovat přečtený nebo vyslechnutý text -umí srozumitelně formulovat svůj názor jak písemně, tak i ústně na běžné téma -dokáže ústně sestavit souvislý text i na složitější téma -umí vytvořit složitější písemný projev na dané téma, dodrží slohový útvar, použije vhodné jazykové prostředky (referát, objednávka, reklamace – formální dopis) -využívá různé typy slovníků při zpracovávání písemného projevu na složitější téma</p>	
---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Bi – zdraví, zdravý životní styl, lidské tělo
- Dě – Transsib, Gulagy
- SV – náboženské svátky, tradice
- 1. Morálka všedního dne
- 2. Globalizační a rozvojové procesy
- 4. Člověk a životní prostředí

5. Účinky mediální produkce a vliv médií

Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: -intonace, slabé a silné formy výslovnosti</p> <p>Pravopis: -interpunkce -konvence používané k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika: -věty se spojkou „čtoby“ -přechodníky -přídavná jména slovesná činná a trpná -nepravidelné skloňování substantiv -jmenné tvary adjektiv -- záporná zájmena -větný a členský zápor</p> <p>Lexikologie: -slovesné vazby odlišné od ČJ (vdát se, oženit se) -byt, dům – stěhovat se, vyjadřování českého „mít“ a použití slovesa „javljat'sja“ -sport – fandit komu, starat se o koho, zdraví, práce, zaměstnání, ustálená slovní spojení, odborné výrazy</p> <p>Tematické okruhy: Slovanské jazyky – historie RJ, dům, byt, bydlení, rodina, služby, sport, zdraví, civilizační nemoci, OH, práce – přijímací pohovor, reklama, tisk, internet Rusko a Evropa, svoboda slova, církev</p> <p>Komunikační situace: -diskuze o významu učení se cizím jazykům, porovnávání shod a rozdílů mezi RJ a jinými jazyky</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák: -dokáže gramaticky správně vyjádřit své názory, myšlenky, a to formou ústní i písemnou -umí reagovat v běžných, každodenních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů -je schopen vést dialog s rodilým mluvčím na známé téma či v běžné situaci -komunikuje sebevědomě, foneticky správně</p>	<p>Čj, SV, TV, Bi</p> <p>1, 2, 3, 5</p>

<p>-chci koupit byt – zdroje – noviny, internet, žádost -služby –rozhovory v hotelu, čistírně, bance atd. -názory na zdravý způsob života – diskusní fórum -rozhovory o sportu, můj oblíbený sport -přijímací pohovor do zaměstnání, názor na různé profese, vyjádření kompromisu</p>		
---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Čj – žádost

SV – církev

TV – druhy sportů

Bi – lidské tělo, choroby

1. Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, spolupráce a soutěž

2. Globální problémy, humanitární pomoc

3. Spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí

5. Mediální produkty a jejich významy

UČEBNÍ OSNOVY

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	-	-	3	3
Učební texty:	Ven Nuevo 1, 2 nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Španělský jazyk realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vymezené v RVP ZV.

Žáci, kteří si z nabídky školy zvolili Španělský jazyk jakožto druhý cizí jazyk, jsou absolutními začátečníky, nebo navazují na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání. Vzdělávání v předmětu Španělský jazyk směřuje k dosažení úrovně B1 podle výše zmíněného rámce.

Výuka probíhá ve skupinách, žáci jsou rozdělováni do skupin v rámci jedné třídy (dle dalšího zvoleného cizího jazyka), nebo se slučují žáci ze dvou tříd a je realizována v kmenových třídách, jazykové učebně nebo počítačové učebně.

Základní metodický materiál představují učebnice a pracovní sešity, dále jsou dle potřeby využívány audiovizuální pomůcky, časopisy, rozšiřující texty a informace dostupné v médiích.

Realizace vzdělávacího obsahu předmětu probíhá různými formami výuky (výklad, překlad, poslechová cvičení, reprodukce textu, písemné procvičování), během nichž žáci pracují jak samostatně, tak ve skupinkách.

V předmětu jsou realizována hlavně tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Zadáváním ústních referátů nebo písemných prací motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů (učebnice, slovníky, internet ...).
- Hodnotíme práci žáků a napomáháme rozvíjet jejich kritický postoj k vlastní práci.

Kompetence k řešení problémů

- Výběrem vhodných úloh vedeme žáky k rozpoznání různých problémů, dáváme jim prostor k vyjádření svého názoru a obhajobě vlastního stanoviska.

- Ve výuce vedeme diskuse na různá témata, během nichž studenti využívají vědomosti nabyté v jiných předmětech.

Kompetence komunikativní

- Nacvičujeme s žáky efektivní využití komunikačních prostředků v rámci psaného i mluveného projevu.
- Simulujeme situace, v nichž se žáci ve španělsky mluvícím prostředí mohou ocitnout.
- Umožňujeme žákům prezentovat svůj projev před spolužáky v rámci skupiny, dále komunikují ve dvojicích či větších skupinkách, případně před zkušební komisí během konání školních či mimoškolních soutěží.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme týmovou práci, která vede žáky k vzájemné spolupráci, k schopnosti rozdělit si úkoly, učíme je respektovat potřeby a názory ostatních členů kolektivu.
- Podporujeme aktivitu žáků, dáváme jim možnost prezentovat svou práci před ostatními a hodnotit vystoupení druhých.

Kompetence občanská

- Ve výuce se zabýváme aktuálním děním doma i v hispanofonním světě, čímž u žáků podporujeme zájem o politické, ekonomické a sociokulturní dění.
- Pomocí studia reálií španělsky mluvících zemí, vedeme žáky k pochopení a toleranci různých kultur, vytváříme v nich pocit občanské zodpovědnosti.

Kompetence k podnikavosti

- Zadáváním a hodnocením úkolů vedeme žáky k systematické práci, motivujeme je k dosažení stanovených cílů.
- Zdůrazňujeme důležitost znalosti španělského jazyka pro další vzdělávání a uplatnění v praxi.

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: základní druhy intonace, přízvuk, zvláštnosti výslovnosti.	Tercie a kvarta	Průřezová témata: 1, 3.
Pravopis: písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech.	Během prvních dvou ročníků se žák pohybuje v rozmezí úrovně A1 – A2 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, OV, Ze
Gramatika: podstatná jména, členy, přídavná jména, osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena, číslovky, přítomný čas pravid.	Receptivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> ● běžně rozumí známým výrazům a jednoduchým větám v rámci známých témat 	

i neprav.sloves, zvrtná slovesa, rozkazovací způsob, neohebné slovní druhy.	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumí instrukcím, které se týkají organizace jazykové výuky ● reaguje na podněty z oblasti běžných komunikačních situací 	
Lexikologie: základní slovní zásoba vztahující se k tématům: povolání, bydlení, doprava a orientace ve městě, potraviny, volný čas, popis osoby, rodina, oblékání.	<ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje hlavní a doplňující informace ● čte s porozuměním texty v učebnici a časopisech na odpovídající jazykové úrovni ● aktivně využívá dvojjazyčný slovník. 	
Tematické okruhy: povolání, bydlení, doprava a orientace ve městě, potraviny, volný čas, popis osoby, rodina, oblékání.	Produktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> ● formuluje svůj názor jednoduše, s menšími gramatickými nedostatky 	
Komunikační situace: pozdravy, představení se, tykání, vykání, vyjádření žádosti, prosby, přání, komunikace v restauraci a při nakupování.	<ul style="list-style-type: none"> ● v textu vyhledá základní informaci, umí ji reprodukovat a dále s ní pracuje ● vytvoří jednoduché sdělení týkající se známého tematického okruhu 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – představování se, jaký jsem
3. Základní problémy sociokulturních rozdílů – vztah k lidem z různého kulturního světa

Mezipředmětové vazby:

- Čj - osobní profil
 OV - charakter člověka, funkce rodiny
 Ze – vybraná místa španělsky mluvících zemí.

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
---------------	-------------------	--

Fonetika: intonace, přízvuk slovesných tvarů.	<ul style="list-style-type: none"> umí reagovat v běžných komunikačních situacích 	Průřezová témata: 1, 3.
Pravopis: písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech.	<ul style="list-style-type: none"> účastní se rozhovoru na známé téma postupně si osvojuje základní aspekty psané podoby jazyka a souvislosti s výslovností 	Mezipředmětové vazby: Čj, TV, Ze, Dě.
Gramatika: přítomný průběhový čas, blízká budoucnost, složený minulý čas, jednoduchý minulý čas, souminulý čas, zájmena, stupňování, neosobní slovesné vazby, podmínkové věty.	<ul style="list-style-type: none"> umí napsat jednoduchý text na známé téma 	
Lexikologie: volný čas, telefonování, vybrané geografické pojmy, duševní stavy, počasí, části těla, nemoci, sporty, historické události.	Interaktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> vyjádří své názory a stanoviska týkající se běžných komunikačních situací 	
Tematické okruhy: volnočasové aktivity, duševní stavy, zdraví a části těla, sporty, počasí, cestování.	<ul style="list-style-type: none"> reaguje správně během konverzace o známých tématech, používá jednoduché výrazy a větné konstrukce. 	
Komunikační situace: pozvání, domluvení si schůzky, formulace záměru, plánů, možností; vyjádření pravděpodobnosti, pochybnosti, nejistoty; telefonický rozhovor, formulace a akceptace omluvy; vyjádření podmínky a nutnosti.		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Seberegulace – péče o vlastní zdraví, organizace volného času
3. Základní problémy sociokulturních rozdílů – sociokulturní rozrůzněnost hispanofonních zemí

Mezipředmětové vazby:

Čj - neformální dopis, neformální pozvání, vyprávění, životopis

TV - základní sportovní terminologie

Ze - vybrané geografické pojmy, některá místa španělsky mluvících zemí

Dě – historické události a osobnosti hispanofonních zemí.

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	3	3	3	3
Učební texty :	Aventura 1, 2; Espanol sin Fronteras 2 nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Španělský jazyk realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vymezené v RVP GV.

Žáci, kteří si z nabídky školy zvolili Španělský jazyk jakožto druhý cizí jazyk, jsou absolutními začátečníky, nebo navazují na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání. Vzdělávání v předmětu Španělský jazyk směřuje k dosažení úrovně B1 podle výše zmíněného rámce.

Výuka probíhá ve skupinách, žáci jsou rozdělováni do skupin v rámci jedné třídy (dle dalšího zvoleného cizího jazyka), nebo se slučují žáci ze dvou tříd a je realizována v kmenových třídách, jazykové učebně nebo počítačové učebně.

Základní metodický materiál představují učebnice a pracovní sešity, dále jsou dle potřeby využívány audiovizuální pomůcky, časopisy, rozšiřující texty a informace dostupné v médiích.

Realizace vzdělávacího obsahu předmětu probíhá různými formami výuky (výklad, překlad, poslechová cvičení, reprodukce textu, písemné procvičování), během nichž žáci pracují jak samostatně, tak ve skupinkách.

Na obsah předmětu Španělský jazyk navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu Konverzace ve španělském jazyce, jehož hlavním cílem je příprava na školní část maturitní zkoušky.

Zájemcům škola nabízí poznávací exkurzi do Španělska.

V předmětu jsou realizována hlavně tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Zadáváním ústních referátů nebo písemných prací motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů (učebnice, slovníky, internet ...).
- Hodnotíme práci žáků a napomáháme rozvíjet jejich kritický postoj k vlastní práci.

Kompetence k řešení problémů

- Výběrem vhodných úloh vedeme žáky k rozpoznání různých problémů, dáváme jim prostor k vyjádření svého názoru a obhajobě vlastního stanoviska.
- Ve výuce vedeme diskuse na různá témata, během nichž studenti využívají vědomosti nabyté v jiných předmětech.

Kompetence komunikativní

- Nacvičujeme s žáky efektivní využití komunikačních prostředků v rámci psaného i mluveného projevu.
- Simulujeme situace, v nichž se žáci ve španělsky mluvícím prostředí mohou ocitnout.
- Umožňujeme žákům prezentovat svůj projev před spolužáky v rámci skupiny, dále komunikují ve dvojicích či větších skupinkách, případně před zkušební komisí během konání školních či mimoškolních soutěží.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme týmovou práci, která vede žáky k vzájemné spolupráci, k schopnosti rozdělit si úkoly, učíme je respektovat potřeby a názory ostatních členů kolektivu.
- Podporujeme aktivitu žáků, dáváme jim možnost prezentovat svou práci před ostatními a hodnotit vystoupení druhých.

Kompetence občanská

- Ve výuce se zabýváme aktuálním děním doma i v hispanofonním světě, čímž u žáků podporujeme zájem o politické, ekonomické a sociokulturní dění.
- Pomocí studia reálií španělsky mluvících zemí vedeme žáky k pochopení a toleranci různých kultur, vytváříme v nich pocit občanské zodpovědnosti.

Kompetence k podnikavosti

- Zadáváním a hodnocením úkolů vedeme žáky k systematické práci, motivujeme je k dosažení stanovených cílů.
- Zdůrazňujeme důležitost znalosti španělského jazyka pro další vzdělávání a uplatnění v praxi.

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: základní druhy intonace, přízvuk, zvláštnosti výslovnosti.	1. + 2. Ročník	Průřezová témata: 1, 3
Pravopis: písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech.	Během prvních dvou ročníků se žák pohybuje v rozmezí úrovně A1 – A2 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Z
Gramatika: podstatná jména, členy, přídavná jména, osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena, číslovky, přítomný čas pravid. i neprav. sloves, zvrtná slovesa, rozkazovací způsob, neohebné slovní druhy.	Receptivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> • běžně rozumí známým výrazům a jednoduchým větám v rámci známých témat • rozumí instrukcím, které se týkají organizace jazykové výuky • reaguje na podněty z oblasti běžných komunikačních situací 	
Lexikologie: základní slovní zásoba vztahující se k tématům: povolání, bydlení, doprava a orientace ve městě, potraviny, volný čas, popis osoby, rodina, oblékání.	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje hlavní a doplňující informace • čte s porozuměním texty v učebnici a časopisech na odpovídající jazykové úrovni • aktivně využívá dvojjazyčný slovník. 	
Tematické okruhy: povolání, bydlení, doprava a orientace ve městě, potraviny, volný čas, popis osoby, rodina, oblékání.	Produktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> • formuluje svůj názor jednoduše, s menšími gramatickými nedostatky 	
Komunikační situace: pozdravy, představení se, tykání, vykání, vyjádření žádosti, prosby, přání, komunikace v restauraci a při nakupování.	<ul style="list-style-type: none"> • v textu vyhledá základní informaci, umí ji reprodukovat a dále s ní pracuje • vytvoří jednoduché sdělení týkající se známého tematického okruhu 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – představování se, jaký jsem
3. Základní problémy sociokulturních rozdílů – vztah k lidem z různého kulturního světa

Mezipředmětové vazby:

- ČJ – osobní profil
 SV – charakter člověka, funkce rodiny
 Z – vybraná místa španělsky mluvících zemí.

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: intonace, přízvuk slovesných tvarů.	<ul style="list-style-type: none"> ● umí reagovat v běžných komunikačních situacích 	Průřezová témata: 1, 3
Pravopis: písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech.	<ul style="list-style-type: none"> ● účastní se rozhovoru na známé téma ● postupně si osvojuje základní aspekty psané podoby jazyka a souvislosti s výslovností 	Mezipředmětové vazby: Čj, TV, Z, Dě.
Gramatika: přítomný průběhový čas, blízká budoucnost, složený minulý čas, jednoduchý minulý čas, souminulý čas, zájmena, stupňování, neosobní slovesné vazby, podmínkové věty.	<ul style="list-style-type: none"> ● umí napsat jednoduchý text na známé téma 	
Lexikologie: volný čas, telefonování, vybrané geografické pojmy, duševní stavy, počasí, části těla, nemoci, sporty, historické události.	<p>Interaktivní řečové dovednosti:</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjádří své názory a stanoviska týkající se běžných komunikačních situací 	
Tematické okruhy: volnočasové aktivity, duševní stavy, zdraví a části těla, sporty, počasí, cestování.	<ul style="list-style-type: none"> ● reaguje správně během konverzace o známých tématech, používá jednoduché výrazy a větné konstrukce. 	
Komunikační situace: pozvání, domluvení si schůzky, formulace záměru, plánů, možností; vyjádření pravděpodobnosti,		

pochybnosti, nejistoty; telefonický rozhovor, formulace a akceptace omluvy; vyjádření podmínky a nutnosti.		
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Seberegulace – péče o vlastní zdraví, organizace volného času
3. Základní problémy sociokulturních rozdílů – sociokulturní rozrůzněnost hispanofonních zemí

Mezipředmětové vazby:

- Čj – neformální dopis, neformální pozvání, vyprávění, životopis
TV – základní sportovní terminologie
Z – vybrané geografické pojmy, některá místa španělsky mluvících zemí
Dě – historické události a osobnosti hispanofonních zemí.

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: upevňování již známých fonetických jevů, vybrané fonetické odlišnosti španělštiny v jednotlivých hispanofonních oblastech.	3. + 4. ročník	Průřezová témata: 2, 3, 4
Pravopis: složitější pravopisné jevy.	Během třetího a čtvrtého ročníku žák dosáhne úrovně B1 společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Bi, Z
Gramatika: upevňování a prohlubování problematiky užití minulých časů, budoucí a předbudoucí čas, rozkazovací způsob, subjunktiv přítomný, podmiňovací způsob, předminulý čas, nepřímá řeč.	Receptivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu, který se váže ke známým tématům • rozumí výstavbě textu a dokáže vyhledat specifické informace • odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu 	
Lexikologie: životopisné údaje, domácí práce, povahové rysy a duševní stavy, zdraví, jídlo,	<ul style="list-style-type: none"> • čte srozumitelně kratší či delší texty za účelem sdělení obsahu či jakékoliv informace 	

cestování, média; synonyma a antonyma.	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v textu a vyhledává v něm hlavní informace 	
Tematické okruhy: povahové rysy a duševní stavy, zdraví, domácí práce, jídlo a vaření, cestování, média, svátky ve španělsky mluvících zemích, vybrané památky a významná místa Španělska a Hispanoameriky.	<ul style="list-style-type: none"> při své práci využívá různé typy slovníků. 	
Komunikační situace: převyprávění životopisu, vyjádření názoru, instrukcí a příkazů; formulace pravděpodobnosti a hypotézy, rozhovory na cestách, popis cesty, otázky ohledně místa a času; rozhovor u lékaře, získávání a poskytování informací; vyjadřování přání, obav, stížností... .	Produktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> dokáže srozumitelně a s jistou mírou plynulosti vyjádřit svůj názor reprodukuje text a formuluje souvislé sdělení v rámci známého tématu dokáže poskytnout nekomplikované informace a s omezenou přesností složitější informace dokáže uvést podrobnosti, porovnat různé alternativy a shrnout informace dbá na jazykovou a výslovnostní správnost 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

2. Globální problémy
3. Interkulturalita (život hispánského etnika v USA), imigrace
4. Režim dne – návyky šetrné k životnímu prostředí

Mezipředmětové vazby:

- Čj – synonyma, antonyma, informační slohový postup
SV – povahové rysy
Bi – zdraví, zdravý životní styl
Z – vybraná místa španělsky mluvících zemí.

Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: upevňování již známých fonetických jevů.	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří souvislý, přehledný písemný projev, dodrží zadaný slohový útvar 	Průřezová témata: 2, 4, 5
Pravopis: složitější pravopisné jevy.	<ul style="list-style-type: none"> použije vhodné jazykové prostředky 	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, IVT, Dě, Z
Gramatika: zájmena, superlativ absolutní, vztahné věty, rozdíl v užití subjunktivu a indikativu, rozdíl v užití subjunktivu a kondicionálu, subjunktivy minulé a předminulé, účelové věty, časové věty, podmínková a přípustková souvětí, souvětí složitá.	<ul style="list-style-type: none"> popíše událost či zážitek ve všech časových rovinách napíše životopis, dopis, e-mail, popis a jednoduchý příběh. převypráví méně komplikovaný děj filmu či knihy gramatickými prostředky vyjádří postoj ke komunikační situaci 	
Lexikologie: povolání, cestování, studentský žargon, informatika a moderní technologie, základní lexikum z oblasti práva a bankovníctví, bydlení, prodej či nákup nemovitosti, vyjádření psychických stavů, volný čas, televize, tvoření slov.	Interaktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> dovede zjistit, předat, ověřit si a potvrdit nekomplikované informace umí zahájit, udržet a ukončit jednoduchý rozhovor ústně i písemně vyjádří své myšlenky, názory, plány do budoucna, popíše děje přítomné i minulé 	
Tematické okruhy: povolání, cestování, bydlení, nakupování, mezilidské vztahy, vzdělávání, volný čas, svátky, významné osobnosti španělsky mluvících zemí, zajímavá fakta o španělsky mluvících zemích a jejich historii.	<ul style="list-style-type: none"> je schopen vést dialog se spolužáky i vyučujícím, umí diskutovat a zdůvodnit své stanovisko reaguje správně v každodenních situacích, umí formulovat a použít známé výrazy a ustálená spojení. dokáže vhodně použít širokou škálu frazémů 	
Komunikační situace: pracovní pohovor, identifikace osob, vyjádření údivu, nelibosti,		

příkazů..., konverzace při nakupování, formulace názorů a rad, poskytnutí pomoci, účast v debatě, argumentace, zdvořilostní obraty.		
---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

2. Vzdělávání u nás a ve světě, pracovní a studijní příležitosti v zahraničí

4. Člověk a životní prostředí

5. Média a mediální produkty

Mezipředmětové vazby:

Čj – životopis, vypravování

SV – svět práce, mezilidské vztahy

IVT – informační a komunikační technologie

Dě – vybrané historické osobnosti španělsky mluvících zemí

Z – vybraná místa španělsky mluvících zemí.

UČEBNÍ OSNOVY

TEXTOVÝ EDITOR

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin:	-	-	-	2

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Textový editor realizuje vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk).

Předmět probíhá formou dílny, tj. jde o autonomní učení, kdy vyučující vystupuje jako kouč a poradce. Forma dílny rozvíjí autonomní učení, učební styly a mnohočetné inteligence.

Předmět je zaměřen na rozvoj kompetencí a pracovních činností vycházejících ze skupinové práce a dynamiky, individuálních potřeb a talentu jednotlivých žáků.

Výuka v Textovém editoru probíhá v tandemu. Předmět rozvíjí produktivní řečovou kompetenci v českém jazyce i anglickém jazyce. Tandem vyučujících hovoří jazykem českým i jazykem anglickým, a takto poskytují žákům instrukci v průběhu vyučování.

Předmět probíhá v několika dislokovaných stanovištích: běžná učebna, podcastové studio, počítačová učebna, knihovna.

Výsledky žákovské činnosti jsou publikovány.

Digitální kompetence je rozvíjena formou textových editorů pro tvorbu dokumentů, grafických editorů, elektronickou střížnou, nahráváním a editováním videa a audiostop, ovládáním přístrojů v online i offline režimu, vyhledáváním a analýzou zdrojů především z elektronického prostředí, administrací a tvorbou webových stránek, ovládáním prostředí sdílení.

Hodnocení v předmětu probíhá formativně, tj. dochází k vzájemnému argumentačnímu hodnotícímu procesu. Žáci se stávají konzumenty produktů vytvořených spolužáky a hodnotí vzájemně své výsledky, postup práce, týmovou práci. Během tohoto procesu se všichni naučí hodnotit sebe, ostatní členy vlastního týmu nebo zástupce dalších týmů a hodnotit práci vzhledem ke stanoveným kritériím. Výsledek je v závěrečném hodnocení realizován známkou.

Další možností hodnocení je v rámci předmětů, které poslaly do Textového editoru svá témata ke zpracování (Čj, SV, Z, Dě, Bi, Ch, Ma, Fy). Žáci mohou být hodnoceni v Textovém editoru a zároveň v zadávajícím předmětu. Tímto způsobem jsou rozvíjeny mezipředmětové vztahy.

Žáci jsou vedeni k odpovědnosti za výsledek své činnosti, volí si své pracovní tempo a dodržují časový harmonogram, který je na začátku školního roku sdělen vyučujícími.

Textový editor je na Gymnáziu Karviná určen pro všechny žáky 4. ročníku.

V rámci Textového editoru jsou intenzivně rozvíjeny všech kompetence, které jsou uvedeny v rámcovém vzdělávacím plánu a patří k hlavním cílům vzdělávání.

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali a využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj;
- vede žáky k tomu, aby efektivně využívali různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledali a rozvíjeli účinné postupy ve svém učení, reflektovali proces vlastního učení a myšlení;
- učí žáky kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávat a využívat při svém studiu a praxi;
- vede žáky ke kritickému hodnocení vlastního pokroku při dosahování cílů svého učení a práce, k přijímání ocenění, rady i kritiky ze strany druhých, k čerpání poučení z vlastních úspěchů i chyb pro další práci;
- projevuje vůči každému žákovi očekávání úspěchu, využívá formativního hodnocení a tím motivuje žáky k dalšímu studiu;
- vnímá i aktivně zjišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků, s přihlédnutím k tomu používá různé metody a postupy a pomáhá tak žákům najít vlastní cestu k úspěšnému osvojení látky;
- vede žáky k vlastní tvořivosti a samostatné činnosti, motivuje je zadávanými tématy a vede k uvědomělému propojování informací z různých předmětů;
- zadává úkoly, při kterých žáci zpracovávají a kombinují informace z různých zdrojů v českém i anglickém jazyce, a kriticky je hodnotí a vede žáky k využívání dříve osvojených znalostí;
- zařazuje do výuky různorodé autentické materiály, aby rozvíjel jazykové i odborné dovednosti a znalosti svých žáků.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých se žáci učí sami rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu, rozčlenit ho na části, dojít k vlastním objevům, řešením a závěrům;
- vede žáky při řešení problémů k uplatňování vhodných metod a dříve získaných vědomostí a dovedností, kromě analytického a kritického myšlení vede žáky k využívání tvořivého myšlení s použitím představivosti a intuice;
- vede žáky ke kritickému prozkoumávání různých pohledů a názorů, učí žáky vnímat, přijímat i samostatně formulovat alternativní možnosti řešení a pracovat s nimi;
- motivuje žáky ke zvažování možných kladů a záporů jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků;
- seznamuje žáky s jazykovými prostředky, které čeština i angličtina používají pro různé funkce (např. vyjádření souhlasu/nesouhlasu, diskuze o problému, navrhování řešení ...) a vytváří takové modelové situace či úlohy, které vedou k jejich použití;
- vede žáky k tomu, aby byli schopni v rámci skupinového úkolu formulovat hypotézy, cíle, postup práce, alternativní řešení a závěry práce;

- vede žáky k tomu, aby byli schopni argumentovat a obhájit postup práce, alternativní řešení a podložené závěry práce.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- seznamuje žáky s jazykovými prostředky, které čeština i angličtina používají v ústní i písemné komunikaci v oblasti funkčních stylů, registru (formální, neutrální, neformální);
- motivuje žáky efektivně využívat dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků v českém i anglickém jazyce a soustavně k ní žáky vede;
- vede žáky k efektivnímu využívání moderních informačních technologií ve vzájemné komunikaci;
- v mluvených i psaných projevech rozvíjí schopnost žáků formulovat názor, adekvátně a věcně argumentovat, naslouchat názoru druhých, kriticky ho zhodnotit a zaujmout k němu stanovisko;
- vede žáky k prezentaci vlastní práce před spolužáky, ke schopnosti hodnotit a tolerovat různost projevu;
- vede žáky k porozumění sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, ke správné interpretaci sdělení a k věcné argumentaci;

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, umožňuje žákům reflektovat úspěšnost dosažení cíle;
- pomáhá žákům stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;
- podporuje žáky při rozvoji jejich schopností a osobnosti, aby dokázali reálně posoudit své fyzické a duševní možnosti, byli schopni sebereflexe a sebekritiky a dokázali se přizpůsobit měnícím se životním a pracovním podmínkám;
- respektuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků;
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů při skupinové práci založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- podporuje schopnost žáka vystupovat před kolektivem spolužáků;
- rozvíjí smysl žáků pro sebekritiku a pro spravedlnost;
- podporuje žáky v hodnocení výkonů vlastních i výkonů spolužáků založeném na objektivitě, učí je dokládat tato hodnocení konkrétními příklady – tím je vede k uvědomění si vlastních nedostatků či chyb a jejich následnému zlepšení či odstranění;
- vede žáky k rozhodování se na základě vlastního úsudku, odolávání společenským i mediálním tlakům;

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory a aby respektovali různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;
- vytváří situace posilující u žáků smysl pro solidaritu a toleranci, trvá na zdvořilém chování žáků vůči učitelům i mezi sebou;
- umožňuje žákům rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit;
- reflektuje ve výuce aktuální společenské a přírodní dění a jeho historické a kulturní souvislosti ve světě a v České republice a motivuje žáky k zaujímání a obhajobě informovaných stanovisek;
- motivuje žáka posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska.

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- vede své žáky k odpovědnosti za svoji budoucnost a získávání znalostí, které budou ve svém budoucím povolání potřebovat, učí je plánovat a stanovovat si reálné krátkodobé i dlouhodobé vzdělávací cíle, vysvětluje žákům jejich význam;
- motivuje žáky dokončovat zahájené aktivity, motivuje je k dosahování úspěchu, spolu se žáky průběžně revidují a kriticky hodnotí dosažené výsledky, korigují další činnost s ohledem na stanovený cíl;
- při zadávání úkolů zohledňuje a využívá mezipředmětové vztahy, tak aby žáci porozuměli prolínání jednotlivých oborů a jejich využití v reálných situacích v praktickém životě;
- vede žáky k uvědomělému plánování práce a ke správnému časovému rozvržení dlouhodobějších činností a pracovních úkolů, následně dbá na dodržování termínů a hygienu práce, poskytuje žákům konzultace;
- učí žáky pracovat ve skupině a nést zodpovědnost za svěřenou část společné práce, přičemž skupiny určuje tak, aby se naučili spolupracovat žáci různých schopností a dovedností;
- učí žáky respektovat duševní vlastnictví a jeho nedotknutelnost, projevuje nulovou toleranci k plagiátorství, vyžaduje správné uvádění citací, zdrojů a pramenů, ze kterých žák při zpracovávání úkolů čerpal;
- vede žáky k respektování práce vlastní i druhých;
- zjišťuje, zda jeho formy výuky jsou v delším časovém horizontu v souladu s RVP, ŠVP a potřebami a očekáváním jeho žáků, využívá možnosti zpětné vazby.

Oktáva

Téma / Produkt	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby
Psané texty Reportáž Rozhovor	<ul style="list-style-type: none"> • v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace 	Čj, SV, Z, Dě, Bi, Ch, Ma, Fy

<p>Článek Odborný článek Referát Zpráva Popis pracovního postupu Esej Úvaha Recenze Mluvené texty Rozhovor – Podcast Komentář Audionahrávka Dokument Grafický text Komiks Videonahrávka Plakát</p>	<p>síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování),</p> <ul style="list-style-type: none"> • v mluveném projevu vhodně užívá nonverbální prostředky řeči, • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu, • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi, • ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka, • používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu, • při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky, • volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum, • posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří ve formativně hodnotící diskuzi, • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty, • efektivně a samostatně využívá různé informační zdroje, • používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit. 	
--	---	--

V rámci výuky Textového editoru jsou realizována následující průřezová témata vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova;
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- Multikulturní výchova;
- Environmentální výchova;
- Mediální výchova.

UČEBNÍ OSNOVY

MATEMATIKA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	4	4	4	4
Učební texty:	Hravá matematika Aritmetika a Geometrie (Taktik) pro 6. - 8. ročník Matematika I. a II. díl (Prometheus) pro 9. ročník			

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu Matematika vychází z obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace RVP ZV. Matematika rozvíjí logické, abstraktní a analytické myšlení a paměť. Žáci si osvojují strategii řešení úloh a problémů, učí se vyhledávat, třídít a zpracovávat informace. V průběhu studia žáci objevují souvislost matematiky s dalšími vyučovacími předměty (fyzika, chemie, informatika atd.) i její uplatnění v dalších oborech lidské činnosti.

Ve výuce jsou zastoupeny klasické metody výuky, ale také metody moderní (využití didaktické techniky, diskuse žáků, samostatná i týmová práce, práce na projektech, prezentace a obhajoba výsledků atd.).

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah předmětu matematika je rozdělen na 4 tématické okruhy

- číslo a proměnná
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy

Uplatňované strategie:

V hodinách učitel vytváří a rozvíjí základní klíčové kompetence

- o kompetence k učení (propojení mechanicky zvládnutých poznatků s tvořivými postupy, aplikace nabytých poznatků, mezipředmětové vztahy)
- o kompetence k řešení problémů (žák rozpozná, promyslí a naplánuje řešení problému, vyhledává informace potřebné k řešení problému)
- o kompetence komunikativní (učí žáky spolupracovat v týmu, rozvíjí soutěživost prostřednictvím matematických soutěží)
- o kompetence sociální a personální (žáci pracují ve skupinách, učí se respektovat i ocenit práci druhých)
- o kompetence pracovní (žáci se učí přistupovat k učení aktivně, uplatňují nabyté vědomosti a zkušenosti v praktickém životě i v profesní orientaci)

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
Opakování učiva 1. – 5. ročníku	Provádí písemné operace v oboru přirozených čísel, porovnává přirozená čísla	
Desetinná čísla	Provádí písemné operace s desetinnými čísly, využívá vyjádření části celku desetinným číslem, porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla. Osvojí si algoritmus pro dělení desetinných čísel.	
Dělitelnost přirozených čísel	Určuje násobky a dělitele pomocí rozkladu čísel na prvočinitele, zná prvočísla do 50, používá znaky dělitelnosti. Najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele. Dělitelnost přirozených čísel využívá při řešení slovních úloh z praxe.	
Objem a povrch krychle a kvádrů	Zobrazí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání. Používá a převádí jednotky krychlové. Používá vzorce k výpočtu objemu a povrchu. Řeší úlohy na prostorovou představivost.	OSV PCG
Celá čísla	Dovede zapsat a znázornit na číselné ose čísla kladná a záporná. Určuje absolutní hodnotu čísla. Provádí početní operace s celými čísly. Řeší jednoduché slovní úlohy z praxe.	
Zlomky	Zobrazí racionální číslo na číselné ose, porovnává racionální čísla. Rozumí pojmem zlomek v základním tvaru, smíšené číslo. Převádí racionální čísla na desetinná a naopak. Umí rozšiřovat a krátit zlomek.	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova - rozvoj kreativity

Mezipředmětové vazby:

PCG – Praktická cvičení z geometrie - tvorba náčrtků pro řešení početních úloh

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
Opakování učiva z primy	Provádí početní operace v oboru přirozených, celých čísel, zvládá základní geometrické dovednost, rozlišuje různé typy trojúhelníků, používá vzorce pro výpočet obvodu a obsahu, umí zobrazit krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání, používá vzorce pro výpočet povrchu a objemu. Zná základní pojmy týkající se zlomků.	
Racionální čísla	Provádí všechny početní operace se zlomky	
Středová souměrnost	Rozumí pojmu shodné geometrické útvary, umí sestavit základní geometrické útvary ve středové souměrnosti. Rozumí pojmem střed souměrnosti, samodružný bod.	
Shodnost trojúhelníků	Rýsuje trojúhelníky podle vět o shodnosti, užívá symbolický zápis	
Poměr, přímá a nepřímá úměrnost	Chápe pojmy poměr, měřítko, změna v daném poměru, rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost, používá trojčlenku. Řeší slovní úlohy.	Fy-vztahy mezi veličinami, Ch-užití trojčlenky Ze-měřítko plánu, mapy
Čtyřúhelníky	Charakterizuje jednotlivé typy čtyřúhelníků, používá vzorce pro výpočet obvodu a obsahu, zvládá jednoduché konstrukce.	
Procenta	Rozumí pojmem základ, počet procent, procentová část, provádí jednoduché úrokování.	Ch-koncentrace roztoků
Druhá mocnina a odmocnina Pythagorova věta	Používá symboly pro druhou mocninu a odmocninu, ovládá počítání s použitím kalkulátoru. Používá Pythagorovu větu při řešení úloh.	Fy-zápis jednotek, skládání sil
Hranoly	Rýsuje tělesa ve volném rovnoběžném promítání, vytváří síť těles, používá vzorce k výpočtu objemu a povrchu těles.	VV-rýsování těles ve VRP OSV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova - rozvoj kreativity: síť těles

- řešení problémů a rozhodovací schopnosti: slovní úlohy řešené trojčlenkou

Mezipředmětové vazby:

Fy - Fyzika - slovní úlohy, zápis jednotek pomocí mocnin, výslednice kolmých sil

VV - Výtvarná výchova - rýsování těles

Ch - Chemie- užití trojčlenky při řešení úloh,

Ze - Zeměpis-měřítko plánu, mapy

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
Opakování učiva sekundy	Ovládá počítání s procenty, řeší úlohy vedoucí k použití Pythagorovy věty, používá kalkulátor k určení druhé mocniny a odmocniny.	
Mocniny s přirozeným exponentem	Určuje třetí a vyšší mocniny pomocí kalkulátoru, ovládá umocňování záporných čísel a nuly, ovládá početní operace s mocninami, používá mocniny se záporným exponentem.	
Kružnice, kruh	Řeší jednoduché konstrukční úlohy, určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice, dvou kružnic. Sestrojí tečnu ke kružnici, používá Thaletovu větu. Ovládá vzorce pro výpočet obvodu a obsahu kruhu, délky oblouku kružnice a obsahu kruhové výseče.	Fy-pohyb po kružnici
Válec	Ovládá vzorce a řeší úlohy vedoucí k výpočtu objemu a povrchu válce. Ovládá převody jednotek objemu. Řeší úlohy vyžadující prostorovou představivost.	Fy-jedn. objemu, převody jednotek OSV
Výrazy	Rozumí pojmu proměnná, zapisuje výrazy s proměnnou, určí hodnotu výrazu, ovládá sčítání, odčítání a násobení výrazů. Upravuje výraz na součin pomocí vytýkání a užitím vzorců – druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin.	
Konstrukční úlohy v rovině	Ovládá jednotlivé množiny bodů s danou vlastností, používá je při řešení konstrukčních úloh. Provádí rozbor konstrukce a zapíše postup konstrukce, při provádění konstrukce užívá pravidla přesného rýsování.	
Lineární rovnice	Rozlišuje pojmy rovnost – rovnice, při řešení lineárních rovnic používá ekvivalentní úpravy, ověřuje správnost výsledku zkouškou. Umí vyjádřit neznámou ze vzorce. Řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lin. rovnice.	Fy-vyjádření neznámé veličiny ze vzorce OSV
Lomené výrazy - úvod	Určuje podmínky, za kterých má daný výraz smysl. Rozumí pojmu společný násobek výrazů k určení společného jmenovatele. Krátí a rozšiřuje lomené výrazy.	
Základy statistiky	Provádí jednoduchá statistická šetření, zpracuje jejich výsledky formou tabulky, vyjádří pomocí diagramu. Ovládá základní statistické pojmy – aritmetický průměr, modus, medián. Používá údaje uvedené v procentech.	Fy-statistické zpracování výsledků lab. měření OSV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj kreativity při řešení prostorových úloh (válec, síť válce)
- rozvoj komunikace (statistická šetření, zpracování statistických dat)
- řešení problémů a rozhodovací schopnosti (slovní úlohy řešené rovnicemi)

Mezipředmětové vazby:

Fy - Fyzika - pohyb po kružnici; jednotky objemu, převody jednotek; vyjádření neznámé veličiny ze vzorce; statistické zpracování výsledků laboratorních měření

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
Opakování učiva tercie	Upravuje celistvé i lomené výrazy. Řeší lineární rovnice a nerovnice a slovní úlohy vedoucí k řešení lin. rovnice.	
Podobnost, goniometrické funkce ostrého úhlu	Rozezná podobné útvary v rovině i prostoru. Užívá poměr podobnosti k výpočtům délek stran. Ovládá věty o podobnosti trojúhelníků. Rozděluje úsečku dané délky v daném poměru. Rozumí pojmům měřítko plánu a mapy. Určuje hodnoty goniometrických funkcí pomocí kalkulátoru, používá tyto funkce při řešení úloh v pravouhlém trojúhelníku a při výpočtu objemů a povrchů těles.	Fy-řešení úloh s vektorovými veličinami
Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	Řeší soustavy sčítací a dosazovací metodou, ověřuje správnost řešení zkouškou. Řeší slovní úlohy z praxe pomocí soustavy dvou rovnic o dvou neznámých.	
Jehlan, kužel, koule	Sestrojí síť jehlanu, řeší úlohy na výpočet povrchu a objemu jehlanu, kužele a koule. Seznámí se s komolým jehlanem a komolým kuzelem.	OSV
Funkce	Rozpozná funkční vztah, vymezuje definiční obor a obor hodnot funkce, sestavuje tabulku a rýsuje graf funkce. Rozpozná základní vlastnosti funkcí. Sestrojí graf lineární funkce, nepřímé úměrnosti $y = k/x$.	Fy-vyjádření funkční závislosti mezi veličinami pomocí grafů
Lomené výrazy	Prohloubení učiva z tercie. Sčítá, odčítá, násobí i dělí lomené výrazy. Umí upravit složený lomený výraz.	

Základy finanční matematiky	Vypočítá úrok z dané jistiny za určité období, provádí složené úrokování. Vypočítá úrok z úroku.	ČSP
Číselné obory	Ovládá elementární teorii čísel, dělitelnost v oboru přirozených čísel, prvočísla a čísla složená. V oboru reálných čísel ovládá počítání s mocninami a odmocninami, řeší úlohy s absolutní hodnotou.	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj kreativity při řešení prostorových úloh (válec, síť válce)
- rozvoj komunikace (statistická šetření, zpracování statistických dat)
- řešení problémů a rozhodovací schopnosti (slovní úlohy řešené rovnicemi)
- rozvoj kreativity: práce s prostorovými tělesy – síť jehlanu a kužele
- řešení problémů a rozhodovací schopnosti: slovní úlohy řešené pomocí soustavy rovnic

Mezipředmětové vazby:

Fy - Fyzika - řešení úloh s vektorovými veličinami; vyjádření funkční závislosti mezi veličinami pomocí grafů

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	4	4	4	4
Učební texty :	<p>Matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní poznatky z matematiky (Bušek, Calda) - Rovnice, nerovnice (Boček, Bočková, Charvát) - Planimetrie (Pomykalová) - Sběrka úloh, rovnice, nerovnice, výrazy (Janeček) - Funkce (Odvárko) - Sběrka úloh, funkce (Odvárko) - Goniometrie (Odvárko) - Sběrka úloh, goniometrie (Odvárko) - Stereometrie (Pomykalová) - Posloupnosti, řady (Odvárko) - Sběrka úloh, posloupnosti a řady (Odvárko) - Analytická geometrie (Kočandrlé, Boček) - Sběrka úloh, analytická geometrie (Bušek) - Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika (Caldá) - Diferenciální a integrální počet (Hrubý, Kubát) - Komplexní čísla (Caldá) 			

Charakteristika předmětu:

- o rozvíjí logické myšlení a paměť
- o napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení
- o vede ke srozumitelné a věcné argumentaci
- o učí pamatovat si nejpodstatnější informace a vše ostatní si odvodit
- o rozvíjí prostorovou představivost
- o klade důraz na pochopení souvislostí mezi matematickými tématy a tématy jiných předmětů
- o podporuje účast studentů na soutěžích se zaměřením na matematiku (Matematická olympiáda, Matematický klokan, Pythagoriáda, Náboj, Logická olympiáda)
- o cílem výuky je úspěšné zvládnutí maturitní zkoušky, splnění požadavků pro zahájení vysokoškolského studia, vypěstování trvalého zájmu nejen o matematiku jako o budoucí studijní obor, ale i jako základ pro další obory studia všech zaměření.
- o Vybrané učivo je realizováno v rámci projektových dnů

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Učitel prokládá výklad názornými příklady
- Učitel zařazuje do vyučování práci s chybou, vede žáky k odhalování záměrných chyb
- Učitel vhodně zadává úkoly na promyšlení a pomocí nich umožňuje žákům kontrolovat vlastní úspěšnost
- Učitel zařazuje vhodné slovní úlohy a tím posiluje vazbu učiva k reálnému světu

- Učitel zařazuje do výuky matematické rozcvičky
- Kompetence k řešení problémů
- Učitel přechází od jednoduššího problému ke složitějšímu
  - Učitel vhodně volí úlohy, které lze algoritmovat
  - Učitel upozorňuje žáky na chyby, kterých se při práci mohou dopustit, a ukazuje jim metody odstranění
  - Učitel s žáky odvozuje vzorce a podporuje jejich odvozování během řešení úloh
  - Učitel vede žáky k využívání náčrtků
  - Učitel nutí žáky hledat řešení a vytváří pro toho hledání časový prostor
  - Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky ke komentování svého postupu při řešení úloh
- Učitel vede žáky k jasně formulovaným závěrům řešení
- Student využívá tabulku a graf při vyjadřování svých myšlenek
- Učitel vede studenty k rozborům a prezentacím vlastního postupu

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede diskusi a dbá na respektování názorů i těch nesprávných
- Učitel oceňuje studenty, kteří se dovedou konkrétně zeptat a formulovat svoji otázku
- Učitel podporuje vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh

Kompetence digitální

- Učitel vede žáky k sebevědomé práci s digitálními technologiemi při získávání informací a řešení základních matematických problémů

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Opakování	Žák prokáže znalost učiva kvarty	
Reálná čísla Elementární teorie čísel Číselné obory Obor čísel reálných	Přirozená čísla: žák provádí početní operace s přirozenými čísly, seznamuje se s množinovou symbolikou, rozpozná a užívá znaky dělitelnosti, řeší úlohy na největší společný dělitel a nejmenší společný násobek. Celá čísla: žák zná pojmy kladná a záporná celá čísla, číslo opačné k danému číslu, provádí početní operace s celými čísly. Racionální čísla: žák pracuje s různými tvary zápisu racionálních čísel, provádí početní operace s desetinnými čísly a se zlomky, zaokrouhluje a umí znázornit racionální číslo na číselné ose. Reálná čísla: žák umí zařadit číslo do příslušného číselného oboru, provádí početní operace s reálnými čísly, umí určit absolutní hodnotu reálného čísla a chápe její geometrický význam, ovládá početní	

	výkony s druhou a třetí mocninou a odmocninou, provádí operace s mocninami s celočíselným exponentem.	
Množiny, intervaly Symbolika, základní pojmy, množinové operace Intervaly a operace s nimi Vennovy diagramy	Žák rozumí pojmu množina, v zápisech používá množinovou symboliku, provádí množinové operace. Umí zapsat interval a umí zakreslit interval. Umí určit jejich průnik, sjednocení a doplněk. Řeší slovní úlohy s užitím Vennových diagramů.	
Základy výrokové logiky	Žák rozumí základním symbolům a pojmům výrokové logiky	
Algebraické výrazy Mnohočleny a operace s nimi Rozklad mnohočlenů v součin, užití vzorců Racionální lomené výrazy a jejich úpravy Výrazy s mocninami a odmocninami Výrazy s absolutní hodnotou	Žák rozumí pojmu proměnná a obor proměnné, umí určit hodnotu výrazu, provádí početní operace s mnohočleny, umí rozložit výraz na součin pomocí vzorců a vytýkáním, umí určit definiční obor lomeného výrazu a provádí početní operace s lomenými výrazy, provádí početní operace s výrazy s absolutní hodnotou.	
Rovnice, nerovnice a jejich soustavy Lineární rovnice a nerovnice Rovnice a nerovnice s neznámou ve jmenovateli Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru Rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou Kvadratické rovnice a nerovnice Soustavy rovnic a nerovnic	Žák rozpozná a řeší jednotlivé typy rovnic a nerovnic v daném číselném oboru, umí zformulovat a řešit reálné situace pomocí rovnic, využívá množinovou symboliku.	Fy, Ch

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- o Rovnice, nerovnice a jejich soustavy – Fyzika /úlohy o pohybu/
Chemie /slovní úlohy o směsích/
- o Grafické řešení rovnic – Fyzika /grafické řešení úloh o pohybu/

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Opakování	Žák prokáže znalost učiva kvinty	
Funkce Pojem funkce a její základní vlastnosti Lineární funkce Funkce s absolutní hodnotou Kvadratická funkce Lineární lomená funkce Funkce mocninné Inverzní funkce Exponenciální funkce Exponenciální rovnice Logaritmická funkce Logaritmická rovnice Goniometrie Trigonometrie	Žák používá různé způsoby zadání funkce, rozumí pojmem definiční obor, obor hodnot funkce, hodnota funkce v bodě, graf funkce. Umí klasifikovat jednotlivé typy funkcí a popsat jejich vlastnosti. Žák umí matematizovat jednoduché reálné situace pomocí funkčních vztahů. Žák řeší logaritmické a exponenciální rovnice. Žák si osvojí pojem orientovaný úhel, umí určit jeho velikost v míře stupňové i obloukové, umí definovat a řešit goniometrické funkce v pravoúhlém i obecném trojúhelníku. Žák definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel, umí popsat jejich vlastnosti a grafy, umí znázornit jejich hodnoty v jednotkové kružnici, ovládá základní vztahy mezi goniometrickými funkcemi, řeší goniometrické rovnice a jednoduché nerovnice. Žák umí řešit trigonometrické úlohy v pravoúhlém trojúhelníku. Žák umí řešit úlohy v obecném trojúhelníku. Při řešení žák používá sinovou a kosinovou větu.	Fy
Planimetrie Geometrické útvary v rovině	Žák správně používá geometrické pojmy a řeší jejich metrické vztahy. Žák umí rozlišit jednotlivé typy rovinných útvarů (trojúhelníky, mnohoúhelníky, kružnice, kruh), popsat jejich vlastnosti a využít je v početních úlohách . Žák se v rámci projektového dne seznámí s konstrukčními úlohami, naučí se určit jednotlivá zobrazení (středovou, osovou souměrnost, rotaci a posunutí), popsat jejich vlastnosti a dokáže je aplikovat v úlohách z konstrukční geometrie.	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- o Funkce - Fyzika / vyjádření funkční závislosti mezi veličinami pomocí grafů

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Opakování	Žák prokáže znalost učiva sexty	
Stereometrie Základní pojmy stereometrie Metrické vztahy přímek a rovin Objemy a povrchy těles	Žák správně používá geometrické pojmy a řeší jejich metrické vztahy. Žák umí charakterizovat jednotlivá tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule), vypočítat jejich objem a povrch, využít poznatků o tělesech v praktických úlohách. Žák se v rámci projektového dne seznámí se vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin, dokáže rozhodnout o rovnoběžnosti a kolmosti přímek a rovin, dokáže zobrazit jednoduchá tělesa ve volném rovnoběžném promítání a konstruovat rovinné řezy hranolu.	
Posloupnosti Pojem posloupnosti a její určení Aritmetická posloupnost Geometrická posloupnost	Žák rozumí pojmu posloupnost, umí určit posloupnost vzorcem pro n-tý člen a rekurentně, sestavit graf posloupnosti. Umí určit aritmetickou a geometrickou posloupnost a používat základní vzorce. Aplikuje učivo o posloupnostech v úlohách z finanční matematiky.	
Vektorová algebra Operace s vektory Skalární součin Vektorový součin	Žák rozumí pojmu vektor, souřadnice vektoru, velikost vektoru. Provádí operace s vektory – sčítání, násobení reálným číslem, skalární a vektorový součin.	Fy
Analytická geometrie Parametrické vyjádření přímky a roviny Obecná rovnice přímky a roviny Polohové a metrické úlohy přímek	Žák používá různé způsoby analytického vyjádření přímek v rovině, parametrickou a obecnou rovnici roviny. Řeší polohové i metrické úlohy v rovině.	
Kuželosečky Základní vlastnosti kuželoseček. Obecná rovnice kuželoseček	Žák charakterizuje jednotlivé typy kuželoseček, umí popsat jejich vlastnosti a analytické vyjádření.	
Výroková logika Systematizace poznatků	Žák rozumí pojmům výrokové logiky a řeší jednoduché příklady. Umí číst z grafů a tabulek	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- o Vektory - Fyzika /vektorové veličiny ve fyzice/

Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Opakování	Žák prokáže znalost učiva septimy	
Kombinatorika Permutace, variace, kombinace Faktoriál, kombinační číslo	Žák umí rozpoznat jednotlivé kombinatorické skupiny (variace, permutace, kombinace) určit jejich počty a užít je v reálných situacích. Umí počítat s faktoriály a kombinačními čísly.	
Pravděpodobnost a statistika	Žák rozumí a umí použít pojmy náhodný jev, jev jistý a nemožný, opačný jev, nezávislost jevů, průnik a sjednocení jevů. Umí vypočítat pravděpodobnost náhodného jevu. Žák rozumí základním statistickým pojmům a statistickým charakteristikám. Umí pracovat s tabulkami a grafy.	
Komplexní čísla	Žák umí užít Gaussovu rovinu k zobrazení komplexních čísel, umí vyjádřit komplexní číslo v algebraickém a goniometrickém tvaru, určit absolutní hodnotu komplexního čísla a jeho geometrický význam. Provádí početní operace s komplexními čísly v algebraickém i goniometrickém tvaru.	
Systematizace poznatků	Žák prokáže znalost souvislostí jednotlivých matematických kapitol	

UČEBNÍ OSNOVY

PRAKTICKÁ CVIČENÍ

Z GEOMETRIE

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	1	-	-	-
Učební texty:	---			

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu Praktická cvičení z geometrie vychází obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Rozvíjí logické, abstraktní a analytické myšlení, učí žáky praktickým geometrickým dovednostem

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří tematických okruhů

- úhel
- trojúhelník
- shodnost útvarů

Cílové zaměření

- osvojení praktických dovedností rýsování a měření úhlů
- grafické i početní sčítání a odčítání velikostí úhlů
- seznámení s pojmy vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku
- řešení konstrukčních úloh – konstrukce trojúhelníku
- seznámení s pojmy výška a těžnice v trojúhelníku, kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku
- seznámení s pojmem shodnost, shodnost trojúhelníků, středová souměrnost, osová souměrnost

Specifické cíle

- rozvoj praktických dovedností při práci s rýsovacími pomůckami
- rozvoj estetického cítění
- formování volných vlastností (přesnost, schopnost sebekontroly)
- rozvoj geometrické představivosti

Uplatňované strategie:

V hodinách učitel vytváří a rozvíjí základní klíčové kompetence

- kompetence k učení (propojení mechanicky zvládnutých poznatků s tvořivými přístupy, aplikace nabytých poznatků)
- kompetence k řešení problémů (žák rozpozná, promyslí a naplánuje řešení problému)
- kompetence pracovní (žák se učí přistupovat k učení aktivně, uplatňuje nabyté vědomosti v praktickém životě)

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
Úhel a jeho velikost	Narýsuje úhel dané velikosti určené ve stupních, změří velikost úhlu úhloměrem. Sčítá a odčítá velikosti úhlů zadané ve stupních a minutách. Sčítá a odčítá úhly graficky. Rozpozná úhly vedlejší a vrcholové, střídavé a souhlasné, určí jejich velikosti.	září-listopad	OSV Matematika
Trojúhelník	Třídí a popisuje trojúhelníky. Sestrojí trojúhelník podle věty sss, sus, usu. Zapiše postup konstrukce pomocí symboliky. Sestrojí výšku, těžnici, střední příčku. Nalezne střed kružnice vepsané a opsané.. Určí velikosti vnějších a vnitřních úhlů.	prosinec-březen	OSV Matematika
Shodnost a shodná zobrazení	Rozezná a modeluje jednoduché shodné útvary v rovině. Sestrojí obraz rovinného útvaru v osové i středové souměrnosti. Určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce a střed souměrnosti středově souměrných útvarů. Určí shodné útvary, užívá věty o shodnosti útvarů sss, sus, usu	duben-červen	OSV Matematika

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova: -rozvoj kreativity (řešení úloh na shodná zobrazení)

Mezipředmětové vazby:

M - Matematika-využití grafických dovedností při řešení početních úloh

UČEBNÍ OSNOVY

INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	1	1	1	1
Učební texty:	---			

Charakteristika předmětu:

Předmět pokrývá oblast Informační a komunikační technologie podle požadavků uvedených v RVP a vychází z tematického okruhu Využití digitálních technologií vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, ze které také čerpá část hodinové dotace.

Žáci naší školy mohou pracovat s informačními technologiemi – počítači v multimediálních učebnách i v žákovské knihovně, ve vestibulu školy a učebně 3D tisku. Záměrem je, aby v jednotlivých předmětech mohli procvičovat, získávat informace – znalosti a dovednosti pomocí počítačů v běžných vyučovacích hodinách. V odpoledních hodinách je pro žáky školy přístupná žákovská knihovna.

Cíle vzdělávací oblasti

- základy práce s užitečným hardware
- poznání úlohy informací
- porozumění práci s informací – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání, praktické využití
- využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- schopnost ověřit věrohodnost získané informace využitím více zdrojů
- schopnost formulovat svůj požadavek
- výpočetní techniku a výukový software využívat ke zvýšení efektivity učení
- dokázat prezentovat výsledky své práce s využitím vhodného softwaru
- respektování práv duševního vlastnictví
- šetrná práce s výpočetní technikou

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k systematickému pojetí procesu zpracovávání a vyhodnocování informací a k uvědomění si významového jádra sdělení

Kompetence k řešení problémů:

- učitel podněcuje v žácích snahu o samostatné nalezení řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- učitel předkládá skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci
- vyžaduje od studentů střídmé, jasné a logicky strukturované vyjádření
- podporuje v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně živé komunikace

Kompetence občanská

- při hodnocení práce učitel kontroluje, zda žák toleruje požadavky okolí, neuráží či neponižuje nikoho jiného
- učitel při hodnocení úkolů i při průběžném hodnocení zjišťuje, zda žák chápe své povinnosti při vystupování ve veřejném prostoru (internet)
- učitel vyžaduje, aby žák dokázal obhájit svou práci i své postupy před kolektivem skupiny nebo přijmout rady okolí
- učitel zadává takové úlohy, při jejichž řešení žák tvořivě využívá teorii informace při hodnocení informací z internetu. Zjišťuje, zda je žák schopen nesprávné informace opravit nebo zaujmout k nim osobní postoj
- učitel seznámí žáka s autorskými právy a vede jej k jejich dodržování

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		EV
školní LAN	orientuje se ve všech školních učebnách (I-9-3-01)	Září	
počítač a konektory	porozumí způsobům přihlašování do školní počítačové sítě (I-9-3-01) využívá školní wifi síť (I-9-3-01)	Říjen	
online služby	zvládá tisk v síťovém prostředí (I-9-3-01) porozumí základním diodám, tlačítkům a konektorům počítače (I-9-4-03)	Listopad	
online textové editory	umí se přihlásit do služeb Google a Microsoft (I-9-3-01) používá cloudová uložení (I-9-3-01)	Prosinec	
online tabulkové kalkulátory	ovládá komunikační aplikace (I-9-3-01) pracuje s virtuální učebnou (I-9-3-01)	Leden	
	zvládne základní tvorbu textových dokumentů v online prostředí Google a Microsoft	Únor	
	zvládne základní tvorbu tabulkových dokumentů v online prostředí Google a Microsoft (I-9-3-02)		

online prezentační programy online databáze	zvládne základní tvorbu prezentací v online prostředí Google a Microsoft zvládne základní tvorbu databází v online prostředí Google a Microsoft (I-9-3-03), (I-9-3-04)	Březen Duben	
Minecraft education edition	nainstaluje Minecraft a vytvoří si účet seznámí se s prostředím Minecraftu porozumí základům programování v prostředí MakeCode (I-9-2-01, I-9-2-02) vytvoří algoritmus (I-9-2-03)	Květen Červen	

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		EV
hardware vstupní zařízení výstupní zařízení ostatní hardware software operační systém soubor, složka průzkumník vyhledávání dat v počítači bezpečnost závady základní orientace v prostředí internetu (připojení k internetu, internetové služby, internetové prohlížeče, adresa, doména ...)	zvládne základní ovládání počítače (I-9-4-1) porozumí počítači a jeho stavebnicové struktuře (I-9-4-1) zvládne práci se vstupními periferiemi (I-9-4-1) umí ovládat výstupní periferie (I-9-4-1) má povědomí o současných trendech hardwaru (I-9-4-3) zvládne základní činnosti při práci se soubory a složkami - uložení, vytvoření, kopírování, přesun a mazání (I-9-4-2) dokáže minimalizovat riziko ztráty dat (I-9-4-5) odstraní typické závady (I-9-4-4) zvládne základní orientaci v prostředí internetu bude schopen nalézt hledané informace na internetu využitím vyhledávačů bude schopen komunikovat se svým okolím pomocí elektronické komunikace (I-9-1-1)	Září Říjen Listopad Prosinec Leden Únor Březen Duben Květen Červen	Mediální výchova (vnímání sdělení, tvorba mediálního sdělení) Multikulturní výchova (lidské vztahy) Environmentální výchova (vztah k životnímu prostředí) Fyzika (světlo, energie, zvuk) Osobnostní a sociální výchova (kreativita, komunikace, rozvoj schopností poznávání) ČSP

vyhledávání pomocí klíčového slova ve fulltextových vyhledávačích			
robotika (stavebnice a software Lego Mindstorms Education EV3)	seznámí se s terminologií robotizace využívá programování v robotizaci dle návodu sestaví a naprogramuje robota (I-9-2-06)		

Integrace:

ČSP – Člověk a svět práce: v tomto ročníku je realizována část obsahu z RVP-ZV:

- **digitální technika** – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony
- **digitální technologie** – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování
- **mobilní služby** – operátoři, tarify

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		
počítačová grafika (rastrová, vektorová, rozlišení, DPI, formáty souborů, barevné modely RGB a CMYK) úprava digitální fotografie (ořez, změna rozměrů, ostření, narovnání linií, okraje, filtry, text do obrázku, vrstvy) kreslení rastrových obrázků počítačová prezentace a její tvorba snímky, přechody, řazení, šablony	používá základní estetická pravidla při práci s grafikou rozezná základní typy grafických souborů, pochopí rozdíl mezi ztrátovou a bezztrátovou komprimací upraví obrázky v rastrovém grafickém editoru vytvoří obrázky v rastrovém grafickém editoru umí vytvořit počítačovou prezentaci v příslušné aplikaci	Září Říjen Listopad Prosinec Leden Únor Březen	Mediální výchova (tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu) Multikulturní výchova (lidské vztahy) Osobnostní a sociální výchova (kreativita, komunikace) Výtvarná výchova (grafický návrh prezentace) ČSP

animace objektů v prezentaci tabulky a grafy v prezentaci strukturovaný diagram tvorba a použití odkazů v počítačové prezentaci	do prezentace je schopen použít upravené obrázky, tvary, odkazy a zvuky (I-9-3-02)	Duben	
		Květen	
		Červen	

Integrace:

ČSP – Člověk a svět práce: v tomto ročníku je realizována část obsahu z RVP-ZV:

- **počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací** – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		
kódování kódy kolem nás kódování znaků šifrování kódování barev obrázek z čar komprese a kontrola binární čísla úlohy na ověření kódování modely běžně užívané modely ohodnocené a orientované grafy paralelní činnosti úlohy na ověření modelování	navrhne a porovná různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu (I-9-1-02)	Září Říjen Listopad	
Pythón	vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat (I-9-1-03) zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému vyhledá chybu v modelu a ve vlastním modelu chybu opraví porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní (I- 9-1-04). naučí se základy objektově orientovaného programování (I-9-2-05)	Prosinec Leden Únor Březen	

základními programové koncepty jednoduchá proměnná přiřazovací příkaz aritmetické výrazy program a podprogram s parametry příkaz cyklu s pevným počtem opakování podmíněný příkaz, funkce generující náhodné hodnoty	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu (I-9-2-06)	Duben Květen Červen	
--	--	-----------------------------------	--

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	2	2	-	-
Učební texty :	---			

Charakteristika předmětu:

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu z pohledu informatiky jako vědní disciplíny, s jejímiž základy seznamuje.

Důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti ve všech předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá na počítačích v počítačové učebně. Některá témata se probírají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Žákům je umožněno pracovat individuálním tempem odpovídajícím jejich schopnostem, je podporována práce v týmu, ve dvojici. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k systematickému pojetí procesu zpracování a vyhodnocování informací a k uvědomění si významového jádra sdělení

Kompetence k řešení problémů:

- učitel podněcuje v žácích snahu o samostatné nalezení řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- učitel předkládá skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci
- vyžaduje od studentů střídmé, jasné a logicky strukturované vyjádření
- podporuje v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně živé komunikace

Kompetence občanská:

- při hodnocení práce učitel kontroluje, zda žák toleruje požadavky okolí, neuráží či neponižuje nikoho jiného

- učitel při hodnocení úkolů i při průběžném hodnocení zjišťuje, zda žák chápe své povinnosti při vystupování ve veřejném prostoru (internet)
- učitel vyžaduje, aby žák dokázal obhájit svou práci i své postupy před kolektivem skupiny nebo přijmout rady okolí
- učitel zadává takové úlohy, při jejichž řešení žák tvořivě využívá teorii informace při hodnocení informací z internetu. Zjišťuje, zda je žák schopen nesprávné informace opravit nebo zaujmout k nim osobní postoj
- učitel seznámí žáka s autorskými právy a vede jej k jejich dodržování

Kvinta

Téma	Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE				
	hardware počítače a jeho parametry zpracování dat v počítači software – operační systém	Rozpozná jednotlivé části počítače, rozlišuje jednotlivé operační systémy a vysvětlí rozdíly mezi nimi z uživatelského hlediska	září	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ				
	kódování a přenos dat – kódování dat v počítačích obecně, binární soustava, bity a bajty; kódování čísel, vliv množství informace (počtu bitů) na možný rozsah a dostupnou přesnost; kódování textů; přenos dat, kódování a dekódování zprávy, komunikační kanál, kontrolní součty data, informace – získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; data a jejich význam, pojem informace	rozlišuje a používá různé datové typy; navrhuje a porovnává různé způsoby kódování z různých hledisek a vysvětlí proces a úskalí digitalizace	září	

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
Textový editor - formátování, úpravy, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, styly, tvary, tabulky, nástroje	zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu efektivně využívá možností textového editoru při tvorbě a zpracování textů	říjen	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
Kódování obrazu, zvuku, videa, principy bezztrátové a ztrátové komprese; Rastrový grafický editor - základní operace, úpravy a tvorba rastrových obrázků Vektorový grafický editor - základy práce s vektorovými objekty a nástroji	rolišuje a používá různé datové typy; převede data z jednoho modelu do jiného; najde chyby daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení daného problému	listopad únor	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
počítačové sítě – lokální počítačové sítě a internet – paketový přenos dat, firewall; zabezpečený přenos dat; principy fungování webu a cloudových služeb; typy, vlastnosti bezdrátových sítí, internet věcí bezpečnost počítačových zařízení a dat – způsoby útoků na počítačová zařízení; cíle a sociotechnické metody útočníků; zabezpečení zařízení a dat – aktualizace softwaru, antivir, bezpečná práce s hesly, vícefaktorová autentizace a biometrika; metody	porovná jednotlivé způsoby propojení počítačů, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je zajištěna komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti identifikuje a řeší problémy a výzvy vznikající při práci s digitálními zařízeními, chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje před poškozením či zneužitím s vědomím změn v technologiích, které ovlivňují bezpečnost Vytváří vědomou digitální stopu s vlastním obsahem Publikuje dokumenty na Internetu v souladu s legislativou a etickými normami	březen červen	

<p>zálohování dat; systémový přístup k zabezpečení bezpečné digitální prostředí – fyzická identita člověka jako spojení jeho biologické a právní identity; digitální identita a její vazby s fyzickou identitou – datová schránka, elektronický podpis, token; neověřená a falešná digitální identita; nevědomá digitální stopa – logy, metadata, cookies, sledování uživatele a narušení soukromí při využívání internetu;</p>			
---	--	--	--

Sexta

Téma	Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ				
Číselné soustavy, binární, oktálová a hexadecimální, převody číselných soustav		je schopen převádět čísla mezi různými číselnými soustavami	září	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY - HROMADNÉ ZPRACOVÁNÍ DAT (TABULKY)				
zpracování dat pomocí textových funkcí tabulkového procesoru vizualizace dat, vypovídací schopnost grafu rozpoznávání vzorů a trendů v datech, kontingenční tabulky		vyřeší problém použitím vzorce nebo funkce pro hromadné výpočty s daty včetně funkcí zpracovávajících text vyřeší problém navržením kontingenční tabulky zvolí správnou vizualizaci dat grafem s ohledem na jeho vypovídací schopnost	říjen listopad	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY - HROMADNÉ				

ZPRACOVÁNÍ DAT (DATABÁZE)			
hromadné zpracování dat: tabulka, její struktura – data, hlavička a legenda dotazy, filtrování, řazení návrh databázové tabulky, atributy polí, primární klíč více tabulek, jejich propojení, relace	navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení tabulek; navrhne procesy zpracování dat nastavuje účelné zobrazení dat, filtruje a řadí data úpravou databázového dotazu otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění	listopad prosinec	
ALGORITMUS			
pojmem algoritmus, vlastnosti algoritmu, různé zápisy algoritmů	využívá různé způsoby zápisu pracovních procesů (např. přirozený jazyk, diagram, program) rozpozná problematická místa postupu nebo jeho zápisu (např. nekonečné opakování, nejednoznačné pokračování, nemožný úkon)	leden	
PROGRAMOVÁNÍ			
výstup dat vstup dat syntaktické, běhové a logické chyby proměnné, datové typy návaznost příkazů a dat cyklus s pevným počtem opakování náhodný prvek ze seznamu podmínky větvení programu a vnořené větvení ladění programu	zapiše program pro vyřešení konkrétního problému používá proměnné vhodných datových typů využívá různé vstupy a výstupy používá větvení programu a cyklus se složenou podmínkou pro jeho ukončení ověřuje správné fungování vytvářených programů nalezne chybu ve svém i cizím programu a opraví ji optimalizuje program - čitelnější kód, rychlejší, bez duplicitních činností upraví hotový program podle dodatečných požadavků	únor květen	
VLASTNÍ PROJEKT			
vývoj programu volba nástroje podle zadání projektu rozdělení problému na části	Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů a schopnosti projektovat svoji činnost	červen	

testování programu a jeho optimalizace - ladění návod a dokumentace k programu autorství a licence k programu etika programátora			
---	--	--	--

UČEBNÍ OSNOVY

FYZIKA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	2	2+1	2+0,5	2
Učební texty:	Fyzika pro 6.-9.ročník ZŠ a víceletá gymnázia, Enevová, Kaplanová, a kol., Taktik			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět fyzika vychází z obsahu vzdělávacího oboru fyzika RVP ZV. Předmět navazuje na výuku zejména matematiky, prvouky, vlastivědy a přírodovědy na stupni prvním. Obsahově se fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, nabízí dobrodružství poznávání a chápání okolního světa. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim tak lépe se orientovat v běžném životě.

Realizovaná průřezová témata

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Uplatňované strategie:

- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti – kompetence komunikativní.
- Učitel dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady předlékařské pomoci v případě úrazu – kompetence občanské.
- Učitel vede žáky k tomu, aby řešili fyzikální úlohy jak samostatně, tak ve spolupráci ve skupině – kompetence k řešení problémů.
- Učitel podněcuje a řídí diskuse nad řešeními, hledání řešení, vede žáky k prezentacím vlastních postupů řešení – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské.
- Učitel zadává úkoly formou skupinová práce – kompetence sociální a personální, kompetence občanské.
- Žáci mohou zpracovat projekt s fyzikální tematikou. Téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.

Prima

Téma Učivo	Školní výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
Fyzika v našem životě Předmět fyzika	-dokáže vysvětlit na příkladech, jak fyzika usnadňuje lidem život a práci -chápe souvislost fyziky s moderními informačními technologiemi	září	PT - Osobnostní a sociální výchova, psychohygiena informatika
Struktura a vlastnosti látek Atomy, molekuly Pevné látky struktura pevných látek krystalické a amorfní látky chaotické kmity částic Kapaliny struktura kapalin difuze, Brownův pohyb povrchová vrstva Plyny struktura plynů	-uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí -umí rozlišit pojmy látka a těleso -zná základní vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek -dovede popsat jednoduchý model atomu	říjen	chemie-atomární struktura látek
Síla Magnetická síla Trvalé magnety póly magnetu feromagnetické materiály Magnetické pole magnetické indukční čáry magnetické pole Země, kompas Elektrická síla elektrický náboj elektrické pole	-využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet -rozliší, na které látky působí magnetické pole -vysvětlí pojem magnetizace a její užití -zná pojmy kladný a záporný náboj a jejich silové působení -umí popsat a použít elektroskop -určí směr a vypočítá velikost gravitační síly -užívá pojem svislý a vodorovný směr -popíše a používá siloměr	leden	informatika- paměťová média zeměpis-Země

Gravitační síla Gravitační pole Měření síly			
Fyzikální veličiny Soustava SI, předpony Délka, plocha, objem, hmotnost, hustota, teplota, čas, značky a jednotky převody jednotek měření veličin	-umí zapsat fyzikální veličiny -převádí fyzikální jednotky -zná i jiné ve světě používané jednotky -změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa -využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů -uveče příklady teplotní roztažnosti	duben	matematika- převody chemie-hustota
Elektrický obvod elektrický obvod schématické značky napětí a proud tepelné spotřebiče elektromagnet	-vysvětlí pojem elektrický proud -zná podmínky vedení elektrického proudu -nakreslí schémata jednoduchých i rozvětvených obvodů -zná a dodržuje zásady bezpečného zacházení s elektrickými spotřebiči -dovede popsat elektromagnet i jeho využití	červen	PT- Environmentální výchova

Sekunda

Téma Učivo	Školní výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		ČSP
Pohyb dráha, trajektorie rychlost grafy pohybů relativní pohyby	-rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu -využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu tělesa -dovede číst jízdní řád	říjen	zeměpis, matematika – slovní úlohy o pohybu

<p>Síly, tlak síla-fyz. veličina, rovnováha sil gravitační síla skládání sil, třecí síla tlak, jednotky tlaku</p>	<p>-změří velikost působící síly -určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici -vysvětlí rozdíl mezi tlakem a silou</p>	<p>listopad</p>	<p>zeměpis - grav. síla</p>
<p>Dynamika Newtonovy pohybové zákony, kladka, nakloněná rovina otáčení, moment síly páka, rovnováha na páce těžiště, stabilita</p>	<p>-využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů -popíše a umí použít jednoduché stroje</p>	<p>leden</p>	<p>tělesná výchova, biologie- biomechanika lidského těla</p>
<p>Mechanika tekutin tlak vnějších sil, tlaková síla Pascalův zákon, hydraulický lis hydrostatický tlak hydrostatický paradox spojené nádoby Vztlaková síla Archimedův zákon plování těles atmosférický tlak</p>	<p>-využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů -předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní -popíše princip a použití hydraulických zařízení - chápe pojmy přetlak, podtlak</p>	<p>duben</p>	<p>biologie – krevní oběh, tlak krve</p>
<p>Optika Šíření světla, paprsek stín a polostín, odraz světla zákon odrazu, rovinné zrcadlo kulová zrcadla Lom světla, zákon lomu optická vlákna, spojná čočka rozptylná čočka Lidské oko Optické přístroje</p>	<p>-využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh -rozhodne ze znalostí rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami -umí použít jednoduché optické přístroje</p>	<p>červen</p>	<p>biologie - oko, optické přístroje zeměpis-zatmění slunce a měsíce informatika- optická vlákna</p>

Integrace:

ČSP – Člověk a svět práce: v tomto ročníku je realizována část obsahu z RVP-ZV:

- základní laboratorní postupy a metody

Tercie

Téma Učivo	Školní výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		ČSP
Práce a energie mechanická práce, výkon energie, zákon zachování energie	-určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa -využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem -využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosům při řešení konkrétních problémů a úloh	říjen	matematika- vyjadřování neznámé ze vzorce, soustavy rovnic
Termika teplo, vnitřní energie výměna tepla šíření tepla teplota teplotní roztažnost změny skupenství tepelné motory	-určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem -předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty -vysvětlí pojem vnitřní energie, její souvislost s teplotou, posoudí v konkrétní situaci její změnu -kvalitativně rozebere přeměny skupenství, vypočte přijaté či odevzdané teplo, řeší jednoduché kalorimetrické rovnice, pracuje s kalorimetrem -popíše přeměny energie v tepelných strojích	prosinec	matematika- řešení rovnic PT- Environmentální výchova, Vztah člověka k prostředí tepelná izolace, úspora energie

Elektřina elektrické pole elektrické napětí elektrický proud účinky proudu prvky obvodů Ohmův zákon měření v obvodech elektrický odpor zapojení rezistorů práce a výkon v obvodech	-sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu -rozlíší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí -rozlíší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností -využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů -užívá pojmy výkon, příkon a elektrická energie	duben	matematika- vyjádření neznámé ze vzorce
Zvuk zdroje zvuku, vlastnosti zvuku, šíření zvuku	-ví, jak vzniká zvuk -vysvětlí, na čem závisí výška a hlasitost zvuku -dokáže uvést příklady šíření zvuku v různých prostředích -vnímá konečnou rychlost zvuku -posoudí vliv nadměrného hluku	květen	hudební výchova český jazyk- fonetika biologie-ucho
Fyzika zemské atmosféry tlaková výše a níže, fronta	-vysvětlí jednoduché meteorologické pojmy a jevy	červen	zeměpis-podnebí, podnebné pásy PT - Environmentální výchova, Ekosystémy Mediální výchova, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Integrace:

ČSP – Člověk a svět práce: v tomto ročníku je realizována část obsahu z RVP-ZV:

- základní laboratorní postupy a metody

Integrace:

ČSP – Člověk a svět práce: v tomto ročníku je realizována část obsahu z RVP-ZV:

- základní laboratorní postupy a metody

Kvarta

Téma Učivo	Školní výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Elektrický proud v kapalinách, plynech a polovodičích galvanické články, elektrolyza vedení proudu plynem, elektrický výboj, polovodiče, dioda usměrňovač, tranzistor	- stanoví podmínky vedení elektrického proudu v daných prostředích - používá galvanické články - dovede uvést příklady použití elektrolyzy - zapojí správně polovodičovou diodu - vysvětlí princip usměrňovače	říjen	chemie- elektrolýza informatika-čip
Elektrina a magnetismus Elektromagnet, magnetické pole vodiče, využití elektromagnetu Elektromotory, voltmetr, ampérmetr Elektromagnetická indukce generátory vznik střídavého proudu výkon střídavého proudu Transformátor rozvodná síť	- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - kvalitativně užívá Faradayův a Lenzův zákon elektromagnetické indukce při objasnění činnosti transformátoru a elektromotoru a při popisu výroby a přenosu elektrické energie - vysvětlí vliv výroby elektrické energie na životní prostředí - uvědomuje si nebezpečnosti el. proudu,	prosinec	zeměpis - mag. pole Země PT - Environmentální výchova, zdroje elektrické energie, lidské aktivity problém živ. prostředí zeměpis – energetické zásobování republiky ČSP
Jaderná fyzika stavba atomu, elektrické síly jaderné reakce Radioaktivní záření účinky záření využití záření Štěpení jádra řetězová reakce jaderná elektrárna jaderné zbraně jaderná syntéza	- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - popíše základní děje v jádru atomu	duben	PT - Environmentální výchova, Lidské aktivity a problémy životního prostředí biologie – ochrana před radioaktivním zářením dějepis – vývoj jaderných zbraní za a těsně po 2. světové válce

			PT - Mediální výchova, fungování a vliv médií ve společnosti
Astrofyzika Země a její okolí sluneční soustava hvězdy, galaxie	-orientuje se ve sluneční soustavě, zná polohu Země v ní -objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet -odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	červen	zeměpis- postavení Země ve vesmíru PT- Environmentální výchova, Základní podmínky života

Integrace:

ČSP – Člověk a svět práce: v tomto ročníku je realizována část obsahu z RVP-ZV:

- **elektrotechnika v domácnosti** – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem
- základní laboratorní postupy a metody

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	2+1	2	2+1	2
Učební texty :	Fyzika - Mechanika (Bednařík, Široká) - Molekulová fyzika a termika (Bartuška, Svoboda) - Mechanické kmitání a vlnění (Lepil) - Elektřina a magnetismus (Lepil, Šedivý) - Optika (Lepil) - Fyzika mikrosvěta (Štoll) - Astrofyzika (Macháček) - Speciální teorie relativity (Bartuška) - Sbírka úloh pro střední školy (Lepil, Bednařík, Široká)			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Fyzika z RVP GV. Obsahově se fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Prostřednictvím pozorování, měření a experimentů umožní praktické ověření některých fyzikálních zákonů, jiné touto cestou pomůže vyvodit. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim tak lépe se orientovat v běžném životě. Má úzký vztah k dalším přírodním vědám biologii, chemii a hlavně matematice. Její nástroje využívá při řešení teoretických úloh a zpracování výsledků měření. Předmět Fyzika je převážně vyučován v učebně fyziky, která je vybavena multimediální technikou. Laboratorní práce probíhají v laboratoři fyziky. Výuka je doplněna také exkurzemi, např. do Planetária Ostrava.

Uplatňované strategie:

- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti – **kompetence komunikativní**.
- Učitel dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady první pomoci v případě úrazu – **kompetence občanské**.
- Učitel vede žáky k tomu, aby řešili fyzikální úlohy jak samostatně, tak ve spolupráci ve skupině – **kompetence k řešení problémů**.
- Učitel podněcuje a řídí diskuse nad řešeními, hledání řešení, vede žáky k prezentacím vlastních postupů řešení – **kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské**.
- Učitel zadává úkoly formou skupinová práce – **kompetence sociální a personální, kompetence občanské**.
- Žáci mohou zpracovat projekt s fyzikální tematikou. Téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují – **kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů**.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy – **kompetence k učení, kompetence k řešení problémů**.
- Žák posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést – **kompetence k podnikavosti**.

Kvinta

Téma	Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ				
Fyzikální veličiny a jejich jednotky Skalární a vektorové veličiny	využívá a převádí základní veličiny a jednotky rozlíší skalární od vektorových veličin a využívá je při řešení problémů a úloh		září	M

Aritmetický průměr a odchylky měření	měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami zpracovává a vyhodnocuje výsledky měření		
KINEMATIKA HMOTNÉHO BODU			
Poloha a pohyb Trajektorie a dráha Rychlost Rovnoměrný pohyb Zrychlení Rovnoměrně zrychlený pohyb Pohyb po kružnici Skládání pohybů a rychlostí	využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených využívá s porozuměním veličiny popisující pohyb po kružnici řeší praktické problémy o pohybech v různých situacích (doprava, sport, technika), včetně složených pohybů	září říjen	M
DYNAMIKA HMOTNÉHO BODU			
Vzájemné působení těles Newtonovy pohybové zákony Hybnost Tření Inerciální a neinerciální vztažné soustavy	využívá Newtonovy pohybové zákony při popisu fyzikálních dějů určuje v konkrétních problémech hybnost jako vektorovou veličinu a využívá zákona zachování hybnosti určuje velikost třecí síly, jsou-li dány potřebné veličiny rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů	listopad prosinec	M
MECHANICKÁ PRÁCE A ENERGIE			
Mechanická práce Kinetická energie Potenciální energie Zákon zachování energie Výkon a účinnost	využívá s porozuměním základních vztahů pro výpočet práce, energie, výkonu a účinnosti řeší jednoduché úlohy s využitím zákona zachování energie popisuje kvantitativně či kvalitativně změny polohové a pohybové energie v praktických příkladech	leden únor	M
GRAVITAČNÍ POLE			
Newtonův gravitační zákon Gravitační pole a jeho charakteristika Tíhové pole Země	využívá Newtonův gravitační zákon k odhadu výpočtu velikosti gravitační síly mezi objekty	březen	G

Keplerovy zákony	kvalitativně a kvantitativně analyzuje praktické problémy týkající se pohybů v centrálním gravitačním poli kvalitativně a kvantitativně analyzuje praktické problémy týkající se pohybů v homogenním tíhovém poli Země aplikuje Keplerovy zákony při porovnávání rychlosti a doby oběhu planet nebo družic		
MECHANIKA TUHÉHO TĚLESA			
Tuhé těleso a jeho pohyby Moment síly Skládání a rozklad sil Rovnovážná poloha tuhého tělesa	využívá modelu tuhého tělesa při řešení fyzikálních problémů určuje v konkrétních situacích síly působící na těleso a momenty těchto sil určuje v konkrétních situacích výslednici sil působících na těleso v konkrétních případech analyzuje, za jakých podmínek je těleso v rovnovážné poloze	duben	
MECHANIKA TEKUTIN			
Vlastnosti kapalin a plynů Hydrostatika Hydrodynamika Atmosférický tlak a základy aerodynamiky	využívá s porozuměním základních vztahů pro výpočet tlaku v kapalině vypočítá velikost vztlačkové síly a ze zadaných hodnot určuje, jestli dané těleso ponořené do kapaliny bude plovat na hladině, vznášet se v kapalině, nebo klesne ke dnu (Archimédův zákon) řeší problémy spojené s využitím rovnice kontinuity a Bernoulliho rovnice charakterizuje atmosférický tlak a diskutuje o praktické využití poznatků aerodynamiky	květen- červen	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy:

- M-matematika** - využívá statistických metod při výpočtu odchylek měření
- využívá znalostí při řešení rovnic a vyjádření neznáme ze vzorce
- G-Geografie** - doplňuje si své znalosti o sluneční soustavě, Keplerovy zákony

Průřezová témata:

OSV - Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou během laboratorních prací vedeni ke vzájemné spolupráci a komunikaci

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
ZÁKLADNÍ POZNATKY TERMODYNAMIKY A MOLEKULOVÉ FYZIKY			
Kinetická teorie látek Termodynamická teplota	formuluje základní principy kinetické teorie látek vyjadřuje v kelvinech teplotu uvedenou v Celsiových stupních a naopak	září	
VNITŘNÍ ENERGIE, PRÁCE, TEPLA			
Vnitřní energie tělesa Tepelná výměna Kalorimetrie První termodynamický zákon	na konkrétních příkladech popisuje změnu vnitřní energie tělesa konáním práce a tepelnou výměnou určuje teplo, které přijme (odevzdá) těleso při změně teploty sestavuje a řeší kalorimetrickou rovnici pro konkrétní změnu teploty řeší jednoduché úlohy s využitím prvního termodynamického zákona	říjen	
STRUKTURA A VLASTNOSTI PLYNŮ			
Ideální plyn Stavová rovnice ideálního plynu Děje v plynech Kruhový děj Tepelné motory	objasňuje souvislost mezi vlastnostmi plynů a jejich vnitřní strukturou využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při popisu stavových změn plynu kvalitativně, kvantitativně a graficky popisuje průběh izotermického, izobarického, izochorického a adiabatického děje seznamuje se s využitím tepelných motorů	listopad	VMGES Ch
STRUKTURA A VLASTNOSTI PEVNÝCH LÁTEK			

Pevné látky Deformace pevného tělesa Teplotní roztažnost pevných látek	objasňuje souvislost mezi vlastnostmi pevných látek a jejich vnitřní strukturou analyzuje kvalitativně, kvantitativně a graficky vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles využívá zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles k řešení praktických problémů	prosinec	
STRUKTURA A VLASTNOSTI KAPALIN			
Povrchová vrstva kapaliny a její vlastnosti Kapilární jevy Teplotní roztažnost kapalin	objasňuje souvislost mezi vlastnostmi kapalin a jejich vnitřní strukturou vysvětluje jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny využívá zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles k řešení praktických problémů	leden	
ZMĚNY SKUPENSTVÍ LÁTEK			
Tání a tuhnutí Sublimace a desublimace Vypařování a kapalnění Fázový diagram	objasňuje kvalitativně, kvantitativně a graficky (fázový diagram) změny skupenství látek sestavuje a řeší kalorimetrickou rovnici pro konkrétní změnu skupenství	únor	Z
MECHANICKÉ KMITÁNÍ			
Základní pojmy Kinematika a dynamika kmitání Mechanický oscilátor	využívá základní kinematické a dynamické vztahy při řešení úloh týkajících se harmonického kmitání charakterizuje, za jakých podmínek může nastat rezonance oscilátoru na příkladu pružinového oscilátoru a kyvadla popisuje proces přeměny potenciální a kinetické energie v mechanickém oscilátoru	březen duben	
MECHANICKÉ VLNĚNÍ			
Vznik a druhy vlnění Postupné vlnění Interference vlnění Stojaté vlnění Akustika	objasňuje procesy vzniku, šíření a odrazu mechanického vlnění rozlišuje a analyzuje základní druhy mechanického vlnění charakterizuje podmínky pro vznik interferenčního maxima a minima při skládání dvou vlnění stejné frekvence orientuje se v pojmech a veličinách popisujících zvuk a řeší jednoduché praktické problémy akustiky	květen červen	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy:

Ch - chemie - žáci používají chemických vzorců při výpočtech

Z - zeměpis - v kapitole tání a tuhnutí jsou žáci upozorněni na problém tání ledovců

Průřezová témata

OSV - Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou během laboratorních prací vedeni ke vzájemné spolupráci a komunikaci

VMGES -Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Globální problémy zdrojů energie, tepelné motory

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
ELEKTRICKÝ PROUD V KAPALINÁCH A PLYNECH			
Elektrický náboj Coulombův zákon Intenzita elektrického pole Elektrické napětí Vodič a izolant v elektrickém poli Kondenzátor	specifikuje elektrický náboj jako fyzikální veličinu a využívá hodnotu elementárního elektrického náboje využívá Coulombův zákon k odhadu velikosti a určení směru elektrické síly mezi bodovými náboji pomocí siločar znázorňuje jednotlivé typy elektrických polí a určuje jejich intenzitu vypočítá práci vykonanou při přenesení bodového náboje a elektrické napětí mezi dvěma body charakterizuje účinky elektrického pole na vodič a izolant interpretuje kondenzátor jako elektrotechnickou součástku, seznamuje se s jeho praktickým využitím, k jeho kvantitativnímu	září	

	popisu využívá fyzikální veličinu kapacita kondenzátoru		
ELEKTRICKÝ OBVOD			
Elektrický proud Zdroj elektrického napětí	sestavuje podle schématu elektrický obvod a naopak vytváří schéma reálného obvodu charakterizuje elektrický proud jako fyzikální děj a jako fyzikální veličinu, využívá s porozuměním vztah pro výpočet elektrického proudu rozlišuje vnitřní a vnější část elektrického obvodu (elektromotorické a svorkové napětí)	říjen	
ELEKTRICKÝ PROUD V KOVECH			
Ohmův zákon Rezistor Kirchhoffovy zákony Práce a výkon elektrického proudu	využívá Ohmův zákon (pro část obvodu a pro uzavřený obvod) při řešení praktických problémů v obvodech s jedním zdrojem elektrického napětí interpretuje rezistor jako elektrotechnickou součástku, seznamuje se s jeho praktickým využitím, k jeho kvantitativnímu popisu využívá fyzikální veličinu odpor rezistoru využívá Kirchhoffovy zákony při řešení praktických problémů v obvodech s více zdroji elektrického napětí vypočítá práci a výkon stejnosměrného elektrického proudu	listopad	
ELEKTRICKÝ PROUD V POLOVODIČÍCH			
Vlastní polovodiče Nevlastní polovodiče Praktické využití polovodičů	popisuje mechanismus vedení elektrického proudu v polovodičích, přičemž rozlišuje jednotlivé typy polovodičů (vlastní, nevlastní typu P, N) objasňuje princip PN přechodu, diskutuje o využití jednotlivých polovodičových součástek v moderní technice	prosinec	
ELEKTRICKÝ PROUD V KAPALINÁCH A PLYNECH			
Elektrický proud v kapalinách Elektrolýza	popisuje mechanismus vedení elektrického proudu v kapalinách	leden	Ch

Elektrické články Elektrický proud v plynech	diskutuje o praktických problémech spojených s vedením elektrického proudu v kapalinách (elektrolýza, elektrické články) popisuje mechanismus vedení elektrického proudu v plynech a diskutuje o praktických problémech spojených s vedením elektrického proudu v plynech		
STACIONÁRNÍ MAGNETICKÉ POLE			
Magnetické pole vodiče s proudem Vodič s proudem v magnetickém poli Magnetické vlastnosti látek	rozlišuje stacionární a nestacionární magnetické pole pomocí magnetických indukčních čar a fyzikální veličiny magnetická indukce charakterizuje magnetické pole vodiče s proudem (popř. cívky) popisuje silový účinek magnetického pole na částici s nábojem a vodič s proudem (popř. cívku) diskutuje o chování těles z diamagnetických, paramagnetických a feromagnetických látek v magnetickém poli	únor	
NESTACIONÁRNÍ MAGNETICKÉ POLE			
Magnetický indukční tok Elektromagnetická indukce Cívka	určuje magnetický indukční tok danou plochou a jeho časovou změnu v nestacionárním magnetickém poli na základě Faradayova zákona elektromagnetické indukce vypočítá velikost indukovaného elektromotorického napětí a na základě Lenzova zákona určí směr indukovaného proudu (F16) interpretuje cívku jako elektrotechnickou součástku, seznamuje se s jejím praktickým využitím, k jejímu kvantitativnímu popisu využívá fyzikální veličinu indukčnost cívky	březen	
STŘÍDAVÝ PROUD			
Vznik střídavého proudu Obvody střídavého proudu Střídavý proud v energetice	vyjadřuje rovnicí okamžitou hodnotu střídavého proudu a napětí, z rovnic a diagramů určuje fázový rozdíl těchto veličin	duben květen	VMGES

Základy elektroniky	<p>charakterizuje obvody s RLC prvky, určuje celkovou impedanci složeného obvodu</p> <p>při určování činného výkonu složeného obvodu střídavého proudu interpretuje pojmy efektivní hodnota střídavého proudu a napětí, účinník</p> <p>diskutuje o jednoduchých praktických problémech týkajících se obvodů střídavého proudu (alternátor, transformátor, elektromotory)</p> <p>diskutuje o jednoduchých praktických problémech týkajících se moderní elektroniky (usměrňovače, zesilovače)</p>		
ELEKTROMAGNETICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ			
<p>Elektromagnetický oscilátor</p> <p>Elektromagnetické vlnění</p>	<p>popisuje kmitání oscilačního LC obvodu z hlediska přeměny energie elektrického a magnetického pole, určuje frekvenci vlastního kmitání LC obvodu (Thomsonův vztah)</p> <p>charakterizuje, za jakých podmínek může nastat rezonance elektromagnetického oscilátoru</p> <p>objasňuje procesy vzniku, šíření a odrazu elektromagnetického vlnění</p> <p>diskutuje o jednoduchých praktických problémech souvisejících s elektromagnetickým vlněním</p>	červen	MEV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy :

Ch - chemie - elektrolýza, galvanické články

Průřezová témata

OSV - Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou během laboratorních prací vedeni ke vzájemné spolupráci a komunikaci

VMGES -Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - zdroje elektrické energie

MEV - Mediální výchova - Media a mediální produkce, televize, rozhlas

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
OPTIKA			
Světlo Optická prostředí Odraž světla Zrcadla Lom světla Čočky Oko Optické přístroje Vlnová optika Elektromagnetické záření Fotometrie	<p>charakterizuje světlo jako elektromagnetické vlnění určitých vlnových délek (popř. frekvencí)</p> <p>rozdělí jednotlivé druhy optických prostředí, ve kterých vypočítá pomocí indexu lomu rychlost světla</p> <p>využívá principy paprskové optiky a chodu význačných paprsků ke konstrukci a analýze obrazu vzniklého zobrazením rovinným a kulovým zrcadlem, tenkou spojkou a tenkou rozptylkou</p> <p>využívá zobrazovací rovnice (včetně znaménkové konvence) k analýze obrazu vzniklého zobrazením rovinným a kulovým zrcadlem, tenkou spojkou a tenkou rozptylkou</p> <p>řeší jednoduché praktické problémy týkající se zobrazování optickými soustavami (oko, vybrané optické přístroje)</p> <p>popisuje jevy dokazující vlnový charakter světla (disperze, interference, difrakce, polarizace)</p> <p>charakterizuje některé další druhy elektromagnetického vlnění (rentgenové záření, ultrafialové záření, infračervené záření)</p> <p>vysvětlí pojem černé těleso</p> <p>rozdělí fotometrické veličiny (lux, kandela, lumen)</p>	září-listopad	MEV Bi
FYZIKA MIKROSVĚTA			
Částicové vlastnosti vln Vlnové vlastnosti částic Kvantování energie atomů Kvantová mechanika Vlastnosti atomového jádra Radioaktivita Jaderné reakce	<p>popisuje jevy dokazující částicový charakter elektromagnetického záření, vypočítá energii fotonu</p> <p>popisuje jevy dokazující vlnový charakter částic, vypočítá de Broglieho vlnovou délku</p> <p>vypočítá frekvenci a vlnovou délku emitovaného či absorbovaného záření při přechodu elektronu z jednoho energetického stavu do</p>	prosinec únor	Ch

	druhého, seznamuje se s praktickým využitím kvantové fyziky aplikuje poznatky z chemie a relativistické dynamiky při charakteristice atomového jádra a při výpočtu vazebné energie a hmotnostního úbytku rozlišuje a charakterizuje jednotlivé druhy radioaktivního záření, vypočítá ze známého poločasu rozpadu radionuklidu počet přeměněných a nepřeměněných jader rozlišuje základní typy jaderných reakcí (syntéza, štěpení) a vyhodnocuje jejich energetickou bilanci diskutuje o současných problémech spojených s praktickým využitím fyziky mikrosvěta, zejména v souvislosti s ochranou životního prostředí		
SPECIÁLNÍ TEORIE RELATIVITY			
Základní principy speciální teorie relativity Dilatace času Kontrakce délek Relativistické skládání rychlostí Relativistická dynamika	formuluje princip relativity a princip konstantní rychlosti světla a vyvozuje z nich jednoduché důsledky (relativnost současnosti) používá vztahy pro dilataci času, kontrakci délek, skládání rychlostí, relativistickou hmotnost a hybnost při řešení konkrétních problémů určuje ze změny energie soustavy změnu její hmotnosti a naopak	březen	VMGES
OPAKOVÁNÍ		duben	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy :

Bi - biologie - oko, oční vady

Ch - chemie - kvantový model atomu

Průřezová témata:

MEV - Mediální výchova - optické přístroje

VMGES - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - STR, Einsteinovy myšlenky

UČEBNÍ OSNOVY

CHEMIE

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	-	-	2	2+1
Učební texty:	Chemie pro základní školy 8. a 9. ročník (Fraus, 2007)			

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět chemie vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a příroda, obor chemie.

Organizační vymezení

Obsahem předmětu chemie je teoretické získávání znalostí a vědomostí doplněné o praktické dovednosti. Ověřování teoretických poznatků a získávání základních dovedností se uskutečňuje v hodinách laboratorních cvičení, které jsou nedílnou součástí výuky chemii.

Vzhledem k organizačním možnostem jsou cvičení z chemie zařazena až v kvartě, s hodinovou dotací plně nahrazující chybějící cvičení v tercii.

Uplatňované strategie:

Klíčové kompetence, které si má žák osvojit v průběhu základního vzdělávání:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence občanské
- kompetence pracovní

K dosažení příslušných kompetencí užívá vyučující následujících strategií a postupů:

- zadává žákům zajímavé problémové úkoly
- provádí se žáky analýzu vhodných textů, vede žáky k vytváření obecných závěrů
- motivuje nadané studenty do předmětových soutěží
- vyžaduje po žácích obhajovat jejich názor logickými argumenty
- vede žáky k tolerování odlišného názoru
- vyžaduje po žácích, aby při řešení navozených problémů využívali poznatky a znalosti z jiných oborů
- podporuje v žácích kreativitu, vyžaduje od žáků návrhy jejich vlastních řešení, v diskusi se žáky vyvozuje optimální řešení problému
- vyučující zadává referáty na podkladě internetu, či vhodných textů
- vhodné pasáže učiva jsou využívány k samostudiu a následně žáci společně s učitelem vyvozují platné závěry

- učitel vede žáky k práci s textem, učí žáky vybírat z textu podstatné informace
- vede žáky k samostatnosti, k objektivnímu hodnocení výkonu, ke konstruktivní kritice
- učitel žáka vhodně opravuje, pomáhá žákovi odstraňovat chyby, vede žáka k zapojení do skupinové práce
- učitel vede žáka k sebehodnocení, ke schopnosti poučit se z chyb
- vede žáky k tomu, aby prezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti, znalosti

Školní vzdělávací program je zpracován dle učebních témat, příslušných kompetencí, s přihlédnutím k mezipředmětovým vztahům a průřezovým tématům

Výuka chemie na gymnáziu ve vztahu k ekologickému vzdělávání

Následující text je zaměřen na problematiku výuky chemie na čtyřletém gymnáziu.

U jednotlivých tematických okruhů je naznačeno využití poznatků ekologického charakteru jako nedílné součásti výuky chemie.

Pořadí tematických okruhů odpovídá pořadí, v jakém se studenti s uvedenou problematikou setkávají v průběhu studia. Jsou zařazena pouze témata, ve kterých považují zařazení ekologických poznatků za **účelné, nenásilné a organicky propojené s učivem chemie**.

Vliv halogenů a halogenvodíků na organismy, problematika halogenových derivátů – změna v postoji veřejnosti k jejich aplikaci, dezinfekční a bělicí účinky, využití v domácnosti.

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vlastnosti látek, děj fyzikální, chemický, označení látek symboly, R-věty, S-věty zásady bezpečné práce, chemické sklo, pomůcky	Žák -umí rozlišit podstatné vlastnosti látek -určí společné a odlišné vlastnosti látek -zná symboly užívané k označení nebezpečných látek, umí posoudit riziko při práci -zná zákl. postupy při zasažení chemikálií -používá zákl. ochranné pomůcky	září	fyzika
Soustavy látek, směsi, základní dělicí metody – usazování, filtrace krystalizace, sublimace, destilace, roztoky - rozpustnost látek, hmotnostní zlomek a jeho výpočet	-rozliší směsi a chem. látku -vypočítá složení roztoku (w) -umí navrhnout postup přípravy roztoku - umí vysvětlit závislost rozpouštění látek na vnějších podmínkách -zná zákl. způsoby oddělování složek ze směsi, umí navrhnout postup při dělení směsí		

Voda – pitná, její úprava, užitková, podzemní, povrchová, minerální, odpadní, principy čištění odpadních vod, zdroje znečištění vody, hospodaření s vodou, ochrana zdrojů	-umí charakterizovat zákl. druhy vody -zná zdroje pitné a užitkové vod -zná hlavní zdroje znečištění -zná základní metody čištění vody -umí posoudit nebezpečí znečištění, uvede příklady likvidace	říjen	zeměpis, environmentální výchova
Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva, zdroje znečištění, exhalace – dopad na životní prostředí	-zná složení vzduchu, význam ozónové vrstvy, příčiny jejího narušování a případné důsledky -umí uvést zdroje znečištění, zná dopady znečištění na životní prostředí -chápe problém znečištění ovzduší na různých úrovních /lokální-globální/ -zná principy snižování znečištění vzduchu		zeměpis, environmentální výchova
Částicové složení látek atom - jádro, obal, orbitály, vrstvy protonové a nukleonové číslo molekuly	-rozlišuje pojem atom, molekula, atom. jádro, obal -zná základní částice atomu -umí pracovat s pojmy protonové a nukleonové číslo	říjen/listopad	fyzika
Periodický zákon, soustava prvků prvek, valenční elektrony, periody, skupiny, značky prvků	-umí rozlišovat prvek a sloučeninu -orientuje se v periodické soustavě -chápe vztah mezi počtem val. elektronů a vlastností prvků -zná chemické značky běžných prvků, umí je správně používat		
Chemická vazba- společný el. pár, valenční orbitály, vazba kovalentní a dativní, vazba jednoduchá, násobná, vaznost prvku elektronegativita prvku, polarita vazby, pevnost vazba – vazebná energie	-umí zdůvodnit proč dochází ke vzniku vazby -odhadne možné chování látek podle typu vazby -zná pojmy vazebná energie, elektronegativita -umí odhadnout polaritu chemické vazby		
Chemické reakce	- umí obecný zápis chemické rovnice		

Vodík, kyslík a jejich základní sloučeniny oxidy, chemické názvosloví oxidů	-zná základní chemické vlastnosti, výrobu, použití vodíku a kyslíku -umí pracovat s oxidačním číslem prvku -umí chemické názvosloví oxidů	prosinec	
Chemické vlastnosti prvků a jejich sloučenin halogeny-HCl, halogenidy, síra – $\text{SO}_2, \text{H}_2\text{SO}_4$ dusík-oxidy dusíku, NH_3 , amonné soli, HNO_3 fosfor-fosforečnany, uhlík- $\text{CO}, \text{CO}_2, \text{CaC}_2, \text{CaCO}_3$, alkalické kovy- hydroxidy, soda, potaš, vápník – $\text{CaO}, \text{Ca}(\text{OH})_2, \text{CaCO}_3$	-zná základní vlastnosti prvků, jejich sloučenin -zná praktické využití uvedených látek	leden/ únor	
Kyseliny- vymezení pojmu, názvosloví kyselin, kyselinotvorné oxidy, kyselá dešť, bezpečnost práce - žíraviny	-umí vysvětlit pojem kyselina -zvládá názvosloví běžných kyselin -umí vysvětlit podstatu kyselých dešťů, zná jejich příčiny a důsledky -zná zásady bezpečné práce s kyselinami	březen	environmentální výchova
Hydroxidy- vymezení pojmu názvosloví hydroxidů, zásadotvorné oxidy bezpečnost práce – žíraviny	-umí vysvětlit jejich chování ve vodě -zvládá názvosloví hydroxidů -umí uvést příklad zásadotvorného oxidu -zná zásady bezpečné práce s hydroxidy		
Kyselost a zásaditost roztoků, neutralizace stupnice pH, jeho měření, indikátory	-umí uvést příklad neutralizace -zná význam pojmů kyselý, neutrální, zásaditý -umí určit stupeň kyselosti roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	duben	
Soli – způsoby vzniku solí, názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých solí, praktické využití vybraných solí	-umí uvést způsoby vzniku solí -zná názvosloví solí -zná praktické využití běžných solí (halogenidy, sírany, dusičnany, uhličitany, fosforečnany)	květen	

Chemické reakce – slučování, rozklad, nahrazování, podvojná záměna, reakce exotermní, endotermní, zákon zachování hmotnosti, hoření, nebezpečí požáru, hašení	-rozdělí výchozí látky a produkty -uvede praktické příklady reakcí -zná základní podmínky hoření, chápe pojem zápalná teplota -umí navrhnout postup při hašení látek v laboratoři, či v domácnosti, zná různé hasící prostředky a rozlišuje jejich užití -zná postup přivolání pomoci při požáru	červen	
Chemické rovnice , látkové množství, molární hmotnost, výpočet látkového množství, vyčíslení chemických rovnic, výpočty hmotnosti výchozích látek, či produktu z chemických rovnic I	-umí pracovat s pojmem látkové množství -umí vypočítat látkové množství, molární hmotnost -umí vyčíslit jednoduchou rovnici -umí výpočet z chemické rovnice	červen	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy:

- téma: vlastnosti látek, děj fyzikální a chemický děj – fyzika
- téma: voda – pitná, její úprava, užitková, podzemní, povrchová, minerální, odpadní, principy čištění odpadních vod, zdroje znečištění vody, hospodaření s vodou, ochrana zdrojů – zeměpis, environmentální výchova
- téma: vzduch – složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva, zdroje znečištění, exhalace – dopad na životní prostředí – zeměpis, environmentální výchova
- téma: částicové složení látek, atom - jádro, obal, orbitály, protonové a nukleonové číslo molekula - fyzika
- téma: kyseliny- vymezení pojmu, názvosloví kyselin, kyselinotvorné oxidy, kyselá dešť – environmentální výchova

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – umět spolupracovat /lab. práce/, systematická činnost, organizační schopnosti a dovednosti, přesná komunikace, argumentace, utváření hodnotových žebříčků

Výchova k myšlení v globálních souvislostech – hledat souvislosti mezi jevy a procesy, rozlišovat příznivé a nepříznivé jevy, hledat kompromisy, hodnotit jevy v širších souvislostech, získávat praktické dovednosti pro osobní a pracovní život

Environmentální výchova – přínos jedince k ochraně přírody, chápat provázanost ekologických, ekonomických a sociálních problémů, uvědomit si vliv znečištění na lidské zdraví

Mediální výchova – vnímání vztahů mezi mediální prezentací a skutečností, věrohodnost zdrojů informací

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Redoxní děje – oxidace, redukce, redoxní pár redoxní reakce, řada reaktivity kovů, elektrolýza, galvanické články – chem. zdroje elektrické energie výroba kovů (kovové rudy, úprava, způsoby redukce kovů) obecné vlastnosti kovů, slitiny kovů, koroze kovů, ochrana před korozí	Žák -umí vysvětlit podstatu redoxních reakcí -umí vyčíslit jednoduché redoxní reakce -umí odhadnout redoxní vlastnosti z postavení kovů v elektrochemické řadě -zná příklady využití elektrolýzy při výrobě -zná praktické použití galvanických článků, -umí popsat složení nejběžnějších článků, -umí vysvětlit pojem elektroda, elektrolyt -umí uvést základní vlastnosti kovů a zná příklady jejich praktického využití -umí vysvětlit chem. podstatu koroze kovů -umí vysvětlit běžné způsoby ochrany kovů před korozí -umí použít pojmy redukce a oxidace ve vztahu k výrobě kovů, chápe pojmy redukční činidlo, kovová ruda, -zná nejběžnější slitiny a jejich použití	září	fyzika
Teplo a chemické reakce – reakční teplo, termochemické rovnice fosilní zdroje energie -uhlí, karbonizace uhlí -ropa, frakční destilace -zemní plyn jaderná energie – štěpná reakce, jaderné elektrárny, jaderné zbraně, termojaderná reakce obnovitelné zdroje energie - vodní, sluneční, větrná, geotermální, energie rostlinného a živočišného původu - vztah	-umí zhodnotit užívání různých paliv jako zdrojů energie (výhody a nevýhody), uvede příklady produktů zpracování ropy a uhlí -orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy	říjen	fyzika

k fotosyntéze, biopaliva			
Uhlovodíky – nasyčené, nenasyčené, aromatické, názvosloví, homologická řada, typy vzorců, uhlovodíky jako pohonné hmoty, krakování, reformování, kvalita benzinu – oktanové číslo, uhlovodíky jako výchozí látky pro chemickou syntézu	- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití -zvládá názvosloví běžných uhlovodíků -umí vysvětlit podstatu a smysl krakování	listopad/pro sinec	
Deriváty uhlovodíků- halogenderiváty	-rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, umí názvosloví -umí vysvětlit negativní vliv na životní prostředí -umí vysvětlit pojem funkční skupina	leden	environmentální výchova
Alkoholy, fenoly – methanol, ethanol, glycerol, ethylenglykol, fenol	-rozliší vybrané deriváty, umí uvést jejich zdroje, základní vlastnosti, použití. -zná základní názvosloví -chápe nebezpečnost konzumace alkoholů		biologie
Aldehydy, ketony – formaldehyd, acetaldehyd, aceton	-zná základní vlastnosti, názvosloví, použití	únor	
Karboxylové kyseliny – k. octová, mravenčí, benzoová, mastné kyseliny, k. mléčná, k.šřavelová, k. citronová, aminokyseliny	-zná základní vlastnosti, zdroje, použití, názvosloví		biologie
Estery	-umí vysvětlit pojem esterifikace -zná základní vlastnosti, použití		
Přírodní látky Sacharidy – monosacharidy,	-umí vysvětlit vznik sacharidů, zákl. podmínky fotosyntézy	březen	biologie

disacharidy, polysacharidy (glukosa, sacharosa, škrob, glykogen, celulosa)	-zná základní zdroje sacharidů, vlastnosti, použití -zná základní princip výroby sacharózy -zná význam sacharidů pro organismy -zná nebezpečí nadměrné konzumace sacharidů		
Tuky - zdroje, vlastnosti, funkce, ztužování olejů, hydrolyza tuků, výroba mýdla, vlastnosti mýdel	-uvede příklady tuků a olejů, způsoby získávání -umí vysvětlit princip ztužování olej -umí uvést příklady funkcí tuků v organismech -umí vysvětlit čisticí účinky mýdel, princip výroby		
Bílkoviny – zdroje, vlastnosti, funkce, vztah bílkovin k živým organismům Nukleové kyseliny	-umí vysvětlit zákl. funkce bílkovin v organismech -zná zásady racionální výživy	duben	biologie
Biokatalyzátory – enzymy, biotechnologie- výroba piva, alkoholu, mléčné kvašení, kynutí těsta, prací prostředky Hormony a vitamíny	-zná základní funkce enzymů -umí uvést příklady běžných lidských enzymů, zná jejich funkce při trávení -umí uvést příklady využití enzymů v praxi		biologie
Chemický průmysl – základní fáze chemické výroby rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, surovinová základna	-zhodnotí význam prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje -má základní představu o využívání běžných chem. látek a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	květen	environmentální výchova
Makromolekulární látky – plasty polyethylen, teflon, polypropylen, PVC, polystyren, polyamidy, polyestery, bakelit	-umí vysvětlit princip polymerace -zná příklady praktického použití plastů -zná základní vlastnosti, zná způsoby likvidace -chápe význam recyklace, umí uvést příklady		environmentální výchova
Detergenty, pesticidy, insekticidy	-umí zhodnotit klady a zápory využívání uvedených látek	červen	environmentální výchova
Průmyslová hnojiva - rozdělení podle obsahu účinné	-umí vysvětlit nebezpečí znečištění prostředí v souvislosti nadměrného užívání hnojiv		environmentální výchova

složky, způsoby aplikace, potraviny	-umí vysvětlit pozitivní vliv na intenzifikaci zemědělské výroby		
Léčiva, návykové látky, chemie a zdraví	-zná zákl. princip užívání léků – dodržení lékař. předpisu! -je informován o nebezpečí zneužití léků a možných dopadech na zdraví -má základní informace o nebezpečí drog		biologie

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy:

- téma: redoxní děje – oxidace, redukce, redoxní pár, redoxní reakce, řada reaktivity kovů, elektrolýza, galvanické články – chem. zdroje elektrické energie - fyzika
- téma: teplo a chemické reakce – jaderná energie – štěpná reakce, jaderné elektrárny, jaderné zbraně, termojaderná reakce obnovitelné zdroje energie - vodní, sluneční, větrná, geotermální, energie rostlinného a živočišného původu – fyzika
- téma: deriváty uhlovodíků- halogenderiváty – environmentální výchova
- téma: alkoholy, fenoly – methanol, ethanol, glycerol, ethylenglykol, fenol - biologie
- téma: karboxylové kyseliny – k. octová, mravenčí, benzoová, mastné kyseliny, k. mléčná, k.šřavelová, k. citronová, aminokyseliny - biologie
- téma: makromolekulární látky – plasty, polyethylen, teflon, polypropylen, PVC, polystyren, polyamidy, polyestery, bakelit – environmentální výchova
- téma: bílkoviny – zdroje, vlastnosti, funkce, vztah bílkovin k živým organismům – biologie
- téma: sacharidy – monosacharidy, disacharidy, polysacharidy (glukosa, sacharosa, škrob, glykogen, celulosa) – biologie
- téma: biokatalyzátory – enzymy – biologie
- téma: chemický průmysl – základní fáze chemické výroby
rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, surovinová základna – environmentální výchova
- téma: detergenty, pesticidy, insekticidy – environmentální výchova
- téma: průmyslová hnojiva - rozdělení podle obsahu účinné složky, způsoby aplikace – environmentální výchova
- téma: léčiva, návykové látky – biologie

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – umět spolupracovat /lab. práce/, systematickosti činností, organizační schopnosti a dovednosti, přesná komunikace, argumentace, utváření hodnotových žebříčků

Výchova k myšlení v globálních souvislostech – hledat souvislosti mezi jevy a procesy, rozlišovat příznivé a nepříznivé jevy, hledat kompromisy, hodnotit jevy v širších souvislostech, získávat praktické dovednosti pro osobní a pracovní život

Environmentální výchova – přínos jedince k ochraně přírody, chápat provázanost ekologických, ekonomických a sociálních problémů, uvědomit si vliv znečištění na lidské zdraví

Mediální výchova – vnímání vztahů mezi mediální prezentací a skutečností, věrohodnost zdrojů informací

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	2+1	2+1	2	-
Učební texty :	Hoza, Mareček – Chemie pro gymnázia			

Charakteristika předmětu:

- Svým obsahem navazuje na výuku chemie v 8. a 9. ročníku základní školy a na výuku chemie v tercií a kvartě osmiletého gymnázia. Učivo zahrnuje poznatky z obecné chemie, anorganické chemie, organické chemie a biochemie.
- Výuka předmětu je realizována převážně v hodinách, kterých se účastní celá třída, pouze laboratorní cvičení jsou organizovány vždy pro polovinu třídy. Lab. cvičení probíhají v chemické laboratoři – jsou zařazovány pravidelně v 1. a 2. ročníku / V. a VI / - dvouhodinové cvičení jednou za 14 dnů .
- Povinná výuka chemie končí třetím ročníkem / VII. ročníkem /. Studenti projevující hlubší zájem si mohou navíc vybrat ve 3. a 4. ročníku studia / VII. a VIII. / volitelný předmět chemie s dvouhodinovou týdenní dotací. Výběr volitelného předmětu v příslušných ročnících není na sebe vázaný.

Uplatňované strategie:

Podstatná část výuky představuje klasické formy výuky – přednáška, frontální vyučování, rozhovor, diskuse, referáty studentů, prezentace, ročníkové práce . Je možné pro některá dílčí témata zařadit projektové vyučování. Podstatnou součástí výuky chemie jsou laboratorní cvičení, která umožňují získávání dovedností, praktické ověřování poznatků z teoretické výuky. Zmíněné vzdělávací formy výuky dovolují u studenta získávat a rozvíjet příslušné kompetence.

- Komp.k učení – žák se učí organizovat, plánovat své učení, efektivně využívat různé postupy učení a zpracování informací .
- Komp.k řešení problémů – žák se učí vytvářet pracovní hypotézy, navrhuje kroky řešení, uplatňuje vhodné metody při řešení problému, zvažuje klady a zápory navrhovaných řešení
- Komp. komunikativní – učí se využívat dostupné prostředky komunikace, používá odbornou terminologii, využívá moderní informační technologii.

- Komp. sociální a personální – žák se učí stanovit své vlastní cíle podle schopností, zájmu. Odhaduje důsledky vlastního jednání a chování, projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a zdraví druhých.
- Kompetence k podnikavosti – rozvíjí svůj odborný potenciál, využívá příležitosti pro svůj osobní a profesní rozvoj. Cílevědomě se rozhoduje o dalším vzdělávání.

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
OBECNÁ CHEMIE	Žák zvládá základní názvosloví anorg. látek, užívá správně odbornou terminologii, orientuje se v základních chemických výpočtech a rozlišuje jednotlivé druhy chemických reakcí, dokáže vyvodit důsledky vyplývající z jednotlivých chemických zákonů a aplikovat je v praxi		
Soustavy látek a jejich složení	Užívá odbornou terminologii, rozlišuje pojmy směs, chem.čistá látka, sloučenina, prvek.	září	Fy
Zákl. veličiny, výpočty	Rozlišuje rel. hmotnost, mol. hmotnost, mol.objem, Avogadrova k., látkové množství	říjen	Fy
Stavba atomu-jádro	Zná pojmy at. jádro, obal, nukleony, číslo Z, A, nuklid, izotop, stabilita jádra, radioaktivita, záření α, β, γ , uplatní posunová pravidla, poločas rozpadu, rozliší jaderné reakce / transmutace, štěpné reakce, jaderná syntéza/. Je seznámen s praktickým využitím. Klady a zápory jaderné energetiky.	listopad	Fy EV
Stavba atomu - atomový obal	Pracuje s pojmy – orbital, umí použít kvantová čísla k zákl. charakteristice orbitalu, elektronu, zapíše el. konfiguraci atomu, iontu. Chápe pojem excitovaný stav, ionizační energie, el. afinita.	prosinec	Fy
Periodická soustava prvků	Formuluje per. zákon, popíše per. soustavu, vyvodí podobnost prvků ve skupinách, umí určit valenční elektrony, odhadne hodnotu elektronegativity prvků, chování při ch.reakcích .	leden	
Chemická vazba	Podmínky vzniku vazby, vazebná energie, zápis vazby, délka vazby, vazba jednoduchá, násobná, vazba σ, π , vazba koordinační, polarita chem. vazby, dipolový moment, vazebný úhel, polarita	únor	

	molekul, vazba iontová, polárně kovalentní, vodíkové můstky.		
Výpočty z chem. vzorce	Umí výpočet hmot.zlomku složky ve sloučenině, výpočet hmotnosti složky v daném množství sloučeniny.	únor	
Roztoky	Zná pojem roztok, rozpouštědlo, rozpustnost, roztok nasycený, nenasycený, faktory ovlivňující rozpustnost.	březen	Fy, Bi
Výpočty koncentrací roztoků	Hmotnostní zlomek, objemový zlomek, látková koncentrace, ředění a mísení roztoků, příprava roztoků dané koncentrace	březen	
Tepelné změny při chem. reakcích	Rozlišuje děj endotermní, exotermní, reakční teplo, zapíše termochemickou rovnici, umí uplatnit termochemické zákony v konkrétních reakcích.	duben	Fy, EV
Reakční kinetika	Zná pojem rychlost chemické reakce, zapíše kinetickou rovnici, zná základní faktory ovlivňující rychlost chemické reakce, katalýza, aktivací energie, aktivní srážka, aktivovaný komplex	duben	
Chemické reakce	Zapíše chem. děj chemickou rovnicí, umí vyčíslit chem. reakci, užívá pojmy reaktant, reakční produkt, zvládá výpočty z chemických rovnic.	květen	
Chemická rovnováha	Zná pojem rovnovážný stav chem. děje, vyjádří rovnovážnou konstantu, zná princip ovlivňování chem. rovnováhy, odhadne složení rovnovážné soustavy.	květen	Bi
Acidobazické rovnováhy	Zná Bronsted. teorii kyselin a zásad, zná pojem konjugovaný pár, amfoterní látka, disociační konstanta, zapíše autoprotolýzu vody, vyjádří iontový součin vody, stupnici pH, indikátor, umí uplatnit hydrolýzu solí	červen	Bi
Redoxní rovnováhy	Zná podstatu oxidace a redukce, určí redoxní páry v reakci, umí vyčíslit koeficienty v redoxní rovnici.	červen	Fy, EV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy:

- Téma: Zákl. veličiny – fyzika – soustava SI, základní jednotky
- Téma: Stavba atomu - fyzika, environmentální výchova – energetické zdroje /dostupnost, zátěž pro životní prostředí, úspora energie /
- Téma: Roztoky – biologie, environmentální výchova – voda zákl. podmínka života, zajištění zdrojů vody u nás, ve světě, znečišťování vody
- Téma: Tepelné změny při reakcích -fyzika, environmentální výchova-spalování, čistota ovzduší, skleníkový efekt, energet. zdroje

- Téma: Kinetika – automobilové katalyzátory – problematika čistoty ovzduší
- Téma: Chemická rovnováha – biologie- stálost vnitřního prostředí organismů, dynamická rovnováha, zákl. předpoklad pro organismy
- Téma: Acidobazické rovnováhy – biologie – vhodné pH důležitá podmínka existence organismů/ aktivita enzymů, pH krve.../
- Téma: Redoxní rovnováhy – fyzika, environmentální výchova – ochrana před korozí, recyklace baterií, správná likvidace

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – umět spolupracovat /lab. práce/, systematičnost činností, organizační schopnosti a dovednosti, přesná komunikace, argumentace, utváření hodnotových žebříčků

Výchova k myšlení v globálních souvislostech – hledat souvislosti mezi jevy a procesy, rozlišovat příznivé a nepříznivé jevy, hledat kompromisy, hodnotit jevy v širších souvislostech, získávat praktické dovednosti pro osobní a pracovní život

Environmentální výchova – přínos jedince k ochraně přírody, chápat provázanost ekologických, ekonomických a sociálních problémů, uvědomit si vliv znečištění na lidské zdraví,

Mediální výchova – vnímání vztahů mezi mediální prezentací a skutečností, věrohodnost zdrojů informací.

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
ANORGANICKÁ CHEMIE	Žák umí názvosloví běžných anorganických sloučenin. Charakterizuje významné zástupce prvků, sloučenin, zná jejich surovinové zdroje, praktické využití, vliv látek na životní prostředí, předvídá průběh reakcí anorg. látek .		
Vodík, kyslík	Zná metody jejich získávání, sloučeniny – H_2O_2 , H_2O – koloběh, zdroje, tvrdost , úprava, čištění, Oxidy / kyselé, zásadité, amfoterní /	září	Z, EV
VIII. skupina	Zná vlastnosti a využití vzácných plynů, jejich výskyt a metody získávání	říjen	Z, EV
VII. skupina	Zná metody jejich přípravy a výroby, halogenovodíky, halogenidy, kyslíkaté sl. halogenů, negativní vliv na životní prostředí	říjen	Dě, EV
VI. skupina / S /	Zná prakticky významné sloučeniny síry- H_2S , sulfidy, CS_2 , oxidy, kyseliny a jejich soli, chápe podstatu kyselých dešťů, jejich negativní důsledky	listopad	Z, Bi, EV
V. skupina /N,P,As /	Zná metody jejich výroby, sloučeniny s vodíkem, oxidy, kyseliny, soli, průmyslová hnojiva, problém přehnojování- znečišťování vody	listopad	Z, Bi, EV
IV.+III. skupina /C, Si, B/	Zná metody získávání prvků, alotropické modifikace C, oxidy, karbidy, kyseliny, soli, má představu o výrobě skla, porcelánu, keramiky, cementu, problém produkce CO_2 v současném světě	prosinec	Z, SV, EV
Obecná charakteristika kovů	Je seznámen s principy zpracování rud /oxidů, sulfidů, uhličitánů/ - zná pojmy pražení, redukce, elektrolýza / umí popsat základní principy elektrolýzy /, rýžování. Zná zákl. fyz. vlastnosti kovů, umí odhadnout jejich reaktivitu / koroze /, umí pracovat s Becketovou řadou kovů, zná běžné slitiny kovů, jejich uplatnění, zná pojem galvanický článek	leden	Fy
Kovy I. a II. skupiny	Zná metodu elektrolýzy pro získání kovů, barvení plamene, oxidy, hydroxidy, soli- soda, potaš, vápno, sádra	únor	Z
Kovy III. a IV. skupiny	Zná metody výroby kovů, amfoterní vlastnosti Al, princip aluminotermie,	únor	Fy

/ Al, Sn, Pb /	oxidy, soli, funkce olověného akumulátoru, ochrana před korozí		
Přechodné kovy /Fe,Cr,Mn,Au,Ag,Cu,Zn,Hg,Pt /	Zná názvosloví koordinačních sloučenin, je seznámen s principem získávání těchto kovů, zná některé významné sloučeniny	březen	Fy
ORGANICKÁ CHEMIE	Žák zná zákl. vlastnosti atomu C významné pro strukturu org. sloučenin, aplikuje pravidla systematického názvosloví, umí charakterizovat základní skupiny sloučenin, zná jejich reakce, vliv na živ.prostředí, surovinové zdroje, praktické využití.		
Obecný úvod do org. chemie	Zná zákl. vlastnosti atomu C, typy vazeb, řetězce, zná pojem izomerie /řetězová, polohová, geometrická /, typy činidel, typy reakcí, polohu vazeb, typy vzorců, reakční schemata	duben	
Uhlovodíky alifatické	Zná zákl. zdroje – ropa, uhlí, plyn, má zákl. představu o způsobu těžby, zpracování / chápe pojmy- frakční destilace, krakování, reformování, karbonizace, frakce /, homologická řada	květen	Z
Uhlovodíky aromatické	Zná pojem aromatický stav, substituce, substituenty I. a II. třídy, zánik aromatického jádra / oxidace, adice /, negativní vliv aromátů na životní prostředí – zdravotní dopady	červen	Bi, EV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy:

- Téma-Vodík , kyslík – geografie, environment. výchova – zdroje vody, hospodaření s vodou, voda základní předpoklad pro život, hydrosféra
- Téma – VIII. Skupina – dějepis, environment. výchova - surovinové zdroje
- Téma – VII. skupina- dějepis, environment. výchova – zneužití halogenů k vojenským účelům, I. svět. válka
- Téma – VI. skupina – geografie, environment. výchova, biologie- surovinové zdroje, měření čistoty ovzduší, informace z regionu
- Téma – V. skupina – geografie, environment. výchova, biologie – surovinové zdroje, hnojiva-produkce potravin, biopotraviny, makrobiogenní prvky-vznik života na Zemi
- Téma – IV. skupina- geografie, environment. výchova – surovinové zdroje, globální oteplování, problémy sklářského a keramického průmyslu
- Téma –kovy – fyzika – praktické využití galvanických článků, akumulátorů- zdroje energie
- Organická chemie – geografie, biologie, environment. výchova- surovinové zdroje, negativní vlivy aromátů na živ. prostředí, vztah k prašnosti, problematika PCB, DDT problematika ozonových děr

Průřezová témata – stejné jako v prvním ročníku

3.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
ORGANICKÁ CHEMIE	Žák umí aplikovat pravidla chemického názvosloví, umí charakterizovat jednotlivé skupiny látek, jejich významné zástupce, zná zákl. principy jejich získávání, praktické využití, zná jejich vliv na životní prostředí, umí aplikovat obecné znalosti o průběhu reakcí na konkrétní případy.		
Halogenderiváty uhlovodíků	Zná pojem polarizovatelnost vazeb, zná porovnání reaktivity, je seznámen s negativním vlivem některých látek na životní prostředí	září	Bi, Z, EV
Organokovové sloučeniny	Uvádí příklady organokovových slouč., jejich využití a vliv na životní prostředí	září	EV
Kyslíkaté deriváty – alkoholy, fenoly, ethery	Zná vztah chem. vlastností vzhledem ke struktuře /oxidace/, amfoterní vlastnosti alkoholů, je seznámen s principem výroby alk. nápojů, umí porovnat reaktivitu alkoholů a fenolů	říjen	Bi, SV, EV
Kyslíkaté deriváty - karbonylové sloučeniny	Umí porovnat reaktivitu základních aldehydů a ketonů, zná princip důkazu redukčních vlastností aldehydů /Tollensovo a Fehlingovo činidlo /.	listopad	
Kyslíkaté deriváty – karboxylové kyseliny	Umí posoudit sílu kyselin, odvodí možné deriváty kyselin.	listopad	
Funkční deriváty karboxylových kyselin	Chloridy, amidy, estery, anhydridy, nitrily – žák zná jejich vzájemné vztahy, praktickou aplikaci	prosinec	
Substituční deriváty karboxylových kyselin	Halogenkyseliny, hydroxykyseliny, oxokyseliny, aminokyseliny - zná pojmy amfion, IEB, posoudí reaktivitu aminokyselin v závislosti na pH, vysvětlí vznik peptidické vazby, princip optické izomerie, vznik laktonů, laktamů	prosinec	Bi
Dusíkaté deriváty uhlovodíků	Žák umí vymezit jednotlivé skupiny derivátů, zná pojmy nitrace, diazotace, kopulace, kvarterní soli, je seznámen se zákl. podmínkami barevnosti látek, zná příklady některých barviv	leden	Bi, EV

Heterocyklické sloučeniny	Žák zná zákl. typy sloučenin s pětičetným, šestičetným kruhem, s kondenzovanými kruhy. Umí odhadnou jejich reaktivitu /adice, substituce/, zná purinové a pyrimidinové baze / A,G, T, U, C /, chápe jejich význam pro živé organismy.	únor	Bi
BIOCHEMIE	Zná základy struktury a funkce sloučenin nezbytných pro procesy v živých organismech, umí charakterizovat základní metabolické procesy a chápe jejich význam.		
Lipidy	Žák umí vysvětlit chemickou podstatu lipidů, zná zákl. metody izolace lipidů, princip zmýdelnění, umí vysvětlit chování mýdla ve vodě /tvrdost vody /, prací účinky, pH . Chápe funkci lipidů v organismech – /stavební, zdroj energie, rozpouštědlo, izolační /	únor	Bi
Sacharidy	Žák chápe význam fotosyntézy, rozdělení sacharidů podle struktury, typy vzorců sacharidů, zná pojem poloacetalová forma, poloacetalový hydroxyl, glykosid, glykosidická vazba, redukující a neredukující sacharidy, hydrolýza sacharidů, izolace sacharózy, izolace škrobu, celulozy, zpracování celulozy na její deriváty, výroba papíru	březen	Bi, Z, D
Bílkoviny	Žák zná zákl. biologické funkce bílkovin, umí popsat různou úroveň struktury bílkovin / primární, sekundární, terciární, kvarterní /, umí vysvětlit charakter vazeb. sil vzhledem ke struktuře , zná podstatu denaturace bílkovin	duben	Bi
Nukleové kyseliny	Žák umí popsat zákl. strukturu DNA, RNA, rozumí pojmu nukleosid, nukleotid, chápe pojem „3“ konec, „5“ konec v řetězci NK, umí popsat zákl. kroky replikace, transkripce NK, umí popsat průběh translace při tvorbě bílkovin, rozlišuje typy RNA, zná jejich základní funkci, kodon, antikodon	duben	Bi
Enzymy, vitamíny	Zná enzymy jako biologické katalyzátory, má zákl. představu o stavbě enzymů, umí vysvětlit specifčnost enzymů, zná podstatu inaktivace enzymů, zná princip zpětné vazby, charakterizuje enzymové třídy, umí zařadit běžné enzymy do příslušné třídy, má představu o praktickém využití enzymů. Chápe funkci vitamínů, zná jejich rozdělení podle rozpustnosti, zdroje vitamínů, rozlišuje	květen	Bi

	pojmy avitaminoza, hypovitaminoza /příklady/		
Základní vztahy v metabolismu	Žák se orientuje v zákl. vzájemných vztazích metabolismu sacharidů, lipidů a bílkovin – pojmy glykolýza, Krebsův cyklus, dýchací řetězec, oxidativní fosforylace, β oxidace mastných kyselin, deaminace, močovinový cyklus, glukoneogeneze, energetická bilance, anabolismus, katabolismus	květen	Bi
Sekundární metabolity	Zná pojem alkaloid, terpen, uvádí příklady alkaloidů a terpenů, jejich využití a možnosti zneužití	červen	Z
Plasty – syntetické makromolekulární látky	Žák umí pracovat s pojmy polymerace, polykondenzace, kopolymerace, termoplast, termoset mer, polymerační stupeň- jejich vztah k vlastnostem polymeru, zná běžné polymery a polykondenzáty a jejich užití v praxi , chápe význam recyklace	červen	EV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy :

- Téma – Halogenderiváty – biologie, zeměpis, environment. výchova – znečištění ovzduší, vliv na lidské zdraví, využití v medicíně
- Téma - Organokovové sloučeniny - environment. výchova – znečištění ovzduší, aditiva v pohonných hmotách
- Téma – Alkoholy, fenoly – biologie, environment. výchova , SV- alkoholismus, prohibice
- Téma – Dusíkaté deriváty- biologie, environment. výchova – negativní vlivy na organismy, správná výživa, aditiva v potravinách
- Téma – Heterocyklické sloučeniny – biologie- drogy, léčiva
- Téma - Lipidy - biologie - biologické membrány, kosmetika, hygiena
- Téma - Sacharidy – biologie, zeměpis, dějepis – pěstování cukrové třtiny, cukrové řepy
- Téma - Nukleové kyseliny – biologie- mutace, buněčné struktury obsahující NK, dynamika rozvoje nových poznatků
- Téma – Enzymy – biologie - enzymy trávicí soustavy
- Téma – Metabolismus - biologie – zásady správné výživy, význam pohybové aktivity ve vztahu k výživě
- Téma – Sekundární metabolity – zeměpis, biologie - produkce přírodního kaučuku, plantáže, kolonie, drogy, léčiva
- Téma – Plasty – environment. výchova - recyklace

Průřezová témata – stejná jako I. ročník

UČEBNÍ OSNOVY

BIOLOGIE

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	2	2+1	2+0,5	2
Učební texty:	Kvasničková, D. Ekologický přírodopis pro 6. až 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií			

Charakteristika předmětu:

Vzdělávání v oblasti *Člověk a příroda* směřuje k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Vzdělávání v předmětu *biologie* směřuje k:

- uvědomění si, že člověk je svou existencí závislý na přírodě a je její součástí;
- vnímání přírody a pochopení významu základních přírodních dějů;
- pochopení souvislostí a vztahů mezi organismy a neživou přírodou, mezi organismy navzájem v různých ekosystémech;
- osvojení základů systému rostlin a živočichů;
- uvědomění si nezbytnosti ochrany přírody a životního prostředí v souvislosti s globálními problémy světa;
- poznávání různých praktických opatření pro ochranu přírody a životního prostředí;
- používání získaných poznatků a dovedností v praxi;
- získání osobního vztahu k přírodě;
- uvědomění si významu probíraných ekosystémů pro celou planetu pochopení významu vody pro život

Uplatňované strategie:

- zadává žákům zajímavé problémové úkoly;
- provádí se žáky analýzu vhodných textů, vede žáky k vytváření obecných závěrů;
- vyžaduje po žácích obhajovat jejich názor logickými argumenty;
- vede žáky k tolerování odlišného názoru;
- vyžaduje po žácích, aby při řešení navozených problémů využívali poznatky a znalosti z jiných oborů;
- podporuje v žácích kreativitu, vyžaduje od žáků návrhy jejich vlastních řešení;
- v diskusi se žáky vyvozuje optimální řešení problému;
- zadává referáty na podkladě internetu, či vhodných textů;
- vhodné pasáže učiva jsou využívány k samostudiu a následně žáci společně s učitelem vyvozují platné závěry;
- učitel vede žáky k práci s textem, učí žáky vybírat z textu podstatné informace;
- vede žáky k samostatnosti, k objektivnímu hodnocení výkonu, ke konstruktivní kritice;
- vhodně žáka opravuje, pomáhá žákovi odstraňovat chyby, vede žáka k zapojení do skupinové práce, vede žáka k sebehodnocení, ke schopnosti poučit se z chyb;
- vede žáky k tomu, aby prezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti, znalosti.

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		EV
Poznáváme přírodu	-porovná rozdíl v pozorování pouhým okem, lupou, mikroskopem -pozoruje lupou, mikroskopem -rozlišuje základní části květu -na konkrétním příkladu použije termín organismus a orgán		
Les	-uvádí příklady lesních organismů a pojmenovává je -uvede základní části ekosystému a rozliší pojem ekosystém a společenstvo		Z
Porovnání rostlin a hub	-porovná nápadné odlišnosti rostlin a hub		
Řasy	-popíše stavbu těla řasy -uvede základní děje probíhající v těle řasy: a) porovná význam fotosyntézy a dýchání pro život řasy b) popíše rozmnožování jednobuněčné řasy -vysvětlí, proč je řasa organismus výživově soběstačný		Ch F

	-uvede, že řasy jsou různé – jednobuněčné i mnohobuněčné		
Houby	-rozliší tělo a plodnici houby a popíše stavbu plodnice -rozpozná několik našich nejnámějších jedlých hub -vyjádří poznávací znaky muchomůrky zelené (nejjedovatější houby), uvede další příklad jedovaté houby -vyjádří svými slovy způsob výživy hub, jejich význam pro tvorbu humusu v půdě -na příkladu odliší způsob hniloživný a cizopasný -objasní, proč houby bývají původci onemocnění rostlin -řekne, jak se správně v lese chovat a jak sbírat houby -uvede, že hub je mnoho různých druhů		
Lišejníky	-objasní funkci dvou organismů v lišejníku -vysvětlí význam soužití – symbiózy ve vztahu k podmínkám prostředí -uvede příklady různých tvarů lišejníků		
Mechy	-uvede místa a podmínky výskytu mechů -popíše mechovou rostlinu podle přírodniny nebo obrázku -uvede, že mech je výživově soběstačný (autotrofní) a vysvětlí to -uvede příklady 2-3 mechů -uvede, že mech se rozmnožuje výtrusy -popíše podle obrázku rozmnožování mechu -vysvětlí význam mechů v lese	září	
Kapradiny Přesličky Plavuně	-uvede časté místo výskytu kapradin v lese -popíše kapradinu (přírodninu nebo obrázek) a její život v průběhu roku -vysvětlí, proč je to organismus výživově soběstačný -uvede, že se rozmnožuje výtrusy a podle obrázku popíše, jak se rozmnožuje -porovná stavbu těla kapradin, přesliček a plavuní (přírodniny, obrázky) -uvede, že to jsou byliny a zařadí je do tří skupin podle charakteristických znaků -vyjádří význam kapradin, přesliček a plavuní pro vznik uhlí		

Přehled a třídění poznanych lesních organismů	-třídí poznané organismy a vyjadřuje znaky jednotlivých skupin (vnější stavbu a způsob výživy)		
Rostliny nahosemenné	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu těla a život borovice lesní, vyjádří přizpůsobení podmínkám prostředí -vysvětlí výživovou soběstačnost rostlin -uvede rozdíl mezi rozmnožováním pohlavním (semeny) a nepohlavním (výtrusy a jinými částmi rostlin) -vyjádří rozdíl mezi opylením a oplozením -objasní pojem nahosemenná rostlina -pozoruje lupou části jehličnanů a podle klíče je rozlišuje -bezpečně bez klíče rozliší a pojmenuje alespoň rodovým jménem několik jehličnanů -charakterizuje jehličnaté lesy a jejich rozšíření -vysvětlí, co je lesní monokultura a jaký vliv na ni mají podmínky prostředí -uvede význam jehličnanů pro hospodářství -objasní význam správného chování v lese 		
Rostliny krytosemenné	<ul style="list-style-type: none"> -rozliší byliny a dřeviny (keře a stromy) -opakuje základní části těla krytosemenné rostliny (kořen, stonek, list) -uvede význam listů pro život rostlin, porovná fotosyntézu a dýchání -vyjmenuje základní části květu a odliší pojem opylení a oplození -vysvětlí pojem vytrvalá bylina a uvede příklady podzemních částí rostlin se zásobními látkami -porovnává rostliny, obdivuje jejich rozmanitost -pozoruje cibuli a ukáže její části, odliší oddenek a kořen -vysvětlí význam ochrany rostlin a zákona na jejich ochranu -pozoruje lesní byliny (přírodniny, obrázky), některé pojmenuje a uvede příklady rostlin jedovatých -pozoruje větévky, listy a plody lesních keřů , polokeřů a stromů, rozlišuje je, určuje příslušnost k druhu rostliny (pozná je, určuje podle obrázků) 		

	<ul style="list-style-type: none"> -popíše život listnatého stromu -vysvětlí princip označování organismů rodovým a druhovým jménem, uvede příklady -s využitím tabulky v učebnici zařadí rostlinu do čeledi -charakterizuje listnaté a smíšené lesy 		
Lesní patra	<ul style="list-style-type: none"> -rozlíší lesní patra -uvede význam půdních bakterií -objasní utváření humusu a pojem rozkladač -naznačí souvislosti mezi zelenými rostlinami, houbami a půdními bakteriemi -vysvětlí rozdíl mezi vzhledem stromu soliterního a v zápoji (stromořadí, les apod.) 	říjen	
Živočichové v lesích	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady různých lesních živočichů 		
Měkkýši	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vnější stavbu plže, použije termín ulita a vyvodí termín měkkýš -uvede způsob výživy plže -porovná výživu živočicha a rostliny a objasní pojem výživově nesoběstačný - heterotrofní -popíše způsob života plže -objasní termín obojetné pohlaví 		
Členovci	<ul style="list-style-type: none"> -popíše, porovná a vyjádří rozdíly mezi pavoukem, koryšem, mnohonožkou, stonožkou a hmyzem -uvede příklady lesního hmyzu -porovná způsob života pavouků, klíšťat, půdních členovců, mravenců, býložravého a hmyzožravého hmyzu a jejich význam v přírodě; -uvede příklady vztahů býložravých a hmyzožravých organismů -porovná a na příkladech objasní vývin přímý a nepřímý -uvede zásady ochrany před klíšťaty a nemocemi, které roznášejí -vysvětlí význam ochrany mravenišť pro život lesa -objasní biologickou rovnováhu, příčiny jejího narušení v lese a principy její ochrany 		

	-charakterizuje pojem členovec, uvede příklady jejich nižších systematických skupin a zástupce (rodové, nebo druhové jméno)		
Obratlovci Obojživelníci	-popíše a odliší zástupce mloků a žab -uvede podmínky prostředí vhodné pro obojživelníky -objasní nepřímý vývin obojživelníků -uvede příklady obojživelníků žijících v lese -vysvětlí význam ochrany obojživelníků		
Plazi	-popíše zmiji obecnou a způsob jejího života -uvede, jak se chovat po zmijím uštknutí -vysvětlí význam ochrany zmijí		
Ptáci	-popíše ptáky (přírodniny, obrázky) patřící do různých skupin (dravci, sovy, pěvci, šplhavci, kukačky), -vytkne jejich charakteristické znaky ve stavbě těla, způsobu života a získávání potravy -uvede příklady ptáků žijících v lese z jednotlivých uvedených skupin, -vysvětlí vztahy mezi různými skupinami ptáků a ostatními organismy -objasní rozdíl mezi ptáky stálými a stěhovavými -vysvětlí význam ptáků pro udržování přírodní rovnováhy -vyjádří, co je instinkt a hnízdní parazitismus -uvede příklad rozmístění ptáků v prostoru lesa -vysvětlí význam ochrany ptáků -třídí příklady ptáků do skupin (s využitím obrázků)		
Savci	-popíše savce (přírodniny, obrázky) patřící do různých skupin (sudokopytníci, šelmy, hmyzožravci, letouni, hlodavci), -vytkne jejich charakteristické znaky ve stavbě těla, přizpůsobení podmínkám prostředí a způsobu života -uvede příklady savců z jednotlivých jmenovaných skupin, -vysvětlí význam vztahů mezi býložravci a masožravci pro rovnováhu v přírodě -objasní zásady správného a bezpečného chování v lese	listopad	

	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí význam ochrany ohrožených druhů organismů -třídí příklady savců do skupin (s využitím obrázků) 		
Vztahy živočichů a rostlin v lese	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady lesních živočichů, kteří jsou býložravci, predátoři a paraziti -uvede příklady organismů typických pro jednotlivá lesní patra -vysvětlí pojem producent, konzument a rozkladač -uvede příklady živočichů v potravních řetězcích pastevně kořistnických -objasní termín potravní pyramida -uvede význam půdních bakterií -objasní význam rozkladných řetězců a oběh látek v lese -vyjádří, co je ekosystém 		
Rozmanitost a význam lesů	<ul style="list-style-type: none"> -uvede podmínky důležité pro výskyt různých lesů v naší přírodě -vyjádří souvislosti mezi skladbou lesů a výškovým stupněm -uvede příčiny poškozování a ohrožování lesů -objasní význam lesů pro krajinu 		
Péče o lesy	<ul style="list-style-type: none"> -vypráví o způsobech a postupech hospodaření v lesích -objasní nebezpečí odlesnění a půdní eroze -vysvětlí význam ochrany lesů -porovná přirozenou a umělou skladbu lesů -umí se správně chovat v lese 	prosinec	VDO
Voda a její okolí Vlastnosti vodního prostředí Rybník	<ul style="list-style-type: none"> -uvede vodu jako prostředí pro život organismů -vyjádří základní odlišnosti vody sladké a mořské -vyjádří důležitost styku vody se vzduchem (rozpuštění plynů ve vodě) pro život -popíše oběh vody v přírodě -vyjádří významné fyzikální vlastnosti vody důležité pro život a jeho rozmanitost -uvede příklady vodních organismů v našich vodách a v mořích -na příkladu rybníka rozliší, co je vodní společenstvo a ekosystém 		Ch F
Rostliny rybníka a jeho okolí	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří význam rostlin pro život ve vodním prostředí 	leden	

	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady rostlin žijících ve vodě a rostoucích v okolí vody -rozliší na příkladu pojem rostlina jednodomá a dvoudomá -rozliší základní znaky rostlin dvouděložných a jednoděložných -pozorované rostliny (přírodniny, obrázky) třídí do systematických skupin s využitím tabulek -pozná několik zástupců rostlin žijících ve vodě a v jejím okolí -zopakuje a objasní pojem vegetativní rozmnožování a uvede příklady z vodního prostředí -objasní význam břehové zeleně a meandrů v přírodě -uvede souvislosti mezi množstvím slunečního záření a podmínkami života ve vodě (čím větší intenzita záření, tím větší intenzita fotosyntézy a tím více kyslíku ve vodě – a naopak) -vyjádří, co je plankton, rozliší jeho složení (část rostlinná a živočišná) -vytkne rozdíl mezi výživově soběstačnými a nesoběstačnými organismy -vysvětlí význam planktonu pro vodní živočichy -objasní vlivy člověka na vodní prostředí, na rozšíření „vodního květu“ (eutrofizaci), -uvede vlivy sinic a bakterií na kvalitu vody a vlastními slovy vyjádří, proč je nebezpečné koupání ve znečištěné vodě, zvláště ve stojatých vodách v létě 		
Živočichové rybníka a jeho okolí	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady živočichů žijících ve vodě na základě dosavadních znalostí -vytkne rozdíl ve výživě mezi rostlinami a živočichy 		
Prvoci	<ul style="list-style-type: none"> -uvede termín jednobuněčný organismus -vytkne základní rozdíl mezi jednobuněčnou rostlinou a prvokem ve výživě -uvede příklady prvoků a popíše podle obrázku stavbu jejich těla a způsob života -uvede význam prvoků ve vodě 		
Žahavci	<ul style="list-style-type: none"> -uvede místa výskytu nezmara -popíše podle obrázku vnější stavbu těla nezmara a způsob jeho života 		

	<ul style="list-style-type: none"> -objasní, co je regenerace -uvede zařazení nezmara do systematické skupiny žahavci a vyloží její název 		
Ploštěnci	<ul style="list-style-type: none"> -uvede místa výskytu ploštěnek, popíše ji podle obrázku -odliší způsob života ploštenky a nezmara (pohyb z místa na místo a přisedlý způsob života) a přizpůsobení stavby těla (oči u ploštěnky) 		
Měkkýši	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje plže a uvede příklady plžů žijících ve vodě a v lese -popíše podle obrázku mlže a způsob jeho pohyb -rozdělí plže a mlže a uvede příklady -uvede odlišnost dýchacích orgánů vodních měkkýšů v závislosti na podmínkách prostředí 		
Kroužkovci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje vnější stavbu těla kroužkovců -uvede příklady kroužkovců žijících ve vodě -objasní přizpůsobení pijavek parazitickému způsobu života a porovná s parazity poznanými v lese 	únor	
Členovci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje významné znaky členovců 		
Korýši	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje významné znaky korýšů -uvede a popíše podle obrázku raka -pozoruje (obrázek, mikroskopický preparát) perloočky a buchanky -porovná velikost různých vodních korýšů a jejich způsob života -objasní význam čistoty vody pro život některých korýšů a jejich ochrany -uvede a porovná příklady korýšů probraných v lesním i vodním ekosystému a vytkne jejich společné znaky 		
Pavoukovci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje vnější stavbu těla pavouků -uvede vodoucha stříbřitého jako příklad pavouka žijícího ve vodě -porovná a utřídí dosud poznané pavouky 		
Hmyz	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje vnější stavbu těla hmyzu -uvede příklady různého hmyzu žijícího ve vodě a u vody, několik zástupců pozná 		

	<ul style="list-style-type: none"> -objasní nepřímý vývin při rozmnožování a odliší vývin s proměnou nedokonalou a dokonalou – uvede příklady -uvede podmínky pro přemnožení komárů -porovná a utřídí dosud poznaný hmyz do systematických skupin -porovná probrané skupiny bezobratlých živočichů a charakterizuje je 		
Obratlovci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje významné znaky obratlovců 		
Ryby	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří základní znaky vnější stavby ryb -popíše rybu podle obrázku nebo přírodniny -uvede zařazení ryb mezi obratlovce -vypráví o způsobu života kapra, jeho vývinu a přizpůsobení prostředí -objasní přizpůsobení ryb dravému způsobu života a rychlosti proudění vody -uvede příklady vztahu různých druhů ryb -přehledně vypráví o způsobu chovu kaprů (ryb) pro naše hospodářství -zhodnotí význam chovu ryb -pojmenuje zakladatele jihočeských rybníků 		
Obojživelníci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje obojživelníky - jejich vývin a způsob získávání potravy -uvede příklady obojživelníků – třídí je na ocasaté a bezocasé -objasní vázanost všech obojživelníků na vodu v souvislosti s rozmnožováním -uvede přehled obojživelníků poznaných v různých ekosystémech 		
Plazi	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje plazy a jejich způsob života -popíše užovku a odliší ji od zmije 		
Ptáci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje vnější stavbu těla ptáků -rozlíší různé skupiny vodních ptáků podle způsobu života a stavby těla -uvede příklady vodních ptáků a poznává je podle obrázků nebo přírodnin -objasní význam ochrany vodních ptáků a uvede příklady chráněných druhů 		
Savci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje vnější stavbu těla savců -uvede příklady savců ve vodě a jejich způsobu života -třídí poznané druhy do skupin 		
Rybník jako celek	<ul style="list-style-type: none"> -objasní vztahy mezi vodními organismy -uvede příklady potravních řetězců 	březen	VDO

	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří vztahy mezi producenty, konzumenty a reducenty ve vodním ekosystému a objasní pojem biologická rovnováha -objasní závislost života ve vodě na podmínkách prostředí -uvede důsledky znečišťování vody a význam ochrany čistoty vod 		
Louky, pastviny, pole	<ul style="list-style-type: none"> -uvede louky, pastviny a pole jako příklady ekosystémů -odliší pojem společenstvo a ekosystém -charakterizuje louky, pastviny a pole jako travní společenstva -uvede závislost vzhledu travních společenstev na podmínkách prostředí (na půdě a podnebí) a vlivech člověka -popíše vznik půdy a uvede činitele důležité pro vznik a kvalitu půdy -charakterizuje způsob využívání luk, pastvin a polí -vyjádří co znamená monokultura, kulturní step, obhospodařování půdy a osevní postupy -objasní nebezpečí eroze půdy a význam rozptýlené zeleně v prostředí 		Z
Rostliny travních společenstev (luk a pastvin)	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady několika trav -uvede příklady keřů a bylin běžných na pastvinách a na loukách -pozná a určí několik keřů a bylin travních ekosystémů -uvede význam fotosyntézy pro život travního společenstva -rozlišuje rostliny jednoděložné a dvouděložné a charakterizuje jejich znaky -rozliší rostliny jednoleté, dvouleté a vytrvalé – a uvede příklady -objasní, co je drn a bylinná patra -zdůvodní význam ochrany rostlin – druhové rozmanitosti -zařazuje rostliny do systematických skupin, využívá tabulky a klíče 		
Rostliny polí	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady obilnin a dalších polních plodin -uvede a pozná nejčastěji pěstované polní plodiny v okolí 		

	<ul style="list-style-type: none"> -vypráví o pěstování polních plodin – rostlin jednoletých a dvouletých a vytrvalých -objasní vlivy parazitických hub na obilniny -objasní pojem plevel ,uvede příklady -vyjádří,co je ornice, půdní mikroorganismus, humus, zelené hnojení -určuje a poznává polní plodiny a plevele, zařazuje je do systematických skupin, využívá tabulky a klíče -charakterizuje ekologické zemědělství 		
Živočichové travních společenstev	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje živočichy, jejich odlišnosti od rostlin a závislost na podmínkách prostředí 		
Měkkýši	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady plžů z travních ekosystémů -charakterizuje společné znaky plžů na rozdíl od mlžů 	duben	
Kroužkovci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje znaky kroužkovců -popíše vnější stavbu žížaly a uvede jejich význam v přírodě -objasní pojem rozkradač 		
Členovci : Pavoukovci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje znaky pavoukovců -uvede příklady pavouků v travních společenstvech -uvede příklady půdních organismů patřících mezi pavoukovce (podle učiva o lese) -uvede příklady predátora a rozkladače ze skupiny pavoukovců 		
Hmyz	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje společné znaky hmyzu -uvede charakteristické znaky a příklady motýlů, brouků, hmyzu blanokřídlého a rovnokřídlého a jejich způsobu života -objasní rozdíl mezi vývinem hmyzu s proměnou nedokonalou a dokonalou -uvede příklady hmyzu býložravého, hmyzožravého a parazitického a jejich vztahů -uvede příklady hmyzu specializovaného na jeden druh potravy a hmyzu nespecializovaného 		
Obratlovci	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje pojem obratlovec a skupin obratlovců -uvede příklady živočichů patřících mezi obojživelníky, plazy, ptáky a savce žijících v travních společenstvech, jejich způsob života 	květen	

	<ul style="list-style-type: none"> -pozná (určí) příklady obratlovců z travních společenstev -objasní, co je pohlavní dvojtvárnost a uvede příklady -uvede příklady potravních vztahů mezi obratlovci -objasní, co vede k přemnožení organismů a pojem škůdce -třídí obratlovce travních společenstev do systematických skupin – využívá tabulky a atlasy 		
Travní společenstva jako celek	<ul style="list-style-type: none"> -objasní závislost travních společenstev na neživých podmínkách prostředí a na činnostech lidí -uvede příklady organismů žijících v jednotlivých patrech travních společenstev (od patra kořenového po patro vyšších rostlin a keřů) -uvede příklady potravní závislosti v rámci travního společenstva -podle obrázku naznačí oběh látek v travním společenstvu -zdůvodní význam druhové rozmanitosti 		
Příroda našeho okolí	<ul style="list-style-type: none"> -využívá dovedností a znalostí k pozorování prostředí -samostatně zkoumá přírodu v okolí 		VDO
Třídění organismů	<ul style="list-style-type: none"> -samostatně s využitím tabulek a klíčů třídí organismy do systematických skupin -vytvoří přehled probraných skupin organismů -charakterizuje základní znaky probraných skupin organismů -objasní význam třídění organismů 	červen	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

VDO – Výchova demokratického občana: žáci jsou upozorněni na možnosti demokratického zasahování do životního prostředí

EV – Environmentální výchova: tato problematika je nedílnou součástí učebnice, která byla zvolena (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a ŽP)

Mezipředmětové vazby:

Z – informace o probíraných ekosystémech jsou doplňovány o informace o konkrétních lokalitách v ČR a Evropě

Ch – vlastnosti vody ve vztahu k živým organismům

F – fyzikální vlastnosti ovlivňující živé organismy, fotosyntéza

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		OSV, EV, MEV
Opakování	-uvede příklady různých organismů a objasňuje základní pojmy vyvozené v 6.ročníku (viz přehled pojmů)		
Ekosystémy přirozené a umělé	-uvede příklady ekosystémů přirozených a umělých a vysvětlí jejich základní odlišnosti -objasní význam ochrany přírody		
Rozmanitost polních ekosystémů	-objasní pojem monokultura -uvede základní skupiny polních plodin, jejich význam a příklady jejich zástupců -pozná naše hlavní polní plodiny -třídí polní plodiny podle systematických skupin s využitím tabulky		
Sady a ovocné zahrady	- vyjádří, proč jsou sady umělé ekosystémy -objasní význam okolních ekosystémů pro umělý ekosystém		
Rostliny sadů a ovocných zahrad	-vyjmenuje příklady ovoce pěstovaného v našich zahradách -ovocné rostliny porovná a utřídí do systému, charakterizuje stavbu květu čeledi růžovitých -rozliší růstové formy ovocných dřevin - vyjádří význam šlechtění - uvede příklady odrůd různého ovoce (nebo je vyhledá v atlasech) - pozoruje a určuje (přírodniny, obrázky) rostlin v bylinném patru sadu a systematicky je utřídí		
Houby, bakterie a viry v sadech a ovocných zahradách	-vysvětlí rozdíl mezi houbami parazitickými a hniložijnými -uvede představu o velikosti bakterií a virů -řekne, co způsobují houby, bakterie a viry v sadech a objasní příčiny jejich šíření		

	<ul style="list-style-type: none"> -uvede různé způsoby ochrany rostlin (biogické, chemické) a porovná je z hlediska významu pro lidské zdraví -hodnotí kvalitu ovoce a význam z hlediska zdravé výživy -zdůvodní, proč nejlí nahnílé a plesnivé ovoce 		
<p>Bezobratlí v sadech a ovocných zahradách</p> <p>Ptáci v sadech a zahradách</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady hmyzu žijícího v sadech a rozliší jeho význam z hlediska člověka -objasní pojem škůdce -příklady hmyzu utřídí do systému s využitím tabulky -popíše život včelstva a význam chovu včel -objasní pojem instinkt -uvede zásady chování po pobodání hmyzem a ve vztahu ke včelám -uvede příklady ptáků běžných v zahradách a několik jich pozná -uvede příklady vztahů mezi různými druhy hmyzu a mezi ptáky a hmyzem, -objasní, co je biologická regulace (biologický boj) -zhodnotí význam ptáků a dravého hmyzu v zahradách pro udržování biologické rovnováhy -uvede, jak lidé mohou pečovat o ptactvo v zahradách a v okolí lidských sídel jaký to má význam 	září	
Zelinářské zahrady	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady zeleniny u nás pěstované a význam zeleniny pro správnou výživu -roztřídí příklady zeleniny podle části rostliny, pro kterou je pěstována, podle vývoje a podle systematického zařazení (s využitím tabulek) -uvede příklady chorob a škůdců v zelinářských zahradách -objasní pojem plevel a škůdce ve vztahu k přírodě a k člověku -uvede zařazení původců chorob a škůdců do hlavních systematických skupin -pozoruje a určuje plevele v zahradách 		
<p>Okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň</p> <p>Okrasné byliny Okrasné dřeviny Sídlištní zeleň</p>	<ul style="list-style-type: none"> -objasní význam těchto umělých ekosystémů a pojem cizokrajné rostliny -pozoruje, určuje a zařazuje okrasné rostliny do systematických skupin s využitím tabulek a atlasů 		

	<ul style="list-style-type: none"> -rozlišuje rostliny nahosemenné a krytosemenné, jednoděložné a dvouděložné, jednotlivé květy a květenství, -rozlišuje letničky, dvouletky, trvalky a rostliny popínavé -uvede základní rozdíly mezi anglickým a francouzským typem parku -vyjádří význam sídlištní zeleně pro život města -zaujímá zodpovědný postoj k péči o městskou zeleň -diskutuje o zeleni v okolí 		
Živočichové našich parků, okrasných zahrad a sídlištní zeleně	<ul style="list-style-type: none"> -pozoruje živočichy v okolním prostředí -uvede příklady bezobratlých a obratlovců (především ptáků) v zeleni v lidských sídlech -určuje živočichy a zařazuje je do skupin s využitím přehledů a tabulek -pozná několik druhů živočichů žijících v zeleni v okolí domů (přírodniny, obrázky) -vyjádří, jaký význam má aktivní ochrana živočichů -hodnotí chování lidí vůči živočichům v okolí 		
Rumiště a okraje cest	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří, co je rumiště -pozoruje rumiště v okolí -uvádí příklady a určuje rostliny a živočichy žijící na rumištích -jmenuje příklady léčivých a jedovatých bylin, popíše je, (obrázky, přírodniny), zařazuje je do systému a uvádí příklady jejich využití -uvede zásady první pomoci při otravě jedovatou rostlinou -zařadí plísňe mezi houby -objasní, jak se vyvíjí ekosystém 	říjen	
Lidská sídla Organismy provázející člověka	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje organismy provázející člověka -uvede příklady mikroorganismů provázejících člověka -vyjádří, za jakých podmínek mohou žít bakterie -odliší pojem virus – zatím pouze jako ještě jednodušší a menší formu života než bakterie 		

	<ul style="list-style-type: none"> -řekne, co je infekce, epidemie a pandemie -uvede příklady bakteriálních a virových onemocnění -uvede zásady ochrany před infekčním onemocněním, zdůrazní význam prevence - objasní význam očkování -uvede podmínky vhodné pro šíření plísni a zásady ochrany před vlivem plísni -uvede příklady vnitřních a vnějších parazitů člověka a jejich způsobu života řekne, jak se chránit před parazity -uvede příklady členovců a obratlovců žijících v bytech a v jejich okolí a charakterizuje jejich způsobu života -objasní význam zachovávání hygienických zásad pro ochranu před nežádoucími živočichy v bytech -zachovává hygienická pravidla -vysvětlí význam slova deratizace a prevence 		
Organismy člověkem pěstované nebo chované	<ul style="list-style-type: none"> -uvede závislost pokojových rostlin na určitých podmínkách prostředí (sucho, vlhko, teplo) -jmenuje příklady pokojových rostlin - řekne, jak pečovat o pokojové rostliny -uvede příklady nejčastěji doma chovaných živočichů -objasní zásady chování člověka vůči nim -třídí chované živočichy do systematických skupin (s pomocí tabulky, atlasů apod.) -objasní,co je zdomácnění (domestikace) a pojem plemeno a odrůda -pozoruje chování živočichů a usuzuje na jejich reakce 		
Hospodářsky významné organismy	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady našich hospodářsky významných organismů pěstovaných nebo chovaných ve speciálních zařízeních (ze skupiny hub, rostlin,hmyzu, obratlovců) -pozoruje v mikroskopu kvasinky -charakterizuje prostředí ve skleníku a uvede příklady rostlin, které se tam pěstují 	listopad	OSV

	<ul style="list-style-type: none"> -vypráví o způsobech a významu chovu našich nejběžnějších hospodářských zvířat -objasní závislost lidí na hospodářských rostlinách a zvířatech -pozoruje hospodářsky významné organismy -zařadí hospodářsky významné organismy do systematických skupin -objasní pojem odrůda a plemeno a uvede příklady -uvede rozdíly mezi lichokopytníky a sudokopytníky a uvede jejich příklady z chovů i z přírody -uvede souvislosti mezi pěstováním kulturních plodin a chovem hospodářsky významných organismů -vysvětlí rozdíl mezi malochovem a velkochovem hospodářských zvířat -objasní termín obnovitelné přírodní zdroje a dodatková energie -porovná oběh látek v zemědělských a přírodních ekosystémech -vyjádří, čím se vyznačuje ekologické zemědělství, jaký má význam pro přírodu a co je bioprodukt 		
<p>Cizokrajné ekosystémy</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady cizokrajných ekosystémů (tropické deštné lesy, savany a stepi, polopouště a pouště, tundry a polární oblasti, vody teplých oblastí, moře a oceány) a charakterizuje podmínky v nich -jmenuje příklady organismů žijících v uvedených oblastech, jejich způsob života, systematicky je zařadí a uvede charakteristické znaky skupin -popíše příklady vztahů organismů v cizokrajných ekosystémech a porovná je s ekosystémy naší přírody -objasní význam druhové rozmanitosti a rozmanitosti ekosystémů na Zemi -uvede příklady negativních vlivů člověka na cizokrajné ekosystémy a jejich důsledky -jmenuje příklady organismů ohrožených a zdůvodní význam jejich ochrany -jmenuje příklady rostlin cizokrajných oblastí, jejichž části se využívají a dovážejí se k nám a uvede jejich využívání 	<p>prosinec</p>	<p>Z</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -pozoruje cizokrajné organismy v zoologické a botanické zahradě -uvede, jaký význam mají zoologické a botanické zahrady pro ochranu druhové rozmanitosti -zhodnotí nebezpečí související s chovem některých cizokrajných zvířat v domácnostech 		
Ochrana rozmanitosti přírody	<ul style="list-style-type: none"> -objasní význam rozmanitosti v přírodě -zdůvodní význam ochrany přírody a chráněných území -uvede příklady chráněných organismů -vyjádří význam biosférických rezervací UNESCO 	leden	OSV Z
Co jsme již poznali	<ul style="list-style-type: none"> -na základě dosud získaných znalostí charakterizuje základní projevy života organismů -uvede příklady různých způsobů -výživy (rostliny: výživově soběstačné - autotrofie, ostatní nesoběstačné - heterotrofie), -dýchání (vzdušného kyslíku, kyslíku rozpuštěného ve vodě), -rozmnožování : nepohlavního, pohlavního -růstu a vývoje: přímý a nepřímý – s proměnou nedokonalou a dokonalou, -různé vnímavosti a chování -různého přizpůsobení k podmínkám prostředí -života v různých ekosystémech (vztahů mezi organismy) 		
Zkoumání přírody	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady biologických vědních oborů a příklady metod zkoumání přírody -vyjádří, čím se základní biologické vědní obory zabývají a objasní jejich význam pro život lidí 		
Stavba a činnost těl organismů	<ul style="list-style-type: none"> -objasní rozdíl mezi organismy jednobuněčnými a mnohobuněčnými -uvede příklady jednobuněčných a mnohobuněčných rostlin, hub a živočichů 		
Buňka	<ul style="list-style-type: none"> -hodnotí význam mikroskopu pro objevení buněk -uvede jméno objevitele buněk a mikroskopu a jméno J.E.Purkyně a jeho podíl na vytvoření buněčné teorie 		Ch

	<ul style="list-style-type: none"> -zhruba porovná rozlišovací schopnost oka, optického mikroskopu a elektronového mikroskopu -vytkne rozdíly mezi buňkou rostlinnou (autotrofní výživa) a buňkou živočišnou (heterotrofní výživa) -jmenuje příklady částí buňky a jejich významu pro život buňky -pozoruje a porovnává rostlinnou a živočišnou buňku -uvede význam buněčného jádra pro dělení buněk -popíše podle obrázku dělení buněčného jádra – uvede termín chromozómy -rozliší pojem mateřská buňka a buňky dceřinné -vysvětlí vlivy prostředí na život buňky -objasní, že buňka je živá, pokud fungují vztahy mezi jejími částmi -porovná velikost buněk 		
Podbuněčné organismy:viry	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje viry jako živé částice závislé svou existencí na buňkách různých organismů -uvede příklady virových onemocnění -svými slovy vyjádří význam a způsoby ochrany před virovými infekcemi 		
Jednobuněčné organismy: Bakterie Sinice	<ul style="list-style-type: none"> -vytkne základní odlišnosti buňky bakterie od buněk rostlin a živočichů -porovná bakterie a viry (velikost, složitost stavby) -hodnotí význam bakterií pro oběh látek v přírodě a příklady možností jejich využívání (výroba bioplynu, zelené hnojení) -uvede příklady nemocí způsobených choroboplodnými bakteriemi a hygienické zásady prevence -charakterizuje sinice, jako organismy schopné fotosyntézy, jejich vliv na kvalitu vody a hygienické zásady pro koupání 		
Řasy jednobuněčné Kvasinky Prvoci	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklad zelené řasy, popíše způsob jejího života a postavení řas v potravních řetězcích -uvede kvasinky jako jednobuněčné houby a vysvětlí jejich význam pro kvasný průmysl 	únor	

	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady prvků a jejich postavení v potravních řetězcích -objasní, co je plankton a jeho části -popíše podle obrázku tělo trepky a funkci jednotlivých částí buňky -porovná různé způsoby pohybu a získávání potravy prvoky -uvede příklady nemocí způsobených prvoky -porovná tělo řasy, houby a prvoka s ohledem na způsob výživy 		
Mnohobuněčné organismy	<ul style="list-style-type: none"> -objasní specializaci buněk jako přizpůsobení určité funkci (významu pro život organismu) -porovná rostlinná pletiva a živočišné tkáně – uvede příklady -objasní a správně využije pojmy orgán, orgánová soustava a organismus 		
Bezcévné rostliny a houby	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady mnohobuněčných řas a jejich výskyt v přírodě ve vztahu k podmínkám prostředí -uvede příklady hub vytvářejících podhoubí 		
Vyšší rostliny Výtrusné rostliny Semenné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje vyšší rostliny a uvede jejich příklady -uvede příklady mechů, kapradin, přesliček a plavuní a uvede, kde se nejčastěji vyskytují -podle obrázků popíše rozmnožování mechů a kapradin, při němž nová rostlina vzniká z výtrusu (tj. z nepohlavní částice) -objasní, co je nepohlavní rozmnožování rostlin -uvede příklady nahosemenných a krytosemenných rostlin a charakterizuje semeno jako základ nové rostliny vzniklý po spojení pohlavních částic -rozliší vyšší rostliny na rostliny výtrusné s jednodušší stavbou těla a semenné se složitější stavbou těla 		
Základní orgány těl semenných rostlin Kořen	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí význam kořenu pro rostlinu -odliší stavbu kořenů jednoděložných a dvouděložných rostlin -objasní pojem kořenová soustava a uvede příklady různých tvarů kořene - podle obrázku popíše vnitřní stavbu kořene 		

	<ul style="list-style-type: none"> -rozliší dvě části vodivého pletiva a jejich funkci - popíše, jak kořen přijímá vodu s rozpuštěnými látkami z půdy 		
Stonk	<ul style="list-style-type: none"> uvede význam stonku a popíše jeho základní stavbu -rozlišuje různé typy stonku: lodyhu, stvol, stéblo, oddenek -podle obrázku popíše vnitřní stavbu stonku, rozliší stavbu a funkci části dřevní a lýkové -uvede odlišnosti v uspořádání stonku jednoděložných a dvouděložných rostlin -popíše tloušťku kmene dřevin -objasní rozdíl mezi tvrdým a měkkým dřevem a uvede příklady -popíše vnější vzhled kmene stromu a pozná několik stromů podle kmene 		
List	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří význam listu, popíše jeho základní části a uvede příklady různého uspořádání a vzhledu listů -rozlišuje listy jednoduché a různé typy listů složených -popíše vnitřní stavbu listu a vysvětlí význam jednotlivých částí -objasní význam fotosyntézy a co do reakce vstupuje a co při ní vzniká -vyjmenuje základní skupiny látek tvořící rostlinné tělo -objasní význam buněčného dýchání a uvede vstupy a výstupy této reakce -porovná podmínky, za nichž probíhá fotosyntéza a dýchání a vztah fotosyntézy a dýchání v průběhu dne -hodnotí vlivy prostředí na listy a na fotosyntézu 	březen	Ch F
Celistvost těla rostliny	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vztahy mezi kořeny, stonkem a listy a jejich význam pro pohyb látek v rostlinném těle -objasní změny v rostlinném těle při nedostatku vody (vadnutí, opadávání a změny barvy listů) -hodnotí celkové vlivy znečištěného prostředí na život rostliny 		
Rozmnožování rostlin	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady nepohlavního rozmnožování semenných rostlin -porovná nepohlavní a pohlavní rozmnožování rostlin 		

	<ul style="list-style-type: none"> --popíše podle obrázku rozmnožování nahosemenné rostliny - popíše základní stavbu květu, vysvětlí, kde vznikají pohlavní buňky -odliší rostliny s jednotlivými květy a s květenstvím, uvede příklady různých květenství -objasní vztah mezi květem (květenstvím) a plodem (plodenstvím) a uvede příklady -pozoruje a popisuje různé květy a květenství- plody a plodenství -rozdlišuje rostliny na jednodomé a dvoudomé - uvede příklad -podle obrázku popíše dělení buněčného jádra při vzniku pohlavních buněk -odliší opylení a oplození 		
Život rostliny	<ul style="list-style-type: none"> -popíše a rozliší růst a vývoj rostliny -vyjádří základní odlišnosti ve vývoji rostliny nahosemenné, krytosemenné jednoděložné a dvouděložné -hodnotí rychlost růstu rostliny -popíše příklady pohybu rostlin -uvede rozdíly v délce života rostlin -porovná rozdíly v životě rostlin jednoletých, dvouletých a vytrvalých -hodnotí význam živin, dostatku vody a světla pro život rostliny a ohrožení rostlin změnami podmínek prostředí -zdůvodní význam ochrany rostlin -uvede příklady chráněných rostlin v naší přírodě 		
Bezobratlí živočichové Stavba a činnost těl bezobratlých živočichů	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady bezobratlých živočichů a jejich zařazení do potravních vztahů v různých ekosystémech -vysvětlí rozdíl mezi rostlinami a živočichy s ohledem na získávání energie pro život -objasní vztahy mezi tkáněmi, orgány, orgánovými soustavami a organismem – uvede příklady 	duben	
Žahavci	<ul style="list-style-type: none"> -popíše na základě dřívějších poznatků nezmara a jeho způsob života (přisedlý živočich) -podle obrázku popíše vnitřní stavbu těla nezmara , přijímání a trávení potravy, dýchání a citlivost -vysvětlí, co znamená obojetník a regenerace 		

<p>Ploštěnci</p>	<ul style="list-style-type: none"> -popíše na základě dřívějších poznatků a podle obrázku ploštěnku a její způsob života -uvede souvislosti mezi aktivním pohybem a uspořádáním těla ploštěnky -popíše způsob trávení, dýchání, vylučování a smyslového vnímání -vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním ploštěnky, pojem regenerace, obojetník a vývin přímý 		
<p>Měkkýši</p>	<ul style="list-style-type: none"> -popíše na základě dřívějších poznatků vnější stavbu těla hlemýždě a jeho způsob života -pozoruje pohyb hlemýždě -vyjmenuje a na obrázku rozliší základní vnitřní orgánové soustavy a uvede jejich význam pro život živočicha, vyjádří rozdíl mezi trávením a vstřebáváním, objasní pojem cévní soustava otevřená -podle obrázku vytkne souvislosti mezi orgánovými soustavami -porovná souvislosti mezi aktivním pohybem, uspořádáním smyslových orgánů a nervové soustavy -popíše způsob rozmnožování hlemýždě a vysvětlí, co je obojetník 	<p>květen</p>	
<p>Kroužkovci</p>	<ul style="list-style-type: none"> -na základě dřívějších poznatků popíše vnější stavbu žížaly, způsob života a postavení v potravních vztazích -podle obrázku popíše vnitřní stavbu žížaly -vyjádří funkci základních orgánových soustav a vztahy mezi nimi, způsobem života a regenerační schopností -objasní rozdíl mezi otevřenou a uzavřenou cévní soustavou 		
<p>Členovci</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady různých skupin členovců -na základě dřívějších poznatků samostatně pozoruje a popíše základní části těla hmyzu -objasní, co je vnější kostra hmyzu a jakou má funkci -podle obrázku popíše vnitřní stavbu hmyzu -vyjádří funkci jednotlivých orgánových soustav hmyzu a jejich zvláštnosti, objasní funkci vzdušnic 		

	<ul style="list-style-type: none"> -porovná základní rozdíly mezi dýcháním a funkcí cévní soustavy hmyzu a jiných skupin členovců (pavouků, korýšů) -porovná způsob života hmyzu a utváření ústního ústrojí a smyslových orgánů -na základě dřívějších poznatků samostatně popíše rozdíly v rozmnožování členovců a uvede příklady: vývoj přímý a nepřímý – s proměnou nedokonalou a dokonalou 		
Živočichové a prostředí	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady vlivů prostředí na živočicha a hodnotí je -hodnotí význam rozmanitosti živočišné říše pro zachování přírodní rovnováhy a uvede příklady potravních vztahů mezi bezobratlými i v celém ekosystému -porovná rozmanitost hmyzu s ostatními skupinami živočichů a význam hmyzu v ekosystémech -uvede příklady podmínek, které vyvolají přemnožení hmyzu (i dalších živočichů) a objasní pojem škůdce -vysvětlí, v čem spočívá biologická regulace (biologický boj) -uvede hospodářské důsledky přemnožování hmyzu v lesích a v zemědělských kulturách u nás i ve světě -vyjádří způsoby ochrany před přemnožením hmyzu a hodnotí je z hlediska přírody a zdraví člověka -hovoří o aktuální situaci týkající se přemnožení hmyzu -hodnotí význam bezobratlých pro hospodářství (opylování, chov včel, potrava atd.) u nás i ve světě -vyjádří, co ohrožuje bezobratlé (chemizace, sběr, snižování rozmanitosti rostlin) -objasní význam hmyzu jako bioindikátora kvality prostředí -hodnotí význam a uvede způsoby a ochrany živočichů u nás, -umí vyhledat informace o ohrožených druzích a ochraně přírody 	červen	OSV VDO

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova:

- v rámci praktických hodin a při skupinové práci jsou žáci vystaveni situacím, které musí řešit a činit rozhodnutí
- diskutují o etických problémech při chovu hospodářských zvířat a ochraně volně žijících organismů

VDO – Výchova demokratického občana: žáci jsou upozorněni na možnosti demokratického zasahování do procesů, které ovlivňují životního prostředí

EV – Environmentální výchova: tato problematika je nedílnou součástí učebnice, která byla zvolena (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a ŽP)

MEV – Mediální výchova: do výuky jsou zařazovány referáty a úkoly, které se snaží žáci ve skupinách zpracovat a prezentovat

Mezipředmětové vazby:

Z – informace o probíraných ekosystémech jsou doplňovány o informace o konkrétních lokalitách v ČR, Evropě a ve světě

Ch – vlastnosti vody ve vztahu k živým organismům

F – fyzikální vlastnosti ovlivňující živé organismy, fotosyntéza

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		EV
Opakování	-popíše stavbu a funkci buněk, odliší buňku rostlinnou a živočišnou -vyjádří vztahy mezi buňkou, tkání, orgánem, orgánovou soustavou a organismem -uvede základní orgánové soustavy bezobratlých a jejich funkce ve vztahu k vnějšímu prostředí a k zajišťování dějů uvnitř organismu -rozliší podstatu nepohlavního a pohlavního rozmnožování		
Obratlovci	-uvede základní systematické skupiny obratlovců, charakterizuje je, vyjmenuje jejich zástupce z různých ekosystémů a jejich různé postavení v potravních vztazích v ekosystému		
Povrch těla	-na základě dřívějších znalostí uvede příklady a význam různého pokryvu těla u jednotlivých skupin obratlovců		

	<ul style="list-style-type: none"> -pozoruje některé tělní pokryvy obratlovců -podle obrázku porovná a popíše stavbu tělních pokryvů obratlovců 		
Tvar a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> -odliší vnitřní kostru obratlovců od vnější kostry hmyzu -objasní, co je základem vnitřní kostry a z čeho se vyvinula páteř -zdůvodní systematické zařazení obratlovců do kmene strunatců -vyjádří význam kostry pro život obratlovců -rozlíší na kostře obratlovců tři základní části: páteř s žebry, lebku a kostru končetin -porovná vývoj částí kostry u jednotlivých skupin obratlovců a ve vztahu ke způsobu života -vytkne rozdíl mezi chrupavkou a kostní tkání a odliší přítomnost těchto tkání u jednotlivých skupin obratlovců -vyjádří souvislosti mezi stavbou kostry a způsobem života živočichů a uvede příklady -objasní význam svalů a jejich smršťování -vyjádří význam kosterních svalů, popíše jejich připojení na kostru a objasní jejich fungování -uvede, že pro stahování svalů je potřebná energie a její zdroje dodává do svalu krev -objasní význam hladkých svalů a srdečního svalu -charakterizuje odlišnosti kosterního svalstva, hladkého svalstva a srdečního svalu -uvede příklady různého pohybu obratlovců 	září	
Základní činnosti těla: Získávání energie z potravy	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří, že pro jakoukoliv činnost organismu je nezbytná energie, kterou živočichové získávají z potravy -uvede, že všechny organismy (i rostliny a houby) získávají energii dějem probíhajícím ve všech živých buňkách (buněčným dýcháním) -popíše příklady potravních vztahů v ekosystému, charakterizuje roli producentů, konzumentů a rozkladačů a uvede příklady postavení různých obratlovců v potravních vztazích 		Ch

	<p>(býložravci, masožravci, všežravci – konzumenti různého řádu)</p> <ul style="list-style-type: none"> -uvede přehled látek, které živočich z prostředí získává, jako předpoklad života -porovná množství získávané potravy a způsob života -uvede, že se potravou do těla dostávají i škodlivé látky -vyjmenuje základní části trávicí soustavy a objasní jejich význam -uvede příklady přizpůsobení částí trávicí soustavy přijímané potravě -popíše funkci složeného žaludku přežvýkavců -objasní postup trávení, funkci enzymů a princip vstřebávání -vyloží, že ze vstřebaných živin se vytvářejí látky vlastní tělu každého organismu, že živiny jsou rozváděny po těle krví a jejich zásobárnou jsou játra 		
Dýchací soustava	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří význam dýchací soustavy a příklady různého přívodu vzduchu s kyslíkem do těla obratlovce -porovná vdech a výdech žábami a plícemi -uvede rozdíly ve stavbě plic obojživelníků, plazů, ptáků a savců ve vztahu ke způsobu života -popíše funkci plicního sklípku -uvede nebezpečí škodlivých látek ve vzduchu pro živočichy 		Ch
Tělní tekutiny Oběhová soustava	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří, jaký význam mají tělní tekutiny, odliší krev a mízu -objasní výměnu látek mezi krví a buňkami těla -objasní význam oběhové soustavy, funkci srdce a cév -porovná oběhovou soustavu ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců 		
Vylučovací soustava	<ul style="list-style-type: none"> -objasní nezbytnost stálého vnitřního prostředí v těle organismů -uvede funkci vylučovací soustavy -vyjádří, že vylučování souvisí s prostředím, ve které živočich žije -objasní funkci ledvin 	říjen	Ch
Celistvost organismu	<ul style="list-style-type: none"> - přehledně vyjádří funkce jednotlivých orgánových soustav a jejich vztahů 		

	-podle obrázku aplikuje znalosti na popis vnitřní stavby těla ryby, obojživelníka, plaza, ptáka a savce		
Řídící soustavy	<ul style="list-style-type: none"> -zdůvodní význam řízení činnosti organismu -vytkne rozdíly a způsoby hormonálního a nervového řízení organismu -popíše nervovou buňku a přenos nervového vzruchu -rozliší funkce mozku, míchy a obvodového nervstva -podle obrazu vyjmenuje základní části mozku a porovná jejich vývoj u jednotlivých skupin obratlovců -objasní průběh reflexu, rozdíl mezi reflexy vrozenými a získanými -vyjádří, co jsou instinkty, jak se vytvářejí podmíněné reflexy 		
Smyslové orgány	<ul style="list-style-type: none"> -uvede význam smyslových orgánů -porovná utváření různých smyslových orgánů ve vztahu k prostředí a způsobu života -porovná smyslové orgány živočichů aktivních v noci a ve dne 		
Rozmnožování živočichů	<ul style="list-style-type: none"> -uvede, že všichni obratlovci se rozmnožují pohlavně -porovná oddělené pohlaví (samec, samice) a obojetník -uvede příklady pohlavní dvojtvárnosti -porovná podle obrázku postup normálního dělení buněčného jádra a dělení buněčného jádra při vzniku pohlavních buněk -pojmenuje pohlavní buňky samčí a samičí a uvede, kde vznikají -uvede, že v pohlavních buňkách je poloviční počet chromozomů, -objasní význam chromozomů a vliv jejich přeskupování na rozmanitost mezi jedinci téhož druhu -podle obrazu popíše rozmnožovací a vylučovací orgány ryb, ptáků a savců -vyjádří význam oplození a odliší oplození vnější a vnitřní -popíše přímý vývoj ryby, nepřímý vývoj obojživelníka, vznik nového jedince u plazů, ptáků a savců -objasní, jaký význam má placenta u savců 		

	-uvede příklady péče o potomstvo		
Chování obratlovců	-uvede příklady, různé aktivity živočichů v průběhu dne a v průběhu života, -různých vztahů mezi organismy (jejich hierarchie v rámci hejna, stáda) -vrozeného chování živočichů a složitých schopností migrace -charakterizuje získávání schopností učením a uvede příklady -pozoruje chování živočichů v chovech		
Ochrana obratlovců	-vyjádří, čím jsou živočichové ohrožováni a důsledky pro celé ekosystémy -uvede příklady ohrožených druhů živočichů ze světa a u nás -vysvětlí způsoby ochrany živočichů , uvede, jak se zajišťuje ochrana živočichů u nás -umí vyhledat chráněné organismy -jmenuje příklady mezinárodních organizací zabývajících se ochranou živočichů -kriticky hodnotí vztahy člověka ke zvířatům -zdůvodní význam odpovědných postojů člověka k prostředí	listopad	
Člověk			
Vztahy člověka k ostatním živočichům	-uvede příklady biologické příbuznosti a společenské odlišnosti člověka od ostatních živočichů -hodnotí vlastnosti lidí		
Lidské tělo	-popíše lidské tělo – pojmenuje jeho části		
Povrch lidského těla	-uvede význam kůže a jejích derivátů -objasní vnitřní stavbu kůže -vyjádří rozdíly ve vzhledu kůže mladých a starých lidí, význam daktyloskopie -popíše odlišnosti barvy kůže lidských ras -uvede příklady poškození kůže, její ochrany -předvede předlékařskou první pomoc při poranění kůže -uvede zásady dodržování hygienických pravidel a příklady péče o kůži		
Tvar a pohyb těla Lidská kostra	-porovná kostru člověka, šimpanze a jiných savců podle obrázku -na základě předchozích poznatků rozliší chrupavku a kost	leden	

	<ul style="list-style-type: none"> -popíše hlavní části lidské kostry, jejich význam a spojení kostí -vysvětlí význam správného držení těla a cvičení -popíše vnitřní stavbu kostí , objasní význam kostní dřeně pro tvorbu krve a kostnatění -hodnotí význam správné výživy pro kostru -zdůvodní nebezpečí úrazů, uvede jejich možné příčiny, následky, pravidla bezpečného chování, správného držení těla a správného obouvání a nošení břemen 		
Svalstvo	<ul style="list-style-type: none"> -na základě předchozích poznatků uvede, jaký význam má svalstvo a jeho vlastnost smrštitelnost -popíše podle obrazu hlavní části kosterního svalstva člověka -objasní připojení svalů ke kostře a princip pohybu končetin (protichůdnost činnosti svalů) -porovná stavbu a funkci příčně pruhovaných svalů, hladkých svalů a srdečního svalu -objasní význam prokrvení svalstva a význam cvičení 		
Základní životní funkce lidského těla	<ul style="list-style-type: none"> -objasní, co tvoří vnitřní prostředí těla -zdůvodní nezbytnost udržování stálosti vnitřního prostředí (homeostázy) -vysvětlí, co je fyziologický roztok -uvede základní životní děje probíhající v buňkách lidského těla 		
Využívání potravy Složení potravy	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu a funkci jednotlivých částí trávicí soustavy -zdůvodní význam péče o chrup -objasní postup trávení potravy a vstřebávání živin -vysvětlí význam enzymů a peristaltiky -objasní význam jater, stálého obsahu glukózy v krvi a vlivu inzulínu -uvede příčinu cukrovky -zdůvodní význam správné výživy pro zdraví -uvede přehled látek potřebných pro výživu a sestaví příklad zdravého jídelníčku 	únor	Ch

	<ul style="list-style-type: none"> -uvede zásady pro pití a nároky na kvalitu pitné vody a zdroje pitné vody -vyloží, jak se s potravou a vodou mohou do těla dostávat nežádoucí látky -vyvodí postavení člověka v potravních řetězcích v závislosti na přijímané potravě (rostlinné a živočišné) a objasní možnosti hromadění cizorodých látek v lidském těle 		
Dýchání	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí, co je buněčné dýchání -uvede funkci dýchací soustavy a popíše její stavbu -objasní, jak se kyslík váže na červené krvinky a porovná složení vzduchu vdechovaného a vydechovaného -vyloží význam dýchacích pohybů a jejich závislost na pohybu -hodnotí význam čistoty vzduchu, -objasní škodlivost kouření 		VDO Ch Z
Rozvádění látek po těle	<ul style="list-style-type: none"> -popíše složení krve a její funkce, význam jednotlivých složek krve -objasní, jaký význam má očkování -uvede hlavní krevní skupiny a podíl J. Janského na jejich objevu -vysvětlí význam srážení krve -popíše oběhovou soustavu, srdce a jeho činnost podle obrázku -odliší tepny a žíly, vyloží jejich význam v oběhové soustavě a význam vlásečnic -změří tep a zdůvodní význam měření krevního tlaku -uvede, co ohrožuje kvalitu cév a co přispívá k srdečnímu infarktu a mozkové mrtvici -hodnotí vliv obezity, alkoholu a kouření na cévní choroby -předvede poskytnutí první pomoci při poranění žíly a tepny -objasní, co je mízní soustava a jaký význam má slezina -uvede příklady škodlivých vlivů z prostředí na člověka 		VDO
Vylučování	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí význam vnitřní stálosti lidského těla -popíše vylučovací soustavu, objasní funkci ledvin -uvede vlivy působící na onemocnění ledvin 	březen	Ch

	<ul style="list-style-type: none"> -vyloží význam umělé ledviny a problémy transplantace ledvin a dalších orgánů -popíše celkové uložení hlavních vnitřních orgánů v lidském těle -vysvětlí propojenost všech dějů, které probíhají v lidském těle -hodnotí složitost a uspořádanost svého těla -zdůvodní svou odpovědnost za zachování zdraví -uvede příklady správného a nesprávného jednání s ohledem na péči o zdraví a jejich souvislosti 		
Řízení lidského organismu	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří, jaký význam má řízení lidského organismu ve vztahu k vnějšímu prostředí a s ohledem na zajišťování vztahů uvnitř organismu (zajišťování životních funkcí) -uvede příklady reakcí na vnější podněty a příklady koordinace mezi orgány těla -objasní význam hormonů, uvede jejich příklady a místa jejich vytváření -objasní význam nervového řízení, popíše na základě předchozích znalostí neuron -vyjmenuje na základě předchozích znalostí základní části nervové soustavy -popíše reflexní oblouk, odliší vrozené a získané reflexy, uvede příklady -vyloží význam míchy a mozku a rozliší jeho jednotlivé části podle obrázku - objasní význam částí mozku pro řízení lidského těla -vysvětlí ochranu mozku a míchy, uvede příklady jejich poškození a důsledky -nacvičí poskytnutí první pomoci při úrazu míchy nebo mozku -hodnotí nebezpečí zneužívání léků a drog a jejich vliv na nervovou soustavu 		
Smyslové vnímání	<ul style="list-style-type: none"> -vyjmenuje lidské smysly, jejich význam a jim odpovídající smyslová ústrojí, objasní jejich spojení s nervovou soustavou -popíše vnímání chuti, hmatu, tepla a chladu, smyslová ústrojí zraku a sluchu a jejich funkci -uvede možnosti poškození smyslových ústrojí , vady oka a význam brýlí -vyloží celkovou škodlivost hluku na zdraví 	duben	

	-uvede, jak se chovat k lidem s postiženým zrakem a sluchem		
Vyšší nervová činnost	-na příkladu objasní vytváření podmíněných reflexů a význam řeči (slova) pro abstraktní myšlení -vyloží význam odpočinku, spánku a pravidelného denního režimu pro činnost nervové soustavy -uvede vliv prostředí a mezilidských vztahů na vyšší nervovou činnost		
Rozmnožování člověka	-popíše mužské a ženské pohlavní orgány a jejich funkci -objasní hormonální řízení rozmnožování a menstruačního cyklu -vyloží vliv vývinu pohlavních orgánů v pubertě na celkové chování -uvede způsoby prevence před AIDS, příklady pohlavních chorob a jejich prevenci -vysvětlí, proč předčasný pohlavní styk může narušit další život jedince		OSV
Vývin nového jedince	-popíše nitroděložní vývoj člověka, význam placenty a porod -objasní význam hormonů v průběhu těhotenství, porodu a po porodu -hodnotí význam zdravého životního stylu matky pro zdraví dítěte, význam vztahu matky a dítěte po porodu, důležitost kojení -uvede zásady chování k těhotným ženám a k ženám v šestinedělí	květen	VDO
Dědičnost u člověka	-objasní funkci chromozomů a popíše dělení buněčného jádra při vzniku pohlavních buněk -uvede, že při oplození dochází ke spojení dědičných informací matky a otce -objasní vztah mezi vlastností organismu a vlohou a uvede, že některé vlohy převažují nad jinými -podle obrázku objasní jednoduché schéma přenosu vloh -uvede, že některé choroby jsou dědičné -vyloží význam genetické poradny		
Průběh lidského života	-charakterizuje jednotlivé etapy lidského života		OSV

	<ul style="list-style-type: none"> -objasní význam rodiny a mezilidských vztahů pro zdraví duševní i tělesné -vyloží práva a povinnosti rodičů a dětí -uvede zásady správného jednání vůči starým lidem 		
Zdraví a nemoc	<ul style="list-style-type: none"> -objasní co se rozumí zdravím a nemocí -uvede příklady infekčních onemocnění, a jejich původců, objasní jejich šíření a prevenci, vysvětlí pojem epidemie a pandemie -objasní, funkci bílých krvinek, význam imunity a možnosti jejího posilování a naopak oslabování -uvede možné důsledky různých negativních vlivů prostředí na člověka a jejich kumulace -vyloží vlivy nadměrného hluku na člověka, vlivy kouření, alkoholu, drog -uvede nejčastější typy onemocnění a vysvětlí, co jsou tzv. civilizační choroby a proč se tak označují -uvede zásady zdravého způsobu života -posoudí nebezpečí úrazů a vyloží zásady poskytování první pomoci -předvede základní způsoby poskytnutí první pomoci 		VDO
Lidská populace	<ul style="list-style-type: none"> -uvede, že každý člověk je členem lidské populace v určité době, v nějakém místě, oblasti a na celém světě a to ovlivňuje jeho život -charakterizuje rozdíly mezi lidmi z hledisek kulturních, ekonomických a dalších a hodnotí vývoj lidské populace jako velmi nerovnoměrný -uvede přibližný počet lidí na Zemi -vyloží důležitost spolupráce, vstřícnosti a pomoci mezi lidmi 		VDO
Člověk a jeho životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje a hodnotí okolní prostředí -vyjádří příklady pozitivních a negativních vlivů na člověka, na jeho zdraví i způsob života -uvede příklady aktuálních environmentálních významných problémů na světě, v naší republice a v nejbližším okolí 	červen	VDO

	-objasní, co rozumí pod pojmem udržitelnost rozvoje -uvede, jak může přispět k udržitelnosti rozvoje a k ochraně životního prostředí		
--	---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova:

- v rámci praktických hodin a při skupinové práci jsou žáci vystaveni situacím, které musí řešit a činit rozhodnutí
- diskutují o etických problémech spojených se zdravím a nemocí (eutanazie, interrupce)

VDO – Výchova demokratického občana: žáci jsou upozorněni na možnosti demokratického zasahování do problematiky s vlivem na zdravotní stav

EV – Environmentální výchova: tato problematika je nedílnou součástí učebnice, která byla zvolena (základní podmínky života, lidské působení na ŽP a následné dopady na zdraví)

MV – Multikulturní výchova: půd jednotlivých etnických skupin a problematiky soužití

MEV – Mediální výchova: do výuky jsou zařazovány referáty a úkoly, které se snaží žáci ve skupinách zpracovat a prezentovat

Mezipředmětové vazby:

Ch – látkové složení a metabolismus

Z – označení regionů v ČR s rizikovými dopady na zdraví

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		EV
Opakování	-objasní vztahy jednotlivých orgánových soustav lidského těla k okolnímu prostředí a jejich funkci pro život člověka -uvede, jak a odkud se do lidského těla mohou dostávat škodlivé látky z prostředí -vyloží, jak se člověk vyvíjí		
Zkoumání přírody Myšlení a způsob života lidí	-objasní vyšší nervovou činnost -charakterizuje odlišnosti člověka od ostatních organismů -na příkladech objasní souvislosti mezi příčinou a následky		
Postupné rozvíjení poznání	-uvede, jak se vyvíjely názory na život -vyloží, jak poznávání přírody bylo ovlivněno technickým rozvojem		

	<ul style="list-style-type: none"> -uvede zásady pro správné založení pokusu -na příkladech objasní, jaký vliv mají základní objevy pro rozvoj společnosti a život lidí (ochranu zdraví) -uvede význam Louise Pasteura a dalších vědců 		
Vesmír – Země – podmínky života			
Země ve vesmíru	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje postavení Země ve sluneční soustavě a uvede v této souvislosti vytvoření základních podmínek pro život -objasní příčinu střídání dne a noci a ročních období – a význam pro život -rozlíší různé části slunečního záření ve vztahu k životu 		
Stavba Země	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu zemského tělesa -vyjmenuje základní zemské sféry, objasní pojem litosféra -vyjádří vztahy mezi zemskými sférami 	říjen	
Zemská kůra: Nerosty čili minerály	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje nerosty a odliší je od hornin -rozlíší nerosty a horniny -uvede příklady nerostů -objasní, jak vznikají krystaly a uvede jejich příklady -určuje a rozlišuje vlastnosti nerostů 		VDO
Horniny: Vnitřní geologické děje a vznik hornin	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady vnitřních a vnějších geologických dějů -rozlíší vyvřelé, usazené a přeměněné a objasní jejich vznik -rozlíší vyvřelé horniny hlubinné a výlevné, objasní jejich vznik, uvede jejich odlišnosti a příklady -odliší horninové a rudné žíly -uvede příklady rud a jejich význam pro člověka -jmenuje příklady výskytu rud v ČR (minulých a současných) 	istopad	
Vnější geologické děje a vznik usazených hornin	<ul style="list-style-type: none"> -objasní zvětrávání hornin a rozliší zvětrávání mechanické a chemické, vznik krasových jevů -rozlíší sedimenty úlomkovité, organické a chemické a uvede příklady 		

	<ul style="list-style-type: none"> -vyloží příčinu vrstevnatosti úlomkovitých sedimentů, rozliší je podle velikosti částic a podle zpevnění, uvede příklady -vyloží vznik uhlí, ropy a zemního plynu a jejich význam -objasní vznik chemických usazenin a uvede příklady -podle mapy vysvětlí výskyt sedimentů na území ČR 		
Přeměny hornin	<ul style="list-style-type: none"> -objasní příčiny přeměny hornin -uvede příklady přeměněných hornin -charakterizuje vlastnosti přeměněných hornin 		
Horninový cyklus	<ul style="list-style-type: none"> -objasní vztahy mezi vyvřelinami, sedimenty a horninami přeměněnými -popíše geologický cyklus a uvede jeho časové měřítko -uvede, které horniny obsahuje oceánská a které pevninská kůra -vyloží význam a využití hornin 		
Vznik a vývoj litosféry	<ul style="list-style-type: none"> -popíše pohyb kontinentů, vysvětlí jeho hlavní příčiny a následky -objasní vlivy pohybu zemské kůry na tvar zemského povrchu -objasní sopečnou činnost, zemětřesení a uvede jejich různé projevy a důsledky pro utváření zemského povrchu, přírodu a lidskou společnost -vysvětlí, co je centrum zemětřesení a význam seismografů -objasní vlivy vody, větru a zemské přitažlivosti na zemský povrch -charakterizuje protichůdnost vnějších a vnitřních geologických dějů 		
Hydrosféra	<ul style="list-style-type: none"> -vyloží význam vody pro život na Zemi -uvede rozložení vody na Zemi a zapojení života do oběhu vody -objasní význam čistoty vody pro zdraví a uvede zdroje pitné vody -vyloží význam minerálních vod a zásady pro jejich používání -objasní bodové a plošné znečišťování vody a vliv na život 		VDO
Atmosféra	<ul style="list-style-type: none"> -uvede význam jednotlivých vrstev atmosféry pro život 		VDO MEV

	<ul style="list-style-type: none"> -objasní vlivy organismů (fotosyntézy a dýchání) na složení atmosféry -vyloží vlivy využívání fosilních paliv na skleníkový jev -objasní vlivy okyselování prostředí na organismy a na člověka -objasní příčinu a důsledky inverze a uvede zásady chování při smogové situaci 		
Pedosféra	<ul style="list-style-type: none"> -vyloží vznik půdy a vlivy podnebí na vlastnosti půdy -objasní rozkladné řetězce probíhající v půdě a uvede příklady organismů, které se jich účastní, vysvětlí pojem humus a půdní úrodnost -rozliší půdní typy a půdní druhy a uvede jejich příklady -pozoruje vlastnosti půdy -objasní význam zeleně pro ochranu půdy před erozí -uvede, čím je půda ohrožována a jaké to má důsledky -vytkne souvislosti mezi půdou, vodou, ovzduším a živou přírodou 	leden	VDO
Vývoj Země, života a člověka			
Od vzniku Země k nejstarším formám života Prvohory Druohory Třetihory Čtvrtohory	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje jednotlivé geologické éry a vývoj života v nich -popíše rozsah vývoje jednotlivých skupin organismů ve vztahu k vývoji podmínek na Zemi -objasní časová měřítka vývoje přírody a porovná je s vývojem člověka -vyloží vznik fosilních paliv a zdůvodní jejich neobnovitelnost -uvede vlivy podnebí na tvářnost zemského povrchu (dob ledových a meziledových) -charakterizuje hlavní předchůdce člověka a vytkne jejich odlišnosti od současného člověka -charakterizuje biologický a společenský vývoj člověka -hodnotí vývoj vztahů člověka k prostředí a k ostatním organismům -uvede příklady vědních oborů, které se zabývají studiem Země 	únor	

<p>Vývojová teorie</p> <p>Doklady vývojové teorie</p>	<ul style="list-style-type: none"> -jmenuje Ch. Darwina jako autora vývojové teorie a objasní základy této teorie -objasní co je přírodní výběr a co vytváří jeho předpoklady -vyloží souvislosti mezi nadprodukcí potomstva, dědičností, proměnlivostí, přizpůsobivostí k prostředí a konkurencí organismů stejného druhu -rozliší umělý a pohlavní výběr a uvede příklady -uvede výhody a nevýhody specializace k podmínkám prostředí a doloží je příklady -uvede různé doklady vývojové teorie -porovnává stavbu těl rostlin a živočichů -porovnává rozšíření příbuzných druhů živočichů ve vztahu k pohybu litosférických desek -porovnává individuální vývoj organismů -uvede způsoby šlechtění a příklady různých odrůd u rostlin a plemen u živočichů 	<p>březen</p>	<p>MEV</p>
<p>Rozmanitost organismů</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří přibližný počet organismů na Zemi, zdůvodní význam rozmanitosti přírody a nezbytnost její ochrany -objasní vztahy mezi druhem, populací, společenstvem, ekosystémem a biosférou -vyloží,co je ekologická přizpůsobivost a uvede příklady -na příkladech uvede vzájemnou závislost organismů a důsledky porušení přírodní rovnováhy -charakterizuje ekosystémy typické pro vegetační pásy Země a uvede příklady organismů, které v nich žijí -zdůvodní prvořadý význam teploty prostředí a přítomnosti vody pro existenci ekosystémů -porovná ekosystémy vegetačních pásů a stupňů -popíše základní strukturu (části) a funkci ekosystému a odlišnost mezi ekosystémy přirozenými (les), uměle založenými (některé lesy, rybník) a uměle udržovanými (pole, zahrady) 	<p>duben</p>	

	-objasní celkový oběh látek v biosféře a jeho závislost na sluneční energii		
Základ a trvání života Buněčný základ života	<ul style="list-style-type: none"> -popíše a rozliší buňku rostlinnou a živočišnou -objasní základní funkce buňky a charakterizuje jejich průběh -vyjádří význam buňky jako základní strukturní a funkční jednotky v přírodě -objasní vztah fotosyntézy a buněčného dýchání -uvede základní rozdíl mezi jednobuněčnými a mnoho buněčnými organismy a uvede příklady -vysvětlí význam specializace buněk, vyloží, co jsou pletiva a tkáně, uvede příklady stavby a funkce orgánů a orgánových soustav -objasní rozdíl mezi dělením buněčného jádra při vzniku tělní buňky (při růstu) a při vzniku pohlavní buňky -uvede rozdíly mezi rozmnožováním nepohlavním a pohlavním a různé případy vývoje organismů (přímý, nepřímý, s proměnou nedokonalou a dokonalou) 	květen	
Dědičnost	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří rozdíl a vztah mezi dědičností a proměnlivostí -jmenuje J. G. Mendela jako zakladatele nauky o dědičnosti (genetiky) -objasní, co je vloha (gen), řekne, že každá vloha je podmíněna dvěma alelami a rozliší alely převládající a potlačené -podle schématu určí, co je kříženec 1.a 2. generace a vyloží prvé dva Mendelovy zákony -objasní pojem genotyp a fenotyp -uvede, že geny jsou uspořádány za sebou v chromozomech a že chromozomy tvoří velmi složitá látka, která se označuje jako DNA -vyjádří, že každý organismus má určitý počet chromozomů a každý jedinec má určité uspořádání DNA, podle kterého je možno ho určit -uvede příklady látek a vlivů prostředí, které vyvolávají změny v uspořádání chromozomů – mutace a objasní jejich nebezpečí 		

	-objasní, co je genofond a jaký význam má jeho ochrana -vyjádří, že plemena a odrůdy jako výsledky šlechtění a objasní co jsou geneticky modifikované organismy -hodnotí rozmanitost organismů v přírodě a důležitost její ochrany		
Naše příroda	-vysvětlí význam podnebí, množství vody a složení zemského povrchu v souvislostech s vývojem přírody pro současnou rozmanitost přírody uvede příklady druhové a ekosystémové rozmanitosti v naší přírodě a popíše, které ekosystémy jsou v okolí -vysvětlí význam a způsoby ochrany jednotlivých druhů organismů i ochrany celých ekosystémů s ohledem na regionální zvláštnosti -rozliší maloplošná a velkoplošná chráněná území a vyjmenuje naše národní parky -vysvětlí základní pojmy z učení o přírodě	červen	VDO

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

VDO – Výchova demokratického občana: žáci jsou upozorněni na možnosti demokratického zasahování do procesů, které ovlivňují životního prostředí (těžba surovin, zemědělství, vodní hospodářství)

EV – Environmentální výchova: tato problematika je nedílnou součástí učebnice, která byla zvolena (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a ŽP)

MEV – Mediální výchova: rozbor některých informací z médií a porovnání se skutečností

Mezipředmětové vazby:

Z – informace o významných geologických lokalitách v ČR, Evropě a ve světě

Ch – chemické vlastnosti nerostů a hornin, koloběh látek v prostředí

F – fyzikální vlastnosti nerostů a hornin

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

ročník:	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
počet hodin:	2	2+1	2+1	1

učební texty:	Jelínek J., Zicháček V. (1999): Biologie pro gymnázia. – Nakladatelství OLOMOUC, Olomouc.
---------------	---

Charakteristika předmětu:

1. obsahové vymezení předmětu

- Vyučovací předmět biologie vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a příroda, obor biologie.
- Předmět biologie je v rámci čtyřletého studia rozčleněn na obecnou biologii, botaniku, zoologii, biologii člověka, genetiku a ekologii.

2. organizační vymezení předmětu

- Obsahem předmětu biologie je teoretické získávání znalostí a vědomostí doplněné o praktické dovednosti.
- Ověřování teoretických poznatků a získávání základních dovedností se uskutečňuje v hodinách laboratorních cvičení, které jsou nedílnou součástí výuky biologie.
- Předmět integroval obsah „Výchovy ke zdraví“:
  - zdravý způsob života a péče o zdraví;
  - vztahy mezi lidmi a formy soužití;
  - změny v životě člověka a jejich reflexe;
  - rizika ohrožující zdraví;
  - ochrana člověka za mimořádných událostí.

3. realizovaná průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Výchova ke zdraví

Uplatňované strategie pedagogem:

- zadává žákům zajímavé problémové úkoly;
- provádí se žáky analýzu vhodných textů, vede žáky k vytváření obecných závěrů;
- vyžaduje po žácích obhajovat jejich názor logickými argumenty;
- vede žáky k tolerování odlišného názoru;
- vyžaduje po žácích, aby při řešení navozených problémů využívali poznatky a znalosti z jiných oborů;
- podporuje v žácích kreativitu, vyžaduje od žáků návrhy jejich vlastních řešení;
- v diskusi se žáky vyvozuje optimální řešení problému;
- zadává referáty na podkladě internetu, či vhodných textů;

- vhodné pasáže učiva jsou využívány k samostudiu a následně žáci společně s učitelem vyvozují platné závěry;
- učitel vede žáky k práci s textem, učí žáky vybírat z textu podstatné informace;
- vede žáky k samostatnosti, k objektivnímu hodnocení výkonu, ke konstruktivní kritice;
- vhodně žáka opravuje, pomáhá žákovi odstraňovat chyby, vede žáka k zapojení do skupinové práce, vede žáka k sebehodnocení, ke schopnosti poučit se z chyb;
- vede žáky k tomu, aby prezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti, znalosti.

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	mezipředmětové vazby, průřezová témata
Obecná biologie, prokaryotní organismy a viry	žák dovede:		
Charakteristika života	<ul style="list-style-type: none"> ● určit podstatné rozdíly mezi živou a neživou přírodou ● charakterizovat základní vlastnosti živých organismů ● charakterizovat organismus jako otevřenou soustavu 	září	
Vznik a vývoj života	<ul style="list-style-type: none"> ● porovnat významné hypotézy o vzniku života a vývoji organismů ● popsat hlavní evoluční události ve vývoji rostlin a živočichů; zařadit tyto události do správného geologického období ● vyjmenovat možné příčiny vzniku variability organismů 	září	
Viry	<ul style="list-style-type: none"> ● zařadit viry do systému organismů ● porovnat základní vlastnosti virů a buněčných organismů ● objasnit základní průběh životního cyklu viru, porovnat způsoby rozmnožování viru v hostitelské buňce ● popsat způsoby šíření virové nákazy, posoudit opatření k zabránění virové infekci ● uvést příklady virových onemocnění, zejména 	září	Výchova ke zdraví OSV

	člověka, možnosti jejich prevence a některé způsoby jejich léčení		
Buněčná stavba a chemické složení organismů	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu a úlohu buněčných struktur (organel) prokaryotní a eukaryotní buňky • popsat rozdíly ve stavbě, funkcích, způsobu výživy a zásobních látkách buňky rostlinné, živočišné a buňky hub • charakterizovat prvkové a látkové složení organismů • vysvětlit přednosti a nevýhody jednobuněčné a mnohobuněčné tělní organizace • objasnit principy komunikace mezi buňkami navzájem a mezi buňkami a okolním prostředím 	říjen	Výchova ke zdraví VMEGS
Metabolismus organismů	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit podstatu buněčného metabolismu • uvést příklady metabolických drah probíhajících v cytoplazmě a v organelách konkrétních typů buněk • popsat způsoby přeměny energie v průběhu základních metabolických reakcí; význam ATP • popsat rozdíly ve způsobu získávání energie u autotrofních a heterotrofních organismů • charakterizovat podstatu a schéma průběhu fotosyntézy • objasnit závislost průběhu a intenzity fotosyntézy na vnějších podmínkách • zdůvodnit význam fotosyntézy pro evoluci života na Zemi, pro koloběh látek a tok energie v biosféře • vysvětlit význam a nezbytnost dýchání pro organismy 	říjen	

	<ul style="list-style-type: none"> • popsat jednotlivé fáze buněčného dýchání a jejich umístění v jednotlivých částech prokaryotní a eukaryotní buňky • uvést základní rozdíly v průběhu aerobní a anaerobní oxidace • uvést typy kvašení a jejich princip • charakterizovat způsoby příjmu a výdeje látek buňkou • popsat základní osmotické jevy v buňce, porovnat vlastnosti rostlinné a živočišné buňky v prostředí s různou koncentrací osmoticky aktivních látek 		
Rozmnožování organismů	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat jednotlivé fáze buněčného cyklu • popsat rozdíl v průběhu a výsledku mitózy a meiózy • vysvětlit rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, jejich význam, výhody a nevýhody 	listopad	
Biologie rostlin	žák dovede:		
Anatomie a morfologie rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit specifické znaky rostlinné buňky • charakterizovat typy pletiv zejména podle jejich funkce • popsat typy cévních svazků a jejich význam • vyvodit ze znalosti vnitřní stavby, proč jednoděložné rostliny nemají typické druhotné tloušťnutí • popsat a rozpoznat typickou stavbu a funkci základních vegetativních a generativních orgánů rostlin a jejich přeměny • interpretovat květní vzorce a diagramy • vysvětlit rozdílnou stavbu květu v souvislosti s odlišným způsobem opylování 	prosinec	

	<ul style="list-style-type: none"> • popsat způsob oplození u nahosemenných a krytosemenných rostlin • charakterizovat stavbu, význam a šíření semen a plodů 		
Fyziologie rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • popsat a vysvětlit princip fotosyntézy a dýchání a jejich význam pro biosféru a pro člověka • charakterizovat příjem, transport a výdej látek rostlinou • vysvětlit význam a praktické využití pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin • objasnit princip vegetativního rozmnožování rostlin • charakterizovat životní cyklus „vyšších“ rostlin a jeho fáze • charakterizovat působení faktorů, jimiž se řídí růst a vývin rostlin • klasifikovat pohyby rostlin • vysvětlit význam rostlinných hormonů a korelačních vztahů pro růst a životní cyklus rostlin 	leden	Výchova ke zdraví
Systém a evoluce fylogeneticky a hospodářsky důležitých rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • uvést základní typy stélek na příkladech nejčastějších druhů řas • charakterizovat specifické znaky řas, významné skupiny a jejich praktické využití • charakterizovat rodozměnu na životních cyklech konkrétních druhů rostlin (doporučené rostliny: ploník, kapraď samec, smrk ztepilý, tulipán, dub) • popsat postupnou adaptaci rostlin k životu na souši • vysvětlit hlavní fylogenetické vztahy mezi jednotlivými odděleními rostlin 	březen, duben	

	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam mechorostů • popsat stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam plavuní, přesliček a kapradin • porovnat vznik a význam výtrusů a semen, vysvětlit evoluční význam semene • charakterizovat stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy nahosemenných rostlin • charakterizovat stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy krytosemenných rostlin • porovnat charakteristické znaky a významné druhy jednoděložných a dvouděložných rostlin 		
<p>Ekologie a ochrana rostlin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit základní vztah rostliny a abiotických faktorů prostředí • uvést příklady základních přírodních biotopů ČR a umět je charakterizovat • charakterizovat základní vztahy mezi populacemi rostlin a rostlinami navzájem; mezi populacemi rostlin a jiných organismů v rámci ekosystému • charakterizovat faktory ovlivňující druhovou rozmanitost, prostorové rozložení a vývoj rostlinných společenstev • vysvětlit hlavní příčiny vegetačních pásem Země • vysvětlit souvislost mezi znečištěním životního prostředí a změnami druhové skladby rostlinných společenstev 	<p>květen</p>	<p>EV</p> <p>MEV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlit význam a způsob ochrany původních a přirozených rostlinných společenstev uvést ekologické i hospodářské důsledky pěstování určitých druhů rostlin v nevhodných podmínkách interpretovat z grafů ekologických valencí druhů jejich typická stanoviště 		
Biologie hub	žák dovede:		
Stavba, způsob výživy a rozmnožování hub	<ul style="list-style-type: none"> porovnat společné a rozdílné znaky říše hub s říšemi rostlin a živočichů charakterizovat stavbu buňky a těla houby charakterizovat způsoby výživy hub, objasnit rozdíly mezi parazitickými, saprofytickými a symbiotickými houbami vysvětlit základní způsoby rozmnožování hub popsat z předložených obrázků vnější a vnitřní stavbu typických zástupců hub 	červen	
Systém hub, pozitivní a negativní význam hub pro člověka	<ul style="list-style-type: none"> porovnat znaky typické pro vřeckovýtrusé a stopkovýtrusé houby objasnit význam kvasinek a jiných druhů hub v potravinářském a farmaceutickém průmyslu uvést možnosti prevence a ochrany před nejvážnějšími houbovými chorobami poznat nejhojněji se vyskytující či významné zástupce hub podle obrázků, znát jejich stanoviště a význam 	červen	Výchova ke zdraví
Lišejníky	<ul style="list-style-type: none"> charakterizovat stavbu těla a způsob rozmnožování lišejníků 	červen	

	<ul style="list-style-type: none"> • popsat principy soužití houbové a řasové (sinicové) složky lišejníku • srovnat na základě obrazového materiálu vnitřní a vnější stavbu různých typů stélek lišejníků • rozpoznat nejrozšířenější zástupce lišejníků podle nákresů či fotografií • uvést ekologický význam lišejníků 		
--	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **Výchova ke zdraví** – v kapitolách o prokaryontních organismech, virech a fyziologie rostlin a hub budou naplněny následující výstupy a žák:
  - projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu
  - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování
  - uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost
  - rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví referát na téma život a práce J. E. Purkyně
- **OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví pro třídu kvíz na téma viry a infekční virová onemocnění
- **EV - Environmentální výchova** – žáci si připraví referát na vybrané téma z ekologie a ochrany rostlin
- **MEV - Mediální výchova** – žáci si připraví článek do časopisu na vybrané téma s ekologie a ochrany rostlin

Sexta

Téma	Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	mezipředmětové vazby, průřezová témata
Biologie živočichů		žák dovede:		

Prvoci	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat na příkladech prvoky a jejich vlastnosti, které jim umožňují přežití v jednobuněčné formě života • poznat charakteristické orgány prvoků podle nákresu nebo fotografie a vysvětlit jejich funkce • popsat základní typy rozmnožování prvoků a jejich souvislost s výměnou genetické informace • charakterizovat významné skupiny prvoků či jejich zástupce • popsat nejvýznamnější nemoci člověka způsobené prvoky a uvést možnosti ochrany člověka proti těmto nemocem 	září	OSV
Prvoústí	<ul style="list-style-type: none"> • popsat hierarchické uspořádání těla mnohobuněčných živočichů • popsat vznik ektodermu, entodermu a mezodermu během zárodečného vývoje živočicha • objasnit význam ektodermu, entodermu a mezodermu u konkrétních kmenů živočišné říše • porovnat typy tělních pokryvů živočichů (bezobratlých), vysvětlit význam tělních pokryvů • popsat pravděpodobný vývoj jednotlivých tělních soustav • popsat základní funkce trávicí, dýchací, oběhové a vylučovací soustav • objasnit adaptace živočichů k získávání určitého typu potravy • objasnit vztah mezi stavbou a funkcí jednotlivých částí trávicí soustavy 	říjen	

	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat vnitřní a vnější oplození a vysvětlit význam vnitřního oplození • porovnat přímý a nepřímý vývoj živočichů, proměnu dokonalou a nedokonalou • popsat zárodečný vývoj jedince • popsat význam zárodečných obalů vyšších obratlovců jako adaptace k životu na souši • charakterizovat a rozpoznat kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce • vysvětlit význam hmyzu jako významné složky suchozemských ekosystémů • uvést příklady parazitických zástupců živočichů • na příkladech objasnit způsoby adaptace živočichů k parazitickému způsobu života 	leden	
Druhoustí	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit podstatu diferenciací tkání • popsat stavbu, typy a vlastnosti epitelových, pojivových a svalových tkání a nervové tkáně • popsat evoluční význam šupin paryb pro vývoj zubů • uvést výhody a nevýhody vnější a vnitřní kostry • porovnat společné a rozdílné vlastnosti kostry jednotlivých tříd obratlovců • uvést vlastnosti povrchu těla živočichů, které jim umožňují život na souši • charakterizovat odlišnosti pohybových soustav bezobratlých živočichů, vodních a suchozemských obratlovců • určit vybrané skupiny živočichů podle zobrazeného tělního pokryvu nebo kostry 	únor březen duben	

	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat ontogenezi paryb, ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců • charakterizovat typické projevy, znaky a orgány (včetně funkce) podkmenů, tříd a významných zástupců strunatců • poznat a pojmenovat (i za pomoci určovacího klíče) významné taxony strunatců a jejich typické (modelové) zástupce • objasnit základní fylogenetické vztahy mezi třídami suchozemských obratlovců • určit znaky svědčící o postupné adaptaci obratlovců k životu na souši 	květen	
Živočichové a prostředí	žák dovede:		
	<ul style="list-style-type: none"> • odvozovat důsledky změn vlastností prostředí na životní projevy živočichů související s jejich smyslovým vnímáním a nervovým řízením • na příkladech popsat různé role živočichů v ekosystému • posoudit možnosti vývoje populací a rozšíření živočichů v přírodě • zdůvodnit příčiny intenzivní devastace populací mořských živočichů a odvozovat z nich možné důsledky pro lidstvo • navrhnout možná opatření k ochraně ohrožených druhů volně žijících živočichů s ohledem na ekonomické a sociální aspekty problému 	červen	EV MEV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví pro třídu kvíz na téma infekční onemocnění organismů způsobené prvky

- **EV - Environmentální výchova** – žáci si připraví seminární práci na libovolné téma z ekologie a ochrany živočichů
- **MEV - Mediální výchova** – žáci si připraví článek do novin, ve kterém by navrhli možná opatření k ochraně konkrétních ohrožených druhů živočichů

Septima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	časový plán	mezipředmětové vazby, průřezová témata
Biologie člověka	žák dovede:		
Opěrná a pohybová soustava	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu kostí, typy kostí a typy jejich spojení • popsat v základních rysech kostru člověka a její funkce • objasnit vliv hormonů a výživy na růst a vývoj kostí • popsat proces růstu dlouhých kostí • objasnit význam kostry a její změny v průběhu ontogenetického vývoje • prokázat znalost první pomoci při zranění páteře a zlomeninách kostí • objasnit průběh regenerace kosti • popsat stavbu kosterního svalu a princip jeho činnosti • porovnat stavbu, funkci a význam kosterních a hladkých svalů a srdeční svaloviny • určit polohu významných kosterních svalů • vysvětlit funkční propojení kosterních svalů a kostry a jejich význam pro pohyb 	září, říjen	Výchova ke zdraví
Oběhová soustava a imunitní systém	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit složení tělních tekutin a jejich funkci při zajišťování homeostázy • vysvětlit vztahy mezi krví, tkáňovým mokem a mízou 	říjen, listopad	

	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat jednotlivé složky krve z hlediska jejich stavby a funkce • vysvětlit podstatu krevních skupin • popsat stavbu srdce a princip jeho činnosti • vysvětlit funkční uspořádání malého plicního a velkého tělního oběhu krve • popsat rozdíly ve stavbě a funkci žíly, tepny a vlásečnice • popsat způsob měření krevního tlaku v klinické praxi a jeho vyjádření zlomkem • objasnit význam lymfatického systému • vysvětlit rozdíl mezi mechanismy nespecifické a specifické imunity, objasnit vztah mezi antigenem a protilátkou • popsat základní rozdíl mezi buněčnou a látkovou imunitou • objasnit, co je podstatou preventivního očkování proti infekčním chorobám • prokázat znalost základů první pomoci při zástavě srdeční činnosti a krvácení 		<p>VMEGS</p> <p>Výchova ke zdraví</p>
<p>Dýchání a dýchací soustava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu dýchacích cest a plic • vysvětlit, jak se v procesu dýchání uplatňuje soustava oběhová a jednotlivé tkáňové buňky • popsat mechanismus vdechu a výdechu • objasnit rozdíl mezi dýcháním vnějším a vnitřním • popsat základní způsob transportu kyslíku a oxidu uhličitého krví • objasnit podstatu nerespiračních funkcí dýchací soustavy 	<p>listopad, prosinec</p>	<p>Výchova ke zdraví</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • prokázat znalost účinného postupu při zahájení neodkladné resuscitace s maximálním ohledem na pacienta i na osobní bezpečnost • popsat tvorbu hlasu a ochranu hlasivek před poškozením • onemocnění dýchací soustavy • návykové látky 		
Trávicí soustava a metabolismus	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu a funkci jednotlivých částí trávicí soustavy • popsat postup trávení a vstřebávání sacharidů, bílkovin a tuků při jejich průchodu trávicí soustavou • popsat denní příjem, výdej a vstřebávání vody • objasnit význam vrátnicového oběhu • uvést zásady zdravé výživy s ohledem na stav organismu, zdraví a nemoc, nadměrnou fyzickou a duševní námahu, těhotenství, stáří 	leden, únor	Výchova ke zdraví
Kontrolní a řídicí systémy organismu	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu a funkci jednotlivých částí nervové soustavy • popsat inervaci a řízení činností tělních orgánů, popsat rozdíly mezi motorickým a vegetativním nervovým systémem • popsat stavbu a funkci neuronu, na obrázku rozpoznat hlavní části neuronu • objasnit základní princip synapse • charakterizovat žlázy s vnitřní sekrecí a hormony, které ovlivňují základní životní funkce • objasnit hlavní rozdíly v uvolňování pohlavních hormonů muže a ženy 	březen, duben	Výchova ke zdraví VMEGS OSV

	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit chování jako výsledek celkové somatické a vegetativní aktivity – reakce na podněty z vnějšího i vnitřního prostředí, fyziologické a psychické potřeby, biorytmy, reflexy • srovnat hormonální a nervovou regulaci, popsat jejich vzájemnou provázanost • popsat stavbu a funkci smyslových orgánů a dalších významných receptorů • charakterizovat klidový potenciál na membráně nervové buňky • vysvětlit změny membránového potenciálu při různých druzích podráždění • zdůvodnit důsledky konkrétních poškození částí nervové soustavy • popsat vady zraku a způsoby jejich nápravy • posoudit vztah mezi stresem a vznikem civilizačních chorob • objasnit pojem duševní hygiena 		
<p>Vylučování a vylučovací soustava, homeostáza, kůže</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit, jak a kde v organismu vznikají odpadní látky a kterými orgány jsou vylučovány • popsat stavbu a funkci vylučovací soustavy • popsat stavbu nefronu člověka a objasnit základní děje, které zde probíhají • objasnit mechanismy podílející se na změnách produkce moči • objasnit, jakým způsobem se vylučovací soustava podílí na udržení homeostázy • popsat stavbu a funkci kůže a typy kožních derivátů 	<p>duben</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <p>MV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • prokázat znalost první pomoci při poranění kůže, omrzlinách a popáleninách • vyhodnotit, jak se mění prokrvení kůže v závislosti na teplotě prostředí, a objasnit vznik omrzlin 		
Rozmnožovací soustava a vývoj člověka	<ul style="list-style-type: none"> • uvést rozdíly ve stavbě a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy • popsat ovulaci a průběh menstruačního cyklu ženy • charakterizovat proces oplození vajíčka a uvést možnosti prokázání těhotenství • popsat průběh těhotenství a uvést příklady působení rizikových faktorů • charakterizovat stručně jednotlivá období života člověka • objasnit stárnutí člověka jako opotřebenosti buněk a tkání; uvést faktory, které stárnutí ovlivňují • objasnit postavení poddruhu <i>Homo sapiens sapiens</i> v živočišné říši • charakterizovat význačné lidské znaky jako výsledky procesu hominizace a sapientace • charakterizovat AIDS, pohlavně přenosné choroby a možnosti prevence • uvést základní typy antikoncepčních metod a zhodnotit jejich klady a zápory 	květen	EV Výchova ke zdraví
Životní prostředí a člověk	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat historický vývoj vlivu člověka na prostředí, vzájemné ovlivňování člověka a životního prostředí • charakterizovat základní postoje člověka k přírodě a jejich důsledky 	červen	EV

	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit příčiny vzniku ozonových děr a jejich důsledky pro člověka • vysvětlit podstatu skleníkového efektu a jeho důsledky pro člověka a životní prostředí • charakterizovat příčiny, projevy a možné dopady poškození různých ekosystémů • objasnit souvislosti mezi růstem lidské populace a vymíráním určitých druhů organismů • uvést příklady civilizačních chorob spojených se znečištěním prostředí a změnou způsobu života a možné způsoby ochrany před nimi 		<p>MV</p> <p>OSV</p> <p>Výchova ke zdraví</p>
--	---	--	---

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví referát o životě a práci J. Jánského
- **VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví referát na téma život a práce J. E. Purkyně
- **OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví referáty na téma vznik a zvládání stresu, úloha vůle v chování člověka, efektivní metody učení
- **MV - Multikulturní výchova** – žáci si připraví seminární práci o rasové problematice v ČR
- **EV - Environmentální výchova** – žáci si připraví referát o postavení Homo sapiens sapiens v živočišné říši
- **Výchova ke zdraví** – v kapitolách příslušných orgánových soustav budou naplněny tyto výstupy a žák:
  - rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události
  - prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel
  - orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách
  - uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků

- orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství
  - zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce
  - korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích
  - posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění
  - projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte
  - usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých
  - zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace
  - podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech
- **MEV - Mediální výchova** – žáci si připraví aktualitu o stavu ozónové díry a o skleníkovém efektu
  - **OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví referát o civilizačních chorobách, příčinách jejich vzniku a faktorech, které je zapříčiňují
  - **OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví seminární práci na téma vztah mezi růstem lidské populace a vymíráním živočišných druhů

Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	časový plán	mezipředmětové vazby, průřezová témata
Genetika	žák dovede:		
Molekulární základy dědičnosti	<ul style="list-style-type: none"> • popsat složení, strukturu a funkce nukleových kyselin • objasnit podstatu genetického kódu • popsat průběh replikace, transkripce a translace • objasnit pojem gen, exprese genetické informace, princip regulace genové exprese • odvodit pořadí aminokyselin v peptidu při zadání sekvence nukleotidů v DNA nebo RNA s pomocí tabulky genetického kódu 	září, říjen	

	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit praktický a vědecký význam čtení meiózy u člověka a jiných organismů • uvést příklady praktického využití metod genového inženýrství a jejich přínos pro člověka 		OSV
Genetika buňky	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat uložení genetické informace v prokaryotní a eukaryotní buňce • charakterizovat a rozpoznat jednotlivé fáze mitózy a meiózy • objasnit genetické důsledky mitózy a meiózy • vysvětlit podstatu a genetické důsledky crossing-overu • uvést rozdíly v genetice prokaryotní a eukaryotní buňky 	říjen	
Genetika mnohobuněčného organismu	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit Mendelovy zákony a aplikovat je na příkladech • objasnit genové interakce • vysvětlit princip a důsledky vazby genů; Morganovy zákony • popsat typy chromozomového určení pohlaví • objasnit podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví • vysvětlit evoluční význam pohlavního rozmnožování • objasnit podstatu procesu klonování 	listopad, prosinec	VMEGS
Genetická proměnlivost	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat faktory podmiňující proměnlivost organismů • uvést příklady různých typů mutací, příčiny jejich vzniku a jejich následky • zhodnotit význam mutací z hlediska evolučního a zdravotního • uvést příklady potenciálních mutagenů v prostředí 	leden	
Genetika populací	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit genetické zákonitosti v autogamické populaci 	únor	

	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlit podstatu genetické rovnováhy v panmiktické populaci řešit jednoduché příklady pomocí Hardyho-Weinbergova zákona charakterizovat faktory narušující genetickou rovnováhu v populaci vysvětlit, v čem spočívá nebezpečí příbuzenského křížení 		VMEGS
Genetika člověka	<ul style="list-style-type: none"> uvést základní metody výzkumu genetiky člověka uvést příklady dědičných chorob člověka a řešit jednoduché příklady vysvětlit význam lékařské genetiky posoudit na základě předloženého rodokmenu ohrožení potomků v případě výskytu geneticky podmíněné choroby v rodině řešit jednoduché úlohy, při kterých se z rodokmenu určí typ dědičnosti sledovaného znaku a doplní genotypy určených jedinců na základě slovního popisu sestavit a graficky znázornit jednoduchý rodokmen 	březen	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví referát s otázkami pro třídu na téma metody genetického inženýrství a jejich využití v životě člověka
- VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví referát o životě a práci G. Mendela
- VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví seminární práce týkající se světového populačního vývoje, mezinárodní migrace a migrační politiky, azylového a uprchlické hnutí
- EV - Environmentální výchova** – žáci si připraví referát na vybrané téma z ekologie a ochrany ŽP
- MV - Mediální výchova** – žáci si připraví článek do novin na vybrané téma z ekologie a ochrany životního prostředí

- **VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví seminární práci na libovolné téma z ekologie populací

UČEBNÍ OSNOVY

ZEMĚPIS

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	2	2	2	2
Učební texty:	Novák S., Štefl V., Trna J., Weinhöfer M.: Zeměpis 6, 1. díl – Vstupte na planetu Zemi Hübelová D., Novák S., Weinhöfer M.: Zeměpis 6, 2. díl – Přírodní obraz Země Svatoňová H., Kolečka J., Chalupa P., Hübelová D.: Zeměpis 7, 1. díl - Amerika, Afrika Svatoňová H.: Zeměpis 7, 2. díl - Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida Hübelová D., Chalupa P.: Zeměpis 8 – Evropa Borecký D., Novák S., Chalupa P.: Zeměpis 8 – Česká republika Chalupa P., Hübelová D.: Zeměpis – Lidé a hospodářství Školní atlas světa Školní atlas české republiky Žákovský atlas			

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět zeměpis je jednou částí vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“ v RVP ZV. Vzdělání zeměpisné umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obor Zeměpis má přírodovědný i společenskovední charakter. Odhaluje skutečnosti v souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, stav životního prostředí na lidské zdraví, závislost na přírodních zdrojích atd.

Poznání skutečného stavu napomáhá ochraně životního prostředí a principům udržitelného rozvoje, což je součástí environmentální výchovy.

Zeměpis kooperuje především se vzdělávacími oblastmi:

- Biologie
- Fyzika
- Dějepis
- Výchova k občanství
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova

Vzdělávací obsah předmětu zeměpis má komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do dvou základních složek, které jsou navzájem propojeny:

- Obecný zeměpis – fyzickogeografická socioekonomická sféra
- Regionální zeměpis – světadíly země

Součástí výuky předmětu je poznávací kurz, který je zařazen do 2. stupně základního vzdělání a to v tercii. Dále v jednotlivých ročnících se uskutečňují vycházky a exkurze, které napomáhají při realizaci některých očekávaných výstupů.

Každoročně se mimořádně nadaní žáci účastní zeměpisné olympiády.

Uplatňované strategie:

V hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o následující:

- k učení
- kompetence komunikativní
- k řešení problému

Dále dochází k rozvíjení dalších kompetencí v souvislosti s propojeností obsahů jiných vyučovacích předmětů:

- kompetence sociální
- kompetence občanská

Aby učitel na základě učiva dosáhl u žáků rozvoje těchto kompetencí, užívá následujících strategií a postupů:

- učitel vede žáka k využívání různých empirických metod poznání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- učitel vybírá pro žáky zajímavé úkoly a texty, grafy a obrazové doplňky
- motivuje k zapojení do předmětových soutěží a olympiád
- učitel zadává taková témata, v nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj názor podepřený logickými argumenty a tolerují mínění jiných
- učitel vybírá různé typy textů, grafů a dat, podle zadání žáci provádějí analýzu obsahu , zobecňují, formulují závěry
- učitel vhodnou formou nebo výběrem tématu vede žáka k tomu, aby při diskusích na odborné téma využíval svoje poznatky či znalosti z dřívějších a z jiných oborů
- učitel podporuje v žácích kreativitu různými způsoby: práce s pracovními sešity, vytváří zeměpisné soutěže v hodinách, zadává problémové úkoly k řešení
- učitel zadává žákům individuálně nebo ve skupinách krátké referáty o nejnovějším dění ve světě (denní tisk, odborné časopisy, filmy a internet).
- žáci se doma připravují samostudiem, ke kterému učitel předem připraví cílené otázky tak, aby se žáci soustředili na určité pasáže textu a dokázali se v něm orientovat, redukovat nadbytečné a soustředit se na důležité

- učí žáky třídit texty do skupin podle obsahu
- učitel žáky učí vést diskusi tak, aby byl splněn její cíl
- učitel žáky vede k tomu, aby prezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti a koníčky, aby dokázali ohodnotit spolužáky
- učitel žáka konstruktivně kritizuje, vede všechny žáky ke konstruktivní kritice, dále učí žáka vnímat sebe sama ve skupině a odstraňovat chyby v komunikaci a chování
- učitel vytváří testové baterie, podle kterých hodnotí žáky a tím je připravuje k dalšímu testování na úrovni státní
- učitel vede žáky vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- učitel vede žáky k pochopení souvislostí mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ Země jako vesmírné těleso	<ul style="list-style-type: none"> -pracuje s informacemi, třídí je a vyhodnocuje - popíše historický pohled na vesmír a postavení Země v prostoru - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - popíše postavení Země ve vesmíru - srovná podmínky pro život na Zemi s ostatními planetami 	Fy M Bi EV Občanská nauka MK MedV

	<ul style="list-style-type: none"> - na konkrétních důkazech prokáže kulatost Země - popíše pohyby těles ve vesmíru a jejich důsledky - pracuje s textem, grafy a daty, zpracovává je, třídí a vyhodnocuje
<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE ZDROJE DAT KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <p>Komunikační geografický a kartografický jazyk</p> <p>Geografická kartografie a topografie</p> <p>Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé kompoziční prvky - orientuje se v mapě a vyvozuje obecné závěry -pracuje s textem, grafy a daty, zpracovává je, třídí a vyhodnocuje
<p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <p>Krajinná sféra</p> <p>Přírodní sféra na planetární úrovni</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé sféry Země a chápe jejich provázanost

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	-uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožení
Krajina	
Vztah příroda a společnost	-napomáhá spolupráci v péči o životní prostředí -přispívá k utváření zdravého životního stylu

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ	- zhodnotí prostorovou organizaci světové populace, její dynamiku a strukturu	Bi Občanská nauka EV MK MedV
Obyvatelstvo světa	-rozpozná problémové situace a hledá řešení	
Globalizační a společenské, politické a hospodářské procesy	- vyhodnocuje diagramy a tematické mapy -pracuje s informacemi, které třídí dle důležitosti, umí podat základní informace o životě ve zvoleném regionu	
Světové hospodářství	-hodnotí a porovnává polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál států	
Regionální společenské, politické a hospodářské útvary		

<p>REGIONY SVĚTA AFRIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu světadílu - charakterizuje přírodní poměry regionů - rozpozná demografická specifika regionů - umí na mapě lokalizovat problémové oblasti a místa ekonomické aktivity 	
<p>REGIONY SVĚTA SEVERNÍ AMERIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu světadílu - charakterizuje přírodní poměry regionů - rozpozná demografická specifika regionů - umí na mapě lokalizovat problémové oblasti, místa ekonomické aktivity 	

Tercie

<p>Téma Učivo</p>	<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Mezipředmětové vazby, průřezová témata</p>
	<p>Žák:</p>	
<p>JIŽNÍ AMERIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu světadílu - charakterizuje přírodní poměry jednotlivých regionů - rozpozná demografická specifika regionů 	<p>Biologie Občanská nauka EV MK</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - umí na mapě lokalizovat problémové oblasti, místa ekonomické aktivity -srovnává regionální problémy modelových států s globálními -práce s textem, obrazovým materiálem, daty z internetu -pracuje s informacemi, které třídí dle důležitosti, umí podat základní informace o životě ve zvoleném regionu 	
<p>ASIE</p> <p>- oblasti Asie</p> <p>Problémové oblasti Asie v globálním kontextu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu světadílu - charakterizuje přírodní poměry jednotlivých regionů - rozpozná demografická specifika regionů - umí na mapě lokalizovat problémové oblasti, místa ekonomické aktivity -srovnává regionální problémy modelových států s globálními -práce s textem, obrazovým materiálem, daty z internetu -pracuje s informacemi, které třídí dle důležitosti, umí podat základní 	

	informace o životě ve zvoleném regionu	
AUSTRÁLIE A OCEÁNIE	<ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu světadílu - charakterizuje přírodní poměry jednotlivých regionů - rozpozná demografická specifika regionů - umí na mapě lokalizovat problémové oblasti, místa ekonomické aktivity -srovnává regionální problémy modelových států s globálními -práce s textem, obrazovým materiálem, daty z internetu -pracuje s informacemi, které třídí dle důležitosti, umí podat základní informace o životě ve zvoleném regionu 	
POLÁRNÍ OBLASTI A SVĚTOVÝ OCEÁN	<ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu - charakterizuje přírodní poměry jednotlivých oblastí - lokalizuje místa ekonomické aktivity a problémové oblasti -pracuje s textem, obrazovým materiálem, daty z internetu 	

	-pracuje s informacemi, které třídí dle důležitosti, umí podat základní informace o životě ve zvoleném regionu	
--	--	--

Kvarta

Téma Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
EVROPA - oblasti Evropy Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	- popíše polohu světadílu - charakterizuje přírodní poměry jednotlivých regionů - rozpozná demografická specifika regionů - umí na mapě lokalizovat problémové oblasti, místa ekonomické aktivity -srovnává regionální problémy modelových států s globálními -pracuje s informacemi, které třídí dle důležitosti, umí podat základní informace o životě ve zvoleném regionu -chápe význam Evropské integrace a strukturu institucí Evropské unie -subjektivně hodnotí popisovanou skutečnost, tříbí své názory, zdůvodňuje je, klade si deliberativní	Dě Bi Občanská nauka VMEGL EV MK

	<p>otázky, na které hledá odpověď, hledá řešení problému</p> <p>-rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro poznání jednotlivých regionů a vyhodnocuje jejich odlišnosti a společné znaky</p>	
<p>ČESKÁ REPUBLIKA</p> <p>Místní region</p> <p>Česká republika</p> <p>-fyzickogeografická sféra</p> <p>-socioekonomická sféra</p> <p>Regiony České republiky</p> <p>Česká republika v dnešní Evropě</p>	<p>- popíše polohu státu</p> <p>- popíše geomorfologické členění ČR</p> <p>- rozpozná demografická specifika regionů</p> <p>- lokalizuje jádrové a periferní oblasti ČR</p> <p>- lokalizuje oblasti ekonomické aktivity</p> <p>- umí na mapě lokalizovat problémové oblasti</p> <p>- popíše význam polohy České republiky v rámci Evropy, v rámci Evropské unie</p> <p>- uvede příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	2	3	-	-
Učební texty :	<p>Vyšší gymnázium 1. ročník, kvinta Bičík I., Janský B. a kol.: Příroda a lidé Země Učebnice vzniklá spojením dvou svazků zahrnuje tematiku obecného fyzického a sociálního zeměpisu. I. Bičík a kol.: Regionální zeměpis světadílů Spojením dřívějších tří dílčích svazků vznikla jediná učebnice zahrnující regionální zeměpis všech dílů světa i oceánů. 2. ročník, sexta BRZÓSKA, Martin. Nový zeměpis I. v kostce pro SŠ. Praha: Fragment, 2020. V kostce (Fragment). ISBN 978-80-253-4809-3. BRZÓSKA, Martin. Nový zeměpis II. v kostce pro SŠ. Praha: Fragment, 2020. V kostce (Fragment). ISBN 978-80-253-4810-9. J. Anděl, I. Bičík, T. Havlíček a kol.: Makroregiony světa 3. ročník, septima M. Holeček a kol.: Zeměpis České republiky</p> <p>Doporučená literatura</p> <p>Doporučená literatura je pro žáky s hlubším zájmem o předmět zeměpis, maturanty ze zeměpisu, pro doplnění učiva při tvorbě prezentací, seminárních prací, referátů apod.</p> <p>Nakladatelství České geografické společnosti (www.ncgs.cz):</p> <p>V. Baar: Hospodářský zeměpis – Regionální aspekty světového hospodářství Bičík a kol.: Hospodářský zeměpis – Globální geografické základy sv. hospodářství M. Holeček, P. Mariot, M. Střída: Zeměpis cestovního ruchu P. Šára, J. Herink: Poznáváme svět v číslech V. Valenta, V. Herber a kol.: Maturita ze zeměpisu V. Vilímek a kol.: Zeměpisný slovníček T. Matějček a kol.: Malý zeměpisný a ekologický slovník M. Šlachta a kol.: Ohniska napětí ve světě T. Matějček: Ekologická a environmentální výchova P. Červinka a kol.: Ekologie a životní prostředí</p> <p>Kartografie Praha (www.kartografie.cz):</p> <p>Lexikon zemí světa</p>			

	Lexikon vlajek a znaků zemí světa Časopisy se zeměpisnou tematikou Lidé a země National Geographic Koktejl Země světa
--	--

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda s přesahem do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, ze vzdělávacího oboru Zeměpis v RVP. Předmět integruje poznatky věd přírodních, společenských a technických.

Základní členění na hlavní celky v celém VG:

- Geografické informace, zdroje dat – prostupuje celým obsahem učiva.
- Kartografie a topografie – práce se základními informačními geografickými médii a zdroji dat, osvojování techniky a dovednosti při orientaci, pohybu a přežití v terénu.
- Přírodní obraz Země – základy planetárního a fyzického zeměpisu.
- Společenské a hospodářské prostředí.
- Zeměpis světadílů a oceánů.
- Základy krajinné ekologie.
- Česká republika.
- Besedy, exkurze a terénní výuka.

Obor **Geologie** bude na naší škole integrován do výuky zeměpisu převážně v prvním ročníku gymnaziálního vzdělávání. Hlavním důvodem této integrace byl obsahový překryv jednotlivých témat oboru Geologie s tématy předmětu zeměpis. Zeměpis je těmito tématy navíc vhodně doplněn a obohacen, zejména v kapitolách z fyzické geografie. Konkrétně je obsah oboru Geologie začleněn do témat:

- Složení a struktura Země,
- Geologické procesy v litosféře,
- Člověk a anorganická příroda,
- Voda.

Uplatňované strategie:

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní:

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel
vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem
záznamů v písemné i mluvené podobě.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí sami žáci k objevům, řešením a závěrům
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na ověřené otázky
- k práci s chybou.

Kompetence sociální a personální:

Učitel vede žáky:

- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytvoření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské:

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práva povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí.

Kompetence pracovní:

○ Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu.

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
Úvod Seznámení s předmětem, požadavky a hodnocením Vývoj, význam, postavení geografie v soustavě věd	<ul style="list-style-type: none"> diskutuje o postavení geografie v soustavě ostatních věd 	SV MK
Planetární geografie Vesmír a vesmírná tělesa a jejich vliv na Zemi Tvar a velikost Země Zeměpisné souřadnice, Čas, časová pásma Pohyby Země a jejich důsledky	<ul style="list-style-type: none"> vymezí postavení Země ve vesmíru srovná podmínky života na Zemi s ostatními vesmírnými tělesy zhodnotí důsledky pohybů země v praktickém životě 	Fy EV MedV
Kartografie Globus, mapa, vznik mapy Měřítko a obsah map, druhy map Kartografické zobrazovací způsoby Práce s mapou	<ul style="list-style-type: none"> zvolí vhodnou mapu k vybranému tématu zorientuje se v mapě dokáže propojit souvislosti z odlišných mapových polí umí orientovat v krajině s mapou 	EV M
Fyzická geografie		
Litosféra Stavba a složení země Vývoj zem. povrchu Litosferické desky Endogenní a exogenní síly: Geologie	<ul style="list-style-type: none"> popíše stavbu a složení Země porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů chápe jaký vliv mají endogenní a exogenní síly na utváření zemského povrchu a na život lidí rozpoznává tvary zemského reliéfu 	Bi EV Fy MedV
Atmosféra Složení a členění atmosféry Počasí a podnebí Globální klimatické změny		

<p>Hydrosféra Zásoby vody na Zemi Oběh vody na Zemi Voda na pevnině Vodstvo světového oceánu Vlastnosti mořské vody Ochrana a význam vody</p> <p>Biosféra Flóra a fauna Země Horizontální pásmovitost a vertikální stupňovitost Druhová rozmanitost-biodiverzita</p> <p>Pedosféra Půda, vznik půd, půdní druhy a typy Půda jako přírodní zdroj</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● analyzuje různé druhy poruch v litosféře ● vymezení podnebné pásy a charakterizuje je ● rozumí cirkulaci atmosféry a vyvozuje její vliv na počasí v daných regionech ● chápe současné změny v atmosféře a jejich příčiny ● objasní malý a velký oběh vody na Zemi ● zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu ● rozliší hlavní biomy světa ● zhodnotí kladný a záporný vliv člověka na pedosféru 	
<p>Socioekonomická geografie</p>		
<p>Demografie Vývoj lidské populace a její hlavní etapy, prognóza počtu obyvatel Migrace obyvatelstva Struktura obyvatel Rozmístění obyvatelstva na Zemi Diverzita populace</p> <p>Geografie sídel Sídla, dělení a funkce sídel, vznik a vývoj sídel Sídelní systémy, jádrové a periferní oblasti světa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● zhodnotí vývoj počtu obyvatel v čase a vliv lidské populace na prostředí v souvislosti s růstem počtu obyvatel ● vyhodnotí věkové pyramidy rozdílných států ● lokalizuje na mapě oblasti s trvalými náboženskými konflikty a národnostními spory ● definuje příčiny imigrace, příčiny etnické a náboženské nesnášenlivosti ● orientuje se v současné migrační situaci ● objasní příčiny vysoké míry urbanizace, zdůvodnit obecné výhody i nevýhody života ve městech a na venkově 	<p>Bi SV MK Dě EV MedV</p>
<p>Geografie hospodářství Hospodářská mapa Globalizace a její význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● dokáže diskutovat o globálních problémech lidstva – potravinová nerovnováha, podvýživa, obezita.. 	<p>SV MK</p>

<p>Vývoj hospodářství Zemědělství a jeho typy – Odvětvová a prostorová struktura světového průmyslu</p> <p>Doprava Dělení a význam dopravy Charakteristika jednotlivých druhů dopravy</p> <p>Terciérní sektor Typologie služeb a jejich význam pro hospodářství Cestovní ruch a jeho postavení v současném světě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasní závislost výskytu nerostných surovin na geologických poměrech, • rozumí návaznosti průmyslové výroby a koncentrace obyvatel ve spojení s výskytem nerostných surovin • na základě výhod a nevýhod různých druhů dopravy dokáže vybrat typ dopravy k danému účelu • lokalizuje v mapách hlavní dopravní tahy a trasy • lokalizuje hlavní oblasti cestovního ruchu světa • srovná zahraniční obchod zemí s rozdílnou ekonomikou 	MedV
--	--	------

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- U probíraných tematických celků jsou mezipředmětové vztahy a průřezová témata uváděna v posledním sloupci.
- U prvního ročníku v kapitole demografie se budeme věnovat multikulturní výchově.
- Žáci umí pojmenovat základní problémy sociokulturních rozdílů.
- Environmentální prvky jsou zařazeny v tematickém celku fyzicko-geografická sféra.

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE SVĚTA		
Politická geografie Politická mapa světa a její vývoj Klasifikace států a jejich typologie	<ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o základních rozdílech mezi státy rozdílných struktur • chápe základní principy mezinárodních organizací 	Dě SV MK

<p>Problémové oblasti současného světa Mezinárodní politické a hospodářské organizace</p>		
<p>Regionální geografie Ameriky Práce s mapou Ameriky FG charakteristika amerického kontinentu Sociogeografické hodnocení Angloameriky Sociogeografické hodnocení Latinské Ameriky</p>	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá příklady NP v Americe, vysvětlit nutnost územní ochrany přírody posoudí a zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění i hustotě zalidnění Angloameriky lokalizuje v mapě historická území indiánských kmenů, umí popsat jejich kulturní tradice a popíše jejich současné postavení ve vybraných státech 	<p>EV MK SV Fy Dě Bi MedV</p>
<p>Regionální geografie Afriky Práce s mapou Afriky FG charakteristika afrického kontinentu Sociogeografické hodnocení Afriky</p>	<ul style="list-style-type: none"> chápe nutnost ochrany přírody a zaujímá kritické stanovisko k pytláctví a nezákonnému obchodu s živočichy vysvětlit příčiny vzniku Sahelu zformulovat svůj pohled na problémy Afriky: nedostatek potravin a pitné vody, tropické nemoci a AIDS 	<p>EV MK SV Fy Dě Bi MedV</p>
<p>Regionální geografie Asie Práce s mapou Asie FG charakteristika Asie Sociogeografické hodnocení Asie</p>	<ul style="list-style-type: none"> vyhodnotí z mapy povrch Asie a vyhledá významné povrchové celky vysvětlí chod monzunového proudění vyhledá v mapě problémové oblasti národnostních menšin a náboženské konflikty srovná a vyhodnotí přirozený přírůstek dvou miliardových států 	<p>EV MK SV Fy Dě Bi MedV</p>
<p>RG Austrálie a Oceánie Práce s mapou FG charakteristika Austrálie Sociogeografické hodnocení Austrálie</p>	<ul style="list-style-type: none"> vyhodnotí z mapy povrch Asie a vyhledá významné povrchové celky orientuje se v problematice endemitů Austrálie podle mapy charakterizuje strukturu a rozmístění obyvatelstva z mapy vyčte hlavní pilíře hospodářství Austrálie 	<p>EV MK SV Dě Bi MedV</p>

<p>Geografie světového oceánu a polárních oblastí Geografické hodnocení světového oceánu, Arktidy a Antarktidy Dělení světového oceánu a jeho hospodářské využití</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porovná odlišnosti polárních oblastí. • vyhodnotí současné změny v polární krajině • uvědomuje si nebezpečí znečištění vod svět. oceánu, nadměrný rybolov, lov velryb, ochranu mořské krajiny 	<p>EV MK SV Bi MedV</p>
<p>Regionální geografie Evropy</p>		
Práce s mapou Evropy	<ul style="list-style-type: none"> • porovnává polohu, rozlohu, přírodní podmínky s ostatními světadíly 	
FG charakteristika Evropy	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí s pomocí mapy horizontální a vertikální členitost • dokáže vysvětlit podle geomorfologického vývoje povrchovou rozmanitost jednotlivých oblastí Evropy • zhodnotí kontinentální a oceánské vlivy na podnebí Evropy 	<p>EV Fy Bi VMEGL</p>
Sociogeografické hodnocení Evropy	<ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o postavení světadílu ve světě • posoudí a zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění i hustotě zalidnění v Evropě • zhodnotí vliv hospodářské činnosti na jednotlivé složky ŽP, pochopí nutnost hospodaření na základě myšlenky trvale udržitelného rozvoje 	<p>MK SV Dě MedV VMEGL</p>
<p>Regionální geografie České republiky</p>		
Práce s mapami ČR - poloha a územní vývoj	<ul style="list-style-type: none"> • popíše polohu ČR a je schopen zformulovat důsledky z ní vyplývající • porovná rozlohu s ostatními evropskými státy 	
<p>FG charakteristika ČR Geologická stavba a povrch</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vymezí na mapě oblast Českého masívu a Karpat • charakterizuje podnebí ČR a vysvětlí, čím je ovlivňováno 	<p>EV Fy Bi VMEGL</p>

Geomorfologické členění povrchu Podnebí a počasí Vodstvo, půdy, chráněná území Rozmístění rostlin a živočichů	<ul style="list-style-type: none"> objasní příčiny povodňových situací 	
Populační a sídelní struktura ČR Obyvatelstvo Jádrové a periferní oblasti	<ul style="list-style-type: none"> posoudí hlavní aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva v ČR zhodnotí vliv antropogenní činnosti v čase a prostoru pracuje se statistickými údaji určí hlavní migrační trendy 	MK SV Dě MedV VMEGL
Hospodářství ČR Průmysl Zemědělství Doprava a služby Geografické hodnocení regionů ČR	<ul style="list-style-type: none"> popíše vliv hospodářské činnosti na složky ŽP posoudí přínos evropské integrace a změny pro ekonomiku ČR vysvětlí, co je regionální politika zhodnocení místního regionu 	MK SV Dě MedV VMEGL

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- U probíraných tematických celků jsou mezipředmětové vztahy a průřezová témata uváděna v posledním sloupci.
- OSV- Osobnostní a sociální výchova – Ve všech probíraných regionech světa se v kapitole sociogeografické hodnocení oblasti zaměříme na osobnostní a sociální výchovu.
- Žák si uvědomuje výlučné postavení člověka v přírodním systému a jeho odpovědnost za další vývoj na planetě.
- Environmentální prvky jsou zařazeny v hodnocení FG charakteristice jednotlivých oblastí Evropy a ČR.

UČEBNÍ OSNOVY

MAPA EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTÍ

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	-	.	3	-
Učební texty :	Učebnice: J a J. Kuklíkovi: Dějiny 20. století J. Anděl, I. Bičík, T. Havlíček a kol.: Makroregiony světa Pudlák, Sojka: Ekonomie pro SŠ R. David: Politologie S. McLoughlin: Světové náboženství v kostce Další odborná literatura: P. Čornej: Dějiny zemí koruny české II M. Pečeňka a kol.: Encyklopedie moderní historie O. Dorazil: Světové dějiny v kostce V. Baar: Hospodářský zeměpis – Regionální aspekty světového hospodářství Bičík a kol.: Hospodářský zeměpis – Globální geografické základy sv. hospodářství M. Holeček, P. Mariot, M. Střída: Zeměpis cestovního ruchu T. Matějček: Ekologická a environmentální výchova M. Brzóska: Zeměpis v kostce I a II			

Charakteristika předmětu:

Předmět Mapa evropských a globálních souvislostí je vyučován formou tříhodinových bloků jedno týdně v septimě. Předmět obsahově syntetizuje vybraná témata předmětů dějepisu, zeměpisu, společenských věd a částečně i angličtiny vztahujících se k prostoru Evropy a jejich vztahům na globální společenství.

Přináší hlubší poznatky o vzájemných vztazích společenských věd a umožňuje žákům lépe porozumět příčinám a následkům minulých i současných kulturních, politických a socioekonomických fenoménů v evropském prostoru. Významně tak uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace.

Předmět má charakter dílny, v níž žáci ve skupinách s pomocí vyučujících vyhledávají, třídí a vyhodnocují zjištěné informace a rozhodují se o způsobu jejich vizualizace a prezentace v geografickém prostoru mapy Evropy. Důraz je kladen na výstupy reflektující současně časovou, prostorovou a společenskou dimenzi tak, aby žáci pochopili a porozuměli vzájemné provázanosti všech těchto dimenzí.

Žáci využívají při zpracování a prezentaci svých skupinových výstupů moderních technologií a postupů (internet, digitální a audiovizuální technika, QR kódy, podcast, padlet). Většina výstupů je současně umístována do velkoformátové mapy Evropy.

Velký důraz je kladen na schopnost interpretovat a prezentovat výsledky žákovských prací. Významnou součástí hodnocení jsou metody formativního hodnocení a sebehodnocení ze strany žáků.

Vzdělávací obsah přesahuje i do jiných vyučovacích předmětů. Kromě dějepisu, zeměpisu, společenských věd a angličtiny jde především o informatiku a výpočetní techniku, český jazyk a literaturu nebo biologii.

Předmět dále zahrnuje průřezová témata – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

Učitelé:

- vedou žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k používání odborné terminologie a k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi.
- motivují žáky k využívání metod, při kterých docházejí sami žáci k objevům, řešením a závěrům.
- napomáhají žákům volit vhodné prezentační a zobrazovací metody při výsledných prezentacích
- vedou žáky ke schopnostem sebehodnocení a formativního hodnocení jejich práce

Kompetence k řešení problémů

Učitelé:

- formulují problémové úkoly pro žáky tak, aby žáci byli motivováni hledat jejich řešení.
- zapojují do výuky problémové aspekty každodenního života.
- vedou žáky k argumentaci podložené důkazy.
- vedou žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů.
- umožňují žákům prezentovat jejich práci (prezentace výsledků jejich práce před třídou).
- vedou žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků.
- motivují žáky k hledání ověřených odpovědí na otázky.

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky.
- spoluvytváří prostředí, v němž jsou žáci motivováni pracovat v kolektivu a nést zodpovědnost za svou vlastní práci i za práci celého kolektivu.
- vedou žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání.
- motivují žáky k tomu, aby byli schopni pomoci a o pomoc požádat
- napomáhají ke spoluúčasti žáků na vytvoření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků.

Kompetence občanské

Učitelé:

- vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám a etnikům.
- podporují vhodnými příklady rozvoj občanské uvědomělosti žáků.
- zdůrazňují žákům respektování různých hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- učí žáky promýšlet souvislosti mezi jejich právy, povinnostmi a zodpovědností

Kompetence pracovní

Učitelé:

- učí žáky efektivně užívat a ovládat digitální techniku.
- vedou žáky k využití získaných znalostí a dovedností pro přípravu na budoucí studium a povolání

Téma	Očekávané výstupy	Průnik do profilových předmětů a průřezových témat
Přírodní zdroje Evropy	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří základní mapu klimatických pásem s využitím klimadiagramů a popíše vliv Golfského proudu na klimatické poměry Evropy. • zobrazí vegetační a biogeografická pásma Evropy a specifikuje jednotlivé vegetační typy. • vysvětlí význam ochrany přírody a dopad turismu na krajinu. • vymezí významná naleziště nerostných surovin. • interpretuje evropskou energetickou politiku v kontextu moderních technologií. • okomentuje a vysvětlí principy fungování udržitelného zemědělství v Evropě. 	<p>Ze, Sv, Dě, Ivt, Bi</p> <p>VMEGL, EV, MedV</p>
Změny na mapě Evropy po 1. světové válce	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky první světové války. • popíše geografické, sociální a ekonomické důsledky rozpadu Rakousko-Uherska. • vytvoří mapu hranic Evropy po 1. světové válce a vymezí sporná území. • uvede příklady konfliktů vyvolaných novým politickým uspořádáním Evropy. 	<p>Dě, Sv, Ze, Ivt</p> <p>VMEGL, MedV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí dopad mírové smlouvy na poměry v Německu v období Výmarské republiky. • interpretuje rozdíly mezi monarchistickým a republikánským zřízením. • vysvětlí rizika spojená s fragmentací mnohonárodnostních celků a separatistickými snahami národů a etnik. 	
Totalitní režimy v Evropě	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná totalitní režimy a srovná jejich společné a rozdílné rysy v kontrastu s demokratickým režimem, RVP • objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit RVP • na mapě zobrazí teritoriální ambice nacistického Německa v souvislosti s ideou lebensraumu • vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil • na mapě zobrazí rozšíření židovské komunity a její osudy v období Holocaustu • identifikuje rizika spojená s příklonem k nedemokratickým ideologiím a jejich důsledky v evropských i světových dějinách 	Dě, Sv, Ze, Ivt VMEGL, MK, MedV
Změny na mapě Evropy po 2. světové válce	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa RVP. • zobrazí a okomentuje posuny hranic ve střední a východní Evropě po druhé světové válce a popíše přesuny německého obyvatelstva. • zdokumentuje ekonomické a sociální důsledky války a zhodnotí nové mezinárodní postavení vítězů války. • vyhodnotí dopady Marshallova plánu na ekonomický rozvoj západoevropských zemí. 	Dě, Sv, Ze, Ivt VMEGL, MedV

<p>Proces evropské integrace od 50. let po současnost</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, RVP ● vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; RVP ● charakterizuje základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování RVP ● popíše možnosti ustavení evropské organizace, která by institucionalizovala spolupráci členských zemí v oblasti politické, kulturní a hospodářské ● zdůvodní prvotní příčiny evropské integrace a popíše její vývoj do počátku 90. let. ● zhodnotí kvalitativní změny evropské integrace po roce 1992. ● jmenuje a vysvětlí třecí plochy evropského integračního procesu. 	<p>Sv, Dě, Ze, Ivt VMEGL, MK, MedV</p>
<p>Dekolonizace po 2. světové válce</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zobrazí geografickou podobu evropských koloniálních říší na počátku 20. století a jejich postupnou dekolonizaci ● objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; RVP ● zdůvodní společenské a ekonomické příčiny dekolonizace po druhé světové válce. ● na vybraných příkladech popíše proces dekolonizace ve vybraných zemích Asie a Afriky. ● objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě RVP 	<p>Dě, Sv, Ze, Ivt VMEGL, MK, MedV</p>
<p>Evropa ve studené válce</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zobrazí průběh železné opony a popíše život na obou jejích stranách. ● zdokumentuje příklady porušování lidských práv a demokratických principů v zemích východního bloku. ● porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích RVP 	<p>Dě, Sv, Ze, Ivt VMEGL, MedV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi RVP porovná rozdíly mezi tržním a státním hospodářstvím zhodnotí roli mezinárodních organizací (OSN, NATO, Varšavská smlouva) v období studené války. uvede příklady studenováleční propagandy. 	
Změny na mapě Evropy po konci studené války	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích RVP vysvětlí příčiny a popíše průběh pádu komunistického režimu v zemích východní Evropy zobrazí proces rozpadu zemí východní Evropy po skončení studené války popíše proces ekonomické transformace států interpretuje sociální, hospodářské a politické důsledky studené války a následný vliv na vývoj v Evropě vysvětlí dopady a odraz bipolárního světa v různých aspektech světa současného 	Dě, Sv, Ze, lvt VMEGL, MedV
Konfliktní zóny a zóny nestability současné Evropy	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše současné politické systémy v Evropě zobrazí současné konfliktní zóny v Evropě a vysvětlí jejich příčiny charakterizujte podobu současného separatismu v Evropě a zobrazí tyto regiony zhodnotí vliv mimoevropské migrace na politické a sociální poměry ve vybraných zemích Evropy charakterizuje energetický mix evropských zemí a zhodnotí přínosy a možná rizika stávajícího stavu popíše bezpečnostní rizika závislosti evropských zemí na mimoevropských zdrojích energetických surovin. 	Sv, Ze, Dě, lvt VMEGL, MK, MedV

<p>Obyvatelstvo současné Evropy</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vymezí a zobrazí současná populační centra a periferie a zdůvodní jejich rozmístění ● popíše nejvýznamnější evropské metropole ● zhodnotí postavení národnostních menšin v evropských zemích a uvede příklady problematického soužití s majoritní populací ● vysvětlí příčiny a důsledky migrace v kontextu významných migračních směrů ● popíše populační pyramidu současné Evropy ● zhodnotí hlavní problémy stávajících demografických parametrů evropské populace ● charakterizuje hlavní náboženské projevy současné Evropy 	<p>Ze, Sv, Dě, Ivt, Bi, Čj</p> <p>VMEGL, MK, MedV</p>
<p>Hospodářská mapa současné Evropy</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zobrazí ekonomická centra a periferie Evropy a vysvětlí jejich rozmístění ● zobrazí státy Evropy podle stupně ekonomické vyspělosti a vysvětlí příčiny rozdílů mezi nimi ● popíše strukturu ekonomiky vybraných evropských států ● okomentuje hlavní ekonomické problémy současné Evropy a navrhne jejich řešení. ● charakterizuje globální, politické a socioekonomické vazby států současné Evropy ● charakterizujte hospodářské postavení evropských zemí v mezinárodním kontextu ● vysvětlí příčiny diferenciaci hospodářství evropských zemí 	<p>Ze, Sv, Dě, Ivt</p> <p>VMEGL, EV, MedV</p>
<p>Vývoj infrastruktury v Evropě</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zobrazí hlavní dopravní trasy na evropském kontinentě a zachytí regiony s dobrou a špatnou dopravní dostupností ● obrazí nejvýznamnější uzlové body evropské dopravní sítě a popíše jejich význam pro ekonomický rozvoj Evropy ● vysvětlí význam dopravní dostupnosti v ekonomickém rozvoji regionů 	<p>Ze, Sv, Dě</p> <p>VMEGL, MedV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí význam dopravní infrastruktury pro rozvoj společnosti a možná rizika pro další vývoj (v environmentálním kontextu) • zhodnotí národní energetické infrastruktury 	
Služby, cestovní ruch a památková péče	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazí podíl služeb v jednotlivých evropských zemích na celkové ekonomické produkci a zachytí rozdíly mezi jednotlivými regiony • charakterizuje terciární sektor a zaujme stanovisko k novým technologiím vzhledem k vývoji společnosti (kvartérní sektor) • zhodnotí potenciál k rozvoji cestovního ruchu ve vybraných regionech Evropy • posoudí výhody a nevýhody rozvoje cestovního ruchu (aspekt hospodářský, environmentální, kulturní) • zhodnotí význam památek pro kulturu společnosti, resp. význam péče o ně 	<p>Ze, Sv, Dě</p> <p>VMEGL, EV, MedV</p>

UČEBNÍ OSNOVY

DĚJEPIS

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	2	2	2	2
Učební texty:	<u>Učebnice</u> Mácha P. a kol: Hravý dějepis 6, Taktik 2016 Mácha P. a kol: Hravý dějepis 7, Taktik 2017 Mácha P. a kol: Hravý dějepis 8, Taktik 2018 Ostap P. a kol: Hravý dějepis 9, Taktik 2020			

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět dějepis vychází z obsahu vzdělávacího oboru dějepis RVP ZV. Je zařazen ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost společně s oborem *Výchova k občanství*, s nímž má řadu spojitostí a vzájemných vazeb. Dále je úzce spojen s oborem *český jazyk a literatura, zeměpis* a částečně také se vzdělávací oblastí *Umění a kultura*.

Organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu dějepis je logicky řazen jednak tematicky, jednak chronologicky. Je tedy rozdělen do bloků zahrnujících stěžejní etapy vývoje lidské společnosti. Součástí výuky předmětu jsou pravidelné návštěvy kulturních akcí, výstav, muzeí, památek, archivů, které napomáhají při realizaci některých z očekávaných výstupů.

Uplatňované strategie:

V hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence občanské

Dále dochází k rozvíjení dalších kompetencí v souvislosti s propojeností obsahů jiných vyučovacích předmětů:

- kompetence sociální
- kompetence komunikativní
- kompetence pracovní

Aby učitel na základě učiva dosáhl u žáků rozvoje těchto kompetencí, užívá následujících strategií a postupů:

- vybírá a prezentuje žákům zajímavé historické texty, obrazové a videopomůcky
- motivuje k zapojení do předmětových soutěží a olympiád, organizuje vlastní školní dějepisné soutěže
- předkládá problémové historické situace, při nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj postoj a názor podepřený logickými argumenty a tolerují názory opačné

- vybírá stěžejné historická témata, společně s žáky provádí jejich analýzu a formuluje závěry a důsledky
- vhodnou formou a v případě, že je to účelné, vede žáka k tomu, aby využívali svých poznatků z příbuzných oborů a dokázali sami formulovat souvislosti s probíraným učivem
- podporuje kreativitu žáků a umožňuje jim samostatně zpracovávat, prezentovat či dramatizovat vybrané historické události, na jejichž základě žáci objasňují příčiny událostí, společenské a kulturní poměry příslušného historického období
- zadává žákům individuálně nebo ve skupinách krátké referáty o významných osobnostech naší historie či osobnostech spjatých s naším krajem
- žáci se doma soustavně připravují samostudiem, ke kterému učitel předem vpracuje cílené otázky tak, aby se žáci soustředili na vybrané kapitoly dějepisečného učiva dokázali je objasnit a vysvětlit jeho příčiny a důsledky
- v případě, že je to účelné, rozděluje žáky do skupin podle jejich učebního stylu či zájmů
- vede žáky k tvorbě vlastních stručných historických analýz, zejména ke studiu literatury a pramenů úměrných jejich věku a schopnostem
- učí žáky prezentovat své názory, konstruktivní kritice a zejména sebekritice

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
ÚVOD DO STUDIA DĚJEPISU		Září	
Historické prameny, doba předhistorická, doba historická, získávání informací o dějinných epochách Význam dějepisu pro moderní společnost	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže uvést základní periodizaci dějin a vysvětlit hlavní rysy jednotlivých období - umí na příkladech konkretizovat základní historické prameny a pomocné historické vědy - je schopen vysvětlit význam dějepisečného poznání 		Osobnostní a sociální výchova – komunikace Český jazyk a literatura – prameny a historiografie
PRAVĚK		Říjen - listopad	
Život v pravěku, hmotná a duchovní kultura	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá elementární základy antropologie, zejména vývoje lidského druhu - umí vysvětlit a popsat způsob života pravěkých lidí - za pomoci obrazových materiálů dokáže popsat pravěká zvířata a jejich význam pro tehdejší lidskou společnost 		Multikulturní výchova – kulturní diferenciace, etnický původ Biologie - antropologie

	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vlastními slovy charakterizovat způsoby obživy pravěkých lidí v jednotlivých etapách jejich vývoje - na konkrétních příkladech dokáže definovat význam neolitické revoluce pro lidskou společnost 		<p>Umění a kultura – hmotná kultura pravěku</p> <p>Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí</p> <p>Základy společenských věd – postavení člověka ve společenství</p>
STAROVĚKÉ CIVILIZACE BL. VÝCHODU		Prosinec - únor	
<p>Starověké civilizace despotických států Mezopotámie a Egypta</p> <p>Základní periodizace dějin staroorientálních států</p> <p>Kultura, náboženství, architektura Egypta a Mezopotámie</p> <p>Civilizace Syropalestiny a Chetitů</p> <p>Vznik židovského náboženství</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit příčiny vzniku staroorientálních civilizací - dokáže charakterizovat vývoj společnosti starověkého Egypta, Mezopotámie, Palestiny, Foinikie a Chetitů - za pomoci dobových ukázek umí popsat a vysvětlit specifika společenských poměrů jednotlivých starověkých kultur, jejich náboženství, zvyky a mentalitu - dokáže na konkrétních příkladech zdůraznit význam jednotlivých prvků starověké civilizace pro další dějinný vývoj 		<p>Výchova demokratického občana- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Multikulturní výchova - kulturní diference</p> <p>Umění a kultura – hmotná kultura, jazyk, náboženství</p> <p>Zeměpis – územní a prostorové souvislosti staroorientálních států</p>
STAROVĚKÉ ŘECKO		Březen - duben	
<p>Přírodní a kulturní specifika regionu</p> <p>Základní periodizace řeckých dějin,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit příčiny vzniku středomořské antické civilizace v jejich specifických přírodních a společenských podmínkách 		<p>Výchova demokratického občana- principy demokracie jako</p>

<p>zejména archaické a klasické období Vznik řeckých polis, řecká demokracie, kolonizace Středomoří</p> <p>Řecké náboženství a mytologie, kultura a divadlo</p> <p>Řecko-perské války a Peloponéská válka</p> <p>Helénismus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže charakterizovat vývoj a periodizaci starověkého Řecka - umí vysvětlit základní rysy demokratického uspořádání významných městských států Sparta a Athény - za pomoci dobových ukázek dokáže charakterizovat hlavní rysy života starověkého Řecka - dokáže charakterizovat hlavní dějinné události z dějin starověkého Řecka 		<p>formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Umění a kultura – hmotná kultura, jazyk, náboženství</p> <p>Český jazyk a literatura – základy evropské kultury (divadlo, řečtina)</p>
<p>STAROVĚKÝ ŘÍM</p>		<p>Květen - červen</p>	
<p>Základní periodizace římských dějin, zejména období republiky a principátu</p> <p>Počátky římských dějin, Etruskové</p> <p>Vznik republiky a její fungování</p> <p>Punské války, vznik a fungování impéria</p> <p>Doba triumvirátů a principát</p> <p>Římská demokracie, kolonie, armáda</p> <p>Římské náboženství a mytologie, kultura a literatura</p> <p>Vznik a šíření křesťavství</p> <p>Stěhování národů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit základní rysy římské civilizace, příčiny jejího vzniku a návaznost na řeckou kulturu - dokáže charakterizovat vývoj a periodizaci starověkého Říma - umí vysvětlit základní rysy demokratického uspořádání a významných institucí římské republiky - za pomoci dobových ukázek dokáže charakterizovat hlavní rysy života starověkého Říma - dokáže charakterizovat hlavní dějinné události z dějin starověkého Říma - chápe a dokáže vysvětlit význam kulturního a náboženského odkazu Říma na další vývoj evropské civilizace 		<p>Výchova demokratického občana- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Umění a kultura – hmotná kultura, jazyk, náboženství</p> <p>Český jazyk a literatura – základy evropské kultury (literatura, latina)</p> <p>Zeměpis – územní a prostorové souvislosti římského impéria</p>
<p>Přínos pro rozvoj světové kultury, vznik písma, významné osobnosti, historické památky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen referovat o význam předních osobností starověkého světa a starověké mytologie 		<p>Výchova demokratického občana- principy demokracie jako</p>

			formy vlády a způsobu rozhodování
--	--	--	-----------------------------------

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
STŘEDOVĚK A KŘESŤANSTVÍ		Září – listopad	
Stěhování národů, germánská království, Frankové, Karel Veliký Byzantská říše, její vznik a vývoj Vznik Svaté říše římské a postavení římských císařů Šíření křesťanství Románská kultura	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen v základních rysech charakterizovat průběh a důsledky stěhování národů a jeho vliv na etnickou a kulturní budoucnost Evropy - umí popsat fungování germánské společnosti na příkladu Francké a Byzantské říše - chápe význam a přínos karolínské renesance - dokáže popsat a vysvětlit příčiny a způsob šíření křesťanství - chápe význam vzniku Svaté říše a její vliv na dějiny střední Evropy - dokáže na příkladech a za pomoci obrazových pomůcek uvést základní rysy románské kultury a umění u nás i v Evropě 		<p>Multikulturní výchova - multikulturalita</p> <p>Základy společenských věd – náboženství (křesťanství)</p> <p>Zeměpis – územní vývoj Evropy v raném středověku</p> <p>Umění a kultura – hmotná kultura, architektura</p>
Počátky českých dějin Sámova říše, Velkomoravská říše, Příchod Cyrila a Metoděje na Moravu	<ul style="list-style-type: none"> - umí popsat a na příkladech uvést způsob života prvních slovanských společenství na našem území, zejména Sámovy říše - umí vysvětlit příčiny vzniku Velké Moravy, charakterizovat její územní rozsah a základní historické mezníky jejího vývoje - dokáže vyzdvihnout význam cyrilometodějské mise pro další vývoj společnosti a církve na našem území 		<p>Osobnostní a sociální výchova - hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Multikulturní výchova - multikulturalita</p>

<p>Vznik českého státu a počátky Přemyslovců</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat a vysvětlit příčiny vzniku českého přemyslovskeho státu a dějinný význam hlavních osobností (zejména sv. Václava) 		<p>Základy společenských věd – náboženství (křesťanství)</p> <p>Zeměpis – územní vývoj našeho státu</p>
<p>VRVHOLNÝ A POZDNÍ STŘEDOVĚK</p>		<p>Prosinec - únor</p>	
<p>Změny ve středověké společnosti, rozvoj měst, gotická kultura</p> <p>Křížové výpravy, středověká Francie a Anglie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen pohovořit a na příkladech demonstrovat charakter společnosti a její rozdělení v raně feudální době - chápe význam středověké církve a její úlohu v šíření víry a vzdělanosti - dokáže vysvětlit vztahy světských a duchovních představitelů středověkého světa - dokáže stručně charakterizovat kontext vývoje evropských středověkých států - dokáže na příkladech a za pomoci obrazových pomůcek uvést základní rysy gotické kultury a umění u nás i v Evropě 		<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané</p> <p>Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Umění a kultura – hmotná kultura, architektura</p> <p>Základy společenských věd – křesťanská středověká ideologie</p>
<p>Dějiny českého státu Přemyslovců a Lucemburků</p> <p>Život v době vlády Karla IV.,</p> <p>Husitství – příčiny, průběh, výsledky, významné osobnosti,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit příčiny ekonomického, kulturního a politického rozkvětu českých zemí za vlády posledních Přemyslovců a Lucemburků - dokáže charakterizovat vládu významných českých králů (Přemysla Otakara II. Václava II. a Karla IV.) - chápe základní příčiny a ideové zdroje husitství v českém i evropském kontextu 		<p>Český jazyk a literatura – literární památky z tohoto období, textové ukázky</p> <p>Umění a kultura doby husitství</p> <p>Základy společenských věd</p>

<p>doba vlády Jiřího z Poděbrad</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat hlavní příčiny husitského hnutí a společnost v tomto období - je schopen charakterizovat hlavní vývojové etapy husitství, nejvýznamnější proudy a osobnosti 		<p>věd – myšlenky české reformace</p>
NOVOVĚK		Březen - červen	
<p>Objevné cesty a jejich důsledky, Kryštof Kolumbus, poznávání nových civilizací</p> <p>Renascence a humanismus</p> <p>Reformace a protireformace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí zdůvodnit příčiny a motivy objevných cest - dokáže stručně popsat průběh a výsledky objevných cest pro Evropu i svět - je schopen pohovořit o civilizacích, s nimiž přicházeli Evropané do styku - na konkrétních příkladech zvládne vysvětlit význam a dopad významných novověkých vynálezů a inovací (knihtisk) - je schopen charakterizovat humanistickou ideologii, její dopad na evropskou společnost a přesahy do současné doby - dokáže na příkladech a za pomoci obrazových pomůcek uvést základní rysy renesanční kultury a umění u nás i v Evropě 		<p>Zeměpis – prostorové a geografické souvislosti</p> <p>Základy společenských věd – kultura mimoevropských civilizací (Indie, Čína, Amerika)</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané</p>
<p>Doba Rudolfa II., Stavovské povstání a Třicetiletá válka – význam pro naše země a Evropu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže charakterizovat rozhodující dějinné mezníky vlády Habsburků v českých zemích po Bílé hoře - dokáže za pomoci textových ukázek stručně charakterizovat společnost během Třicetileté války a po jejím skončení - je schopen zobecnit důsledky bělohorské porážky pro českou společnost 		<p>Český jazyk a literatura – literární památky z tohoto období, textové ukázky</p>

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		

NOVOVĚK A OSVÍCENSTVÍ		Září - listopad	
<p>Barokní kultura</p> <p>Život v pobělohorské době, barokní kultura, selské rebelie, hospodářský a kulturní rozvoj</p> <p>Evropské velmoci v novověku</p> <p>Francie za vlády Bourbonů, Rusko a Osmanská říše</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí objasnit postavení českého státu v podmínkách raně novověké Evropy - na příkladech dějin západoevropských zemí identifikuje kořeny evropského parlamentarismu a absolutismu - chápe význam postavení osmanské říše a její vliv na dějiny novověké Evropy - dokáže na příkladech a za pomoci obrazových pomůcek uvést základní rysy barokní kultury a umění u nás i v Evropě 		<p>Umění a kultura – hmotná kultura baroka</p> <p>Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a stát</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<p>Osvícenství a osvícenský absolutismus</p> <p>Vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam osvícenství a osvícenského absolutismu v utváření novodobé české společnosti 		<p>Český jazyk a literatura – literatura národního obrození</p> <p>Základy společenských věd – ideologie osvícenství, národní obrození</p>
VZNIK MODERNÍ SPOLEČNOSTI		Prosinec - duben	
<p>Velká francouzská revoluce, napoleonské války</p> <p>Průmyslová revoluce</p> <p>Počátky občanské společnosti v Evropě, nacionalismus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže charakterizovat a zdůvodnit hlavní příčiny vypuknutí revoluce - umí specifikovat hlavní názorové proudy a popsat průběh a důsledky revoluce - je schopen charakterizovat průběh Napoleonských válek a na příkladech uvést jejich dějinný význam - dokáže vysvětlit příčiny vzniku průmyslové revoluce a její dopad na další vývoj evropské společnosti 		<p>Základy společenských věd – ideologie, občanská společnost, lidská práva</p> <p>Český jazyk a literatura – zrod moderní žurnalistiky</p>

<p>Vznik USA, občanská válka</p> <p>Viktoriánská Anglie a kolonialismus</p> <p>Vznik Itálie a Německa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na konkrétních příkladech umí definovat změny ve společnosti ve druhé polovině 19. stol. - dokáže charakterizovat společnost a odlišnosti USA a evropských kolonií - chápe pojem nacionalismus a dokáže ho charakterizovat na příkladu Německa a Itálie 		<p>Multikulturní výchova – kulturní diference</p> <p>Základy společenských věd – formování parlamentarismu a občanské společnosti</p>
<p>Národní obrození</p> <p>Revoluční rok 1848, česká politika na konci 19. stol.</p> <p>Rakousko-Uhersko a národnostní problematika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen vysvětlit průběh a důsledky národního obrození na konkrétních příkladech a nejvýznamnějších osobnostech dokáže definovat hlavní postoje české politické reprezentace během roku 1848 a průběh revoluce - na konkrétních příkladech zvládne popsat hlavní myšlenkové proudy v českých zemích ve druhé pol. 19. stol - dokáže zdůvodnit hlavní příčiny sporů mezi Čechy a Němci v tomto období 		<p>Základy společenských věd – formování parlamentarismu a občanské společnosti</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy</p>
<p>PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA</p>		<p>Květen - červen</p>	
<p>Příčiny vypuknutí války</p> <p>Hlavní momenty průběhu válečného konfliktu, cíle válčících stran</p> <p>Masarykova zahraniční akce a čs. legie</p> <p>Vznik Československa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen vysvětlit hlavní příčiny vypuknutí 1. světové války - dokáže charakterizovat průběh a důsledky tohoto konfliktu - na konkrétních příkladech a za pomoci textových ukávek zvládne popsat a objasnit rozdíly mezi hlavními ideologiemi, které se během války a/nebo po jejím skončení objevil - umí stručně popsat a vysvětlit příčiny vzniku samostatného Československa, dokáže objasnit postoj českého obyvatelstva a zahraničního odboje k Rakousko-Uhersku - dokáže charakterizovat význam osobností T.G. Masaryka a Edvarda Beneše 		<p>Zeměpis – prostorové souvislosti a geografické aspekty konfliktu</p> <p>Český jazyk a literatura – ukázky textu z děl o válce</p> <p>Základy společenských věd – ideologie moderní doby</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - řešení</p>

			problémů a rozhodovací dovednosti
--	--	--	-----------------------------------

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
PRVNÍ POLOVINA 20. STOLETÍ	-	Září - listopad	
Vresailleský systém a vznik nových států v Evropě První Československá republika Hospodářská krize ve 30. letech a její vliv na vznik totalitních režimů Bolševismus v Rusku a Fašismus v Evropě ve 30. letech	<ul style="list-style-type: none"> - umí stručně charakterizovat meziválečnou Evropu a svět a jeho nejvýznamnější historické mezníky - je schopen definovat nejvýznamnější meziválečné ideologie (komunismus a fašismus) - dokáže vysvětlit vliv hospodářské krize na vznik totalitních ideologií 		<p>Základy společenských věd – hospodářská krize</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a stát</p>
První Československá republika Osobnosti prezidenta Masaryka a Beneše Problematika Sudetských Němců a Mnichovský diktát	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen popsat stěžejní historické etapy vývoje našeho státu za 1. republiky z hlediska vnitřního vývoje i zahraničního postavení - na konkrétních příkladech je schopen doložit rozkvět české společnosti během 1. republiky - dokáže vysvětlit příčiny a důsledky česko-německého sporu a mnichovského diktátu 		Český jazyk a literatura – literární tvorba meziválečného období

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA		Prosinec - leden	
Fašismus v Evropě, 2. světová válka (průběh a důsledky), protektorát Čechy a Morava, Slovenský stát, domácí a zahraniční odboj, holocaust	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen vysvětlit hlavní příčiny vypuknutí 2. světové války - dokáže charakterizovat průběh a důsledky tohoto konfliktu - zvládne popsat a přiblížit poměry v protektorátu Čechy a Morava a ve Slovenském státu včetně domácího a zahraničního odboje - za pomoci textových ukázek a videodokumentů zvládne vysvětlit příčiny a charakterizovat důsledky evropského holocaustu 		<p>Zeměpis – prostorové souvislosti a geografické aspekty konfliktu</p> <p>Základy společenských věd – fašismus, rasismus a komunismus, holocaust</p> <p>Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti</p>
Svět a ČSR po válce Období zápasu o demokracii, únor 1948	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat a vysvětlit příčiny únorového převratu 1948 jeho bezprostřední důsledky 		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímají
STUDENÁ VÁLKA		Únor - březen	
Počátky studené války a soupeření mezi USA a SSSR Stalinismus Krise studené války a jaderné zbrojení	<ul style="list-style-type: none"> - se orientuje v nejvýznamnějších dějinných meznících poválečného světa, zejména Korejská válka, Vietnamský konflikt, Karibská krize - dokáže na konkrétních příkladech popsat hlavní rozdíly fungování společnosti v demokratických zemích a zemích Východního bloku 		<p>Zeměpis – geografické aspekty studené války</p> <p>Základy společenských věd</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech -</p>

			Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova - princip sociálního smíru a solidarity
<p>ČSR v 50. letech, politické procesy</p> <p>Rok 1968 a sovětská invaze</p> <p>Normalizace a pád komunismus</p> <p>Události 1989, vznik České republiky a vstup do EU</p>	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen na konkrétních příkladech a osobnostech charakterizovat totalitní režim v 50. a 60. letech včetně politických procesů - umí zařadit vývoj v Československu do světových politických souvislostí - charakterizuje příčiny, průběh a důsledky Pražského jara - chápe příčiny pádu komunismu a dokáže vysvětlit příčiny rozpadu Československa 		<p>Základy společenských věd</p> <p>Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímají</p>

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	1	2	1	2
Učební texty :	<p><u>Učebnice</u> Starší dějiny pro střední školy - část první, Didaktis 2018 Starší dějiny pro střední školy - část druhá, Didaktis 2018 Dějiny 19. století pro střední školy, Didaktis 2016 Moderní dějiny pro střední školy, Didaktis 2014</p> <p><u>Další odborná literatura</u> P. Čornej: Dějiny zemí koruny české I. a II. M. Pečeňka a kol.: Encyklopedie moderní historie O. Dorazil: Světové dějiny v kostce</p>			

Charakteristika předmětu:

- Předmět dějepis vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Dějepis, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost.
- Vyučovací předmět Historie přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí žáků a předávání historické zkušenosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Vyučovací předmět významně uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace.
- Vzdělávací obsah předmětu dějepis přesahuje i do jiných vyučovacích předmětů, především do základů spol. věd, českého jazyka a literatury, geografie.
- Výstupy RVP G se realizují na vyšším gymnázium (kvinta až oktáva osmiletého studia a čtyři ročníky čtyřletého studia) V rámci vyššího stupně a čtyřletého gymnázia vycházejícího z RVP G zahrnuje částečně průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.
- Dějepis je vyučován s hodinovou dotací dvě hodiny týdně v kvintě a sextě (resp. 1. a 2. ročníku) a tři hodiny týdně v septimě (resp. 3. ročníku).

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Učitelé umožňují žákům prezentovat jejich práci (referáty, eseje, seminární práce, celoškolní přehlídky, pravidelná prezentace na webu atd.).
- Učitelé poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé zapojují do výuky problémové aspekty každodenního života.
- Učitelé vedou žáky k argumentaci podložené důkazy

Kompetence komunikativní

- Učitelé vytvářejí žákům prostor pro zapojení do kolektivu spolužáků, spolupráci, prezentaci postojů (projektový den), pro komunikaci v nových skupinách (exkurze, celoškolní projekty apod.).

Kompetence sociální a personální

- Učitelé respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky.

Kompetence občanské

- Učitelé vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám (např. zaměření některých volitelných seminářů).
- Učitelé podporují vhodnými příklady rozvoj občanské uvědomělosti žáků.

Kompetence pracovní

- Učitelé učí žáky vědomě užívat a ovládat digitální techniku.

Kvinta

Téma	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
I. Úvod do dějepisu, pravěk			
Význam historie, historické prameny, pomocné vědy historické Doba kamenná, bronzová a železná	<p>Žák charakterizuje smysl historického poznání po současnost.</p> <p>Žák rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob s jejich nakládáním</p> <p>Žák se orientuje v základní historické periodizaci.</p> <p>Žák dokáže objasnit a demonstrovat na příkladech duchovní a materiální vývoj lidské společnosti v pravěku.</p>	září	EV, MEV, EV, Bi
II. Starověk			
Staroorientální státy blízkého východu	<p>Žák dokáže zhodnotit a charakterizovat společenské a kulturní poměry jednotlivých starověkých civilizací.</p> <p>Žák zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství.</p>	říjen	EV, EV, Ze
Antické Řecko	Žák zvládne charakterizovat základní historické momenty vývoje řecké a helénistické civilizace a její vliv na utváření evropské civilizace.	listopad - prosinec	VMEGS, SV, Čj, Ze
Antický Řím	<p>Žák zvládne charakterizovat základní historické momenty vývoje římské civilizace.</p> <p>Žák chápe společenství antiky a křesťanství jako základní fenomén, z něhož vyrůstá soudobá společnost.</p>	leden - březen	VMEGS, SV, Čj, Ze
III. Raný středověk			

Utváření středověké Evropy	<p>Žák charakterizuje politický, kulturní a etnický vývoj Evropy během stěhování národů.</p> <p>Žák umí zhodnotit vliv antické kultury na utváření raně středověké společnosti.</p>	březen - duben	VMEGS, MEV, Ze
Byzantsko-slovanská oblast, francká říše, arabský svět	<p>Žák objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě.</p> <p>Žák vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu.</p>	květen - červen	VMEGS, MEV, Ze

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – prolíná se zejména do témat antické Řecko a Řím, neboť se jedná historická období, která položila základ celé evropské civilizaci.

MEV - Mediální výchova – významná je hlavně v takových tematických celcích, které se zabývají otázkami komunikace, písma, chronologie apod, tedy jednak úvod do dějepisu, především ale pravěk a starověk, kde je nutné zmínit souvislosti vzniku různých typů lidské komunikace.

EV- Environmentální výchova – se objevuje v tematických blocích, v nichž je jednou z hlavních myšlenek symbióza a interakce člověka s přírodou, tedy především pravěk a staroorientální civilizace velkých řek. Významná je také pro objasnění příčin stěhování národů v souvislosti s klimatickými změnami.

Český jazyk – je předmětem, který je v řadě tematických celků vhodným doplňkem. Především v učivu antiky, kde je možné využívat znalostí studentů antické literatury, podobně také v tematickém celku raně středověké Evropy je vhodné zmínit nejstarší evropské literární památky (kroniky, anály, legendy), což je rovněž učivo českého jazyka.

Společenské vědy – jedná se především o tematické celky obsahující otázky náboženství, které je jedním z nosných témat SV. Významné jsou rovněž styčné plochy v tématech antické civilizace, zejména politického a právního systému.

Zeměpis – především tam, kde je součástí učiva územní rozmístění, migrace a etnické a demografické změny populace, je vhodné využívat geografický znalostí žáků, zejména z regionálního zeměpisu.

Biologie – v rámci učiva o pravěku (zejména hominizace) je vhodné využít znalosti žáků z učiva biologie

Sexta

Téma	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
I. Raný středověk			
České dějiny v raném středověku	<p>Žák charakterizuje politický a kulturní vývoj na území našeho státu v období raného středověku (Velká Morava, raný přemyslovský stát).</p> <p>Žák chápe vztah počátků našich národních dějin a evropské civilizace.</p>	září	Čj, Ze
II. Vrcholný středověk			
Západní Evropa ve vrcholném středověku	<p>Žák definuje proměny hospodářského a kulturního uspořádání středověké společnosti a jeho specifické projevy.</p> <p>Žák dokáže zhodnotit význam a přínos křesťanské civilizace pro současnou evropskou a světovou civilizaci.</p>	říjen	VMEGS, MEV, Ze
Český stát ve vrcholném středověku	<p>Žák dokáže definovat základní aspekty formování a vývoje českého přemyslovského státu.</p> <p>Žák rozumí souvislostem politického a duchovního vývoje českých zemí v rámci střeoevropského prostoru.</p> <p>Žák dokáže zhodnotit vliv evropských dějin na vývoj našeho státu.</p>	listopad - prosinec	VMEGS, Čj, SV
III. Pozdní středověk			
Evropa pozdního středověku	Žák chápe příčiny krize středověké společnosti a umí je uvést na konkrétních příkladech vybraných zemí.	prosinec	MEV
Český stát pozdního středověku	Žák dokáže definovat základní aspekty formování a vývoje českého lucemburského a jagellonského státu.	prosinec - leden	Čj, SV, Ze

	<p>Žák rozumí příčinám a důsledkům husitského hnutí a následného vzniku stavovského státu.</p> <p>Žák chápe vztah kulturních a politických dějin našeho státu v evropském kontextu.</p>		
IV. Počátky novověku			
Kulturní a společenské proměny Evropy, renesance a humanismus, zámořské objevy, reformace	<p>Žák rozpozná nové filozofické, umělecké a vědecké myšlenky, zhodnotí jejich společenské dopady.</p> <p>Žák porozumí příčinám a důsledkům zámořských objevů z evropského i globálního hlediska.</p> <p>Žák umí popsat základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj.</p>	leden - únor	VMEGS, MEV, EV, Bi, Ze
České země a Evropa na počátku novověku	<p>Žák dokáže definovat základní aspekty českého politického a kulturního vývoje ve středoevropských souvislostech.</p> <p>Žák posoudí vnitřní sociální, politické a kulturní poměry českého státu uvnitř habsburského soustátí.</p> <p>Žák charakterizuje základní rysy politického a společenského vývoje Evropských zemí na přelomu středověku a novověku.</p> <p>Žák umí vymezit základní znaky stavovství a absolutismu.</p>	únor - březen	Čj, SV
V. Osvícenství a absolutismus			
Osvícenství a osvícenský absolutismus, formování občanské společnosti	<p>Žák určí a zhodnotí hlavní myšlenky osvícenství a osvícenského absolutismu, rozpozná jejich uplatnění.</p> <p>Žák dokáže zhodnotit průběh a význam vzniku USA.</p>	březen - duben	VMEGS, MEV, Čj, SV

Habsburská monarchie v době osvícenského absolutismu	Žák umí definovat základní společenské a politické proměny rakouské monarchie v období osvícenského absolutismu.	květen - červen	MEV, SV, Čj
--	--	-----------------	-------------

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – prostupuje téměř všemi tematickými bloky, nejvýznamnější je ale v tématech věnujících se vlivu evropské civilizace na formování politické, jazykové, kulturní a hospodářské mapy světa, což bylo v novověku prakticky ve všech oblastech vývoje. Zejména v souvislosti s dvojitou koloniální expanzí, šířením myšlenek osvícenství a formování občanské společnosti v mimoevropských regionech. V případě českých dějin pak jde o pochopení souvislostí vývoje českých dějin v evropském kontextu.

MEV - Mediální výchova – figuruje v tematickém bloku vrcholně středověké civilizace, jedná se především o způsoby komunikace, vznik knihtisku a šíření myšlenek v této době, dalším tematickým celkem je renesance a především zámořské objevy v souvislosti se vznikem kartografie.

EV - Environmentální výchova – objevuje se v tematickém bloku zámořských objevů, jde o dopad evropskou či především americkou populaci, zavlečení nových chorob, rostlinných a živočišných druhů a využití nových plodin.

Český jazyk – figuruje ve všech tematických celcích, kde je možné využít znalostí z dějin literatury. V tématech vrcholného středověku je možné využít znalosti o středověkém písemnictví, především v souvislosti s českými dějinami. Dále v souvislosti s novými myšlenkovými směry – renesance je vhodné využít jak příkladu změny myšlení evropské civilizace ukázky děl dobových autorů.

Společenské vědy – se objevují jako styčná disciplína ve všech tématech týkajících se politického uspořádání společnosti, neboť otázky jako absolutistická společnost, konstituční zřízení apod. jsou stěžejním obsahem politologie. Mnohé myšlenkové směry se navíc objevují v dílech řady významných filozofů.

Zeměpis – se objevuje v tématech věnujících se územním změnám, koloniální expanzi a změnám evropské resp. světové populace. Zde je vhodné využít znalosti žáků z regionální geografie a demografie.

Biologie – v tématech věnujících se koloniálním objevům je možné využít poznatky medicíny, především v souvislosti s novými chorobami, dále pak je vhodné zmínit vliv kolonistů na druhovou skladbu v nově kolonizovaných oblastech.

Septima

Téma	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
I. Velká francouzská revoluce			
Velká francouzská revoluce, napoleonské války	Žák vysvětlí význam revolučního událostí ve Francii na další vývoj světové civilizace. Žák dokáže zhodnotit význam napoleonských válek na další společenský vývoj evropských národů.	září - říjen	VMEGS, SV, Čj, Bi
II. Ponapoleonská Evropa			
Věk občanských revolucí v ponapoleonském období Utváření novodobých národních společností	Žák popíše a vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev. Žák umí vymezit místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů.	listopad - prosinec	VMEGS, MEV, Ze
Průmyslová revoluce Nové ideologie – nacionalismus, socialismus	Žák charakterizuje proces industrializace a její ekonomické, sociální, kulturní a politické důsledky. Žák chápe příčiny a projevy moderních ideologií a jejich vliv na další vývoj společnosti.	leden - únor	VMEGS, MEV, EV, SV
Porevoluční Evropa	Žák vysvětlí politický a společenský vývoj významných evropských velmocí včetně vzniku nových států.	únor - březen	SV, Ze
III. Svět před první světovou válkou			
Věk impérií před 1. světovou válkou	Žák dokáže zhodnotit význam imperiálního období a jeho dopad na formování moderního světového uspořádání.	březen	VMEGS, Ze, SV
Společnost před první světovou válkou, druhá	Žák charakterizuje proces modernizace a vědeckotechnického pokroku a	březen - duben	EV, MV, SV

průmyslová revoluce a kapitalismus	zhodnotí jeho dopad na společenské poměry. Žák dokáže definovat proměny české společnosti na konci 19. století a její politické ambice.		
IV. První světová válka			
První světová válka	Žák dokáže analyzovat příčiny, průběh a důsledky první světové války. Žák chápe význam ruské revoluce v kontextu dalšího historického vývoje Žák chápe postavení českého národa ve válce. Žák dokáže zhodnotit význam zahraniční akce a čs. legií na pozdější vznik ČSR	duben - květen	VMEGS, Čj, SV, Ze
Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory	Žák rozumí významu a vlivu poválečného uspořádání světa na další historický vývoj.	červen	VMEGS, Ze

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – je klíčové především u témat týkajících se formování moderní ekonomické a politické mapy světa. Jedná se o vznik průmyslové společnosti a s ní spojených nových moderních ideologií. Dále je toto téma klíčové v souvislosti s významnými revolucemi 19. století (Velká francouzská revoluce, vznik USA). Významné je toto téma také v souvislosti s formováním soudobé mapy světa v období imperialismu a první světové války.

MEV - Mediální výchova – v době formování občanské společnosti roste význam mediálních témat jako je role svobodného necenzurovaného tisku na utváření veřejného mínění. Toto téma tak nabývá na síle v souvislosti s vznikem občanské společnosti v 19. století.

EV - Environmentální výchova – vyskytuje se zejména v tematickém bloku zaměřeném na rozvoj průmyslové společnosti.

Český jazyk – znalosti z literatury a dějin literatury lze využít pro dokumentaci dobové atmosféry a osudů lidí především v souvislosti s českými dějinami.

Společenské vědy – lze využít poznatků především z oblasti politologie. Politologická témata se týkají charakteristiky přechodu od absolutistické společnosti k politické pluralitě a parlamentarismu během revolucí. Dále také pro pochopení podstaty nových ideologií moderního věku.

Zeměpis – figuruje jako zdroj geografické prostorové orientace jednak u válečných konfliktů, jednak v souvislosti se změnami politické mapy během 19. století (územní ztráty a zisky států).

Oktáva

Téma	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
I. První československá republika			
Vznik Československa	Žák popíše a vysvětlí příčiny a průběh vzniku Československa v mezinárodním kontextu. Žák dokáže zhodnotit roli zahraničního odboje na její vznik.	září	SV, Čj
Československo v meziválečném období	Žák dokáže charakterizovat základní národnostní, územní, kulturní, sociální a politické problémy čs. státu ve 20. a 30. letech. Žák chápe postavení ČSR v mezinárodním kontextu.	září	SV
II. Totalitní režimy a předválečný svět			
Zrod totalitních režimů – fašismus, komunismus	Žák vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhocením politických problémů ve vybraných zemích. Žák vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie. Žák dokáže zhodnotit význam, příčiny a důsledky Mnichovské dohody na naše i evropské dějiny.	říjen	VMEGS, SV, MEV
III. Druhá světová válka			
Druhá světová válka a Holokaust	Žák je schopen charakterizovat příčiny a průběh druhé světové války v Evropě i ve světě. Žák dokáže na příkladech uvést příčiny a následky evropského holocaustu.	říjen - listopad	VMEGS, Ze, Čj
Protektorát Čechy a Morava, II. odboj	Žák chápe postavení českého národa během války.	listopad	SV, MEV

	Žák umí zhodnotit důsledky protinacistického odboje pro budoucí poválečné uspořádání v ČSR.		
IV. Studená válka			
Poválečné poměry v Československu a v Evropě	Žák dokáže charakterizovat politický, sociální a ekonomický vývoj v poválečném Československu. Žák umí vysvětlit příčiny studené války a zhodnotit závažnost mezinárodní situace.	prosinec - leden	VMEGS
Ohniska studené války Hospodářský a sociální vývoj v kapitalistických a socialistických zemích	Žák dokáže charakterizovat průběh a výsledky významných válečných konfliktů a krizí během studené války. Žák chápe souvislosti mezi závody ve zbrojení a počátkem třetí průmyslové revoluce. Žák dokáže na příkladech uvést rozdíly mezi kapitalistickými a socialistickými zeměmi v ekonomické, kulturní a politické rovině.	leden	VMEGS, MEV, Ze
Československo po roce 1948	Žák dokáže na příkladech uvést kontroverzní témata čs. poválečných dějin (odsun Němců, období stalinismu). Žák chápe příčiny, průběh a důsledky pražského jara a tzv. normalizace.	únor - březen	SV, MEV
Pád komunistického režimu	Žák umí objasnit příčiny ukončení studené války. Žák chápe příčiny a následky rozpadu Československa a zemí východního bloku.	březen - duben	SV, MEV

	Žák objasní příčiny průběh evropské integrace.		
--	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – toto téma je zásadní pro pochopení procesu formování moderní globální společnosti v souvislosti s velkými válečnými konflikty (Druhá světová válka, Studená válka). Toto téma je také klíčové pro pochopení globálního dopadu hospodářské krize a jejího řešení.

MEV - Mediální výchova – problematika svobodných médií nebo naopak mediální a kulturní cenzury prostupuje všechna témata týkající se nástupu a fungování totalitních ideologií komunismu a fašismu. Na případech politické propagandy je možné demonstrovat roli svobodných médií a kultury pro formování demokratické společnosti.

Český jazyk – objevuje se ve všech tématech, kde je možné za pomoci znalosti dobové literatury a osudu postav či autorů podat výpověď o politických poměrech (svobodná tvorba vs. samizdat). Zaměřujeme se při tom především na českou literaturu.

Společenské vědy – politologická témata pomáhají pochopit systém a charakter totalitních ideologií 20. století. Ekonomické poznatky lze využít při charakteristice některých významných ekonomických fenoménů ovlivňujících společenské a politické klima (krize, konjunktury).

Zeměpis – figuruje jako zdroj geografické prostorové orientace jednak u válečných konfliktů, jednak v souvislosti se změnami politické mapy během 20. století (územní ztráty a zisky států).

UČEBNÍ OSNOVY

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	1	1	1	1
Učební texty:	Občanská výchova pro 6. – 9. ročník, Milan Valenta, SPL-Práce ve spolupráci s nakladatelstvím Albra			

Charakteristika předmětu:

15. **Obsahové vymezení**

Vyučovací předmět výchova k občanství vychází z obsahu vzdělávacího oboru Výchova k občanství RVP ZV. Je zařazen ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost společně s oborem Dějepis, s nímž má řadu spojitostí a vzájemných vazeb. Dále je úzce spojen s oborem Člověk a svět práce, Výchova ke zdraví a částečně také se vzdělávací oblastí Zeměpis.

Organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství je logicky stěžejní řazen jednak tématicky, jednak chronologicky. Je tedy rozdělen do bloků zabývajících člověkem a jeho postavením ve společnosti a začleněním do společnosti. Součástí výuky předmětu jsou pravidelné návštěvy sociálních institucí, které napomáhají při realizaci některých z očekávaných výstupů.

Uplatňované strategie:

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence občanské

Dále dochází k rozvíjení dalších kompetencí v souvislosti s propojeností obsahů jiných vyučovacích předmětů:

- kompetence sociální
- kompetence komunikativní
- kompetence pracovní

Aby učitel na základě učiva dosáhl u žáků rozvoje těchto kompetencí, užívá následujících strategií a postupů:

- vybírá a prezentuje žákům zajímavé historické texty, obrazové a videopomůcky
- motivuje k zapojení do předmětových soutěží
- předkládá problémové historické situace, při nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj postoj a názor podepřený logickými argumenty a tolerují názory opačné
- vybírá stěžejné historická témata, společně s žáky provádí jejich analýzu a formuluje závěry a důsledky

- vhodnou formou a v případě, že je to účelné, vede žáka k tomu, aby využívali svých poznatků z příbuzných oborů a dokázali sami formulovat souvislosti s probíraným učivem
- podporuje kreativitu žáků a umožňuje jim samostatně zpracovávat, prezentovat či dramatizovat vybrané společenské události, na jejichž základě žáci objasňují příčiny událostí, společenské poměry příslušného období
- zadává žákům individuálně nebo ve skupinách krátké referáty o významných osobnostech naší historie či osobnostech spjatých s naším krajem
- žáci se doma soustavně připravují samostudiem, ke kterému učitel předem vpracuje cílené otázky tak, aby se žáci soustředili na vybrané kapitoly učiva, dokázali je objasnit a vysvětlit jeho příčiny a důsledky
- v případě, že je to účelné, rozděluje žáky do skupin podle jejich učebního stylu či zájmů
- vede žáky k tvorbě vlastních stručných analýz, zejména ke studiu literatury a pramenů úměrných jejich věku a schopnostem
- učí žáky prezentovat své názory, konstruktivní kritice a zejména sebekritice

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Naše škola	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže uvést práva a povinnosti žáků, chápe význam žákovské samosprávy - umí společenská pravidla a normy - je schopen vysvětlit význam vzdělání pro život 	září říjen	Multikulturní výchova – etnika, jazyka, kultura
Obec, region, kraj	<ul style="list-style-type: none"> - naučí se charakterizovat jednotlivé instituce - zná zajímavá a památná místa, přírodní objekty, významné rodáky - umí vysvětlit místní tradice - má představu o ochraně přírodních objektů 	listopad prosinec	Multikulturní výchova – etnika, rasy, jazyky Environmentální výchova – vliv člověka na krajinu, zemědělství Zeměpis
Naše vlast	<ul style="list-style-type: none"> - za pomoci obrazových materiálů dokáže popsat státní symboly - dokáže vlastními slovy charakterizovat pojem vlasti, vlastenectví - na konkrétních příkladech dokáže co nás proslavilo, významné osobnosti 	leden	Zeměpis

	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v zajímavých a památných místech, zná státní svátky, významné dny 	únor	
Lidská setkání	<ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit příčiny sociálního rozdílu mezi lidmi - dokáže charakterizovat rovnost, nerovnost, je schopen pomoci v nouzi - definuje pojem solidarita 	březen duben	Umění a kultura – hmotná kultura, jazyk, náboženství Zeměpis – územní a prostorové souvislosti staroorientálních států
Zásady lidského soužití	<ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit příčiny vzniku dělby práce - za pomoci ukázek dokáže charakterizovat hlavní rysy morálky - umí popsat a vysvětlit specifika mravnosti a etiky 	květen červen	Český jazyk a literatura – základy evropské kultury

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
Člověk a společnost			
-Kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen v základních rysech charakterizovat kulturní hodnoty, - umí popsat a na příkladech uvést tradice - umí rozeznat význam masmédií - dokáže vyzdvihnout význam kulturních institucí 	září – listopad	Zeměpis – územní vývoj našeho státu Umění a kultura
Stát a hospodářství			
- Majetek a vlastnictví - Peníze	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen pohovořit a na příkladech demonstrovat formy vlastnictví, hmotného i duševního 	prosinec – březen	Výchova k občanství – formování

- Principy tržního hospodářství	- chápe význam hospodaření, funkci peněz, formy placení, - dokáže sestavit rozpočet rodiny, - tuší co je to:- státní rozpočet - daně - nabídka a poptávka, trh - právní formy podnikání		podoby evropské společnosti ČSP
Stát a právo			
- Právní základ státu - Státní správa a samospráva - Principy demokracie - Právní řád	- chápe základní formy a typy státu dokáže popsat státní moc - je schopen charakterizovat státní občanství, Ústavu ČR - umí znaky demokracie, formy voleb - zná soustavu soudů	duben - červen	

Integrace:

ČSP – Člověk a svět práce: v tomto ročníku je realizována část obsahu z RVP-ZV:

- **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
Člověk jako jedinec			
-Vnitřní svět člověka - Osobní rozvoj	- je schopen charakterizovat vnímání, prožívání, poznávání, osobní hodnoty, sebehodnocení, hodnocení druhých, stereotyp	září říjen listopad	Zeměpis – prostorové a geografické souvislosti

<ul style="list-style-type: none"> - Podobnost a odlišnost lidí - Vztahy mezi lidmi - Lidská práva 	<ul style="list-style-type: none"> - umí zdůvodnit příčiny a motivy životních cílů a plánů - dokáže se adaptovat na životní změny - na konkrétních příkladech zvládne vysvětlit vůli, aktivitu, osobní kázeň, motivaci - je schopen charakterizovat projevy chování, myšlení, vlastnosti, dovednosti, schopnosti osobnosti, charakter a potenciál - rozlišuje osobní a neosobní vztahy, konflikty, zvládá komunikaci mezi lidmi - orientuje se v základních lidských právech 	<p>prosinec leden únor</p> <p>březen</p> <p>duben</p> <p>květen</p> <p>červen</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – formování globální europocentrické civilizace</p>
---	--	---	--

Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:		
- Protiprávní jednání	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen vysvětlit druhy a postihy trestní postižitelnosti - dokáže charakterizovat porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv duševního vlastnictví - na konkrétních příkladech a za pomoci textových ukázek zvládne popsat a objasnit poškozování lidských práv 	září - listopad	<p>Zeměpis – prostorové souvislosti a geografické aspekty konfliktu</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální souvislosti konfliktu</p>
- Právo v každodenním životě	<ul style="list-style-type: none"> - umí stručně popsat a vysvětlit význam právních vztahů a závazků z toho vyplývajících, - dokáže se orientovat v dokumentech o lidských právech, tuší jak na úřady - dokáže charakterizovat projevy, klady, zápory, významné problémy 	prosinec- březen	

- Globalizace	a způsoby řešení		
- Mezinárodní spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> - umí stručně charakterizovat ekonomickou, politickou a bezpečnostní spolupráci mezi státy - je schopen definovat významné mezinárodní organizace: NATO, OSN, EU, OPEC 	duben - červen	<p>Zeměpis – prostorové souvislosti a geografické aspekty konfliktu</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální souvislosti a důsledky konfliktu</p>

UČEBNÍ OSNOVY

SPOLEČENSKÉ VĚDY

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin:	2	2	0	2
Učební texty:	Kol. aut.: Odmaturuj! ze společenských věd, Didaktis Gillernová, Buriánek: Základy psychologie, sociologie, Fortuna Hradil: Právo pro gymnázia a OA, MAP Pudlák, Sojka: Ekonomie pro SŠ, Fortuna David: Politologie, Olomouc Störig: Malé dějiny filozofie, Karmelitánské nakladatelství McLoughlin: Světové náboženství v kostce, Rebo			

Charakteristika předmětu:

- Vyučovací předmět Společenské vědy je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost
- Do předmětu Společenské vědy byla integrována oblast Člověk a svět práce v plném rozsahu
- **Jsou realizována tato průřezová témata:**
  1. Osobnostní a sociální výchova
  2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
  3. Multikulturní výchova
  4. Environmentální výchova
  5. Mediální výchova
- Předmět rozvíjí a rozšiřuje poznatky zejména v oblastech psychologie, sociologie, politologie, práva, ekonomie a filozofie
- Na obsah předmětu Společenské vědy navazují ve 3. a 4. ročníku volitelné předměty Společenskovědní seminář, Psychologie a Filosofie
- Žákům škola nabízí společenskovědní exkurzi do Prahy (Parlament ČR), Brna (soudnictví), do koncentračního tábora v Osvětimi, na jednání OS Karviná, na besedu Rodinné a manželské poradny a další aktivity korespondující s učivem tohoto předmětu

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků tyto klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

- Vedeme studenty k samostatné práci s informacemi z nejrůznějších zdrojů, k orientaci v množství informací a k jejich kritickému posuzování
- Žáci jsou vedeni k diskusím na aktuální témata, jsou formováni jejich názory a tolerance k názorům druhých

- Klademe důraz na mezipředmětové vztahy – historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví
  - Studenti jsou vedeni k výchově k myšlení v evropských a historických souvislostech
- 2. Kompetence k řešení problémů**
- Zařazujeme do výuky diskusi na aktuální situaci různých odvětví
  - Učíme žáka kriticky interpretovat získané poznatky a zjištění a ověřovat je
  - Podněcujeme v žácích nacházení argumentů a důkazů pro svá tvrzení a vedeme je ke správné formulaci a obhajobě svých závěrů
- 3. Kompetence komunikativní**
- Rozvíjíme v žácích, s ohledem na účastníky komunikace, efektivně využívat dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření různého typu
  - Efektivně využíváme moderní informační technologie
  - Podněcujeme vyjadřování se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně k tomu, co a jak chce žák sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje
  - Rozvíjíme cit k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci
  - Společně s žáky připravujeme setkání a besedy s různými osobnostmi společenského, politického života
- 4. Kompetence sociální a personální**
- Rozvíjíme v žácích dobré mezilidské vztahy nejen v rámci svého třídního kolektivu, ale i napříč ročníky, vztahy mezi učiteli a žáky
  - Přispíváme k vytváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, empatii a toleranci
  - Vedeme žáky k reálnému posouzení svých fyzických a duševních možností a k schopnosti sebereflexe
  - Podporujeme v žácích odhalení a potlačení patologických jevů v sociální skupině (šikana, toxikomanie, rasismus a další)
- 5. Kompetence občanské**
- Zdůrazňujeme žákům respektování různých hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
  - Učíme promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností, aktivně hájit práva jiných i svá, vystupovat proti jejich potlačování
  - Rozvíjíme odpovědné chování a jednání v krizových situacích, v situacích život a zdraví ohrožujících a poskytování pomoci v krajních momentech
  - Zařazujeme do výuky návštěvu různých institucí (Parlament ČR, OS Karviná a další)
- 6. Kompetence k podnikavosti**
- Vedeme žáky k využití získaných znalostí pro přípravu na budoucí studium a povolání
  - Nabádáme studenty k dosahování stanovených cílů, k revidování a kritickému hodnocení dosažených výsledků, korigování další činnosti s ohledem na stanovený cíl a reálné schopnosti a možnosti

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Člověk jako jedinec <ul style="list-style-type: none"> • podstata lidské psychiky • osobnost člověka • psychologie v každodenním životě 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka • porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví • vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat • porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení • využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace • na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi 	září– prosinec	<p>Průřezová témata: 1</p> <p>Mezipředmětové vazby: biologie</p>
Člověk ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> • společenská podstata člověka • sociální struktura společnosti • sociální fenomény a procesy 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem • respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky • objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích 	leden	<p>Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5</p> <p>Mezipředmětové vazby: biologie, zeměpis</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní • objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost 		
<p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • právo a spravedlnost • právo v každodenním životě • orgány právní ochrany 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy • uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují • rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady • vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů • na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek • rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení • rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postížitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti • rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet • ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<p>únor– červen</p>	<p>Průřezová témata: 2, 4</p> <p>Mezipředmětové vazby: dějepis</p>

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, komunikace uvnitř skupin a napříč sociálními skupinami

2. Právní systémy a odlišný společenský vývoj v různých částech světa
3. Život marginálních skupin a menšin
4. Vztah člověka a přírody, právní ochrana přírody
5. Masmédia

Mezipředmětové vazby:

Biologie – ontogenetický vývoj, psychohygienu, biologický původ deviací

Dějepis – právní normy v dějinách

Zeměpis – stratifikační systémy ve světě

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Trh práce a profesní volba <ul style="list-style-type: none"> • profesní volba • mezinárodní trh práce • osobní management 	Žák... <ul style="list-style-type: none"> • kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace • posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře • posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláním • vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi • vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu • reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy 	září–říjen	Průřezová témata: 1, 2 Mezipředmětové vazby: český jazyk, cizí jazyky
Pracovněprávní vztahy <ul style="list-style-type: none"> • pracovní právo • bezpečnost práce 	Žák... <ul style="list-style-type: none"> • uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď 		Mezipředmětové vazby: biologie

	<ul style="list-style-type: none"> • uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti • objasní funkci odborů • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu 		
<p>Tržní ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní ekonomické pojmy • ekonomické subjekty • marketing 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu • stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky • rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak požádat o živnostenské oprávnění • analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu 	<p>listopad– únor</p>	<p>Průřezová témata: 5</p> <p>Mezipředmětové vazby: dějepis, český jazyk, cizí jazyk</p>
<p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p> <ul style="list-style-type: none"> • fiskální politika • monetární politika ČNB • sociální politika 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu 		

	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje • uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání, především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění • na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů • vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit • uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a jak zažádá o sociální dávku, na niž má nárok • objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií 		
<p>Finance</p> <ul style="list-style-type: none"> • peníze • hospodaření domácnosti • finanční produkty • bankovní soustava 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kurzovního lístku • uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů • rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti • navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti • na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při 		<p>Mezipředmětové vazby: dějepis</p>

	<p>nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč • vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení • vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN • vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby • objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • využívá moderní formy bankovních služeb, včetně digitálních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku 		
<p>Občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> • stát • demokracie • lidská práva • ideologie 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády) • vymezení, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje • objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR • vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a států, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě • objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady 	<p>březen– červen</p>	<p>Průřezová témata: 2 Mezipředmětové vazby: dějepis, zeměpis</p>

	<p>politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů • uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu • vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů na životě obce či širších společenství • obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování • uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady • uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky 		
<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • evropská integrace • mezinárodní spolupráce • proces globalizace 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy • rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti • posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva • uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR 		<p>Průřezová témata: 2</p> <p>Mezipředmětové vazby: dějepis, zeměpis</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí • posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky 		
--	---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Vlastní schopnosti a dovednosti k uplatnění na trhu práce
2. Globální trh práce, globální problémy, jejich příčiny a důsledky a jejich souvislost s rozvojem společnosti, politické systémy ve světě
5. Mediální komunikace, reklama

Mezipředmětové vazby:

Biologie – Pracovní úraz, toxikomanie a její dopad na lidské zdraví

Dějepis – Hospodářský cyklus a hospodářská krize v dějinách, peníze v dějinách, vývoj státu, demokracie kdysi a dnes, Ústava ČR, lidská práva v Česku, historické pozadí ideologií, integrační procesy a historické pozadí mezinárodních organizací

Zeměpis – státní formy a zřízení

Český jazyk – Verbální komunikace, způsoby efektivní argumentace, příprava materiálů pro ucházení se o zaměstnání

Cizí jazyk – Verbální komunikace, způsoby efektivní argumentace, příprava materiálů pro ucházení se o zaměstnání

Oktava

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Úvod do filozofie a religionistiky <ul style="list-style-type: none"> • podstata filozofie • filozofie v dějinách • víra v lidském životě 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka • rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých 	září–duben	<p>Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5</p> <p>Mezipředmětové vazby: zeměpis, dějepis, český jazyk</p>

	<p>etapách vývoje filozofického myšlení</p> <ul style="list-style-type: none"> • eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci • zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití • posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem • rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení 		
--	---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Etika, porozumění sobě samému, důležitost filozofického bádání a víry pro osobní život
2. Kořeny evropského myšlení, vliv filosofie na společnost
3. Porozumění mezi lidmi různých kultur a náboženství
4. Vztah člověka a přírody
5. Manipulace a komunikace v médiích

Mezipředmětové vazby:

Dějepis – historický vývoj, proměny myšlení, ekonomická a politická situace

Zeměpis – geografický determinismus

Český jazyk – kulturní tradice, odraz myšlenek v literatuře

UČEBNÍ OSNOVY

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	2	2	2	2
Učební texty:	<p>Prima Fulková a kol.: Výtvarná výchova pro 6. a 7. ročník ZŠ a víceletá gymnázia; vydání: 1. SUŘ 2004 Fortuna Šamšula,P.: Obrazárna v hlavě 3 (výtvarná čítanka pro 6. ročník); vydání: 1., platnost doložky prodloužena SUŘ2008 SPL - Práce Šamšula,P.;Adamec.J.: Průvodce výtvarným uměním I; vydání: 2.SUŘ 2006 SPL - Práce Adamec,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním II; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL - Práce Bláha,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním III; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL - Práce Šamšula,P.;Hirschová,J.: Průvodce výtvarným uměním IV; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL - Práce Bláha,J.;Slavík,J.: Průvodce výtvarným uměním V; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL - Práce</p> <p>Sekunda Fulková a kol.: Výtvarná výchova pro 6. a 7. ročník ZŠ a víceletá gymnázia; vydání: 1. SUŘ 2004 Fortuna Šamšula,P.: Obrazárna v hlavě 4 (výtvarná čítanka pro 7. ročník); vydání: 1., platnost doložky prodloužena SUŘ2008 SPL – Práce Šamšula,P.;Adamec.J.: Průvodce výtvarným uměním I; vydání: 2.SUŘ 2006 SPL – Práce Adamec,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním II; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním III; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Šamšula,P.;Hirschová,J.: Průvodce výtvarným uměním IV; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Slavík,J.: Průvodce výtvarným uměním V; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Šamšula,P.: Obrazárna v hlavě 5 (výtvarná čítanka pro 8. ročník); vydání: 1., platnost doložky prodloužena SUŘ2008 SPL – Práce Šamšula,P.;Adamec.J.: Průvodce výtvarným uměním I; vydání: 2.SUŘ 2006 SPL – Práce Adamec,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním II; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním III; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Šamšula,P.;Hirschová,J.: Průvodce výtvarným uměním IV; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Slavík,J.: Průvodce výtvarným uměním V; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL - Práce</p>			

	<p><u>Tercie</u> Šamšula,P.: Obrazárna v hlavě 5 (výtvarná čítanka pro 8. ročník); vydání: 1., platnost doložky Šamšula,P.;Adamec.J.: Průvodce výtvarným uměním I; vydání: 2.SUŘ 2006 SPL – Práce Adamec,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním II; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním III; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Šamšula,P.;Hirschová,J.: Průvodce výtvarným uměním IV; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Slavík,J.: Průvodce výtvarným uměním V; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL - Práce</p> <p><u>Kvarta</u> Šamšula,P.: Obrazárna v hlavě 6 (výtvarná čítanka pro 9. ročník); vydání: 1., platnost doložky prodloužena SUŘ2008 SPL - Práce Šamšula,P.;Adamec.J.: Průvodce výtvarným uměním I; vydání: 2.SUŘ 2006 SPL - Práce Adamec,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním II; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním III; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Šamšula,P.;Hirschová,J.: Průvodce výtvarným uměním IV; vydání: 2.SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Slavík,J.: Průvodce výtvarným uměním V; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Šamšula,P.: Průvodce výtvarným uměním III; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Šamšula,P.;Hirschová,J.: Průvodce výtvarným uměním IV; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce Bláha,J.;Slavík,J.: Průvodce výtvarným uměním V; vydání: 2. SUŘ 2006 SPL – Práce</p>
--	--

Charakteristika předmětu:

Výtvarná výchova provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáka tím, že dává prostor pro uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu, podobně jako hudební výchova, umělecké zážitky prostřednictvím jeho vlastní tvorby.

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznávání směřuje jednak k tomu, aby se žáci učili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti, jednak je zaměřeno na kultivaci schopností žáků svět kolem sebe citelně vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty, ty chránit, případně i zmnožovat. Tím, že žákům umožňuje, aby si v činnostech prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjí jejich přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, jejich fantazii a prostorovou

představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Výtvarná výchova usiluje všemi složkami o to, aby:

- se žáci prakticky i teoreticky seznámili s různými výtvarnými technikami a prostředky;
- získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření;
- se rozvíjel a prohluboval jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury;
- získali představu o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury;
- byli schopni nalézt a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi,
- byli schopni získaných poznatků a dovedností využívat ve svém životě.

Přístupy k obsahu a organizaci výuky

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu výtvarná výchova vychází z obsahu vzdělávacího oboru výtvarná výchova RVP ZV.

Na základě učebních osnov si učitel může vytvořit osobitou modifikaci koncepce výtvarné výchovy. Při její tvorbě doporučujeme vycházet z četných dostupných inspiračních zdrojů (učebnic, odborných časopisů, katalogů, monografií a dalších publikací, včetně pravidelných návštěv výstav, filmových a divadelních představeních, internetových stránek ...). Zde by měl nacházet východiska pro osobitý výběr a konkretizaci obsahů výtvarných činností a s nimi spojených námětů a úkolů.

Při této konkretizaci je nutné, aby učitel respektoval odlišné osobnostní předpoklady a zkušenosti žáků, různorodost jejich zájmů a jejich vlastní prožitky. Hlavním inspiračním zdrojem výtvarné výchovy jsou široké interakce žáků se světem a se sebou samým.

Specifičnost postavení výtvarné výchovy spočívá v rozvíjení jedinečných možností dialogu se světem. Ten je založen na smyslovém vnímání, obrazném (výtvarném) chápání a prožívání světa ve všech jeho měnících se strukturách a koncepcích.

Otevírání přirozených (byť skrytých) vnitřních potřeb, obohacování schopnosti žáků, jejich smyslového a obrazného (výtvarného) vnímání, prožívání a chápání světa, lidí a sebe sama tvoří základ možnosti výtvarného vyjadřování jako jedinečného způsobu komunikace.

Ve výtvarné výchově je tak dán prostor k seberealizaci, jedinečnosti i mnohosti vyjadřování žáků, které tvoří základ výchovy k empatii, toleranci a otevřenosti.

Základní prostředky k dosahování těchto cílů jsou vlastní činnosti žáků v neomezené škále vyjadřovacích prostředků, materiálů a technik. Ty učitel volí v závislosti na jasně formulovaných námětech výtvarných prací.

Konkrétní výtvarná díla se stávají východiskem pro dialog učitele a žáka, směřující k prožívání a chápání mnohostrannosti a různorodosti skutečnosti a jejich vyjadřování.

Struktura učiva:

1. Výtvarné vyjádření skutečnosti

- děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek; fyzické a psychické stavy, dojmy a prožitky vyjádřené barvou v plošné kompozici - ilustrace; uplatnění expresivní a emocionální funkce barvy a poznávání jejího psychologického působení v tvarové a barevné nadsázce;
- vyjádření dějových a prostorových vztahů, základních proporcí a pohybu lidské postavy, především v grafických technikách; využívání předchozích náčrtů a skic;
- výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních, případně fantazií dotvořených pracích;

- využití poznávání přírodních a uměleckých forem k rozvíjení představivosti; jejich volný výtvarný přepis, transpozice a parafráze;
- výtvarné vyjádření velkých prostorových útvarů a krajinných motivů na základě pozorování, prožitků a poznatků

2. Užití práce dekorativní a prostorové

- plošné dekorativní kompozice v užití grafice; vazba dekoru na tvar (kruh, čtverec, prostorový útvar); uplatnění výtvarného zjednodušení - stylizace;
- zákonitosti výběru a užití písma, jeho sdělovací, výrazová a estetická funkce; uplatnění řazení a kompozice písma v ploše v experimentálních úlohách a cvičeních; aplikace hlavních zásad užití grafické tvorby ve spojení písma a motivu;
- ověřování zákonitostí užití grafiky, vizuální komunikace a písma v experimentálních činnostech a výtvarných studiích; uplatnění poznání těchto zákonitostí v jednoduchých výtvarných návrzích ve spojení kompozice motivu a písma v ploše; využívání hotového i volně kresleného písma;
- pozorování změny výtvarné formy při práci s různými materiály prostřednictvím experimentálních činností; využívání výrazových možností materiálů, jejich struktury a barvy v užití a dekorativní tvorbě s ohledem na jejich funkci;
- vyjádření jednoty materiálu, funkce, technologie zpracování a výtvarného výrazu v experimentálních činnostech a návrzích;
- vztah funkce formy objektu a jeho prostorotvorný výraz na základě experimentace při jejich vytváření a při poznávání výtvarně technických principů;
- bionika v architektuře - využití základních pojmů a poznatků v praktických činnostech

3. Výtvarné umění a životní prostředí

- umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti;
- význam osobnosti umělce ve vztahu k době a společnosti: dokumentace na významných obdobích a osobnostech českého výtvarného umění (Velká Morava, románské, gotické a renesanční umění, barok, umění 19. a 20. stol.); v souvislosti se světovým uměním (významné osobnosti světového výtvarného umění minulosti i současnosti); ilustrační tvorba;
- rozvíjení estetického vztahu, chápání a hodnocení významu hmotné kultury, užití tvorby a estetických aspektů životního prostředí;
- estetická a užitná hodnota výrobků, průmyslový design a technická estetika; estetická úroveň reklamy;
- architektura a její podíl na formování životního prostředí;
- rozvíjení a prohlubování vztahu žáků k výtvarnému umění, jeho prožívání a hodnocení hlubším pochopením specifičnosti a nezastupitelnosti umění v životě člověka a společnosti; chápání a hodnocení prostorových architektonických forem z hlediska jejich praktické funkce, organizace a vztahu k prostředí a jeho estetickým kvalitám;
- vliv estetiky obytného prostředí na člověka; význam tvarů a barev v bytě; odívání, vkus;
- poznávání regionálních památek i krásy v přírodě;
- návštěvy galerií, výstav, ateliérů

Doporučené výtvarné materiály a techniky

- malba, kresba (uhel, rudka, štětec, dřívko, pero, tužka ap.), grafické a kombinované techniky, koláž, monotyp, ubrousková metoda, mozaika
- papír, dřevo, hlína, plasty, kov, textil, průmyslové materiály, sádra, kůže, kaménky aj.; výtvarné konstruování, modelování, kašírování

Realizovaná průřezová témata a mezipředmětové vztahy

- Environmentální výchova
- Výchova demokratického občana
- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských souvislostech
- Osobnostní a sociální výchova

Výtvarná výchova je specifická v tom, že se v každém tématu dají využít, zopakovat, procvičit, někdy i rozšířit získané vědomosti žáků z jiných předmětů (přírodopis, zeměpis, dějepis, občanská výchova, chemie, matematika...) Učitel musí zvolit vhodné vyučovací metody (řízenou diskusi, rozhovor, soutěž, hru, anketu, referát...) a vyučovací formy (skupinová, samostatná práce...), aby žáci tyto znalosti uplatnili při realizaci návrhu zadané práce a vlastní výtvarné činnosti.

Uplatňované strategie:

Ve vyučovacích hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence:

kompetence k učení:

- žáka vedeme k samostatné a tvořivé činnosti
- vhodnou motivací probouzíme v žákovi zájem o výtvarnou kulturu, podporujeme jeho fantazii a tvůrčí schopnosti
- vedeme žáka k získávání a zpracovávání poznatků z dostupných informačních zdrojů (tiskoviny, internet), ale i přímým kontaktem návštěvou galerie či muzea, vytváření databáze informací

kompetence k řešení problémů:

- vhodně zařazujeme do výuky metody projektového vyučování
- užitím vhodných metod při vlastní tvorbě propojujeme vazbu na další umělecké obory
- při realizaci tvůrčího záměru podporujeme kreativní přístup

kompetence komunikativní:

- při práci vedeme žáka k osvojování a používání odborného jazyka
- dáváme žákovi příležitost prezentovat získané poznatky vhodnou formou
- při vlastní tvorbě, interakci s vizuálně obrazným vyjádřením dáváme příležitost specifickým způsobem (neverbální-vizuální, obrazová) vyjadřovat své smyslové zkušenosti
- při diskusích nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních učíme žáka hodnotit, zdůvodňovat a interpretovat dané vyjádření

kompetence sociální a personální:

- v tvůrčím procesu a při vnímání umělecké produkce poskytujeme prostor jak pro samostatnou, tak i pro týmovou práci, podporujeme schopnost společně tvořit
- žáci jsou vedeni k uvědomování si své role ve skupině, k dodržování pravidel při týmové práci a k odpovědnosti

kompetence občanské:

- v procesu tvorby a interakce s uměleckou produkcí je žák veden k vnímání a uvědomování si kulturních a duchovních hodnot, tradic
- žáci jsou vedeni k respektování každého člověka jako individuality, k toleranci, mají možnost kriticky se vyjadřovat k názorům druhých

- o vedeme žáka k vytváření vědomí nezbytnosti chránit životní prostředí, kulturní a duchovní hodnoty

kompetence pracovní:

- o při realizaci výtvarného záměru nabízíme širokou škálu aktivit, prostřednictvím kterých žák získává nezbytné pracovní návyky
- o při tvůrčích výtvarných činnostech vedeme žáka k dodržování daného technologického postupu a zásad bezpečnosti při práci, ochrany vlastního zdraví i druhých

Prima

Téma	Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
		Žák	
I. čtvrtletí			
Výtvarné vyjádření skutečnosti:			
- kresba vycházející ze skutečnosti i představ, nácvik výtvarné linie, rozvíjení		- na základě vnímání a poznávání skutečnosti/zrakem, hmatem / nakreslí tvary a barevně znázorní pozorované přírodní objekty/rostliny, živočichové, kameny, listy, plody .../.	
prostorového cítění (stínování nádob), zátiší		- na základě zrakových a sluchových prožitků a zkušeností znázorní/lineárně, barevnými plochami/ neobvyklé, dramatické přírodní procesy /.	
Práce dekorativní a prostorové:		- vnímá a analyzuje základní znaky oblých a hranatých předmětů.	
- elementární poučení o teorii barev		- vytvoří: lineární kompozici jednotlivých objektů /plechovka, krabice/	
- řešení úkolů elementárního charakteru v ploše, základy kompozice		lineární a barevnou kompozici skupiny oblých, hranatých předmětů	
- symetrie, asymetrie		- vnímá a uspořádá prostor s přírodními a umělými objekty /např. zákoutí školního hřiště, dílny, tělocvičny, okolí školy .../	
- rozvíjení citlivého vztahu k materiálu		- seznámí se s pojmy barva, kontrast, perspektiva, kompozice, popředí-	
Výtv. umění a životní prostředí:			
- vztah umění a skutečnosti			
- lidové umění a dekor.			
Výtvarné materiály a techniky:			
celý rok:			
rozvíjení citlivého vztahu k materiálu s ohledem na účel a užití			

OSV
VDO
VMEGS
MV
EV
MEV

<ul style="list-style-type: none"> - kresba tužkou, fixem, stínování uhlem - malba suchým pastelem, monotyp - tisk z koláže <p>II. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné vyjádření věcí ,výtvarné vyjádření přírodních objektů <p>Práce dekorativní a prostorové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatnění výt. výrazu linie, plošná kompozice - experimentální činnost zaměřená na užitou a dekorativní tvorbu <p>Výtv. umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura bydlení - krásy přírody a vztah k životnímu prostředí - grafika <p>Výtvarné materiály a techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresba dřívkem, štětcem, tužkou, uhlem - malba akvarelem, krycí barvou - abstrakce obarvenou nití <p>III. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volný výtvarný projev, výtvarný projev vycházející z pozorované skutečnosti ,vyjádření proporcí - zimní krajina - ilustrace <p>Práce dekorativní a prostorové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - experimentování s linií, plochou, strukturou a tvarem <p>Výtv. umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sochařství a příroda - design a estetická úroveň předmětů denní potřeby <p>Výtvarné materiály a techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolorovaná perokresba - modelování z hlíny 	<p>pozadí, dekor, grafika, , koláž, reliéf, design</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě osobních prožitků, setkání s literárním, filmovým dílem, vytvoří výtvarnou podobu prožitku. Vybere a uspořádá obrazové prvky v barevném řešení s využitím znalostí o barvě, s vyjádřením prostoru. - uplatní jednodušší grafické techniky/frotáž, monotyp, tisk z papírové, textilní koláže, protisk .../ -nakreslí: lidskou figuru-řídí se doporučeními principy a vztahy . lidskou hlavu /z představy,podle skutečnosti / - tvar hlavy, části hlavy vytvoří prostorovou práci z keramiky / pravěká zvíře, sošku venuše.../ 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - glazurování - písmo v užitém umění <p>Výtvarné umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnost umělce - dějiny umění a životní prostředí (starověk) <p>Výtvarné materiály a techniky: celý rok: rozvíjení citlivého vztahu k materiálu s ohledem na účel a užití</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce na hrnčířském kruhu - malba temperou - kaširovaný papír - přírodní papír <p>II. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření přírodních tvarů ,fantazijní dotváření - portrét - pohyb lidské figury <p>Práce dekorativní a prostorové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užitá grafika - písmo a motiv - jednoduché výtvarné návrhy - vánoční motivy <p>Výtvarné umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnocení významu hmotné kultury - estetická úroveň reklamy <p>Výtvarné materiály a techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresba dřívkem, štětcem, tužkou, uhlem malba akvarelem, krycí barvou - kombinované techniky - koláž - pečení a zdobení perníčků <p>III. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - barevná a tvarová nadsázka 	<ul style="list-style-type: none"> - na základě pozorování přírodních a architektonických objektů vytvoří: skupinu přírodních objektů kompozici přírodních objektů ve spojení s architekturou - na základě kresebných studií vytvoří prostorovou práci (s využitím odpadového materiálu) - na základě kresby podle modelu nakreslí : stojící postavu postavu s náznakem pohybu lidskou hlavu /vyjádří odlišnosti tvarů obličeje, proporce obličeje, části obličeje/ - vytvoří prostorovou práci s figurativním námětem /zjednodušení, stylizace/ - pozná hlavní architektonické znaky doby románské, gotické, renesanční - se žakovským kolektivem navštíví galerii výtvarného umění, seznámí se s ukázkami prací výtvarných umělců minulosti a současnosti . 	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - psychologické působení barev - portét a lidská figura <p>Práce dekorativní a prostorové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - experimentální činnosti - výrazové možnosti materiálu - velikonoční motivy <p>Výtvarné umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - průmyslový design - ekologická tematika - dějiny malířství (starověk) <p>Výtvarné materiály a techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modelování z hlíny, keramika - kaširování - práce s textilem - dekorace kamenů - sádrový odlitek – amfory s dekorem (proškrabávání) - zdobení kraslic (horkým voskem) <p>IV. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití průmyslových forem k rozvíjení představivosti - živá příroda (biodiverzita) <p>Práce dekorativní a prostorové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah funkce a formy objektu - experimentování <p>Výtvarné umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam tvarů a barev, které nás obklopují - estetika životního prostředí <p>Výtvarné materiály a techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modelování z hlíny ,keramika - vosková batika - papírová vitráž - prostorová práce z petlahví 		
--	--	--

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák	
<p>I. čtvrtletí Výtvarné vyjádření skutečnosti: - ilustrace na základě využití výtvarné i technické linie</p> <p>Práce dekorativní a prostorové: - plošné dekorativní kompozice</p> <p>Výtvarné umění a životní prostředí: - umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem (středověk)</p> <p>Technické kreslení: - kótování</p> <p>Výtvarné materiály a techniky: celý rok: - kresba tužkou, fixy - stínování pastelkami - technické kreslení s důrazem na přesnost a čistotu rýsování</p> <p>II. čtvrtletí Výtvarné vyjádření skutečnosti: - výtvarné vyjádření zajímavých tvarů - studie a její fantazijní dotvoření</p> <p>Práce dekorativní a prostorové: - pozorování změny výtvarné formy při práci s novými materiály</p> <p>Výtvarné umění a životní prostředí: - estetická a užitá hodnota výrobků</p> <p>Výtvarné materiály a techniky: - kresba dřívkem, štětcem, tužkou, uhlem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák tvoří obraz životního prostředí, ve kterém žije, výtvarně vyjadřuje své stanovisko, jak životní prostředí ovlivňuje člověk a naopak. Tvary a barevnými plochami vytváří obrazový celek, který se stává jeho osobní výpovědí, jeho stanovisky. Využívá : - tvarové nadsázky a stylizace - barevné nadsázky / expresivní, symbolické / - písma - fotografií - žák se seznámí s architekturou místa a na základě pozorované skutečnosti nakreslí: <ul style="list-style-type: none"> -přední a zadní pohled domu -půdorys domu -stavební detaily domu/okno, dveře, schodiště, střecha, komín / v lineární perspektivě - kresbou, frotáží, otisky, tupováním zaznamenává zajímavé detaily architektury /omítka, dlažba, dřevěné prvky domu, kamenné plochy/. - podle modelu nakreslí <ul style="list-style-type: none"> - dopravní prostředek /auto, motocykl, autobus, vlak.../. - nakreslí části lidského těla / ruka, oko, nos, ucho, ústa, vlasy/ - prostorovou prací vytvoří svoji představu o architektuře, dopravních prostředcích současnosti a budoucnosti, využívá znalostí a informací z filmové a literární tvorby .Žák se naučí volit materiál podle své představy a na základě vlastního výtvarného návrhu a cíle. - seznámí se s typy písma (grotesk, antikva, plošné písmo) - žák se seznámí se zásadami technického kreslení, naučí se 	<p style="text-align: center;">OSV VDO VMEGS MV EV MEV</p>

<p>Technické kreslení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnoběžné promítání <p>III. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - studie přírodních tvarů <p>Práce dekorativní a prostorové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření jednoty materiálu, funkce a výtvarného výrazu v experimentálních činnostech <p>Výtvarné umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - architektura a její podíl na formování životního prostředí <p>Technické kreslení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravouhlé promítání <p>Výtvarné materiály a techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - papírová koláž - prostorové práce, modely a sítě těles <p>IV. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - expresivní a emocionální funkce barvy, její psychologické působení v tvarové a barevné nadsázce <p>Práce dekorativní a prostorové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vazba dekoru na tvar - výtvarné zjednodušování - stylizace <p>Výtvarné umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv obytného prostředí na člověka - exteriér a interiér, městská architektura <p>Technické kreslení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lineární perspektiva - grotesk, antikva, plošné písmo 	<p>přesnosti a čistotě při rýsování, pozná historii a druhy promítání a písma</p> <ul style="list-style-type: none"> - se žakovským kolektivem navštíví galerii výtvarného umění. 	
---	--	--

Kvarta

Téma	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Učivo	Žák	
I. čtvrtletí Výtvarné vyjádření skutečnosti: <ul style="list-style-type: none"> - ilustrace - expresivní a emocionální funkce barvy (nadsázka) - geologické jevy - krajina - lidská populace (rasová problematika, negativní jevy, způsob života, války, vyhlazování...) Práce dekorativní a protorové: <ul style="list-style-type: none"> - dekorativní kompozice, kruh, čtverec,... - užitá grafika (plakát) Výtvarné umění a životní prostředí: <ul style="list-style-type: none"> - estetické aspekty životního prostředí - tvary a barvy v bytě - umění a pokrok (novověk) Výtvarné materiály a techniky: celý rok: rozvíjení citlivého vztahu k materiálu s ohledem na účel a užití <ul style="list-style-type: none"> - malba vaječnou temperou - papírová vitráž - keramika (závěsný reliéf) 	<ul style="list-style-type: none"> - kresbou zachytí linie čar lidské dlaně, parafrázuje libovolnou technikou - vytváří otisky rukou /křída, sádra, temperové barvy/ - kresbou vyjádří symboliku pohybů prstů, gest rukou /řeč prstů a rukou/ - hledá a zaznamenává stopy člověka v písku, trávě, hlíně, sněhu/, land-art - na základě znalostí o stavbě lidského těla a procesech v lidském těle tvoří práce s realistickým obrazem tváře, postavy /kresba, malba, grafika / - realizuje vlastní představu o vnitřních pochodech lidského těla, duševních stavech /cesta labyrintem mého těla, barevné myšlenky, růžové sny /, body-art - vytvoří prostorovou práci s figurativním námětem/tvarová a barevná stylizace / - linií zobrazí cesty a dráhy komet, meteoritů, vesmírných plavidel –počítačová grafika - - na základě své představivosti a svých znalostí vytvoří barevnou podobu naší planety, využije možnosti kombinování výtvarných technik . /malba, koláž, frotáž, tisk, počítačová grafika.../ - vytvoří reliéfní podobu povrchu planety /tvarování papíru, hlína, kašírování, sádra .../ - vytvoří konstrukci technických vymožeností a robotů, mobily ,/prostorové práce s využitím tvarové a barevné nadsázky, stylizace / - seznámí se se základními principy a znaky těchto výtvarných směrů a proudů 20. století : - kubismus, abstraktní /nefigurativní / umění, op-art, kinetické umění 	OSV VDO VMEGS MV EV MEV
II. čtvrtletí Výtvarné vyjádření skutečnosti: <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření dějových a prostorových vztahů - portrét (typické znaky lidských ras) Práce dekorativní a prostorové:		

<ul style="list-style-type: none"> - kompozice písma a motivu v ploše - využití hotového i volně kresleného písma <p>Výtvarné umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úroveň reklamy - architektura (lineární perspektiva) <p>Výtvarné materiály a techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresba dřívkem, štětcem, tužkou a uhlem - malba pastelem - kombinované techniky - koláž <p>III. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití pozorování přírodních a umělých forem k rozvoji představivosti ,transpozice, parafráze <p>Práce dekorativní a prostorové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití výrazových možností materiálu, struktury, barvy (interiér, exteriér) - globální problémy lidstva: - průmyslový design <p>Výtvarné materiály a techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grafika - modelování z hlíny, glazurování - práce s textilem - suchá jehla <p>IV. čtvrtletí</p> <p>Výtvarné vyjádření skutečnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné vyjádření prostorových útvarů, krajinných motivů (práce v plenéru) - regionální zvláštnosti - vývoj člověka, figura a její části, detail <p>Práce dekorativní a prostorové:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - návštěvy galerie výtvarného umění využije k poznávání tvorby zástupců těchto výtvarných směrů v českém výtvarném umění a pochopení smyslu děl 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - experimentální činnosti - estetická a užitná úroveň předmětu denní potřeby (design, reklama) <p>Výtvarné umění a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - architektura a její vliv na životní prostředí - odívání - mezinárodní aktivity pro udržitelný rozvoj (logo) <p>Výtvarné materiály a techniky</p> <ul style="list-style-type: none"> - technické kreslení - práce s odpadovým materiálem (strašidlo droga) - grafika (linoryt) - keramika (práce na hrnčířském kruhu) - vázaná batika (trička, ubrusy) 		
---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Environmentální výchova	EV
Mediální výchova	MEV
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	VMEGS
Osobnostní a sociální výchova	OSV
Výchova demokratického občana	VDO
Multikulturní výchova	MV

Výtvarná výchova je specifická v tom, že se v každém tématu dají využít, zopakovat, procvičit, někdy i rozšířit získané vědomosti žáků z jiných předmětů (biologie-BI, zeměpis-Z, dějepis-D, společenské vědy-SV, chemie-Ch, matematika-M, informatika-INF, hudební výchova-Hv...). Učitel musí zvolit vhodné vyučovací metody (řízenou diskuzi, rozhovor, soutěž, hru, anketu, referát...) a vyučovací formy (skupinová, samostatná práce...), aby žáci tyto znalosti uplatnili při realizaci návrhu zadané práce a vlastní výtvarné činnosti.

Pozn.: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopností, zručnosti i zájmu jednotlivých skupin. Průběžně se zařazuje libovolné téma i výtvarná technika. Ke změně časového plánu může dojít i účastí studentů ve výtvarných soutěžích, a to na úrovni městské až mezinárodní. Podle aktuální nabídky či pozvánky se plánují exkurze, návštěvy výstavních síní v regionu i mimo něj a besedy s výtvarníky.

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	2	2	-	-
Učební texty :	Výtvarná výchova v 1. a 2. ročníku středních pedagogických škol (SPN Praha 1984) Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku středních pedagogických škol-1.část (SPN Praha 1989) Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku středních pedagogických škol-2.část (SPN Praha 19890) Průvodce výtvarným uměním I.-V. díl (Vydavatelství a nakladatelství Práce s.r.o. Praha, 1994) Lexikon výtvarného umění (Nakladatelství FIN, Olomouc, 1996)			

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět je vytvořen na základě rozpracování vzdělávacího obsahu oboru Výtvarná výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura z RVP ZV.

Pojetí Výtvarného oboru:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova klade důraz na tvůrčí činnosti – tvorba, vnímání a interpretace. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, fantazii, představivost, intuici a kreativitu. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v nových médiích. Tvůrčími aktivitami (rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků) je žák veden k uplatňování a rozvíjení pocitů a prožitků, uplatňuje vhodné prostředky pro vyjádření těchto vjemů. Vedeme žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vedeme žáka k hledání souvislostí, vytváření osobního postoje k obsahu vizuálně obrazných vyjádření a hledání vhodného způsobu prezentace vlastní tvorby žáka.

Organizační vymezení předmětu:

Studenti si v 1. ročníku mohou vybrat mezi předmětem Výtvarná výchova nebo Hudební výchova, který pak povinně navštěvují i ve 2.ročníku. Výuka probíhá v dělených skupinách, max. počet žáků je 18. Toto dělení na skupiny umožňuje lepší podmínky pro práci a individuální přístup ke studentům v průběhu vyučovacího procesu.

- *forma realizace výuky:* vyučovací hodiny, prezentace, projekty, exkurze, animační programy galerií a muzeí

- *místo realizace výuky*: specializovaná učebna školy, keramická dílna, počítačová učebna, exteriér, plenér, galerie, muzea, knihovny

Uplatňované strategie:

Ve vyučovacích hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence:

kompetence k učení:

- žáka vedeme k samostatné a tvořivé činnosti
- vhodnou motivací probouzíme v žákovi zájem o výtvarnou kulturu, podporujeme jeho fantazii a tvůrčí schopnosti
- vedeme žáka k získávání a zpracovávání poznatků z dostupných informačních zdrojů (tiskoviny, internet), ale i přímým kontaktem návštěvou galerie či muzea, vytváření databáze informací

kompetence k řešení problémů:

- vhodně zařazujeme do výuky metody projektového vyučování
- užitím vhodných metod při vlastní tvorbě propojujeme vazbu na další umělecké obory
- při realizaci tvůrčího záměru podporujeme kreativní přístup

kompetence komunikativní:

- při práci vedeme žáka k osvojování a používání odborného jazyka
- dáváme žákovi příležitost prezentovat získané poznatky vhodnou formou
- při vlastní tvorbě, interakci s vizuálně obrazným vyjádřením dáváme příležitost specifickým způsobem (neverbální-vizuální, obrazová) vyjadřovat své smyslové zkušenosti
- při diskusích nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních učíme žáka hodnotit, zdůvodňovat a interpretovat dané vyjádření

kompetence sociální a personální:

- v tvůrčím procesu a při vnímání umělecké produkce poskytujeme prostor jak pro samostatnou, tak i pro týmovou práci, podporujeme schopnost společně tvořit
- žáci jsou vedeni k uvědomování si své role ve skupině, k dodržování pravidel při týmové práci a k odpovědnosti

kompetence občanské:

- v procesu tvorby a interakce s uměleckou produkcí je žák veden k vnímání a uvědomování si kulturních a duchovních hodnot, tradic
- žáci jsou vedeni k respektování každého člověka jako individuality, k toleranci, mají možnost kriticky se vyjadřovat k názorům druhých
- vedeme žáka k vytváření vědomí nezbytnosti chránit životní prostředí, kulturní a duchovní hodnoty

kompetence pracovní:

- při realizaci výtvarného záměru nabízíme širokou škálu aktivit, prostřednictvím kterých žák získává nezbytné pracovní návyky
- při tvůrčích výtvarných činnostech vedeme žáka k dodržování daného technologického postupu a zásad bezpečnosti při práci, ochrany vlastního zdraví i druhých

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
KRESBA	žák:		
-tužkou -pastelkou -fixem -uhlem -rudkou -suchým pastelem -štetcem	-rozlišuje pojmy linie a plocha -zvládá zvolené techniky -využívá kompoziční postupy -zvládá prvky stínování -zvětšuje detail, zmenšuje objekt -fázuje postup do kroků -uplatňuje tvořivost -pracuje s pojmy linie, plocha, kompozice, kontrast -seznámí se s e základy lineární perspektivy -rozumí pojmům abstrakce, realita	září říjen	Bi Dě EV MEV M
MALBA			
-akvarelovými barvami -temperovými barvami -suchým pastelem -voskovým pastelem -barvami na sklo	-zvládá zvolené techniky -dokáže barevně, v symbolech vyjádřit momentální duševní prožitok -zvládne složitější kompozici -uplatňuje fantazii a tvořivost -rozumí pojmům zátiší. krajinomalba, plenér, figura, akt, vitráž, Tiffany, mandala	listopad prosinec	Z Fy Ch VMEGS EV
GRAFIKA			
-suchá jehla na formát A5 -tisk z papírořezu -monotyp -počítačová grafika	-rozumí principu tisku z hloubky, výšky a plochy -zručně a bezpečně ovládá práci s nůžkami a zasouvacím nožem a jehlou -pracuje s náhodou a dokáže vytvářet nové překvapivé obrazce -odlišuje portrét a karikaturu -vytvoří prezentaci na dané téma (např. Historie komiksu)	leden únor	Bi OSV Dě EV IVT
TECHNIKY V MATERIÁLU			
		březen	EV

-kaširování -ubrousková technika -práce se sádkou a škrobem -práce s keramickou hlinou -práce s hliníkovou fólií -práce s voskem -savování -benzínový papír	-cíleně využívá vlastností různých materiálů -uplatňuje tvořivé myšlení a zručnost -rozumí pojmům reliéf, socha, busta, torzo, mozaika, freska, sgrafito -pracuje s pojmy glazura, šlikr, špachtle, očko -dokáže zvolit správný nástroj k práci -seznámí se s principy smaltování, enkaustiky, intarzie	duben	MEV Dě Ch
DĚJINY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ			
-období pravěku -období starověku -období středověku	-rozlišuje umělecké směry a slohy -rozpoznává a porovnává specifické odlišnosti jednotlivých směrů -seznamuje se s pojmy z oboru malířství, sochařství a architektury	květen červen	D VMEGS HV SV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Environmentální výchova	EV
Výchova demokratického občana	VDO
Mediální výchova	MEV
Výchova k myšlení v evropských souvislostech	VMEGS
Osobnostní a sociální výchova	OSV

Výtvarná výchova je specifická v tom, že se v každém tématu dají využít, zopakovat, procvičit, někdy i rozšířit získané vědomosti žáků z jiných předmětů (biologie-Bi, zeměpis-Z, dějepis-Dě, společenské vědy-SV, chemie-Ch, matematika-M, informatika-IVT, hudební výchova-HV...). Učitel musí zvolit vhodné vyučovací metody (řízenou diskuzi, rozhovor, soutěž, hru, anketu, referát...) a vyučovací formy (skupinová, samostatná práce...), aby žáci tyto znalosti uplatnili při realizaci návrhu zadané práce a vlastní výtvarné činnosti.

Pozn.: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopností, zručnosti i zájmu jednotlivých skupin. Průběžně se zařazuje libovolné téma i výtvarná technika. Ke změně časového plánu může dojít i účastí studentů ve výtvarných soutěžích, a to na úrovni městské až mezinárodní. Podle aktuální nabídky či pozvánky se plánují exkurze, návštěvy výstavních síní v regionu i mimo něj a besedy s výtvarníky.

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
KRESBA	žák:		
-dřívkem -špejlí -perem -netradičními nástroji (hřeben, kartáček, prsty, brko, stébła trav, zmizík) -voskovým pastelem -lavírovaná kresba tuší -kolorovaná kresba	-pracuje s pojmy kontura, šrafování, skica -zvládá zvolené techniky -experimentuje s různorodými materiály a kombinuje je -rozumí pojmům abstrakce, realita -zvládá kresbu ve složitější kompozici bez předkreslení tužkou -uplatňuje fantazii a tvořivost	září říjen	Bi Dě Fy MV EV
MALBA			
-kvašovými barvami -olejovým pastelem -zapouštění akvarelových barev do vlhkého podkladu -netradičními nástroji (špachtlí, stírání barvy ze šablon)	-dokáže barevně a v symbolech vyjádřit momentální duševní prožitek -chápe význam kontrastu teplých a studených barev -uplatňuje znalost lineární a barevné perspektivy -rozlišuje pojmy interiér a exteriér -rozumí pojmům úběžník a horizont -zvládne malbu i na větší formát(A2 a A1)	listopad prosinec	EV VMEGS Ch Bi M Z
GRAFIKA			
-linoryt -tisk z koláže -suchá jehla na formát A4 -počítačová grafika	-pracuje podle složitějšího návodu -zručně, přesně a bezpečně zvládá práci s ostrými rydly a zasouvacím nožem -rozumí pojmům koláž, frotáž, asambláž, užitá grafika, ex libris, piktogram -seznámí se s vývojem a druhy písma (grotesk, antikva, plošné písmo) -pracuje s pojmy iniciála, monogram, kaligrafie -dokáže vytvořit návrhy na plakát, knižní obálku, obal na CD	leden únor	Dě IVT MEV
TECHNIKY V MATERIÁLU			
-ubrousková technika -práce s drátem, korálkami a kamínky	-zvládá postupy jednotlivých technik -cíleně využívá vlastnosti různých materiálů	březen duben	EV Dě OSV

<p>-práce s keramickou hlinou -párce se slaným těstem -výrobky inspirované lidovými tradicemi (kraslice, vánoční perníčky, velikonoční marcipánové ozdoby) -prostorové práce z odpadového materiálu (lepenka, petlahve...) -práce s textilem (vosková a vázaná batika)</p>	<p>-fázuje postup do kroků -při práci se inspiruje lidovými tradicemi -při práci uplatňuje tvořivost a zručnost -uvědomuje si význam ochrany životního prostředí -prakticky se seznámí s prací na hrnčířském kruhu -rozumí pojmům pasparta, dekor, ornament, arabeska, avers, revers, design -rozlišuje pojmy gobelín, tapiserie, art protis -dokáže vytvořit jednoduchý šperk -vytvoří prezentaci na dané téma (např. Drahokamy a polodrahokamy)</p>		<p>Ch Bi</p>
<p>DĚJINY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ</p>			
<p>-období novověku -shrnutí výtvarných pojmů a technik</p>	<p>-rozlišuje umělecké směry a slohy -objasňuje příčiny vzniků a proměn uměleckých slohů -rozpoznává a porovnává specifické odlišnosti jednotlivých slohů a směrů -orientuje se ve vývoji výtvarného umění -dokáže vystihnout podstatu kýče a nevkusu -chápe význam umění ve společnosti -rozlišuje pojmy originál, kopie, plagiát, restaurování</p>	<p>květen červen</p>	<p>VMEGS Dě HV SV</p>

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Environmentální výchova	EV
Mediální výchova	MEV
Výchova k myšlení v evropských souvislostech	VMEGS
Osobnostní a sociální výchova	OSV

Výtvarná výchova je specifická v tom, že se v každém tématu dají využít, zopakovat, procvičit, někdy i rozšířit získané vědomosti žáků z jiných předmětů (biologie-Bi, zeměpis-Z, dějepis-Dě, společenské vědy-SV, chemie-Ch, matematika-M, informatika-IVT, hudební výchova-HV...) Učitel musí zvolit vhodné vyučovací metody (řízenou diskuzi, rozhovor, soutěž, hru, anketu, referát...) a vyučovací formy (skupinová, samostatná práce...), aby žáci tyto znalosti uplatnili při realizaci návrhu zadané práce a vlastní výtvarné činnosti.

Pozn.: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopností, zručnosti i zájmu jednotlivých skupin. Průběžně se zařazuje libovolné téma i výtvarná technika. Ke změně časového plánu může dojít i účastí studentů ve výtvarných soutěžích, a to na úrovni městské až mezinárodní. Podle aktuální nabídky či pozvánky se plánují exkurze, návštěvy výstavních síní v regionu i mimo něj a besedy s výtvarníky.

UČEBNÍ OSNOVY

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	1	1	-	-
Učební texty:	Prima Autoři: Alexandros Charalambidis, Lukáš Hurník, Zbyněk Císař, Jiří Pilka, Dalibor Matoška Sekunda Autoři: Alexandros Charalambidis, Zbyněk Císař, Jiří Pilka, Dalibor Matoška <u>Pro hlasovou výchovu doporučujeme:</u> Zpěvník „Já písnička II“			

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět HV je zařazen do oblasti Umění a kultura RVP ZV. V části hudební výchova je spojen úzce s jinými druhy umění, zejména s literaturou, s výtvarným, divadelním a filmovým uměním. Zejména v části vývoje hudebních slohů a žánrů je spjat s dějepisem.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání
- Využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností
- Rozvíjení estetického citění a vnímání prostředí
- Kultivovanému vystupování, poznání, že kultura a umění obohacují život člověka
- Poznání národní kultury, její duchovní hodnoty a vědomí ji chránit
- Seznámení se s kulturami jiných národů a etnik a jejich akceptování

Realizovaná průřezová témata

V rámci předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Uplatňované strategie:

V hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o:

- Kompetence komunikativní
- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů

- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanské
- Kompetence pracovní

Aby učitel na základě učiva dosáhl u žáků těchto kompetencí, užívá následujících strategií a postupů:

- Učitel vybírá pro žáky zajímavé úkoly
- Motivuje k zapojení do různých hudebních aktivit, soutěží, přehlídek
- Vybírá taková témata, v nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj názor podepřený logickými argumenty a učí se tolerovat mínění jiných
- Podporuje v žácích kreativitu různou formou jednoduchých rytmických či melodických improvizací, využívá instrumentálních schopností žáků
- Vede žáky k úctě k národní kultuře, velikánům hudby, respektu ke kultuře jiných zemí
- Seznámí žáky s kulturou regionu, orchestry, pěveckými sbory a snaží se vést je k hudebním mimoškolním aktivitám
- Zadává žákům individuálně nebo ve skupině krátké referáty o nejnovějším dění v kultuře
- Snaží se naučit žáky poznávat v textu to podstatné, redukovat nadbytečné a soustředit se na důležité
- Vede žáky k tomu, aby prezentovali své hudební schopnosti, aby dokázali ohodnotit spolužáky
- Vede žáky ke kvalitnímu hlasovému projevu, hudebně pohybovým činnostem, uvědomění si zdraví jako nezbytného fenoménu kvalitně prožitého života
- Vede žáky k slovní charakteristice hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí

Prima

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák		
Pěvecký a mluvní projev, techniky vokálního projevu, jednohlasý a vícehlasý zpěv	Umí rozdělit hlasy Seznámí se zásadami hlasové hygieny Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	září	Biologie JČ komunikační a slohová výchova Mediální výchova
Hudební rytmus, rytmus řeči, intonace mluvího, říkadla	Rozvíjení rytmického cítění Umí taktovat 2/4, ¾ a 4/4 takt Využívá rytmických zákonitostí při vokálním projevu	říjen	JČ – literatura Matematika
Intonace a vokální improvizace Lidová píseň Národní kultura	Snaha o solidní interpretaci písní lidových, folkových atp. Seznámí se s kánonem a lidovým dvojhlasem	listopad, prosinec	Dějepis Zeměpis

Vícehlas	Uvědomí si bohatství naší kultury		Výchova demokratického občana Literatura – ÚLS
Hudební nauka Partitura Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti Hra na jednoduché hudební nástroje	Pozná systém v notaci písňě Rozezná sluchem dur a moll Rozvíjí hudební představivost Umí dynamická znaménka, základní označení tempa, ví, co je akord	leden, únor	Harmonie
Hudební výrazové prostředky Poslechové činnosti Hudební nástroje, rozdělení	Snaha o soustředěný poslech Umí označit hudebně výrazové prostředky (zvukomalbu, dušemalbu, pohyb melodie) Pozná základní hudební nástroje a umí je rozčlenit	březen	Psychologie Instrumentace Móda
Dějiny hudby (Smetana, Dvořák, Janáček...) Interpret a hudební dílo Hudební formy	Uvědomí si historický kontext skladby Orientuje se v dějinách hudby Chápe pojmy inspirace, interpret, módnost, epigon Orientuje se v obsazení komorních skupin Pozná rozdíl mezi písni lidovou a umělou Chápe rozdíl mezi symfonií a symfonickou básní	duben	Dějepis Občanská výchova Multikulturní výchova Literatura Výtvarná výchova JČ – dialektologie Zeměpis Environmentální výchova
Hudba na jevišti: opera, opereta, muzikál, hud. revue, melodram	Orientuje se v různých žánrech, je schopen vymezit jejich znaky.	květen	Dějepis, JČ, film, divadlo
Hudba a tanec, balet, pantomima, výrazový tanec	Je schopen jednoduché pohybové improvizace Rozvíjí orientaci v prostoru Vytváří si kladný vztah k pohybovým aktivitám	červen	Tělesná výchova Aerobic Sport

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
---------------	-------------------	-------------	---

	Žák:		
Hlasová výchova Choroby hlas.ústrojí Problém mutace Hlasoví profesionálové – kvalita veřejných mluvených projevů	Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase Chápe problém mutace a význam hlasového klidu Učí se prezentovat vlastní názor, vytváří si vzor	září	Komunikace a sloh Biologie Mediální výchova
Hudební formy Lidová píseň (nejen česká) Sonáta, symfonie, symf.báseň, koncert Kantáta a oratorium, chorál, koleda	Orientuje se v hudebních formách Chápe lidovou píseň jako trvalý zdroj inspirace – folk rock Uvědomuje si spjatost hudby a náboženství v dějinách Chápe lidovou píseň jako projev svěbytnosti různých kultur, etnik Učí se toleranci	říjen, listopad	Výchova demokratického občana Multikulturní výchova Environmentální výchova Výchova k myšlení v evr. souvislostech Zeměpis
Nadání, talent, genialita (Mozart) Hudební školství Originalita – kýč Druhy umění	Zná možnosti hudebního vzdělání Snaží se porozumět často složitému životnímu pocitu umělců Seznámí se s různými možnostmi mimoškolních aktivit	prosinec	Biologie Psychologie Estetika Literatura, divadlo, film, výtvarné umění Móda
Nešvary v hudbě Hudba jako kulisa Hlasitost hudby (decibel) Akustika Hudební přehrávače a nosiče Média – zdroj informací a kvalitní zábavy	Je schopen prezentovat vlastní názor v oblastech hudba a alkohol, drogy, problém technoparty, vývoj moderní techniky a její dopad na umění Vytváří vlastní soudy, učí se tolerovat názory jiných	leden, únor	Sociologie Občanská výchova Člověk a zdraví Enviromentální výchova Mediální výchova Akustika IVT
Kultivovaný pohyb beze slov Rozdělení tanců (standardní, latinskoamerické) Stylizace tanců (Smetana, Dvořák, Janáček, Chopin)	Je schopen jednoduché pohybové improvizace, případně pantomimy Orientuje se v prostoru Chápe tanec jako jednu z forem společenského chování	březen, duben	Literatura Zeměpis Sport, aerobic, balet Etnografie
Intonace a vokální improvizace Rozvoj hudebního sluchu a představitosti	Je schopen reprodukovat tóny Snaží se převádět tóny z nezpěvné do zpěvné polohy Zachycuje rytmus či melodii Rozvíjí svou kreativitu	květen	Matematika

Rytmicko melodická výchova	Rozezná dur a moll Je schopen jednoduchých doprovodů na nástroje		
Poslechové činnosti Dějiny hudby (Haydn, Mozart, Beethoven....)	Rozvíjí své emoce Umí slovně charakterizovat hudební dílo Snaží se hudební ukázkou analyzovat, zařadit do kontextu dějin hudby	červen	Psychologie Muzikoterapie Historie

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	2	2	-	-
Učební texty :	Hudební výchova pro gymnázia /Charalambidis a kol./			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět hudební výchova pokrývá vzdělávací obor Hudební obor v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura stanovené RVPGV. Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova /HV/ vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí v kontextu současného evropského kulturního dění. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění a tvořivost.

Při výuce je kladen důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, pěvecké techniky, schopnosti sluchové analýzy, základní orientace v rytmicko-melodických strukturách, rozlišování slohotvorných znaků hudby v jednotlivých obdobích, vnímání souvislostí a přesahů mezi jednotlivými uměleckými obory a diferencované vnímání hudebních a mimohudebních obsahů v proudu znějící hudby.

HV je úzce spojena s jinými druhy umění, zejména s literaturou, výtvarným, divadelním a filmovým uměním. Zejména v části vývoje hudebních slohů a žánrů je spjata s dějepisem.

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Učitelé motivují žáky k otevřenosti v oblasti poznávání, zadávají žákům problémové úkoly, vedou je k využívání odborné literatury a školní knihovny
- Učitelé vedou žáky k samostatné práci s informacemi /vyhledávání, zpracování, vyhodnocování různých zdrojů, systematizace informací/

- Učitelé umožňují žákům prezentovat jejich práci /referáty, úvahy, aktuality, poslechové činnosti/
- Učitelé poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé zapojují do výuky problémové aspekty každodenního života
- Učitelé vedou žáky k argumentaci podložené důkazy
- Učitelé podporují řešení problémů s mezioborovým přesahem

Kompetence komunikativní

- Učitelé podněcují žáky k výstižné a kultivované ústní i písemné /aktuality, poslechové činnosti, referáty/, ve výuce jim pomáhají s porozuměním oborové terminologie, pochopení zápisů
- Učitelé motivují a vedou žáky k osobitému a sebevědomému projevu, umožňují jim prezentaci různých aktivit /prezentace zájmové činnosti, sbor/
- Učitelé společně s žáky připravují setkání s různými osobnostmi společenského a uměleckého života /besedy/
- Škola umožňuje žákům v podstatě neomezený přístup i internetu jako k jednomu ze zdrojů informací

Kompetence sociální a personální

- Škola se zaměřuje na budování a rozvíjení dobrých mezilidských vztahů mezi žáky navzájem, ale i vztahů mezi žáky a učiteli
- Učitelé respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky
- Škola podporuje individuální zájmy žáků, podporuje jejich rozvoj nabídkou mimovyučovacích aktivit /školní pěvecký sbor/

Kompetence občanské

- Učitelé vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám
- Učitelé podporují vhodnými příklady rozvoj občanské uvědomělosti žáků

Kompetence pracovní

- Učitelé motivují a vedou žáky k tomu, aby znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech využívali v zájmu své přípravy na budoucí studium, povolání a ve svém dalším životě
- Učitelé vyžadují, aby žáci při pracovních činnostech dodržovali vymezená pravidla týkající se práce s uvedenou technikou a zásady bezpečnosti práce

Kvinta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
---------------	-------------------	-------------	--

Úvod do HV, periodizace hudebních slohů, hudebně výrazové prostředky, pojem kultura, umění, druhy umění, estetika	Chronologicky vyloží vývoj hudebních slohů, rozpozná hudebně výrazové prostředky, chápe hudbu jako jeden z druhů umění, rozumí pojmu umění a kultura	září	Dě VV MEV VMEGS
Hlasová výchova, mutace, rozdělení hlasů, ústní lidová slovesnost, lidová píseň a její znaky	Využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu a mluvě, logicky člení větu /obsah sdělení/, uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	říjen	Čj Dě Bi OSV
Systém hudebního školství, základní rozdělení nástrojů, slavné houslařské rody, hudba starověku, B. Smetana	Zná možnosti hudebního vzdělání, využívá jednoduché i složitější hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem, pozná nástroje a umí je rozčlenit, chápe antickou kulturu jako základ evropské vzdělanosti, zhodnotí přínos B. Smetany pro českou národní hudbu	listopad	Dě Čj SV EV VMEGS
Středověká hudba, chorál, kancionál, adventní hudba – J. J. Ryba, koledy, poslechové činnosti – z české hudební minulosti	Charakterizuje pojmy chorál, kancionál, zná nejstarší díla české hudební minulosti, uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla, adventní hudba – rozvíjí své emoce, dle svých dispozic intonuje koledy	prosinec	Čj Dě SV MEV
Renesanční hudba, Kryštof Harant, kánony, polyfonie, partitura, instrumentální činnosti	Chápe pojem renesanční kultura, orientuje se v zápisech jednoduchých skladeb a písní, jednoduché rytmicko-melodické doprovody	leden	Dě Čj OSV
Nadání, talent, genialita W. A. Mozart – život, poslechové činnosti, interpret hudebního díla, osobnost dirigenta, hudební virtuosové	Popíše a na vybraných částech hudebního díla ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, uvědomuje si nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit	únor	SV MEV OSV Bi
Opera, vývoj opery, operní pěvci, E. Destinnová, libreto, skladatelé oper, A. Dvořák	Uvědomuje si hudební formu a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku, rozvíjí své emoce a poslechové dovednosti, zhodnotí přínos A. Dvořáka pro českou kulturu	březen	Čj Dě MV
Balet, skladatelé baletů, baletní mistři,	Reaguje na hudbu pohybem, pohyb ve spojení s hudbou využívá	duben	Dě TV MEV

společenské tance, pantomima	k vyjádření vlastních představ a pocitů, rozvoj emoci, tvořivosti		OSV
Kapitoly z nonartu, J. Ježek, Osvobozené divadlo, muzikál, Beatles, témata dle zájmu studentů, nešvary v hudbě	Uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě, popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání, uvědomuje si rozdílnost přístupů lidí k hudbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idéjí a názorů, na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, nebo ji odmítnout, tolerance v umění	květen	Dě Čj MEV
Baroko, Bach, Vivaldi, Händel, poslechové činnosti, rytmická výchova, opakování a shrnutí poznatků	Vyděluje podstatné hud.znaky z proudu znějící hudby, uvědomuje si bariské hudební formy, rozvíjí rytmické cítění, hudební představivost, uplatňuje znalosti z hudební nauky	červen	Dě Čj

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Hudební obor poskytuje široké možnosti pro využití mezipředmětových vazeb i průřezových témat.

Nejtěsněji se spjat s dějepisem /dějiny hudby, umělecké slohy/ a českým jazykem /vývoj divadla, libreta/. Dále lze využít znalostí biologie /lidský hlas/, aby žáci dokázali v praxi uplatnit zásady hlasové hygieny v běžném životě. ZSV poskytují prostor pro uvědomění si pojmů nadání, talent, genialita, ale i využití praktické – např. tréma u člověka a její překonávání.

Realizace průřezových témat Environmentální výchova EV, Mediální výchova MEV, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMEGS, Osobnostní a sociální výchova OSV je naznačena v tabulce.

Učitel volí vhodné metody výuky /rozhovor, řízená diskuse, referát/. Samotná výuka je realizována s ohledem na aktuální kulturní dění v České republice, a zejména v našem regionu. /Filmová a divadelní představení, beseda se členy pěveckého sboru Permoník, sboru Voices, se členy dechového orchestru Májovák atd./ Vhodná je i občasná prezentace z řad žáků – instrumentalistů a zpěváků před třídou formou minikoncertu.

Pozn: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno podle aktuálního kulturního dění i podle pěveckých dispozic jednotlivých tříd.

Sexta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Akustika, decibel, ucho, lidský hlas, hlasová	Uvědomění si hluku jako nebezpečí pro možné sluchové choroby,	září	Bi Fy

hygiena, kultivace pěveckého a hlasového projevu, sólový a sborový zpěv	uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě, snaha o pěkný přednes		OSV MEV
Klasicismus, Haydn, Mozart, Beethoven, smyčcový kvartet, symfonie, poslechové činnosti	Orientuje se ve vývoji hudebního umění, uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků	říjen	Dě Čj
Beethoven 9. symfonie, klasicismus v českých zemích – J. J. Ryba, emigrace – Mysliveček, hudebně – pohybové činnosti, Pražské jaro	Hudba jako poselství, chápe hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů – text Schillera, základní dirigentská gesta, zná nejvýznamnější hudební festival vážné hudby	listopad	Dě Čj
L. Janáček, moravská lidová píseň, koledy evropských národů, poslechové činnosti, akord, hudební nauka	Chápe přínos Janáčka moderní hudbě, originální a nezaměnitelný přínos skladatele, interpretuje koledy dle svých pěveckých možností, tolerance k jiným národům a kulturám	prosinec	Dě Čj VMEGS, OSV
Kapitoly z nonartu, Semafor, Presley, Queen, Kryl, Nohavica /dle zájmu studentů/	Umí vytvářet vlastní soudy a preference, výchova k toleranci, potírání rasismu a xenofobie, uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě	leden	Dě Čj MV OSV
Romantismus, píseň, Schubert, Schumann, Chopin, klavírní virtuosové, sborový zpěv	Pozná hudební výrazové prostředky v určité části skladby, uvědomuje si hud. Formu, chápe význam interpreta, kultivace pěveckého a hlasového projevu, orientace ve vícehlase	únor	Dě Čj EV
Opereta, muzikál, amatérské pěvecké soubory a orchestry, Permoník, Májovák	Je schopen vymezit hudební formy, orientuje se ve vývoji muzikálu – syntéza umění, interpretuje dle svých dispozic muzikálovou melodii, vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit	březen	Čj Dě TV OSV
Opera R, Wagner, G. Verdi, Národní divadlo, poslechové činnosti, rytmická výchova	Chápe operu jako divadelní drama, vznik Národního divadla jako vyvrcholení obrozeneckého procesu, odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce	duben	Dě Čj SV
Z. Fibich, V. Novák, impresionismus, Debussy, Ravel, hudební nauka	Chápe hledání nových cest v hudbě na přelomu 19. a 20. století, orientuje se v zápise jednoduchých skladeb	květen	Dě Čj VV
Hudba 20.a 21. století, bludiště stylů, B. Martinů,	Orientuje se ve vývoji hud.umění, uvědomuje si rozdílnost myšlení	červen	Dě Čj

opakování a shrnutí poznatků	v jednotlivých etapách, rozlišuje hud. sohy podle charakteristických znaků, hra a tvorba jednoduchých doprovodů		EV MEV
------------------------------	---	--	-----------

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Hudební obor poskytuje široké možnosti pro využití mezipředmětových vazeb i průřezových témat.

Nejtěsněji se spjat s dějepisem /dějiny hudby, umělecké slohy/ a českým jazykem /vývoj divadla, libreta/. Dále lze využít znalostí biologie /lidský hlas/, aby žáci dokázali v praxi uplatnit zásady hlasové hygieny v běžném životě. SV poskytují prostor pro uvědomění si pojmů nadání, talent, genialita, ale i využití praktické – např. tréma u člověka a její překonávání.

Realizace průřezových témat Environmentální výchova EV, Mediální výchova MEV, Multikulturní výchova MV, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMGES, Osobnostní a sociální výchova OSV je naznačena v tabulce.

Učitel volí vhodné metody výuky /rozhovor, řízená diskuse, referát/. Samotná výuka je realizována s ohledem na aktuální kulturní dění v České republice, a zejména v našem regionu. /Filmová a divadelní představení, beseda se členy pěveckého sboru Permoník, sboru Voices, se členy dechového orchestru Májovák atd./ Vhodná je i občasná prezentace z řad žáků – instrumentalistů a zpěváků před třídou formou minikoncertu.

Pozn: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno podle aktuálního kulturního dění i podle pěveckých dispozic jednotlivých tříd.

UČEBNÍ OSNOVY

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	-	1	1	-
Učební texty:	---			

Charakteristika předmětu:

- přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví
- učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný
- navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět
- upevňuje hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích
- rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi
- z hlediska individuálního i sociálního rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Uplatňované strategie:

- zadává žákům zajímavé problémové úkoly;
- provádí se žáky analýzu vhodných textů, vede žáky k vytváření obecných závěrů;
- vyžaduje po žácích obhajovat jejich názor logickými argumenty;
- vede žáky k tolerování odlišného názoru;
- vyžaduje po žácích, aby při řešení navozených problémů využívali poznatky a znalosti z jiných oborů;
- podporuje v žácích kreativitu, vyžaduje od žáků návrhy jejich vlastních řešení;
- v diskusi se žáky vyvozuje optimální řešení problému;
- zadává referáty na podkladě internetu, či vhodných textů;
- vhodné pasáže učiva jsou využívány k samostudiu a následně žáci společně s učitelem vyvozují platné závěry;
- učitel vede žáky k práci s textem, učí žáky vybírat z textu podstatné informace;
- vede žáky k samostatnosti, k objektivnímu hodnocení výkonu, ke konstruktivní kritice;
- vhodně žáka opravuje, pomáhá žákovi odstraňovat chyby, vede žáka k zapojení do skupinové práce, vede žáka k sebehodnocení, ke schopnosti poučit se z chyb;
- vede žáky k tomu, aby prezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti, znalosti.

Sekunda

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
---------------	-------------------	-------------	--

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ	Žák:	září – leden	
<ul style="list-style-type: none"> ● celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci ● mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) ● globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení ● podpora zdraví a její ● podpora zdraví v komunitě 	<ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ● uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích ● uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru ● posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ● usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví ● vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ● dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 		<p>OSV MV MEV MVGS Bi OV</p>

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE	Žák:	únor - červen	
<ul style="list-style-type: none"> ● stres a jeho vztah ke zdraví ● civilizační choroby ● auto-destruktivní ● skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita ● bezpečné chování ● dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví ● manipulativní reklama a informace ● ochrana člověka za mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> ● uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ● projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce ● samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím ● optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví ● v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování ● dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým ● vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 		OSV MV MEV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova: žáci se vzájemně poznávají, snaží se prosadit vlastní názory tak, aby nebyli omezováni další členové kolektivu

MV – Multikulturní výchova: žáci jsou seznámeni s nutností solidarity mezi různými etnickými skupinami

MEV – Mediální výchova: do výuky jsou zařazovány referáty a úkoly, které se snaží žáci ve skupinách zpracovat a prezentovat

MVGS – Mezinárodní vztahy, globální svět: prohloubit a rozšířit znalosti žáků v oblasti obrany státu, získat základní informace o bezpečnostním prostředí, o právech a povinnostech vyplývajících ze členství České republiky v mezinárodních bezpečnostních a politicko-vojenských organizacích, o principech obrany státu a o úloze ozbrojených sil České republiky při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru, seznámit žáky s povinnostmi občanů České republiky k obraně státu

Mezipředmětové vazby:

Bi – informace o vlivu látek na lidský organismus

OV – dopady chování jednotlivce na společnost, legislativa

Integrace:

ČSP – Člověk a svět práce: v tomto ročníku je realizována část obsahu z RVP-ZV:

- **provoz a údržba domácnosti** – údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče a dopravní prostředky v domácnosti

Tercie

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ	Žák:	září - listopad	
<ul style="list-style-type: none"> • vztahy ve dvojici • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity • naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny • právní základy státu – znaky státu, typy a 	<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi 		<p>MEV VDO OV MVGS</p>

<p>formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce; obrana státu</p>	<p>lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p> <ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu 		
<p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</p>	<p>Žák</p>	<p>prosinec - únor</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • dětství, puberta, dospívání • sexuální dospívání a reprodukční zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování • uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 		
<p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p>	<p>Žák:</p>	<p>březen – duben</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • výživa a zdraví • tělesná a duševní hygiena • režim dne • ochrana před přenosnými i nepřenosi- nosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se 		

	podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ	Žák:	květen - červen	
<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání a sebe-pojetí • seberegulace a sebe-organizace činností a chování • mezilidské vztahy, komunikace a kooperace • morální rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

VDO – Výchova demokratického občana: žáci jsou upozorněni na možnosti demokratického zasahování do procesů, které mohou být činěny prostřednictvím spolků, NNO

MEV – Mediální výchova: do výuky jsou zařazovány referáty a úkoly, které se snaží žáci ve skupinách zpracovat a prezentovat

MVGS – Mezinárodní vztahy, globální svět: prohloubit a rozšířit znalosti žáků v oblasti obrany státu, získat základní informace o bezpečnostním prostředí, o právech a povinnostech vyplývajících ze členství České republiky v mezinárodních bezpečnostních a politicko-vojenských organizacích, o principech obrany státu a o úloze ozbrojených sil České republiky při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru, seznámit žáky s povinnostmi občanů České republiky k obraně státu

Mezipředmětové vazby:

OV – dopady chování jednotlivce na společnost, legislativa

UČEBNÍ OSNOVY

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Počet hodin:	3	2	2	2
Učební texty:	---			

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět tělesná výchova je jednou částí vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“ v RVP ZV. Vzdělání tělovýchovné je označováno za prioritu základního vzdělání, což dokládá rčení „V zdravém těle zdravý duch“.

Vzdělávací obor tělesná výchova vede k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, dále k poznání účinků pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Smyslem pohybového vzdělání je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a zařadit do denního režimu pohybové činnosti, uspokojovat pohybové potřeby a zájmy. Tím rozvíjet osobní zdatnost a výkonnost pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, podporovat zdraví a ochranu života.

Předpokladem pro aktivní osvojení pohybových dovedností je v základním vzdělání žákův požitek z pohybu.

Předpokladem úspěchu je dobrý zdravotní stav žáků, který souvisí se zdravým životním prostředím, což je i zakotveno v environmentální výchově.

Tělesná výchova kooperuje především se vzdělávacími oblastmi:

- Člověk a příroda - přírodopis
- Člověk a zdraví
- Člověk a jeho svět
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova

Zdravotní tělesná výchova

Prvky zdravotní TV jsou využívány v povinné TV. V našem ŠVP je zdravotní TV zařazena do všech ročníků a tematických celků.

Obsahovým zaměřením této výchovy je odstraňování svalových dysbalancí a korekcí zdravotních oslabení pohybem:

- vyrovnávací cvičení
- kondiční a relaxační program

Organizační: vzdělávací předmět TV je rozdělen do následujících celků:

- činnosti ovlivňující zdraví: význam pohybu pro zdraví, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalové dysbalance
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností: pohybové hry, gymnastika, estetické a kondiční cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, úpoly, atletika, sportovní hry,

turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování, snowboarding, bruslení, další netradiční pohybové činnosti

- činnosti podporující pohybové učení: komunikace v TV, pravidla her, měření výkonů, zásady chování a jednání...

Organizační formy:

- pravidelné vyučovací hodiny v tělocvičně a na hřišti
- zvláštní hodiny plavání, bruslení, lyžování (mohou se realizovat pravidelnou výukou nebo intenzivním kurzem)
- školní soutěže a soutěže AŠSK, městské a jiné
- veřejná vystoupení, akademie...

Uplatňované strategie:

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o kompetence:

- k učení (zásady pohybového učení)
- k řešení problému (vznikající v herních situacích, při nácviku pohybových dovedností v různých sportech)
- kompetence pracovní (dodržování pravidel, využívání vhodného náčiní, správná dopomoc při tělesných cvičení...)
- kompetence občanské (ochrana zdraví a trvale udržitelného rozvoje)
- kompetence sociální a personální (spolupracuje v herní skupině a dodržuje pravidla hry, aktivně se podílí na úspěšnosti)

Aby učitel na základě učiva dosáhl u žáků rozvoje těchto kompetencí, užívá následujících strategií a postupů:

- učitel vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně fyzické tělesné zdatnosti
- zohledňuje při dosahování cílů základního vzdělání potřeby a možnosti žáků (genetické předpoklady, věkové zvláštnosti, zdravotní omezení a aktuální zdravotní stav)
- motivuje k zapojení do školních soutěží, soutěží pořádaných AŠSK, městem a nadacemi rozvíjející regionální tělovýchovu
- učitel rozpoznává a rozvíjí pohybové nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků
- odhaluje zdravotní oslabení žáků a jejich korekce v pohybovém učení
- učitel vede žáky k poznání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- učitel vede žáky k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody
- učitel vede žáky, aby adekvátně reagovali na fyziologické změny v období dospívání k opačnému pohlaví
- upozorňuje na nebezpečí návykových látek, dopinku ve sportu a šikany
- učitel vždy provádí poučení o bezpečnosti a chování v TV, na kurzech a exkurzích
- učitel vede žáky k tomu, aby prezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti a koníčky, aby dokázali ohodnotit spolužáky

- o učitel žáka konstruktivně kritizuje, vede všechny žáky ke konstruktivní kritice, dále učí žáka vnímat sebe sama ve skupině a odstraňovat chyby v komunikaci a chování

Prima - Kvarta

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>Význam pohybu pro zdraví rekreační a výkonnostní sport)</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost (kondiční programy, rozvoj ZOZ)</p> <p>Korekce a prevence jednostranného zatížení a svalových disbalancí</p> <p>Hygiena a bezpečnost</p>	<p>Žák:</p> <p>-z nabídky si volí vhodný rozvojový program</p> <p>-aktivně se účastní pravidelné TV a školních soutěží</p> <p>-správně provádí průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení</p> <p>-žák umí podat první pomoc a při cvičeních správnou dopomoc</p> <p>-dbá na osobní hygienu</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Naukové předměty</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>ATLETIKA</p> <p>-rychlý a vytrvalý běh na dráze a v terénu, skoky do dálky a výšky, hod míčkem, běh přes standardní překážky</p>	<p>-žák uběhne krátkou vzdálenost v co nejrychlejším čase</p> <p>-žák si na dlouhých tratích umí rozložit své síly</p> <p>-žák se učí samostatně řešit herní situace a pružně reagovat</p> <p>-žák se učí spolupracovat a pomáhat</p>	<p>Fyzika</p> <p>Biomechanika</p>
SPORTOVNÍ HRY		

<p>-košíková</p> <p><i>POHYBOVÉ HRY</i></p> <p>-netradiční pohybové hry a aktivity podle podmínek školy a zájmu žáků</p> <p><i>GYMNASTIKA A ÚPOLY</i></p> <p>-akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí</p> <p>-základy sebeobrany</p>	<p>-využívá různého sportovního náčiní a nářadí</p>	<p>Multikulturní výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p>
<p><i>ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU A RYTMICKÝM DOPROVODEM</i></p> <p>-základy rytmické gymnastiky – aerobiku a jeho nových forem</p> <p>-cvičení s náčiním</p> <p><i>POBYT V PŘÍRODĚ</i></p> <p>-využití prostředí v přírodě v rámci hodin atletiky, pohybových her</p> <p><i>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</i></p> <p>-komunikace v TV (názvosloví, gesta, signály)</p> <p>-organizace prostoru a pohybových činností (výzbroj a výstroj)</p> <p>-historie současnost sportu</p> <p>-pravidla pohybových činností</p> <p>-zásady jednání a chování</p>	<p>-žák zvládá jednoduché pohyby a postupně si osvojuje složitější</p> <p>-žák chápe sepětí člověka s přírodou</p> <p>-žák správně a rychle reaguje na pokyny učitele</p> <p>-žák umí připravit výzbroj na zvolenou disciplínu</p> <p>-žák si osvojí a dodržuje pravidla her</p> <p>-žák hodnotí objektivně</p> <p>-žák respektuje problémy spolužáků související s dospíváním</p> <p>-žák si uvědomuje své postavení v rodině, škole, společnosti</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>Estetika</p> <p>Přírodopis</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Přírodopis</p>

<p>-měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p> <p>VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</p> <p>-změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <p>-vztahy mezi lidmi a formy soužití</p>		<p>Principy udržitelného rozvoje</p> <p>Matematika</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Naukové předměty</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p><i>PLAVÁNÍ</i></p> <p>-základní a zdokonalovací výcvik, plavecké dovednosti a techniky</p> <p>-záchranné plavání</p> <p>-prvky zdravotního plavání</p> <p>-rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p><i>ATLETIKA</i></p> <p>-rychlý a vytrvalý běh na dráze a v terénu, skoky do dálky a výšky, hod míčkem, běh přes nestandardní překážky</p> <p><i>SPORTOVNÍ HRY</i></p> <p>-košíková</p>	<p>Žák:</p> <p>-adaptace na vodní prostředí</p> <p>-osvojení třech plaveckých technik</p> <p>-žák zvládá startovní skok, jednoduchou obrátku, plavání pod vodou, záchranu tonoucího</p> <p>-na závěr výcviku uplave vzdálenost 10 – 200 m, v pokročilém kurzu až 500 m</p> <p>-žák uběhne krátkou vzdálenost v co nejrychlejším čase</p> <p>-žák si umí na dlouhých tratích rozložit své síly</p> <p>-osvojení taktiky hry, pravidel a jejich dodržování</p> <p>-žák se učí samostatně řešit herní situace a pružně reagovat</p> <p>-žák se učí spolupracovat a pomáhat</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <p>Fyzika a biomechanika</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p>

<p><i>POHYBOVÉ HRY</i></p> <p>-netradiční pohybové hry a aktivity podle podmínek školy a zájmu žáků</p> <p><i>GYMNASTIKA A ÚPOLY</i></p> <p>-akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí -základy sebeobranu</p> <p><i>ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU A RYTMICKÝM DOPROVODEM</i></p> <p>-základy rytmické gymnastiky – aerobiku a jeho nových forem -cvičení s náčiním</p>	<p>-využívá různého sportovního náčiní a nářadí</p> <p>-žák zvládá jednoduché pohyby a postupně si osvojuje složitější</p>	<p>Multikulturní výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Estetika</p>
<p><i>POBYT V PŘÍRODĚ</i></p> <p>-zimní lyžařský kurz (lyžování a snowboarding)</p> <p>-společenská výchova ve večerním programu na chatě</p> <p><i>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</i></p> <p>-komunikace v TV (názvosloví, gesta, signály)</p> <p>-organizace prostoru a pohybových činností (výzbroj a výstroj)</p>	<p>-žák chápe sepětí člověka s přírodou</p> <p>-žák správně a rychle reaguje na pokyny učitele</p> <p>-žák umí připravit výzbroj na zvolenou disciplínu</p> <p>-žák si osvojí a dodržuje pravidla her</p> <p>-žák hodnotí objektivně</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Přírodopis</p> <p>Principy udržitelného rozvoje</p>

<p>-historie a současnost sportu a tělovýchovného hnutí v ČR</p> <p>-pravidla pohybových činností</p> <p>-měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p> <p>VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</p> <p>-zdravý způsob života a péče o zdraví:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● výživa a zdraví ● tělesná a duševní hygiena ● režim dne ● ochrana před chorobami a úrazy 	<p>-podílí se na tvorbě jídelníčku</p> <p>-režim dne si vytváří aktivně, podle všech zásad zachování zdraví a udržitelného rozvoje</p>	<p>Matematika a statistika</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Naukové předměty</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>Význam pohybu pro zdraví (rekreační a výkonnostní sport)</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost (kondiční programy, rozvoj ZOZ)</p> <p>Korekce a prevence jednostranného zatížení a svalových disbalancí</p> <p>Hygiena a bezpečnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>ATLETIKA</p>	<p>Žák:</p> <p>-z nabídky si volí vhodný rozvojový program</p> <p>-aktivně se účastní pravidelné TV a školních soutěží</p> <p>-správně provádí průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení</p> <p>-žák umí podat první pomoc a při cvičeních správnou pomoc</p> <p>-dbá na osobní hygienu</p> <p>-žák uběhne krátkou vzdálenost v co nejrychlejší čas</p> <p>-žák si na dlouhých tratích umí rozložit své síly</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Naukové předměty</p> <p>Fyzika</p>

<p>-rychlý a vytrvalý běh na dráze a v terénu, skoky do dálky a výšky, hod míčkem, běh přes nestandardní překážky</p> <p><i>SPORTOVNÍ HRY</i> -košíková, volejbal – HČJ</p> <p><i>POHYBOVÉ HRY</i></p> <p>- netradiční pohybové hry a aktivity podle podmínek školy a zájmu žáků</p> <p><i>GYMNASTIKA A ÚPOLY</i></p> <p>- akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - základy sebeobrany</p>	<p>- žák se učí samostatně řešit herní situace a pružně reagovat</p> <p>- žák se učí spolupracovat a pomáhat</p> <p>- využívá různého sportovního náčiní a nářadí</p>	<p>Biomechanika</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p>
<p><i>ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU A RYTMICKÝM DOPROVODEM</i> -základy rytmické gymnastiky – aerobiku a jeho nových forem -cvičení s náčiním</p> <p><i>POBYT V PŘÍRODĚ</i></p> <p>-letní sportovně-poznávací exkurze dle podmínek školy a zájmu žáků</p> <p>-táboření, ochrana přírody, přesun v terénu</p>	<p>-žák zvládá jednoduché pohyby a postupně si osvojuje složitější</p> <p>-cvičení s náčiním a bez v doprovodu hudby</p> <p>-žák chápe sepětí člověka s přírodou</p>	<p>Estetika</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Dopravní výchova</p>

<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> -komunikace v TV (názvosloví, gesta, signály) -organizace prostoru a pohybových činností (výzbroj a výstroj) -historie současnost sportu -pravidla pohybových činností -zásady jednání a chování -měření výkonů a posuzování pohybových dovedností <p>VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</p> <p>-rizika ohrožující zdraví jejich prevence:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● stres a zdraví ● civilizační choroby ● auto destruktivní závislost ● formy násilí, zneužívání ● šikana ● bezpečné chování ● ochrana zdraví ● manipulativní reklama ● ochrana člověka za mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> -žák správně a rychle reaguje na pokyny učitele -žák umí připravit výzbroj na zvolenou disciplínu -žák si osvojí a dodržuje pravidla her -žák hodnotí objektivně -zná civilizační choroby a jejich příčiny a důsledky -zná prevenci u nakažlivých chorob -upozorňuje na různé formy šikany 	<p>Enviromentální výchova</p> <p>Přírodopis</p> <p>Principy udržitelného rozvoje</p> <p>Matematika</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Filmové pořady</p> <p>Přírodopis</p> <p>Mediální výchova</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>Význam pohybu pro zdraví (rekreační a výkonnostní sport)</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> -z nabídky si volí vhodný rozvojový program 	<p>Výchova ke zdraví</p>

<p>Zdravotně orientovaná zdatnost (kondiční programy, rozvoj ZOZ) Korekce a prevence jednostranného zatížení a svalových disbalancí</p> <p>Hygiena a bezpečnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>ATLETIKA -rychlý a vytrvalý běh na dráze a v terénu, skoky do dálky a výšky, vrh koulí , běh přes nestandartní překážky, výběhy do přírody - fartlek</p> <p>SPORTOVNÍ HRY -volejbal (HČJ, herní systémy, pravidla hry, průpravná cvičení a hry)</p> <p>POHYBOVÉ HRY -netradiční pohybové hry a aktivity podle podmínek školy a zájmu žáků (laktos, softball,)</p> <p>GYMNASTIKA A ÚPOLY -akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na</p>	<p>-aktivně se účastní pravidelné TV a školních soutěží a soutěží AŠSK</p> <p>-správně provádí průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení a zná jejich funkci</p> <p>-žák umí podat první pomoc a při cvičeních správnou dopomoc</p> <p>-dbá na osobní hygienu</p> <p>-žák uběhne krátkou vzdálenost v co nejrychlejší čas</p> <p>-žák si na dlouhých tratích umí rozložit své síly</p> <p>-žák se učí samostatně řešit herní situace a pružně reagovat</p> <p>-žák se učí spolupracovat a pomáhat</p> <p>-využívá různého sportovního náčiní a nářadí</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Naukové předměty</p> <p>Fyzika</p> <p>Biomechanika</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p>
--	---	--

<p>náradí, tvoření vlastních sestav -základy sebeobraný</p>		
<p><i>ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU A RYTMICKÝM DOPROVODEM</i></p> <p>-pokročilejší rytmická gymnastika a aerobik, tvoření sestav, souhra hudby a pohybu -cvičení s náčiním: stepy, bumbaly, krátké gummy</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>-historie současnost sportu -pravidla pohybových činností -zásady jednání a chování</p> <p>VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</p> <p>-hodnota a podpora zdraví:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci ● podpora zdraví a její formy ● podpora zdraví v komunitě <p>-osobní a sociální rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● sebepoznání a sebepojetí ● seberegulace chování ● psychohygienu ● mezilidské vztahy a komunikace ● morální rozvoj 	<p>-žák zvládá jednoduché pohyby a postupně si osvojuje složitější</p> <p>-cvičení s náčiním a bez v doprovodu hudby</p> <p>-žák zná historii a smysl olympismu – olympijská charta</p> <p>-rozpozná nemoc, umí ošetřit běžná zranění</p> <p>-v krizových situacích jedná klidně a uvážlivě</p> <p>-je sebekritický, pojmenuje svůj neúspěch</p> <p>-umí jednat a komunikovat s lidmi</p> <p>-zaujímá kritické postavení k okolnímu světu</p>	<p>Estetika</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Naukové předměty</p> <p>Přírodopis</p> <p>Občanská připravenost</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p>

		Madiální výchova
--	--	------------------

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin :	2	2	2	2
Učební texty :	---			

Charakteristika předmětu:

Předmět tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení žáků. Je hlavním zdrojem poznatků, organizačních návyků, pohybových činností a dalších námětů po zdravotně zaměřené, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k seznámení se s návody pro pohybovou prevenci, korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení i pro rozvoj zdravotně orientované tělesné zdatnosti a výkonnosti. Učí se využívat pohybové činnosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci a odpovědnost za zdraví své i spolužáků. Především však tělesná výchova umožňuje žákům poznávat vlastní pohybové možnosti, předpoklady i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i u jiných a aktivně je využívat i cíleně ovlivňovat.

Výuka probíhá v tělocvičnách vybavených běžným sportovním nářadím a náčiním a ve venkovních sportovních areálech určených pro atletiku a míčové hry, případně v pronajatých specializovaných prostorách – krytý bazén, prostory STARSu.

Vzdělávací obsah předmětu tělesná výchova je rozdělen do těchto tematických celků:

- poznatky z tělesné výchovy a sportu, komunikace při pohybových činnostech, organizace, hygiena a bezpečnost v tělesné výchově a sportu;
- průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení;
- gymnastika, tanec a jiné pohybové činnosti s rytmickým a hudební doprovodem;
- úpoly;
- atletika;
- pohybové hry;
- sportovní hry;
- motorické test a test svalové nerovnováhy;
- netradiční sporty;

- plavání;
- lyžování a snowboarding.

Součástí výuky předmětu tělesná výchova v prvním ročníku je lyžařský výchovně vzdělávací kurz spojený s výukou pobytu v zimní přírodě a horské krajině a účast na soutěžích a přeborech v nejrůznějších sportovních disciplínách a hrách.

Součástí výuky předmětu tělesná výchova ve třetím ročníku je týdenní sportovně-turistický kurz spojený s výukou pobytu v přírodě zaměřeném na vodní turistiku a cykloturistiku.

Průběžně je do výuky tělesné výchovy zařazena výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah výchovy ke zdraví je rozdělen do těchto celků:

- vztahy mezi lidmi a formy soužití;
- změn v životě člověka a jejich reflexe;
- zdravý způsob života a péče o zdraví;
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence;
- hodnota a podpora zdraví;
- osobnostní a sociální rozvoj.

Realizovaná průřezová témata

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova;
- výchova demokratického občana;
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- multikulturní výchova;
- enviromentální výchova.

Uplatňované strategie:

V hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o kompetence:

- k učení zásad pohybového učení;
- k řešení problémů vznikajících v herních situacích, při nácviku pohybových dovedností, v různých sportech;
- kompetence pracovní, dodržování pravidel, využívání vhodného náčiní, správná dopomoc při tělesných cvičení.

K dosažení rozvoje těchto kompetencí u žáků využívá učitel na základě učiva těchto následujících strategií a postupů:

- učitel vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně fyzické a tělesné zdatnosti;
- zohledňuje při dosahování cílů základních vzdělání potřeby a možnosti žáků, genetické předpoklady, věkové zvláštnosti, zdravotní omezení a aktuální zdravotní stav;
- motivuje k zapojení do školních soutěží, soutěží pořádaných AŠSK, městem a nadacemi rozvíjející regionální tělesnou výchovu;
- učitel rozpoznává a rozvíjí pohybové nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků;
- učitel vede žáky, aby adekvátně reagovali na fyziologické změny v období dospívání k opačnému pohlaví;
- upozorňuje na nebezpečí návykových látek, dopingů ve sportu a šikany;
- učitel vždy provádí poučení o bezpečnosti a chování v tělesné výchově, na kurzech a exkurzích;

- učitel vede žáky k tomu, aby reprezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti a koníčky, aby dokázali ohodnotit spolužáky;
- učitel žáka konstruktivně kritizuje, vede všechny žáky ke konstruktivní kritice, dále učí žáka vnímat sebe sama ve skupině a odstraňovat chyby v komunikaci a chování.

Kvinta - Oktáva

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>I. Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - zdravotně orientovaná zdatnost - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznává rekreační a výkonnostní sport, rozeznává sport dívek a chlapců - využívá kondiční programy, manipuluje se zatížením - využívá průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - zná pohybové činnosti a další zdravotně vhodné návyky, hygiena, stravování, pitný režim, způsoby odpočinku, umí poskytnout první pomoc v různém prostředí a klimatických podmínkách 	
<p>II. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - přípravná kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - pohybové dovednosti a pohybový výkon - nástupové tvary, přesuny - pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, 	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam cvičení v denním režimu, zná konkrétní účinky cviků -zná pojmy a rozpozná zátěž, odpočinek, svalovou nerovnováhu - rozpozná správné držení těla <ul style="list-style-type: none"> - zná pravidla a sám vytváří vlastní varianty pravidel pohybových her, vzájemná pomoc jako nejvyšší účel pohybových her 	

<p>silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby kontroly účinnosti cvičení - pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - kondiční a estetická cvičení s hudbou , základní taneční kroky (valčík, polka, polonéza) - aerobik - cvičení se švihadlem - tvorba sestav, složitějších krokových vazeb s pohybem rukou <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena - technika a dopomoc - názvosloví, kultivace pohybu Akrobacie - kotouly, modifikace, vazby - stoje , vazby - přemet stranou s oddáleným dohmatem - rovnovážné stoje s pohybem paží <p>Kladina</p> <ul style="list-style-type: none"> - náskoky, seskoky - chůze, poskoky - rovnovážné stoje s ohybem paží <p>Hrazda</p> <ul style="list-style-type: none"> - náskok do vzporu, zákmihem seskok - sešin -výmyk odrazem <p>jednonož nebo obounož</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmet <p>Přeskoky</p> <p>Skoky na trampolíně</p> <p>Šplh na laně a o tyči</p> <p>Kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - dosažné, doskočné 	<ul style="list-style-type: none"> -zná techniku a estetiku gymnastického cvičení, kondiční formy cvičení - umí záchranu a dopomoc při sportovní gymnastice - zná různé druhy pohybu s hudebním a rytmičným doprovodem 	
--	---	--

<p>- svis stojmo, vznesmo, vzad a vpřed, v hupu, při záhupu seskok</p> <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - fair play chování - přiměřenost sebeobrány - přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika - základy sebeobrány - právní aspekt <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - rychlostní a vytrvalostní běh - běh v terénu - štafetový běh - vrh koulí, hod míčkem, hod granátem - skok daleký, skok vysoký <p>Sportovní hry</p> <p>basketbal, florbal, fotbal, volejbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace – základy - průpravné hra - hra se zjednodušenými pravidly - hra bez zjednodušených pravidel - kondiční trénink - pravidla <p>Ostatní hra – badminton, stolní tenis, softbal, plážový volejbal</p> <p>Lyžování</p> <ul style="list-style-type: none"> - běžecké - sjezdové - snowboarding - jízda na vleku - bezpečnost pohybu v zimní horském prostředí - zásady první pomoci při závažných a život 	<ul style="list-style-type: none"> - zná základy sebeobrány, základy aikido, judo, karatedo <ul style="list-style-type: none"> - rozeznává rychlý a vytrvalý běh na dráze a v terénu - zná techniku skoku z místa, z rozběhu - háže správně technicky míčkem - zná techniku skoku dalekého a vysokého <ul style="list-style-type: none"> - zvládá herní činnosti jednotlivce - umí základní herní kombinace - umí základní herní systémy - zvládá jednoduché herní situace - zvládá jednoduché utkání <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základy lyžařské techniky na snowboardingu - zvládá základy techniky sjezdového lyžování - umí různé druhy běžeckých technik - zvládá jízdu na vleku 	
---	---	--

<p>ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty</p> <p>Plavání plavecké techniky - prsa, kraul, znak - obrátky, startovní skok - potápění - prověrka plavecké zdatnosti</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě - cykloturistika - vodní turistika - lanové aktivity - plavání - sportovní hra - tradiční a netradiční sporty u moře</p>	<p>- zná základy plaveckých technik – prsa, znak, kraul - umí poskytnout první pomoc - zná zásady záchrany tonoucího</p> <p>- zná zásady první pomoci při závažných životních situacích</p> <p>- zná zásady první pomoci při poraněních s důrazem na letní sporty</p>	<p>Přednáška lékaře. Žák si volí výuku snowboardingu, sjezdového lyžování, běžeckého lyžování, případně kombinaci obou technik dle vlastního uvážení</p> <p>Přednáška lékaře</p> <p>Letní sportovní kurz – volitelný</p>
<p>III. Činnosti podporující pohybové učení Komunikace v tělesné výchově Organizace prostoru a pohybových činností Historie a současnost sportu Pravidla pohybových činností Zásady chování a jednání v různém prostředí a při různých činnostech Měření a posuzování výkonů</p>	<p>- zná tělocvičné názvosloví, smluvené povely, signály, gesta - umí základ zápisu pohybu - zná sportovní výstroj a výzbroj - umí ji správně vybírat a ošetřovat - zná významné sportovce a soutěže - zná otázku a význam Olympijských her -zná základy pravidel her, soutěží, závodů</p>	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Tělesná výchova si klade za cíl vybudovat v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví. Tím, že jsou žáci seznámeni se základy běžných sportovních odvětví a vedeni k aktivnímu pohybu, mohou během studia najít sportovní činnost, která jim bude blízká a v budoucnu jim umožní věnovat se aktivnímu pohybu.

V předmětu tělesná výchova lze v praxi, při pohybových aktivitách, využít teoretické poznatky a vědomosti získané v jiných předmětech jako biologie (biologie člověka, anatomie, fyziologie), fyzika (mechanika pohybu, biomechanika), chemie (zásady správné výživy, návykové látky, anaboliky, stimulanty), dějepis (historie sportu, olympiád), společenské vědy (občanská výchova, právní výchova, sociální aspekty), zeměpisná regionální témata, estetická výchova (kultura pohybu, krása lidského těla), hudební výchova (vyjádření hudby pohybem, doprovodná cvičení), cizí jazyky, matematika (grafické vyjádření pohybu).

INTEGROVANÉ VZDĚLÁVACÍ OBORY

Některé tematické okruhy vzdělávacích oborů Člověk a svět práce, Člověk a zdraví a Člověk a příroda jsou integrovány do ostatních vzdělávacích předmětů. Přehled a zařazení jednotlivých výstupů udává následující tabulka.

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Integrace
Člověk a příroda	<u>Geologie</u> (kvinta – oktáva) Složení a struktura Země Geologické procesy v litosféře Voda Člověk a anorganická příroda	Geografie
Člověk a zdraví	<u>Výchova ke zdraví</u> (kvinta – oktáva) Zdravý způsob života a péče o zdraví Vztahy mezi lidmi a formy soužití Změny v životě člověka a jejich reflexe Rizika ohrožující zdraví Ochrana člověka za mimořádných událostí	Biologie
Člověk a svět práce	<u>Člověk a svět práce</u> (prima – kvarta) Práce s technickými materiály Design a konstruování Pěstitelské práce, chovatelství Provoz a údržba domácnosti Příprava pokrmů Práce s lab. technikou Využití digitálních technologií Svět práce <u>Člověk a svět práce</u> (kvinta – oktáva) Trh práce a profesní volba Pracovníprávní vztahy Tržní ekonomika Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice Finance	Matematika Fyzika Biologie Chemie Informatika a výpočetní technika Občanská výchova Společenské vědy

6. Pravidla pro hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla hodnocení žáků

Stupně prospěchu a celkový prospěch

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

1 – výborný – žák je schopen samostatně a bezchybně řešit zadané úkoly, dokáže samostatně činit nové závěry ze získaných vědomostí; v laboratorních a praktických cvičeních je schopen samostatně a správně používat pomůcky, nástroje a přístroje; činí samostatné závěry z prováděných činností; zadané práce odevzdává ve stanoveném termínu a bez chyb;

2 - chvalitebný - žák je schopen samostatně a s drobnými chybami řešit zadané úkoly; dokáže samostatně reprodukovat získané vědomosti a je schopen za pomoci učitele činit nové závěry ze získaných vědomostí; v laboratorních a praktických cvičeních je schopen správně používat pomůcky, nástroje a přístroje; zadané práce odevzdává ve stanoveném termínu a bez podstatných chyb;

3 – dobrý - žák je schopen správným postupem řešit zadané úkoly s drobnými chybami, je schopen reprodukovat získané vědomosti; při jeho činnosti je třeba občasné nápovědy učitele; v laboratorních a praktických cvičeních je schopen správně používat pomůcky, nástroje a přístroje, s nápovědou učitele dokáže vyvodit závěry; zadané práce odevzdává ve stanoveném termínu s drobnými nedostatky;

4 – dostatečný - žák je schopen s nápovědou učitele řešit zadané úkoly; dokáže používat získané vědomosti v dalším studiu a prohlubovat je; při samostatné práci je schopen určit postup řešení; v laboratorních a praktických cvičeních je schopen za pomoci učitele používat pomůcky, nástroje a přístroje; pod vedením učitele dokáže vyvodit závěry; zadané práce odevzdává ve stanoveném termínu s vážnými nedostatky, nebo po stanoveném termínu bez podstatných chyb;

5 – nedostatečný - žák ani s nápovědou učitele není schopen řešit zadané úkoly; stupeň znalostí, vědomostí a dovedností neumožňuje pokračovat v novém osvojování učební látky; při samostatné práci není schopen ani naznačit postup řešení; v laboratorních a praktických cvičeních se dopouští vážných omylů, nedokáže používat pomůcky, nástroje a přístroje; nedokáže ze své činnosti vyvodit závěry; zadané práce neodevzdává ve stanoveném termínu;

Chování žáka

Je klasifikováno těmito stupni:

1 – velmi dobré – žák uvědoměle dodržuje pravidla slušného chování a ustanovení školního řádu; méně závažných přestupků se dopouští ojediněle; žák je vždy přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit;

2 – uspokojivé – chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními školního řádu, tj. dopouští se vůči nim závažných přestupků; nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků, ohrožuje bezpečnost a zdraví své či jiných osob;

3 - neuspokojivé – chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování; dopouští se takových závažných přestupků, že je jimi vážně ohrožena výuka, bezpečnost nebo zdraví jiných osob; záměrně hrubým způsobem narušuje výchovně-vzdělávací činnost školy;

Celkový prospěch

Žák je na konci prvního a druhého pololetí hodnocen následovně:

Prospěl s vyznamenáním – není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50, chování je hodnoceno jako velmi dobré;

Prospěl – není-li klasifikace v žádném z povinných předmětů vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný;

Neprospěl – je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.

Klasifikaci provádí a zodpovídá za ni příslušný vyučující. Při stanovení výsledné známky vychází z podkladů, které získává v průběhu celého klasifikačního období:

- soustavným sledováním výkonů a připravenosti žáka na vyučování;
- různými druhy zkoušek (ústní, písemné, grafické, praktické, pohybové) dle specifik jednotlivých předmětů; Termín orientačních písemných prací oznamuje učitel alespoň 2 dny předem, v jednom dni je povoleno psát nejvýše 2 takové práce; totéž neplatí pro krátké písemné zkoušení nepřesahující 10 minut;
- ústním zkoušením, které je prováděno zásadně před kolektivem třídy, přičemž učitel vždy oznámí žákovi známku ze zkoušení a klasifikaci odůvodní; čtvrtletními, pololetními či ročníkovými pracemi předepsanými osnovami předmětu, počet kontrolních prací trvajících hodinu a déle oznámí vyučující na začátku klasifikačního období, termín jejich vypracování alespoň 14 dní předem; v jednom dni je povoleno psát nejvýše jednu kontrolní práci tohoto charakteru;
- analýzou výsledků různých činností žáka (aktivita při výuce, pozornost, zaujetí pro předmět, písemné zpracování laboratorních protokolů, domácí úkoly všeho charakteru apod.);

Učitel:

- opraví všechny písemné práce do 10 dnů od jejich napsání a seznámí žáky s klasifikací, umožní jim do opravených prací nahlédnout;
- oznámí na začátku klasifikačního období minimální počet známek za pololetí podle toho, jak bylo projednáno v předmětové komisi;
- oznámí na začátku každého klasifikačního období bodové rozmezí pro jednotlivé klasifikační stupně, pokud se rozhodl pro bodový systém schválený projednáním v předmětové komisi;
- archivuje předepsané písemné práce po dobu školního roku;
- dodržuje zásady pedagogického taktu, zejména:
  - nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden;
  - uvědomuje si, že účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech, ale hodnotit to, co žák umí;
  - v případě zadávání nové látky k samostatnému nastudování předem žákům sdělí, jakou formou a v jakém rozsahu bude ověřována (tento postup může být použit pouze jako doplňková forma výuky);
  - na konci každého klasifikačního období oznámí žákovi výslednou známku a řádně ji odůvodní;
  - u žáka s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení při jeho výuce i klasifikaci přihlédne k charakteru poruchy, respektuje doporučení PPP, volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro klasifikaci, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv;
  - klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony;
  - při klasifikaci není ovlivněn chováním žáka.

Zkoušky před komisí

Konají se v těchto případech:

- a) Koná-li žák opravnou zkoušku dle § 69 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb.
- b) Požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení. Postupuje se dle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb.
- c) Ředitel školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení – dle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 13/2005 Sb.
- d) Shodne-li se třídní učitel s vyučujícím předmětu, kde žák překročil absenci 25%.

O výsledku doplňující zkoušky se pořizuje záznam, který archivuje třídní profesor. Obsah zkoušky odpovídá obsahu učiva za dané období (zpravidla pololetí), za které je zkouška prováděna. Zkoušející oznámí žákovi rozsah zkoušky současně s oznámením termínu konání zkoušky. Vyučující může po žákovi požadovat předložení písemných prací (např. slohových prací, domácích úkolů, protokolů apod.), které byly v běžné výuce v daném období zadávány. Žák je povinen na vyžádání předložit i další materiály (např. poznámky z vyučovacích hodin, součástí zkoušky může být domácí práce atp.). Pokud žák (žákyně) reprezentuje se souhlasem ředitele školy Gymnázium Karviná, Moravskoslezský kraj nebo Českou republiku v době školní výuky, je mu absence, která vznikla z daného důvodu, omluvena a nepočítá se do limitu 25% zameškaných hodin.

Komisionální zkoušku podle písmena a), b) a c) může žák konat v jednom dni pouze jednu. V případě zkoušky podle písmena a), b) a c) odpovídá výsledná známka u zkoušky známce, která je následně žákovi napsána na vysvědčení. V případě zkoušky dle písmena d) je výsledná známka u komisionální zkoušky pouze doplňující známkou k ostatní klasifikaci za celé příslušné pololetí, její váhu pro celkovou klasifikaci stanoví vyučující po dohodě s ostatními členy komise.

6.2 Autoevaluace školy

- Vlastní hodnocení školy vychází z příslušné vyhlášky MŠMT.
- Hodnotící postupy jsou prováděny podle METODIKY PŘÍPRAVY A PROVÁDĚNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY (model zvyšování kvality školy a vyhláška MŠMT č. 15/2005 Sb.).
- Hodnocení podle této metodiky bylo zahájeno již ve školním roce 2007/2008.
- Autoevaluace školy sleduje tyto oblasti:

Podmínky ke vzdělávání

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ ověřit funkčnost základního vybavení školy <ul style="list-style-type: none"> ● prostorové podmínky pro výuku ● funkčnost sociálního zázemí ● podmínky stravování 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dotazníkové šetření – organizuje vedení školy ○ rozbor a plán pro další období – provádí vedení školy
<ul style="list-style-type: none"> ○ prověřit ekonomické podmínky školy <ul style="list-style-type: none"> ● nakládání s rozpočtem ● investiční výdaje ○ priority pro další období ○ porovnat dlouhodobý záměr zřizovatele s postupem školy ○ rozebrat přínos realizovaných projektů 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor zprávy o hospodaření, porovnání s dlouhodobým záměrem zřizovatele – provádí vedení školy ○ přínos realizovaných projektů – posoudí jejich řešitelé a informují vedení školy, souhrn rozebere vedení školy v pedagogické radě ○ priority pro další období jsou stanoveny po následné diskusi všech zaměstnanců školy

<ul style="list-style-type: none"> ○ ověřit materiálové vybavení školy <ul style="list-style-type: none"> ● vybavení odborných učeben a předmětových komisí pomůckami ● vybavení školy výpočetní technikou ● vybavení sportovním nářadím a náčiním 	<ul style="list-style-type: none"> ○ interní dotazníkové šetření pro předmětové komise – výsledky předkládají předsedové předmětových komisí vedení školy ○ výsledky dotazníkového šetření jsou porovnány se zprávou vedení školy o nakládání s rozpočtem ○ priority pro další období jsou stanoveny po následné diskusi všech zaměstnanců školy
<ul style="list-style-type: none"> ○ rozebrat strukturu uchazečů o studium vzhledem k demografickému vývoji a dalším okolnostem 	<ul style="list-style-type: none"> ○ analýza přihlášek ke studiu a statistik zřizovatele – provádí vedení školy, výsledky jsou projednány v pedagogické radě

Průběh vzdělávání

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat studijní plán a jeho vhodnost vzhledem k zájmům studentů 	<ul style="list-style-type: none"> ○ analýza učebního plánu – dotazníkové šetření ○ rozbor zvolených volitelných předmětů za uplynulé období – provádí vedení školy ○ úpravy učebního plánu a nabídka volitelných předmětů pro další období jsou stanoveny po projednání v předmětových komisích a pedagogické radě
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat pestrost a vhodnost používaných metod výuky 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor hospitační činnosti za uplynulé období – provádí vedení školy ○ hospitační činnost provádí vedení školy průběžně
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat kvalitu odvedené práce jednotlivými učiteli 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor hospitační činnosti ○ autoevaluace učitelů – každý učitel zpracuje autoevaluační dotazník a sestavuje své portfolio ○ pohovor vedení školy s jednotlivými učiteli – diskuse nad portfoliem učitele, hodnotícím dotazníkem a autoevaluačním dotazníkem
<ul style="list-style-type: none"> ○ rozebrat a posoudit organizaci školního roku 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dotazník pro učitele a žáky ○ rozbor zařazených mimorozvrhových akcí žáků, jejich přínos a negativa – portfolio předmětových komisí ○ mimorozvrhové akce žáků jsou stanoveny na další období po projednání v předmětových komisích a pedagogické radě
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat všechny okolnosti pro sestavení rozvrhu hodin a posouzení jeho vhodnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dotazník pro učitele, žáky a rodiče – rozbor provádí vedení školy ○ priority pro sestavování rozvrhu v dalším období jsou stanoveny po projednání výsledků dotazníkového šetření v pedagogické radě

Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči a dalšími institucemi, vliv vzájemných vztahů školy, žáků rodičů a dalších osob na vzdělávání

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat podporu školy žákům 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor využívání individuálních vzdělávacích plánů – provede vedení školy ○ rozbor podpory žákům se SPVU – provede výchovný poradce ○ rozbor práce se studenty se studijními problémy – dotazník pro třídní učitele ○ po projednání v pedagogické radě je stanoven postup pro další období
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat spolupráci s rodiči a dalšími institucemi 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor výročních zpráv o činnosti SRPŠ – provede vedení školy – písemná zpráva ○ rozbor zápisů třídních schůzek a způsobů řešení připomínek – provedou třídní učitelé – písemná zpráva ○ rozbor spolupráce školy s ostatními institucemi – provede vedení školy – písemná zpráva

Výsledky vzdělávání

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ posoudit výsledky vzdělávacího procesu v oblasti vědomostí žáků 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor výsledků maturitních zkoušek – provedou třídní profesori maturitních ročníků – souhrnná zpráva a předsedové PK – souhrnná zpráva ○ rozbor úspěšnosti absolventů v přijímacím řízení na VŠ – provedou třídní profesori a výchovný poradce – souhrnná zpráva ○ je projednáno v pedagogické radě
<ul style="list-style-type: none"> ○ posoudit výsledky vzdělávacího procesu v oblasti rozvoje klíčových kompetencí 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dotazníkové šetření pro učitelé – rozbor provede vedení školy v pedagogické radě a budou stanoveny priority pro další období
<ul style="list-style-type: none"> ○ posoudit vliv použitých metod výuky pro rozvoj klíčových kompetencí žáků a jejich znalostí 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dotazníkové šetření pro učitelé – rozbor provede vedení školy v pedagogické radě a budou stanoveny priority pro další období
<ul style="list-style-type: none"> ○ posoudit vhodnost pravidel pro hodnocení žáků 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor provedou předmětové komise – písemná zpráva předsedů PK ○ shrnutí provede vedení školy v pedagogické radě a jsou přijata opatření pro další období

Řízení školy

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat účinnost řídicího systému 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor zápisů z porad pedagogické rady a z provozních porad a analýza jejich účinnosti – provede vedení školy ○ rozbor funkčnosti informačního systému školy – dotazník pro učitele ○ rozbor plnění úkolů učitelů – provede vedení školy ○ bude projednáno v pedagogické radě školy a budou přijata opatření
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat personální situaci ve škole 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor provede vedení školy – písemná zpráva se zapracováním výhledu na příští období
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat profesní a odborný rozvoj učitelů 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor dalšího vzdělávání učitelů – provede vedení školy na základě pohovorů s učiteli nad jejich portfoliem ○ po projednání v pedagogické radě jsou stanoveny priority pro další období
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat systém odměňování učitelů 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor mechanismu přidělování osobních příplatků ○ rozbor mechanismu přiznávání odměn učitelům ○ po projednání v pedagogické radě jsou přijata opatření pro další období
<ul style="list-style-type: none"> ○ posoudit kvalitu práce vedení školy při organizaci výchovně vzdělávacího procesu 	<ul style="list-style-type: none"> ○ anonymní dotazníkové šetření pro učitele – rozbor provede a priority pro další období stanoví pedagogická rada ○ autoevaluační dotazník vedení školy – provede vedení školy a porovná se závěrem pedagogické rady

Výsledky práce školy

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ posoudit výsledky práce školy za uplynulé evaluační období 	<ul style="list-style-type: none"> ○ autoevaluační dotazník vedení školy – porovnání stanovených priorit pro uplynulé evaluační období se skutečností ○ dotazník pro učitele - porovnání stanovených priorit pro uplynulé evaluační období se skutečností ○ rozbor výsledků provede vedení školy a po projednání v pedagogické radě jsou stanoveny priority pro další období
<ul style="list-style-type: none"> ○ posoudit dopady vnějších vlivů na výsledky práce školy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor provede vedení školy – písemná zpráva